<36608748220010 S

<36608748220010

Bayer. Staatsbibliothek 33

4° Polem. 2571.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS.

IOANNIS FRANCISCI POGGII FLORENTINI DE POTESTATE PAPAE ET CONCILII LIBER·

¶Emendationes totius operis.

C 2 in ulti.facie apoſtilla ulti.i prin. ibi .3.q.5. dic.q.6.

D 1 in princ.prime faciei linea .2. dũ dicitur uĩ pone uidentur.

D 2 in prima facie linea.28. ſpicis pone ſpicas.

E 2 in.5.facie .26. linea Aſſerui pone Aſſueri.

G 2 in.3.facie.13.linea uſes/pone uſis In eadẽ facie linea.14. poſſunt a dño/pone q̃ a dño.

H 1 in.2.facie .32. linea uniuerſitatis / pone uniuerſitati.

H 2 in prima facie.4.linea ibi poſſit nõ cõgrue/pone nõ poſſit cõgr.

I 1 in.2.fa..18 lin. ibi cõgregatiõe re maiorẽ/pone cõgregationẽ eſſe maiorẽ / & in linea ſequenti ibi inſpectu pone reſpectu.

I 2 in.1.fa.18.li. uilıditātẽ pone uali. & in.4.facie.18.linea.aliud nõ eſt ſolubile/dic/alia uero ẽ ſolubilis Ibidem linea pen. prouincia cõi tas/dic prouintie.

L 2 in.2.facie.5.linea ibi eandẽ pone tandem.In.3.facie 16.lin.ibi pleniſſime ptãtis/pone plenitudine ptãtis.

In.5.fa.lin.20.tribua po. tributa.

M 2 in.1.facie li.21.cõtinẽti po.cõtẽti

N 1 fa.1.li.3.ſacerdoti po. ſacerdotii.

N 2 in.5.facie linea.9. reuocandorũ/ pone cõuocandorũ.

O 2 facie.3.linea.26. ibi hoc tñ pctm̃ pone quoad pcũ;.& paulopoſt qui apud/pone quia.
Itẽ facie ult.li.21. pñtiũ po.patrũ

P 2 facie.1.appoſt.1.errores heretico rum põne Grecorũ.
In fa.6.lin.22.ibi/in dei pone ni dei
In appoſt.4..2.q.pone.2.q.5.

Q 2 facie.2.linea.9. iõem/ pone iõe.

R 2 facie.2.in.3. appoſt. de raptis nõnulli/pone de reſcrip.
In ultima facie linea.25.redditionẽ pone redditione.& in.29.lin. humanis/pone humani.

S 1 fa.2.lin.1.exercendi/po.exercẽda

T 1 fa.2.linea.18.ibi (fuit fundamẽtũ fidei i natiõibus)tolle hoc totũ.
In lin.antepe.ibi uſis/pone uſi.

T 3 facie 3.lin.xi.nõ erat pportionabilis/pone non erit.
In fi.in ult.apoſt.ibi Aar.po.Bal.
In.44.cõclu.pęna/pone pęnas.
In.45.cõcettentia/po.cõccmẽtia

e Tſi ſcio fore aliquos : qui arrogantiæ uel
temeritatis me forſitan accuſabunt : quod
ea ſim auſus pertractare: que cum a multis
præclariſſimis excellētiſſimiſq; ſacrę Theo
logiæ profeſſoribus : tum etiam a ſummis
uiris compluribus in utroq; Iure conſultiſ-
ſimis fuere ſæpius diſputata : ſuccenſere mihi tamen pro
pterea nō debebunt (modo abſit inuidia) ſi ueritatis ami
cus : pro qua fidelis quiſq; mortem ipſam minime debet
pertimeſcere/partes iuſtas foueo : ſi ſacris initiatus & ſum
mi Pontificis ſtipendiis merens non tranſfuga ſed uetera
nus miles pro illius maieſtate gloriaq; decerto intrepide.
Si demum ſacroſanctæ Ro. Ecc. honorem dignitatemq;
defendo . Enimuero/ cum ille Pater : hæc uero ſit omniū
xp̄ifidelium Mater piētiſſima. Ingratus foret ille atq; im-
pius : qui parentibus indigis/arduiſq; curis implicitis/ma
gnis præterea in laboribus conſtitutis ſubſidium pro ui-
ribus non afferret . Diuinæ nempe legis præuaricator
exiſteret. Humanas ſimul traditiones / humanamq; ſi-
mul ſocietatem peruerteret. Quæ primo Deum iubet
colere / dein patriæ laboranti ſuccurrere: tum erga pa-
rentes pios eſſe nos docet.Hæc autem pietas in operis ex-
hibitione cōſiſtit/ aliter infructuoſa foret atq; inanis.Por
ro cum nemo ultra uires quicq̄ cogatur pręſtare / nullaq;
ſit impoſſibilium obligatio : ſi eam quam poſſum affli-
ctis parentibus opem tulero/ſatis debito pietatis faciam.
Verum quæ nā digna poteſt impendi ſatiſfactio: aut quę
ualent congrua iis pręberi ſubſidia : contra quos fratres
ac filii nouas ac multiplices inſidias moliuntur? Poteſt .a. pſal .108.
nunc illud .a. Pſal. non inconcinne afferri.Poſuerunt ad
uerſum me mala ꝑ bonis/& odiū pro dilectione mea.Va
lentiſſimis uiribus opus foret ad hanc iniuriam:ſedis apo
ſtolicæ propulſandam. Meæ uero pertenues ſunt ac im-
becilles: quare cum neq; armis neq; opibus queam paren

tibus ſanctiſſimis opitulari eam quã potero opem præſta bo ut uerbis cauſam illorum tuear/tũ inſtam/tumæquã. Quod ſicui forſitan id diſplicebit/ueritatis oſori: quiſqs ille ſit: ſatis ſit ei poſſe male facere: ſinat aũt alios poſſe bene dicere: & uerbis ſaltem quando aliter non ualent / cauſam iuſtam defendere. Quæ autem iuſtior eſſe poteſt: quæ melior: quæ ſanctior: q̃ ſummi Pont. & Ro. Ecc. iura poteſtatemq; tueri? Quã nonnulli ſuperbia/inuidiaq; flagrantes conantur euertere: & tunicam inconſutilem Chriſti diſcindere: quo quid poteſt eſſe turpius? quid ſceleratius? quid immanius excogitari? quid damnabilius adimpleri? o miſeram/ o infelicem Ro. Ecc. conditionẽ. Filii tui/quos nutriſti/quos honoraſti: ipſi te ſpreuerunt: ipſi contra te inſurrexerunt. Iidem non modo te matrem negant/ſed quaſi famulam aſpernãtur: multiiugas quoq; tibi parant technas/nouaq; ac uaria indies ſtruũt decipula: Paſtorem tuum Iulium uariis calumniis cogitantes opprimere: At quam ob cauſam? nempe quia res tuas/tuãq; uult iuriſdictionem defendere: Quin etiã contra ipſum Apoſtolo℞ principem Petrum inquam non uerentur inſurgere: ſuprẽmam illius ligandi/ſoluendiq; poteſtatem a xpo ſibi traditam abnegantes/ aſſerenteſq; illam / non Petro/ſed Eccleſiæ uniuerſali conceſſam: cuius iudicio / eiuſdem ſucceſſores parere teneantur. Innituntur uero ii nonnullo℞ auctoritati: quo℞ pleriq; prius a ſe: benedicta turpiter retractantes ambitionis ſtimulis ac furiis agitati: contra Ro. Ecc. inſurrexere. Alii a fidei rectitudine delyrãtes: illam plurifariam impugnarunt. Nonnulli liuore atq; inuidia ſtimulati ſcienter contra ueritatem ſcripſere: atq; ii quandã ſibi eccleſiam finxerunt uel potius ſomniarunt/quæ in rerum natura minime reperitur: quæ a mortalium nullo intelligi/comprehendiue poteſt chimere certe perſimilis: quorum errorem atq; inſaniam/ licet prẽclariſſimi uiri permulti: ualidiſſimis ſæpe rationi-

bus confutauerint/ut falſam : ſacriſq; canonibus per con
trariam. Nihilominus cum hereſim hanc malorum inui-
dorumq; fomentis rurſus uideam fruticantem / Non in-
congruum fore exiſtimaui/ ſi & ipſe aliquid in medium
afferre cogitauerim. Si complurium doctiſſimorum uiro
rum ſparſim ſcripta collegerim : ſi longiuſculas illoꝝ di
ſputatiões in breuiores ſermones digeſſerim . Erit igitur
de poteſtate Papæ ſupra eccleſiam uniuerſalem tota no-
ſtra diſputatio/de qua licet ſit multotiens a uariis pertra-
ctatum . Non eſt indecens tamen ſi ſermo de illa iterum
habeatur. Quoniam ut .b. In. primus. aſſerit. Veritas ſępi .b. 35.q.9.c.graue
us exagitata magis ſplendeſcit in lucem . Et facilius ueri-
tas inuenitur: quę a pluribus ſenioribus .c. quæritur. No .c. 20.d.c.i.
uo autem dicendi modo uſus primum antiquoꝝ mores
in arguendo tenui : uarias dehinc & multiplices legũ ca-
nonũue allegationes/ in margine ponendas cenſui con-
gruis notis aſſignatas. Tum ne ſeries textus illaꝝ uarieta
te interrumperetur : tum ut eſſet ſermo nitidior atq; luci
dior : tum uero etiam ut cunctis foret illius ſenſus facili
or : Legum præſertim/Canonumue ignaris . Sum enim
ut ait Apoſtolus .d. Omnibus debitor ſapientibus pariter .d. Ad Rom.i.c.
ac inſipientibus . Te uero lector oro/ obſecroq; / ne ni-
mis tetricus iudex exiſtas: & ſi quid hoc in libello bene di
ctum reperens/omnipotenti adſcribito .D. A quo eſt om .D. i. Iac.i.c.
ne datum optimum : Et qui ſm Pſal. .d. Docet hominẽ .d. pſal.93.
ſcientiam . Quod uero minus prudenter dictum/ſcriptũ
ue fuerit Inſcitiæ/meę dato : quam ſanctæ Ro. Ecc. cuius
cauſa nunc tractabitur : iuditio/arbitrioq; ſubmitto .

TRactaturus de poteſtate Papæ ſupra uniuerſalem Eccleſiam & ſupra Concilium eiuſdem repręſentatiuum ad lucidiorem dicendoꝝ intelligentiam nonnulla cenſui pręmittenda: Et quia ſm Ciceronem. Omnis oratio prius debet a diffinitione proficiſci: ut ſciatur id de quo diſputatur. Videndum eſt primo quid Eccleſia/deinde Concilium quid ſignificet. Mox uiſa diffinitione pro clariori dicendoꝝ intelligentia pręmittam aliqua. Poſtmodũ ad partes arguã contra Papæ poteſtatẽ primo/dehinc argumentis reſpondebo/mox pro poteſtate Papæ argumenta adducam: partemq; hanc/ut ueriorẽ firmabo: & reſponſiones ad hanc partem aduerſarioꝝ confutabo: demũ concluſiones complures ex pręmiſſis eliciam .e. Eſt autem Eccleſia (ut ad primum ueniam) græcum uocabulum: & ſm Innocentium Pontificem primũ catholicoꝝ collectionem ſignificat: catholicum aũt (cum & illud græcum ſit uerbum) uniuerſale interpretatur. Vniuerſoꝝ ergo collectionem fidelium Eccleſiæ nomen importat .f. Concilium uero ſm Yſidorum & Decreti cõpilatorem Gratianum: dictus eſt/ꝙ cõmuni intentione Romani negocia pertractaturi in uno cõmuni loco conſiderent: quaſi conſidiũ/Conſidium uero quaſi conſiliũ .d. in .l. lr̃am tranſmutata. Vel dictum eſt a cõmuni intentione eo ꝙ in unum dirigant omnes mentis obtutum/ſupercilia enim oculoꝝ ſunt: unde qui ſibimet diſſentiunt nõ agunt Conciliũ/quia nõ conſentiunt in unum.

.e. d Cõ.d.i.eccl'a

Ecclia

Catholicum

f.15.d.c.i.

Concilium

¶ Viſa diffinitione præmitto primo .g. Ro. Ecc. in perſona Petri fuiſſe fundatam/eiuſdemq; primatum ſibi a xp̃o traditum. ¶ Secundo .h. ꝙ priuilegia Ro. Ecc. intuitu Petri ſunt illi conceſſa. Nõ aũt Petro propter Ro. Ecc. attributa. ¶ Tertio .i. ꝙ omnis Ro. Ec. poteſtas penes Petrũ conſiſtit tanq̃ caput. ¶ Quarto ꝙ priuilegia omnia Petro data in pſona illius ſucceſſoribus ſuis data .k. intelliguntur. ¶ Quinto ꝙ eadẽ pote-

g. 22.d.c.i.&.11.21 .d. quis.
h.19.d.In memoriam .3.q.6. dudũ. 22.d.c.i.9.q.3.cũta
.i.24.q.i. memor. .i. 19.d.n.uero.24. .q.i. Rogamus.
.k. c.ad Apl'ice.§. nos igi' de re iud. li.6.c.puenerabilẽ §.rõibus q fil. ſint leg.d traſla.p̃l.q̃to

ſtas competit Papę quę & .l. Petro quę omnia ex dicen dis inferius latius apparebunt. His breuiter pręmiſſis ad argumenta deueniam partis negatiuę contra Papam qđ non ſit ſupra Eccleſiam uniuuſale₃ uel Concilium illam repræſentans. .l. 19.d.ſicut oẽs .11.q.7. in ſancta.

⁋ARGVMENTA CONTRA POTESTATEM PAPAE.

PRimo uidetur dicendum Papam uniuerſali Eccleſiæ uel Concilio illam repræſentanti: ullo modo præeſſe non poſſe: partemq₃ contrariam fore de iure ueriorem. Hæc autem opinio primũ auctoritate .m. Cipriani Papæ comprobatur: dum ait. Hoc utiq₃ erant cæteri Apoſtoli quod Petrus fuit pari cõſortio præditi & honoris & poteſtatis: quod & .n. Anacletus confirmans inquit. Cæteri Apoſtoli cũ eodem pari conſortio honorem & poteſtatem acceperunt / ipſumq₃ principẽ eſſe uoluerũt de Petro loquens .o. Hieronymus etiam ſuper Epiſtolam ad Galathas. Paulus ait Petrum repræhendit / ꝙ nõ auderet niſi ſe non imparem ſciret. Ex quibus patet nulla₃ erga Apoſtolos in Petro ſuperioritatẽ fuiſſe. Cõfirmatur hoc & .p. Ambroſii auctoritate / ait enim beati Petrus & Paulus eminent inter uniuerſos Apoſtolos / & ſpeciali quadam prærogatiua pręcellunt: uerum inter ipſos quis cui pręferatur incertum eſt. Item Bernardus ad Eugenium li.3. Non ergo inquit ſola tua poteſtas a domino: ſunt & mediocres & inferiores. Sunt ergo Epiſcopi qui Apoſtolis ſucceſſere: quorumq₃ typum gerunt dicente Pſal. Pro patribus tuis nati ſunt tibi filii: conſtitues eos principes ſuper omnem terram: Qđ de illis dictum non ambigitur: ut .q. Anacletus urbanuſq₃ Pontifices atteſtantur pares in dignitate & honore

.m. 24.q.i. loqſ.
.n. 21.d. in nouo.
.o. 11.q.7. paulus. & ſequi.
.p. 2.q.7. btĩ petr⁹
q. .21.d. in nouo. 68.d.c.fi.pſal.44.

Epī

ipſi Papę. Poteſt autē ſummi paritatis hmōi fundamentum: tum ex multis ſanctorꝵ .r. decretis: in quibus Epiſcopi fratres a ſummis Pon. appellantur. Tum ex ſtilo Curiæ & longęua conſuetudine id approbante: Vnde .s. Clemens .v. uocat Epiſcopos ſanctiſſimos xp̄i Legatos principales fratres Papę/& corpos & columnas Eccleſię. Appellantur quoq; Vicarii dei/non ſolūm Ep̄i .t. ſed & alii .u. ſacerdotes: Epiſcopi aūt Patriarchę & ſimiles Cōcilium conſtituunt uelut capita ipſius digniora. Si igitur ſunt Pontifici pares/conſtat in eos Papę poteſtatem non competere. Par quippe in parem de iure tam Canonico q̄ Ciuili nullum habet imperium .x. ergo nec ſupra Concilium iuriſdictionem habebit per Epiſcopos rep̄ſentatū. Item ſi Apoſtoli non recepiſſent iuriſdictionem contentioſam pro ſe & ſucceſſoribus ſuis a xp̄o non poſſet Concilium in cauſa hereſis pontificem iudicare: cum non reperiatur conceſſa eis niſi generalis poteſtas: quorꝵ remiſeritis &c. quod eſt falſum .y. ſacriſq; Canonibus per contrarium.

.r. 7.q.1. quia fr̄. 16.q.1.fr̄ 99.d.c.ſi de cri:fal. q̄ graui .s. Cle.ſi qs de penis. .t. 33.q.5. Mulier. .u. 21.d. in nouo. .u. d̄ perut.d.3.inter hęc hircum.11. .x. d̄ elect.c.innotuit.ff.de arbitr.l. Nā & mgſa. .y. gl.in.c.anaſtaſius .19.d.79. d. ſi duo.15.d. ſicut.11. q.7.ſicut ingr i gl

⁋ Argumentum ſecundum.

⁋ Preterea ſm Hier. .z. ſententiam. Hęc domus dei: q̄ ſupra petram firmata: unica columba appellat̄ ſponſa xp̄i ſine ruga/ſine macula/ortus concluſus/fons ſignatus/puteus aquę uiuę/& paradiſus cum fructu pomorꝵ: quę domus etiam claues accepit/ac poteſtatem ſoluēdi & ligandi. Vnde non ſoli petro/ſed aliis Apoſtolis pariformiter conceſſa uidetur: ut .a. ex euangelica patet auctoritate. dum Xp̄s ſuis ait diſcipulis. Accipite Spiritum ſanctum/quorꝵ remiſeritis peccata. &c. Fundamentum quoq; eccleſię Apoſtoli fuere: Vnde in Apoca. Ioannis dicitur. c. 8. q̄ murus ciuitatis. i. Eccleſia habebat .12. fundamenta .b. in quibus erant ſcripta nomina duodecim Apoſtolorꝵ. Item Ap̄ls ad Galathas. 2. c. uocat Iacobum Cæpham/& Ioannem columnas Eccleſię: & ſic tum ratione funda-

.z. 24.q.1.loqr̄.c. cibus.&.c.ſciſma & cant.5.c. .a. Io. ultro.c.24. q.1.Audiuimus.c. 1.§.una d̄ ſūma tr. .b. de elect.c. fundamēta li.6. i p̄n. Ap̄ls ad eph.3.c.

menti/rum ratione poteſtatis/ tū ex ſcribendi ordine nō
cōcluditur aliqs primatus neceſſario in petro' ſuper alios
Apoſtolos/ergo nec in ſucceſſor eius. Xp̄s etiam in exo
dio Marci Euangeliſtæ inquit. Euntes prædicate Euange
lium omni creaturæ. Apparet itaq; Petri ipſius ſucceſſori
parē eſſe cum cęteris Ep̄is facultatem : non enim poteſt
amplior illi q̄ Petro: cuius uice .c. fungitur poteſtas com .c. 11.q.7. in ſc̄tā.
petere. Non eſt igitur ſupra Concilium: quod (ut dixi) p
Epiſcopoꝶ præſentiam principaliter conſtituitur: utpote
digniorꝶ. Probatur hoc etiam auctoritate Beati .d. Cipri .d. 24.q.i. loquiť
ani dum ait. Vna columba mea/quam unitatē tenere de- 7.q.1. Nouatian⁹.
bemus nos Ep̄i/qui in Eccleſia p̄ſidemus ut Ep̄atum unū
atq; indiuiſum probemus/& ſubdit poſtea. Epiſcopatus
eſt unus: ſi epiſcopatus eſt unus omniū Ep̄oꝶ, ergo ean-
dem cum Papa auctoritatem habere uidentur : ergo ple-
nitudo poteſtatis non eſt in ſolo Pontifice/ſed in tota Ec
cleſia: igitur & penes Concilium illam repræſentans.

Argumentum tertium.

In actibus etiā Apoſtoloꝶ .e. legitur/q̄ Ap̄li miſe .e. Act .8.c.
runt Petrum & Ioannem: in Samariam ad confirmandū
baptizatos/uideretur ergo Ap̄loꝶ collegium Petro fuiſ- .f. 21.d. inferior &
ſe ſuperius/cū inferior a ſuperiore .f. mittatur : nō ecōtra. .c. deniq;.2.q.7. in

Argumentum quartum. ſancta lo. 13.c.

Item eodem libro .g. legitur minorem Iacobum tu .g. Act.15.c.
liſſe ſententiam in queſtione legalium ubi Petrus/aliiq;
Apoſtoli erant in Concilio congregati. Ex quo uidetur
fuiſſe Iacobum maiorem Petro: quia maior eſt ille qui iu
dicat/minor uero qui .h. iudicatur. Argu.v. .h. 11. q.7. in ſc̄tā

Deus præterea nunq̄ deficit in neceſſariis/nec ſine ſa de maio. obe .c.
lutis ſuæ remedio aliquem derelinquit: ſed cum Pont. pu cum inferior.
rus homo ſit/poſſitq; peccare/ut ſępe legiť .i. eueniſſe/ſi .i. 19.d. Anaſtaſi⁹.
non eſſet a quo poſſet corrigi/ abſq; ſalutis remedio inue
niretur : Eſſe igitur aliquem oportet a quo manifeſte/&
enormiter peccans corrigi poſſit/& emendari.

Argumentum ſextum.

Cótingere poſſet ét ꝙ Papa eẽt hereticus uelletq; ſtatuta condere manifeſtá hereſim cótinentia ex qbus fides Petri deficeret/quia non foret qui hoc caſu poſſet reſiſtere. Nec teneret Eccleſia ſtatutis eius hereticis obedire: uĩ ergo túc debere eſſe aliqué Pon. emendatoré. Arg. 7.

.k. de ſúma tri. c. .i. § una. — k. Vna eſt quoq; omniú fideliú uniuerſalis eccleſia / extra quam nullus ſaluatur: in qua non Papa ſed xp̃s eſt: Sacerdos & hoſtia/ut dicit Inno. iii. Vnde ſi Papa extra Ecc. non ſaluatur patet uniuerſalem Ecc. digniorem eſſe Papa. Et quocunq; alio membro: Argumento ſumpto ab Ecc. in qua fit ſaluatio ad ipſum ſaluatum/ſeu ſaluanduʒ: Et ſic inferiorem / ſicut argui poteſt a dignitate creatoris ad creaturá/& de minori ad maiorem. Confirmať hoc ex uerbis eiuſdem decretalis dum dixit dñm claues Ecc. apoſtolis eorũq; ſucceſſoribus tradidiſſe: ergo non ſoli petro: Equales igitur illi eſſe apparet in poteſtate Apoſtolos alios & p conſequens Epiſcopi ſucceſſores .l. Apoſtolo pares erunt Pontifici. Hoc etiam idem Innocentius alibi aſſerit: dicens claues regni cœlorum omnibus Apoſtolis datas. .m.

.l. 68. d. c. ſi.

.m. de perit. & re. Noua quędam.

Argumentum octauum.

.n. 24. q. 1. q̃ dig. — Confirmantur prædicta .n. Augu. auctoritate dú dicebat: Quæ dignior domus Apoſtolicę prædicationis ingreſſu: q̃ ſancta Ro. Ecc. ideo eccleſia eſt dignior Papa: & quocunq; alio/ut ſonat illud uerbú dignior. Arg. 9.

.o. 24. q. i. qđcũq; — Præterea ex uerbis .o. Aug. dum dicit: Quando Petrus claues accepit: Ecc. ſanctaʒ ſignificauit/ manifeſte uidetur inferri Petro fuiſſe traditas claues / ut miniſtro Ecc. ergo patet maioreʒ eccleſiá Pont. quia cú ipſe ſit miniſter/eccleſia uero cui miniſtratur/maior eſt utiq; recumbens q̃ qui miniſtrat Lucę. 22. ca. Nudo etiam .p. miniſtro/ſecundũ leges nullum ius acquiritur: ſed totum domino / cuius agit miniſterium.

.p. ff. đ donať. l. ab ſéti. & đ acqr. poſ. .l. q abſéti. C. ſi q. & al. uľ ſibi. l. multum.

Argumentum decimum.

Ex alio etiam hæc opinio roboratur. Nam licet Pe.

trus beatum Clementem elegerit adhuc uiuens in ſucceſ-
ſorem: eiq; pontificiam poteſtatem tradiderit / ut .q. Io- .q. 8.q.1.ſi petrus
hannes tertius affirmat. Tamen Concilium Apoſtoloru3
aliorumq; fidelium inſtitutionem huiuſmodi de Clemen
te factam irritarunt/& Linum in pontificem elegerunt:ut
in Cronicis Clementis & alioꝶ ſcriptoꝶ apparet: quod
fieri minime potuiſſet / niſi geſta per Petrum infirmandi
poteſtatem habuiſſent. Et ſic patet illos fuiſſe ſuperiores
Petro: quia inferior ſuperioris geſta nequit infringere .r. .r. Cle.Ne roma

¶ Argumentum undecimum. ni de ęlect.21.d.in

.s. ¶ Africani etiam Concilii conſtitutionem in mediū fetior.2.q.7. i ſctā
libet afferre prohibentem primæ ſedis Epiſcopum ſum- .s.99.d.prie ſedis.
mum Sacerdotem aut Principem appellari .t. Gregorius .t.99.d.Ecce
etiam Patriarchæ Alexandrino ſcribens uniuerſalem Pa-
pam ſe uetat appellari inquiens. Ecce in præfatione epi-
ſtolæ/quam ad me ipſum/qui prohibui direxiſti/ſuperbę
appellationis uerbum uniuerſalem me Papam dicens im
primere curaſtis quod peto dulciſſima ſanctitas ueſtra nō
faciat: quia nobis ſubtrahitur / ꝙ alteri pluſquam ratio
exigit præbetur. Et ſequitur poſt: Si uniuerſalem Papam
ueſtra ſanctitas me dicit: negat ſe eſſe / quod me fatetur
uniuerſum: ſed abſit hoc. & ce. Et Gloſa. illa uerba ne-
gat ſe hoc eſſe/id eſt de uniuerſitate icū tamē Eccleſia Ro
mana non ſit uniuerſa / ſed de uniuerſitate: ut Gelaſius
uidetur aſſerere / inquiens .u. Quamuis uniuerſæ per or .u. 21.d.q̄uis.
bem eccleſiæ unus xp̄i thalamus ſit/tamen ſancta Rom.
Eccleſia cęteris eccleſiis eſt prælata. quaſi dicat ꝙ uniuer
ſæ eccleſiæ includendo Romanam ſint xp̄i thalamus qui
eſt eccleſia uniuerſalis. ¶ Argu. .xii.

¶ Huic ſententiæ .x. Gregorii uerba fauere uidentur/ .x. 15.d.ſicut.
dum ait uenerari ſe ſacra Concilia ſicut Euangeliū: quia
cum uniuerſaliter ſint conſtituta: ſe & non illa deſtruit ſi
quis præſumpſerit abſoluere quod ligant/aut religare qđ
abſoluunt. Certe ſi Papa foret ſupra Concilia/Gregorius

.y. 25.q.1.c.1. ibi aliter locutus fuiſſet.Et .y. Gelaſius quod uniuerſalis
inquit eccleſiæ ꝓbauit aſſenſus magis exequi præ cęteris
oportere ꝙ primā ſedem. ¶ Argu.xiii.

¶ Præterea ſi duo contendant de Papatu ille eſt præfe-
.z. 79.d.ſi duo cū rendus quem uniuerſitatis conſenſus elegerit : ut .z. Ho
glo. norius Imperator ad Bonifatium ſcribit/& glo. ſecunda
.a. de renun .c.1. dicit hanc uniuerſitatē Cōciliū intelligi.Item Io.an. .a.
lib.6. quem alii Canonnm ſequntur interpretes: In nouella di-
cit ꝙ ſi Papa renuntiet in Conſiſtorio ſecreto nullis adhi
bitis teſtibus/ſi poſtea neget renuntiationē factā Conci-
lium erit iudex : quod non eſſet ſi nō foret ſupra Papam.
.b. 40.d. ſi papa. Et Io .b. glo.dicit/ꝙ ubi ſcandalizaretur Ecc. uniuerſa-
lis notorie/uel eſſet incorrigibilis Conciliū eſt ſupra Pa-
pam.At ſi diceretur nō eſſe datam poteſtatē Concilio ſu-
pra Papam/inſtante neceſſitate eccleſiæ : nullius utilitatis
foret/nihilq; noui afferret nobis illa prouiſio:qđ rōi & le
.c. ſi papa.đ ꝑui. gibus repugnare uidetut .c. ¶ Argu..xiiii.

in.6.l. ſi qn̄.ff. de ¶ Vlterius arguitur ab abſurdo uitando : Nam pona-
leg.i.& .C. de in- mus Papam ꝑ ſua mala opera diſſipare ſtatum eccleſiæ
off.te.l.ſi qn̄. generalem & notorie totam eccleſiam ſcandalizare.Si di
ceret Concilium poteſtatē compeſcendi furorem Pont.
nō habere:poſſet unus homo Ecc. totam deſtruere ſine
aliquo remedio/quod eſt abſurdum.Et ut res clarius elu
ceſcat exemplū ſubiiciam : quod eſt hmōi. Pone quendā
magnum Regem peregre profectū Reginæ ſuæ: quam
& regni gubernatricem reliquerat/cū nō poſſet cōmode
ſingula quæq; proſpicere / ne illam uagari & nimis fati-
gari contingeret Gubernatorem generalem adiunxiſſe :
Cum pleniſſima poteſtate totius regni ipſius nomine/ ac
Reginæ adminiſtrandi : Contigit Rege in longinquis
degente Gubernatorem regni iura omnia diſſipare/& il-
lud ad internitionem deducere .Non ne hoc caſu Regi-
na diſſipatorem hmōi/& regni deſtructorem poterit coer-
cere : etiam ex preſumpta regis uoluntate/qui illū ne-

riſimiliter reuocaſſet ſi malæ adminiſtratiõis infamia ad illius aures perueniſſet. Si enim leges .d. ciuiles ſtatuere / ut dñs mandatũ procuratoris ſui / ob ſuperuenientem infamiam & malos procuratoris mores tacite reuocaſſe uideatur. Quia tunc cum illum procuratorẽ ordinauit ſi illius mores aut uitã turpem futuram ſciuiſſet hoc nequaq̃ feciſſet: Ita & in regis ſupra poſita ſimilitudine pariter eſt dicendum. Rex enim peregre proficiſcens xp̃s eſt in cęlũ aſcendens Reginaꝫ habens eccleſiam immaculatã / ut ait Apl̃s & Pſal. D. Aſtitit inquit regina a dextris tuis in ueſtitu deaurato circundata uarietate. Debet ergo Regina hæc in Regis abſentia poteſtatem habere ad gubernatorem huiuſmodi cohercendum / regnum coniugis ſui diſſipantem.

¶ Argumentum. xv.

¶ Præterea Papa non eſt caput corporis myſtici eccleſiæ / ſed xp̃s: ut ait Apl̃s .e. Si enim Papa caput foret / & paſtor uniuerſalis Ecc. permagna abſurditas ſeque eſt / ꝙ ipſe eſſet paſtor & caput huius corpis myſtici / eccleſiæ inq̃ ſm ꝙ caput in corpore humano eſt caput & rector illius / quod eſſe non poteſt; cum xp̃s ſit caput & rector uniuerſalis Ecc. ut corporis myſtici conſiderate: eſſentq; duo capita in uno corpore / quod monſtroſum exiſteret. Si non eſt caput inter alia membra corporis ut ſit oportet. Igitur una cum aliis membris ſubdetur Ecc. Eccleſia quoq; Ro. uniuerſalis non eſt: ut .f. Gregorius aſſerit / ut ſupra eſt dictum: ſed de uniuerſitate corporis myſtici: ut Io. glo. aſſeruit / & Gelaſius cõprobare uidetur / & ſic ſi corporis prędicti eſt membrum illius caput eſſe non poteſt: cum inter caput & alia membra corporea differentia eſſe noſcatur / .g. ut iura dicunt & de ſe patet. Præterea ſi Pont. eſt membrum Ecc. xp̃s aũt eſt caput Ecc. ergo & Petri erit caput xp̃s. Erit igitur dare capitis caput ꝙ ſi dicatur Petrum nõ eſſe caput principale Ecc. eſſe tñ caput miniſteriale (ut eorum uerbis loquar) id omnino falſum eſſe dicitur: Con-

.d. ff. de Solut. l. Si cũ Cornelius & đ Ann. leg. l. liberto. §. largi⁹ & utrobiq; per Bar. no. Cy. & Bal. in. l. pr̃ herede p illũ tex. đ. Teſta. tu. §. fi. l. 3 .§. Quãuis et ibi Bar. ff. de admini. tuto. no. moder. in. l. Rogaſti. §. ſi fugitiuus. ff. Si cer. pe.

.D. Pſal. 44.

.e. c. uno de. Sac. unc. cle. i. đ. iu. iu.

.f. .99. d. ecce.

.g. .đ. p̃ſcrip. cũ. nõ. liceat. 12. d. c. i.

ſiderato ꝙ eſſe caput preminentiã quandam excellentiamq̨ ſignificat. Hanc autẽ miniſter ſuper dominum dominamue habere non poteſt/cum ſit inferior/propter qđ falſa uĩ illoꝝ opinio dicẽtium Petrum fuiſſe caput miniſteriale uniuerſalis Eccleſiæ. Quatenus enim ſuper illam neq̨ præeminentiam/neq̨ maioritatem obtinet ut corpus myſticum conſideratam non poteſt ratione miniſterii ſibi conceſſi ſuper particulares eccleſias a Romana diſtinctas dici miniſteriale caput uniuerſalis Eccleſiæ. Hoc

.h. 21.d.q̃uis. & Gelaſius Papa teſtari uidetur/inquiens .h. Quamuis uniuerſæ per orbem Eccleſiæ catholicæ inſtitutæ unus thalamus Chriſti ſint: tamen ſancta Romana Eccleſia catholica & Apoſtolica nullis ſynodicis conſtitutis cęteris ẽ ꝑlata ſed euãgelica uoce. &c. Ecce manifeſte apparet Petrum ſuper omnes particulares eccleſias/a romana diſtinctas poteſtatem accepiſſe/non autẽ ſuper uniuerſalem eccleſiam quæ eſt corpus myſticum & inanimatum & nullius beneficii capax/de cuius uniuerſitate Romana eccleſia eſſe non ambigitur (ut prædixi) Abſurdum eſt præterea dicere Papam uniuerſali eccleſiæ præeſſe/quippe cum illa ſit ſine macula & ſine ruga/ut ſacra ſcriptura teſtatur: neq̨ poſſit a fide deriuare cũ pro illius ſoliditate Chriſtus ora

.i. Luc.22.d.21.c.i. uerit .i. Papa uero homo labi errareq̨ poſſit ac decipi/

.k.19.d.Anaſtaſi⁹. ut de .k. Anaſtaſio & nonnullis legimus a fidei rectitudine delirantibus: quare dicendum potius uidetur Pontificem eccleſiæ debere ſubeſſe/tanquam digniori & perfectiori (& ut ita dixerim impeccabili) quippe quod menda careat perfectius eſſe nemo ſane mentis negauerit: & per conſequens Conciliũ Eccleſiam repręſentans erit dignius maiuſq̨ Pontifice. ¶ Argumentum .16.

¶ Vlterius adducitur decretum Concilii Conſtantieñ tenoris ſequentis: Primo declarat illa ſynodus ꝙ ipſa in ſpiritu ſancto legitime congregata generale Concilium faciens/& Eccleſiam catholicam repreſentans poteſtatem

a Chriſto immediate habet:cui quilibet cuiuſcunq; ſtatus uel dignitatis etiam ſi papalis exiſtat obedire tenetur. In iis quæ pertinent ad fidem/& extirpationem ſciſmatis dicti/& reformationem dictæ eccleſiæ in capite & membris Item declarat ꝙ quicunq; cuiuſcunq; conditionis ſtatus & dignitatis / etiam ſi papalis exiſtat: qui ſtatutis mandatis & ordinationibus ſeu præceptis huius ſacrę ſynodi & cuiuſcũq; alterius Cõcilii generalis legitime cõgregati ſup ꝑmiſſis aut ad ea ptinentibus factis uel faciendis non obedire pręſumpſerit condignę pœnitentię ſubiiciatur & debite puniatur. Etiã ad alia iuris remedia (ſi opus fuerit recurrendo) Pertinaciter autem reſiſtens ordinationi Concilii hęreticus cenſendus eſt/ Quod decretum in Baſilienſi Concilio repetitum fuit. ¶ Argu. xvii.

¶ Præterea qui aſſerit ſuper uniuerſalem eccleſiam Petro datam fuiſſe poteſtatẽ/præſertim in ſupremis & arduis/& quæ concedi nõ ſolent hoc neceſſe habet .k. oſtendere/ſicut illi qui ſe iudicem aſſerit conſtitutum non eſt credendum niſi iuriſdictionis conceſſionem .l. demonſtret At nullibi legitur Petrum ſuper uniuerſalem Eccleſiam claues accepiſſe: igitur nec ſupra Concilium illam repræſentans/ſed ſupra ſingularia membra Eccleſię: ut ſupra eſt probatum per .m. Gelaſii auctoritatem adductã. Et hoc etiam naturalis ratio ſuadet: cuius maxima eſt auctoritas & pro lege haberi ſolet .n. ubi ipſa lex deficit: Ratio aũt naturalis hmõi eſt/ qua neceſſe eſt hoc fateri: nã præſupponendo Papã eſſe miniſteriale (ut aiunt) eccleſiæ caput reſpectu ſingulorum eccleſiæ membrorum uidemus in corpore humano caput: lꝫ ſit ordinatum ad regimen & gubernationem ſingulorum membrorum ipſius corporis: ſi tamen langueat licitum eſſe aliis membris illud ligare & cauterizare / & omnia facere: Tum ad capitis / tum ad aliorum membrorum conſeruationem ſpectantia/ne illius morbus habeat cętera membra corrumpere .o. Sic etiam

.k. de fide inſtru. .c. qd ſuper his.

.l. de off. deleg. cũ in iure. ff. ſi qs in ius uo. nõ ie. l. 2

.m. 21. d. q̃uis.

.n. ff. de aq̃ pl. ar. l. 2. §. Itẽ Varus & de excuſ. tut. l. ſcire opꝫ. §. ſufficit. 1. d. c. conſuetudo.

o. 2. q. 7. ſicut inqt.

ſi Papam contingeret inſanire & in furorem agitatū gla dio obuios quoſq; percutere. Non ne tūc liceret ſubditis illum capere ligareq; etiam/ne multos occideret? Et quo ad poſſent hmōi morbo mederi? quis ſanæ mentis hoc negetꝰ? ꝙ ſi pro ſalute corporea hoc licet/multo magis ꝓ animaꝶ ſalute hoc debebit permitti/quas Papa ipſe ſuis malis moribus pernicioſiſq; exemplis in damnationis ba ratrum precipitaret. Et certū eſt animam cunctis rebus

.p. .C.de.ſac.ſan ec.l.fi. .p. preferendam. Quid enim homini prodeſt/ſi uniuerſū mundum lucretur animæ uero ſuæ detrimentū .q. patia-

.q. de.Simon.c. Matheus. tur? Aut cōmutationem dabit homo pro anima ſua: ut Matt.6. & Lucæ.9.c.plenius continetur. ¶ Arg.18.

.r. .93 d.legimus ¶ Corroborant premiſſa .a. Hier.auctoritate dicentis. Orbis maior eſt urbe ergo Concilium eſt/quod totū orbem repręſentat: maius erit Pa.ſolum Ro. urbem repręſentante. ¶ Argumentum .19.

¶ Probatur etiam hęc opinio ex illis xp̄i urbis dicētis diſcipulis. Math.5.c.uos eſtis ſal terre / quod ſi euanuerit ad nihilum ualet/niſi ut mittatur foras/& conculcetur ab hominibus. Ex quo patet Apoſtoloꝶ neminem a xp̄o fu-

.s. .11.q.7.Non oēs cum glo. iſſe excluſum quin imo .s. Hiero.ſentit auctoritatem illā contra Papam etiam locū habere / dum ad Heliodorum ſcribens ait: Non eſt facile ſtare in loco Petri & Pauli. Se tenere locum iam cum xp̄o regnantium Infatuatum ſal ad nihilum prodeſt/niſi ut eiiciatur foras/& a porcis con culcetur. Porro infatuatū ſal inſipidos prelatos & malos.

.t. .2.q.7.i ſicut. inqt. & in.c. Nūc aūt.21.d.& i.c. Si. duo .79.d.& in.c. Anaſtaſius. 19. d. Arch.& alii i.c.In fidei de here.in.6. .u. .Io.15.c. Io.glo.intelligit ab eccleſia foras eiiciendos: & a porcis.i. demonibus cōculcandos: Et lȝ nihil ibi dicat de Pont. t. Io.tamen glo.quem magiſtri Canonum ſequuntur dicit/ ꝙ ubi reperitur iure cautum ꝙ Papa poſſit iudicari intelli gitur a Concilio iudicandus. Ad prædicta facit euange lica .u. auctoritas qua xp̄s: Ego inquit ſum uitis uera/ & uos palmites: ſi quis in me non manſeritꝰ/ mittetur foras & areſcet & colligent & in ignem mittēt. Quicūq; igitur

fuerit qui a xpo recedet deponetur/& ab Eccleſia extermi
nabit/niſi ſe correxerit: etiã ſi Papa fuerit/& tũc a Cõciliũ
iudicabit ſm pmiſſa/ergo cõciliũ erit mai⁹ Põt. ¶ Ar.20

¶ Ex plurimis ẽt ſanctorũ auctoritatibus liquet Ponti.
Conciliorũ geſta ſequi debere: unde .x. Zoſimus cõtra ſta
tuta inquit patrũ condere aliquid uel mutare : nec huius
quidem ſedis ualet auctoritas. Item .y. Leo qꝫ multis eſt
damnatũ cõciliis nulla poſſumus pœnitentia ſubuenire.
Ad .z. noſtrum etiam reatum tendit ſi paternarũ regulæ
ſanctionum nobis cõſentientibus uel negligentibus uio
lentur. Præterea ut ex Calced. a. habetur oncilio a ſctis
patribus in unaqꝗ; ſynodo uſq; nunc ꝓlatas regulas tene
re ſtatuimus : & dixi etiam in .12. arg. ¶ Argu. 21.

.b. ¶ Lucius pterea Pont. atteſtatur Apoſtolos in urbi
bus patriarchas & primates inſtituiſſe: qd tamen pertinet
ad plenitudinem poteſtatis uniuerſalis eccleſię plenitudo
ergo illa nõ erat in ſolo Petro/ ſed i aliis apſis & eccleſia
illos repñtante: ſi habet uniuerſalis ecc. plenitudinẽ ptãtis
ergo ſupra Papã ne uideamur dare duo capita. ¶ Ar.22.

.c. ¶ Conciliũ inſuper exercet iuriſditionem circa pote
ſtatem Papæ ſupræmã concernentia/cognoſcit/ & de de-
poſitiõe .d. Papæ ſm Gratianũ cõpilatorẽ decreti. Cardi
nales ẽt ut .e. Leo. 4. ait deponit: Iudicat & deponit ẽpos
.f. primatũ eccleſiæ Ro. dediſſe .g. Simachus & Iu. tradũt
ẽt quo ad facultatẽ priuãdi ẽpos. Plura quoq; alia ſtatuta
diuerſis tpibus a Cõciliis facta ſacri canones ꝓdũt / ut de
uirginibus ſacratis ad arctiorẽ regulã trãſire uolentibus
quibus Conciliũ liberã hoc agendi facultatem cõceſſit :
& alia id genus a Conciliis .i. acta. quorũ indagatio labo
rioſior foret q̃ ſubtilior. ¶ Arg. 23.

¶ Itẽ ultra ſupradcã ur/qꝫ ſi Papa ẽ malus & incorrigibi
lis ac ipas Ecc. ſcandalizãs/ubi deſit ad quẽ poſſit recurri
unicuiq; licere debeat ꝯ illũ inſurgere/ & ab eius obedien
tia reſilire ſicut de iure .k. uaxallo licitũ eſt in defectum

.x. 25. q. 1. Contra
.y. 1. q. 7. Rgritis
.z. 25. q 2. c. puilegia.
.a. 25. q. 1. A ſanctis
.b. 80. d. c. 1.
.c. 19. d. Anaſtaſi⁹.
.d. 21. d. c. nũc aũt.
.e. de cler. nõ reſ. ex geſtis.
.f. 2. q. 1. ſcelus
.g. 17. d. §. hinc ẽt 3. q. 6. dudũ. 9. q. 3. aliorũ. 2. q. 6. Ideo.
.h. 20. q. 1. de uirg.
.i. d elec. Oſius. 11. d. d his. 15. d. placuit d conſ. d. 4. Placuit d libel. obl. c. 1. c. 2. de oblig. ad rõ. 1. q. 3. unio. 28. d. puenit & ſeq. 11 q. 3. ſi qs ẽps : & c. certũ. 1. q. 3. ex malitis. 21. d. c. fi. 16. q. 3 Plac. c. diffiniuit & c. ſtatuit. 17. q. 4. 16. q. 1. c. felix & ſequ. c. 1. 2. 3. d his q̃ fiunt a prel.
.k. c. 1. in fi. d mili. uaxal. q cõ. tu. eſt.

Digitized by Google

.l.C.de.iude.l.nullus .l. i. C. Q.ñ li. un.ſine iud. iund. nõ Inno. & cano. de re.ſpol.c.olim. .m.8.q.i. audacter

iuſtitię ſibi conſulere & dñm deprędari/licet etiam unicuiq; deficiente iudice ſibi ius .l. dicere: Videtur ergo licitum tunc cuilibet chriſticolę contra Papam inſurgere/illumq; Pontificia dignitate priuare ut indignum Reiq; P. xp̃ianę perniciosum: Neq; uero hoc debet incongruũ reputari/cum malus prelatus non ſemper ex dei detur arbitrio/ſed ut merita noſtra depoſcunt: ut ait .m. Hier. de Saule ſcripturę teſtimoniũ proferens dicentis: Fecerunt ſibi Regem/& non per me/principẽ & non per conſilium meũ: quem licet dñs Reges fecerit ſm populi peccatoris uoluntatem & merita. Illum tñ poſtmodũ reprobauit. Et licet papatus de iure diuino exiſtat/Papę tñ electio particularis ex hominũ uoluntate dependet: Eccleſię Ro. ſcil; Cardinaliũ in hoc Ecclę uniuerſalis uicem gerentiũ: qui malũ eligendo Pont. illi prẹiudicare non debent: quo minus poſſit de idoneo & bono ꝓuidere: & ſicut xp̃s ut eccleſie utilitati cõſuleret/uicariũ & paſtorẽ in terris dimiſit:

.n. de uoto.c.qđ ſup his.c.ꝓ hũani de homi.li.6.

ut Inno.iiii.apte .n. teſtat᷑. Ita ẽt nõ ẽ uériſiſimile eũdẽ nõ dimiſiſſe aliquem/qui uicariũ ſceleratum/paſtorẽq; in lupum conuerſum corriperet & caſtigaret. Ad hoc aũt nullus ẽ aptior q̃ ſpõſa ſua/eccl'a uniuerſalis: ergo illi dicẽdũ ẽ ex tacita mẽte dñi hæc correctio demãdata. ¶ Arg.24.

¶ Adducere libet etiã: quod Lucę euangelio.22.c.phibetur/dum contentione facta inter eos quis eoꝝ uideret᷑ maior/ſaluatorem dixiſſe refert Reges gentium dñantur eoꝝ: & qui poteſtatem habent benefici uocantur. Vos aũt non ſic/ſed ſi quis maior eſt in uobis fiat ſicut miniſter: ſi primatum accepiſſet Petrus inter eos fruſtra ab iis de maioritate diſputaretur. Xp̃s præterea interdixit illis aliis dominari: ne regibus gentiũ/ac principibus ſimiles uiderentur/ſed ſub ſancti ſpiritus directione perſiſterẽt: qui in ſancta eccl'a i unũ cõgregata habitare dinoſcit᷑.o. ¶ Arg.25.

.o.24.q.1. alienus

¶ Pręterea adducitur illud ad Galathas.3. Pauli de apoſtolis loquentis: dum dicit nihil mihi cõtulerunt. Ex quo

inquit Glo. manifeſte apparere paulũ non fuiſſe illis inferiorem/& tamen inter illos erat Petrus: ꝙ idem Apl̄s declarat dicens. Cum cognouiſſent quod creditum eſt mihi euangelium pręputii ſicut & Petro circuncisionis. Exponit Glo. ita principaliter ſicut & petro. Idē declarat apl̄s dum dicit: Dederunt mihi dexteras & Bernabę ſocietatis. Etenim cum Petrus eſſet inter illos ſi fuiſſet princeps eoꝝ non dixiſſet dediſſe dexteras ſocietatis/ſed ſpecialius honorabiliuſq; de Petro locutus fuiſſet: Quin imo auſus eſt palam illum repręhendere: & ei in faciem reſiſtere/ut ibidem dicitur/ꝙ non feciſſet/ſi illo imparem ſe ſciuiſſet: ut inquit .p. Hier. Si ergo Paulus nouiſſimus apl̄oꝝ nõ fuit impar petro/q̃to magis alii Apl̄i prius uocati? Igitur petrus non habet primatū ſupra Apoſtolos/nec ſucceſſores ſui ſupra Concilium: In quo Epiſcopi ſunt/qui tenet locum Apoſtoloꝝ. Facit ad premiſſa q̄d in .q. Actibus apoſtoloꝝ legitur/ubi illi qui ex circunciſione uenerant reprehendebant petrum: ꝙ ad habentes præputium diuertiſſet: quod non feciſſent ſi petrus ſuper illos & ſic ſuper eccleſiam primatum habuiſſet .r. Scriptum eſt enim diis hoc eſt maioribus tuis non detrahes: Et principi populi tui non maledixeris .s. ¶ Argumentum .26.

¶ Plura inſuper tum ex aliis tum maxime ex Actibus Apoſtoloꝝ argumenta monſtrantur: quibus nulla petri ſuperioritas erga cęteros Apl̄os unq̃ oſtenditur: Nam primo electio .t. Mathię ab omnibus facta apparet: quę apoſtolis non adſcriberetur ſi a petro facta diceretur ſicut eſt uidere/in conſtitutione facta in Concilio .u. a Gregorio: .x. Alex. tertio. .y. Inno. quarto/aliiſq; compluribus conſtitutionibus a uariis .z. Pont. ęditis: ubi facta in Cõcilio pontifici tribuuntur. Congregatio etiam multitudinis diſcipulorum per duodeciꝫ Apoſtolos facta .a. legitur. Diaconorum quoq; electio fidelium congregationi aſcribitur .b. Miſerũt inſuper Apoſtoli petrũ & Ioannem certe

.p. 2.q.7.paul/ pe.

.q. Act. 11.c.2.q.7. Teſtes infi.

.r. Deuter.21.c.

.s. 23.q.1.c.parat⁹

.t. Act.i.c.

.u. c.i.de Simo.

.x.c.Nõ ſatis đ ſimo.

.y. c. ad apl̄ice de re iud.li 6.

.z. de p̄ben.c.de multa đ cẽ ſi .c.cũ apl̄s de cele. miſ. dolẽtes de cuſto euch.c.i.

.a. Act.6.c.

.b: Act.8.c.

ſi Petrus fuiſſet ſuperior non diceretur miſſus cum Ioan. ſed iuiſſet cum Ioan. ſicut cum xp̃s iuit Bethaniam: uado inqr ut excitẽ illũ ac plura alia dicta infra ar.l. ¶ Ar.27.

¶ Comprobantur p̃miſſa per illud/qđ Glo. ait Lucę.c. 12.ꝙ ſicut Petrus accepit poteſtatem a xp̃o & ſucceſſores eius per mediũ Petri ita apl̃i habuerunt a xp̃o& Epiſcopi ſucceſſores eoꝝ per mediũ apoſtoloꝝ diſcipuli habuerũt
.c. 21.d. in nouo. a xp̃o & preſ byteri ſucceſſores eoꝝ:ut .c. Anacle. tradit. Cõfirmatur per illud Matthei .c.18. quodcunq; ligaueri
.d.24 q.1. qđcũq; tis &c.Et Io.20. d. Quoꝝ remiſceritis peccata &c.Et Lu
&.c.audiuimus.c. cæ.6.Vocauit diſcipulos ſuos & elegit.12. ex ipſis / quos
ad Apl̃ice .§. nos Apl̃os nominauit.Et Lucæ.9.Conuocatis duodecim apo
igr̃ d re iud.li.6. ſtolis dedit illis poteſtatẽ ſuper omnia demonia / ut languores curarent/& miſit illos prædicare regnum dei / & curare infirmos. Lucę etiam.10.dicitur:Poſtq̃ deſignauit dñs alios.72. miſit illos ante faciem ſuam in omnem ciui
.e .21.d.c.1. tatem & locũ/quo erat ipſe uẽturus.Super quo Cirillus dicit hoc fecit per ſe ipſum/ & per ſe ipſũ miſit eos .e. Miſ
.f.epl̃a.2.c.10. ſio autem hæc uidetur poteſtatis collatio. Idem etiam cõfirmatur ex electione Mathiæ dũ ait Petrus oſtende quẽ elegeris:Et Paulus ad .f. Corinthios.Et ſi amplius gloriatus fuero de poteſtate noſtra/quam dedit nobis dñs non alius in edificationem.Et ſic cum poteſtas Apoſtoloꝝ & diſcipuloꝝ pari modo ſint a xp̃o ſicut Petri poteſtas : Eccleſiæ etiam quæ ſpiritu ſancto regitur facto demonſtrauerit poteſtatem attribui uniuerſali Eccleſię magis q̃ Petro non eſt dicendum . Papam eiuſq; ſucceſſores uniuerſali eccleſiæ & Concilio præeſſe/ſed econtra potius.
g.Luc.& Io. ul.c. Confirmantut prædicta ex uerbis .g. euangelii dum xp̃s
24.q.1.c.1.c.loqt. dixit eis.Sicut miſit me uiuens pater& ego mitto uos:ſed pater dedit filio miſſo iuriſditionem : data eſt quippe illi omnis poteſtas in cęlo & in terra:ut in exodio Mathei dicitur:ergo ſicut & apoſtolis/ita & diſcipulis illam pari modo cum prædicandi poteſtate dediſſe uidetur : Dictio

Digitized by Google

enim illa .G. ſicut ſimilitudinē notat. Præterea ubi in eadem diſpoſitione plura ſunt pariter determinabilia cenſeri debēt pīformiter determinata/niſi đ mēte cōtraria diſponentis .h. appareat/exēpli gřa: Teſtator hñs plures filios ipuberes/qbus uulgaris & pupillaris cōpetit ſubſtitutio ſi illos inuicē ſubſtituat itelligiť facta uulgaris & pupillaris ſubſtitutio/æqliter in pſona oīum ipuberū hæc ē expſſa/ tū Iur. ſcōſulti tū Imperatoris deciſio: Xpo igiť dicente apľis: Quęcūq; ligaueritis. &c. & quoꝝ remiſeritis &c. Cū & ipſi iuriſditionis eiuſmodi capaces forēt ſicut & petrus: Cur dicendū nō ſit xpm iuriſditionē eandē dediſſe illis ſicut & petro? Nec rō urget q̄te magis petro q̄ aliis apľis dęxiſſe uideať/cū de ꝓria illius mente nō cōſtet. ¶ Ar.28.

.G. de cōſit. ut. uel inut. c. pe. l. ſiē. C. de repub. her. no. Bal. in. l. edita. i. 3. col. C. de eden. .h. ff. de uulg. & pup. l. iā hoc iure. C. đ impub. & al. ſubſt. l. q̄uis. & de teſta. mil. l. i teſtamento.

¶ Ille quoq; inter apľos dꝫ dici maior/qui ſuccedit xp̄o imediate in loco ubi cōuerſatus eſt diutius/ubi ēt ſuū domiciliū fuit & in ea eccľia/quā ipſe rexit q̄ fuit Hieroſolima: In ea uero Iacobus Chriſto ſucceſſit/quia ibi fuit inſtitutus Epiſcopus: uidetur igitur Iacobus dici maior Petro & ſucceſſoribus ſuis. ¶ Argū.29.

¶ Præterea .i. Ludo. Imp. uocat Papā Vicariū Petri/Petrus aūt uicarius xp̄i in uariis ſacroꝝ Canonū ſanctiōibus .k. noiatur. porro ptātem Petro cōceſſam ab apľis deriuaſſe .l. Anacle. affirmat dū ait: Ipmq; principē eoꝝ eſſe uoluerunt: Cui & Iulius .m. aſtipulať cuꝫ de eiſdē loquens inquit. Qui ſanctā Ro. Eccleſiā primatū omniū eccľiaꝝ eſſe uoluerunt: Vicarius aūt de iure uicariū generalē non pōt .u. conſtituere: ergo ex iſto uicariatu/tanq̄ nullo: nullum ſuper eccleſiā pōt conſequi principatū / ꝑſertim cum Petrus ab apľis/quos hodie Ep̄i repſentant: Et ſic ab uniuerſali ecc. primatum hunc habuit. Itaq; ſuper illā eſſe nō poteſt/neq; ſuper Conciliū illam repræſentans: Inferior qnippe ut ſæpius eſt dictū maiori pſſe nō pōt. ¶ Ar.30.

i. 63. d. c. ego Lud. .k. de trāſl. pl. q̄to .l. 21. d. In nouo .m. 3. q. 6. Dudū.

.n. đ offic. uica. c. ſua.

¶ Ad prænũſſoꝝ robur auctoritas Auguſtini ad exitū ſcribentis adducitur de die nouiſſimo & ſuper Pſal. 118.

ubi ait: Quędam dicuntur/quę & ſi ad Apl̄m petrū refe renda uideantur/non tamen habent illuſtrem intellectū niſi referantur ad eccleſiā Idem ēt in ſmone.10.ſuper Io. ait Cum eſſet numerus duodenarius.i. quadripartitus in ternos: & cum omnes eſſent interrogati ſolus reſpōdit. Tu es xp̄s filius.&c.Et ei dicitur tibi dabo claues tanquaꝫ ligandi & ſoluendi ſolus acceperit poteſtatem cum & il lud pro omnibus dixerit& hoc cum omnibus tanquam perſonam gerens ipſius unitatis acceperit. Aug.etiam de doctrina xpiana inqt. Has ergo claues dedit eccleſię ſuę: ut quę ſolueret in terra eſſent ſoluta & in cęlo ut quiſqs in ecclesia eius perā dimitti/nō crederet nō ei dimitterēt:

.o.De ſum.tri.c.1. Cuius ſententię .o. Io.an.doctor excellens aſſentire uide tur. Idem confirmatur Leonis auctoritate in ſermōe quo dam Apl̄oꝝ ſuper illo uerbo quodcūqꝫ .&c. In Apoſto los alios uis hmōi ptātis/& ad omnes Eccleſię principes huius decreti conſtitutio cōmeauit. Ambroſius quoqꝫ in principio ſui paſtoralis ita dicit. A dn̄o dicitur petro amas me? Repetitum eſt a dn̄o. paſce oues meas: quas oues & quem gregem non ſolum tunc ſuſcepit beatus pe trus/ſed nobiſcū ea ſuſcepit/&nos cū illo oēs ſuſcepim⁹.

.p.24.q.1.qdcūqꝫ. Idem & Archidiaconus ſentire uideť ſuper illo .p. Augu. ſuper Io.dicentis.petrus quando claues accepit Eccleſiaꝫ ſanctā ſignificare uideť ſub nomine & ſigno Eccleſię ait. petrus claues accepit. Comprobatur hoc ex Actuum apo

.ç. Act.20.c. ſtolorum teſtimonio .q. Attendite uobis & uniuerſo gre gi in quo poſuit uos ſpiritus ſanctus Epiſcopos regere ec cleſiam dei: quam acquiſiuit ſanguine ſuo.&c.Cum aūt poteſtatis plenitudo ſit in Eccleſia Conciliū illam repræ ſentans eſt ſupra papam/non econtra. ¶Argu.31.

¶Vlterius adducitur diuinum illud monitionis pręce

.a. Mat.18.c.2.q.1. ptum ab .r. euangeliſta Matheo poſitum Si peccauerit in

ſi peccauerit de iu te frater tuus.&c.Sequitur.dic eccleſię: quę uerba xp̄s di

ic.Nouit. xit petro in perſona cuiuſlibet xp̄iani: quem fraternam

monitionem contẽpnentẽ ad eccleſiæ iudiciũ remittit.
Si ergo petrus/qui ſummus erat pont.futurus a Chriſto
ad iudiciũ Eccleſię cõtra inobedientẽ remittitur tanq̃ ad
tribunal maius non eſt dubium quin eccleſia uniuerſalis
ſit ſupra petrum/& ſic Concilium illã repręſentans: cum
nullus in tali caſu remittatur niſi ad ſuperiorem. Et dũ di
cit/dic eccleſię per anthonomaſiam de uniuerſali uidetur
intelligendum. Sicut dixit beatus Gregorius in regiſtro
epſa.265.reprẽhendens Ioannem Conſtantinopolitanũ/
Ego itaq; reſpõſales meos ſemel & bis uerbis humilibus
hoc q̃ in tota ecclſia peccat/corripere ſtudui p me ſcri
bo:quicquid humiliter facere debui non obmiſi/in mea
correctione deſpicior:reſtat ut Eccl'a3 habeam adhibere.
Ad quod facit auctoritas .x. Nicolai papę ad Lothanuz .x.rr.q.3.Precipue
Imp.ſcribentis ubi inquit. Cęterum precaue ne quando
nobis ſm dñi pręceptuz duos aut tres teſtes adhibeamus
imo uero hoc eccleſiæ dicamus. ¶ Argu.32.

¶ Ariſtoles quoq; Polit.li.3.c.8.tradit regimen ciuita
tis ſm ordinatam politiam penes ualentiorẽ ipſius partẽ
debere cõſiſtere. Digniorem pręterea minus digno pfer
ri iura .y. uolunt cunctis in negotiis pertractandis. Verũ y.de conſec.eccle
eccleſiam ualentiorem quis neget & quę immortalis eſt: uſ alta.Q.d in du.
quippe cum qua uſq; ad ſeculi finẽ dñs ſe futurum promi biis cũ glo. ff.de
ſit: ut in Exodio Mathei habetur. Sine peccato eſt etiam rei uẽ.l.q religio.
abſq; macula & ruga/Papa uero mortalis eſt labi errareq;
poteſt ac decipi/ut de .z. Anaſtaſio nonnulliſq; aliis legi z.19.d. Anaſtaſius
tur a fide deuiis/pluribuſq; in locis Pont. ipſe decipi &
errare ſe poſſe .a. teſtatur: Eam ergo ut digniorem eſſe fa a.rr.q.7.nos ſi i cõ
teamur oportet. Regimen ergo penes eam ut ualentiorẽ petẽter.23.d.c. pte
& digniorem/potius q̃ Pont.debebit perſiſtere. ¶ Ar.33. rea.35.q.9.ſẽtẽtiã.

¶ Eccleſia præterea eſt ſponſa xpi/ut in cant.canticoꝝ 24.q.1.A.recta cũ
latius habetur per totũ: Et Io.in Apoca.ſua.c.21. inquit. glo.de re. iud.cũ.
Vidi ciuitatem ſanctam Hieruſalem nouã deſcendentem oli de reſt.i integ.
de cęlo tanq̃ ſponſam ornatam uiro ſuo. Papa uero eſt pa cũ ex litteris.

ranymphus ſponſe/ut dicit Bernar.in lib.de cōſideratione ad Eugeniū ſcribens: Verum ſponſa dignior eſt paranympho/ergo & eccleſia dignior pontifice .b. pſal. preterea eccleſiam reginam appellat inquiens. Aſtitit Regina a dextris tuis.&c.quod de eccleſia dictum doctores sancti affirmant.Papa autem ſeruus ſeruoꝝ dei .c. nuncupatur: Igitur maior uſ eec.q̄ ſponſa eſt & Regina. ¶ Arg.34.

.b. Pſal.44.
.c. i phe.vi.& cle.

¶ Dicitur inſuper eccleſia corpus: ſinguli autem fideles illius membra:ut ait apoſtolus ad Rom. d. ſcribens. Multi unum corpus ſumus ſinguli autem alter alterius membra.Papa ergo eſt membrum eccleſie non totuꝫ corpus.Totū autem corpus eſt uniuerſalis eccleſia: Sed totū eſt maius ſua parte.e.& potētius ergo uniuerſalis eccleſia cū ſit totū maior eſt Pont.qui eſt pars:Præterea Saluator ait .f. ubi duo uel tres congregati ſunt in nomine meo: ibi ego ſum in medio eoꝝ. Et ſic ſpiritus ſanctus uidetur eſſe ubi eſt eccleſię congregatio .g. qui abſq; dubio maior eſt Papa. ¶ Argu.35.

.d.12.c. & de here.
.c. cū ex iniūcto.
.e.93.d.legimus.
.f.Math.18.c.20.d.
c.fi.24.q.1.alienus
.g. c.Oibus. &.c.
manet.24.q.1.25.q
.1. Violatores

¶ Vlterius hoc cōſirmatur per id quod habetur Trenorum primo:Ibi domina gentium facta eſt ſub tributo.&c quod de ſynagoga dictum ad eccleſiam trahitur: quę illi .h. ſucceſſit ſi domina:ergo Papę non ſubiecit imo potius econtra eſſe debet.Item in actibus apoſtoloꝝ 15.c.dicitur iudiciū eccleſię eſt iudicium dei/ ergo maius iudicio Papę qui homo purus eſt & poteſt errare: ut de Anaſtaſio legitur .i. ¶ Argumentum.36.

.h.d̄ cōſtit.c.trāſl.
.i.19.d.Anaſtaſius

¶ Adducere etiam libet .k. Hilarii Papæ auctoritatem petentis a ſynodo ut ſubſcriptionem ſuam accōmodet: ut ſynodali iudicio aditus/claudatur illicitus/ Et ſic Papa Concilii auctoritatem maiorem q̄ ſuam fateri uidetur: dum ſuam conſtitutionem petit a Cōcilio comprobari. .l. Eleuterius etiam Iulius pluresq; alii ſummi Pontifices Conciliorum auctoritatem ſæpe allegant ut eſt uidere/ in pluribus decretis ſparſim æditis ab eiſdem/ quoꝝ non

.k.35.q.9.qd quis.
.l. 3.q.5.q̄uis.&.c.
dudū.15.d. ſic̄. 25.
.q.1.c.1.2.3.&.4.&
.§. his ita & p̄ ro.
.q.illā.& eadē cā.
.q.2.c.1.96.d.bene
qd.2.q. 7. puto .c.
anaſtaſius cū glo.
.19.d.2.q. 1 ſcelus.

nulli ut'.m. Leo .iiii.;Conciliorum decreta decretis Paparum .m.10.d.d libellis
ut maioris auctoritatis præferre ut/& pro hac parte addu-
ci poſſunt plurimorum exempla Pontificum/ut Symachi &
aliorum qui per Concilia fuerunt depoſiti. ¶ Arg.37.

¶ Concilia præterea auctoritatē Pontifici tribuiſſe.n. .n.17.d.cōcilia.3.q
Canones ſacri uariis in locis affirmant: Beatius autem & 6.dudū.9.q.3.alio
dignius eſt dare q̄ accipere ſm .o. Apoſtolū Superiora ēt rum.2.q.6.ideo.
agunt in inferiora/non econtra; ergo Conciliū eſt ſupra .o. de celeb. miſſ.
Papam. ¶ Argumentum.38. cum Marthe

¶ Adducunt pleriq; Conſtantini conſtitutionem / ubi
dicitur .p. Conſtantinus contulit Ro. pontifici/ ut in to- .p.96.d.Cōſtātinus
to orbe Ro. pontifices ſacerdotes ita habeant caput ſicut
iudices Regem; Apparet itaq; Papæ primatus a Cōſtanti
no & ſic ab Impatore initium ſumere. Porro'.q. Impato .q. l.1.C. de ſūma
res Conciliis ſe ſubeſſe fatentur: ergo etiam & Papa. tri.in auſ.d eccle.

¶ Argummentum.39. ty.in princ.

¶ Vlterius pro pmiſſorum robore .r.Inno.iii.decreta- .r. c. p uenerabile
lis epiſtola in medium ſolet afferri ibi dum dicit: Si diffi §.rōib q fil.ſint le
cile ambiguum iudicium apud te eſſe perſpexeris. ue- gitimi.
nies ad ſacerdotes leuitici generis/& ad iudicem qui fue
rit illo tempore/qui iudicabunt iudicii ueritatem/& faci-
es quęcunq; dixerint tibi: qui pſunt loco quem elegerit
dominus: ſequeriſq; eorum ſententiam &c. Loco ſacerdotū
leuitici generis ſunt ſacerdotes & prelati; & ſic Conciliū
quod ex illis conſtat. ecce ibi caſus q in caſibus dubiis re-
currendum eſt ad Concilium/ non ad ſolum Papam. Ap-
paret ergo ſupræmam auctoritatem eſſe penes Conciliū/
non penes Papam. ¶ Argu.40. .s.de elec .c. licet.

¶ Dicit etiā in ſua decretali epiſtola .s. Alex.iii.q elec-
tus a duabus partibus Cardinaliū pro pontifice ab uniuer
ſali ecclesia habeat: & tñ electus debet ab hoſtienſi epiſco .t.d paiule.c.ātiq.
po coronari/ut .t. Hoſtieñ .u. Archid. ſummi Canonum .u.23.d. i noīe dñi
interpretes clare aſſerunt: ergo Hoſtieñ Eps maior eſt pa
pa; quia ad maiorem ſpectat minorem benedicere / non

.x.22.d. Inferior & .c.deniq; & ſeq. & .c. Submittitur y.23.d.in noīe dñi a.63.d.In ſinodo ī phe.vi.& cle.

.b.21.d.c.i.

c.ff.de Iniuſto.te. .l.poſtumoꝵ &.l. ſi.cū dotē.§.fi.&. .l.diuortio.§.ſi fū dus.&.l.ſi añ. nup tias & ibi no.bar. & doct.ff.ſo.mat.

d.32.q.1.ſi qs uxo rē.&.q.5.c. pcepit &.c. Apud nos et .c.pe.&.fi.

e.c.1.de renū .li.6.

f.Pſal.147.

g .Pſal.104.

h .pſal.81.12.q.1.fu turā .17.d.c.2.

econtra : quod & paulus ad .x. hebreos ſcribens teſtatur & Nicolaus Papa confirmat. Cardinales ēt ſm eundē .y. Nicolaū locū tenent metropolitanoꝵ in conſecratione Pont.Metropolitani aūt ſunt maiores Epis:ergo & maio res papa:uel ſaltē pes cū & ipſe ēt uocet̃ eps.a. ¶ Ar.41.

¶ Chriſtus quoq; nullam inter apoſtolos prelationem conſtituiſſe uidetur/dum Math.23.c.ait : nos oēs eſtis fra tres:& Luce.22. Tu aliqñ conuerſus cōfirma fratres tuos. Petrus .b. ēt quas in ſummū ſacerdotem a xp̄o fuit elec tus/ut ſacri inquiunt canones : nō ergo uere fuit ſummus ſacerdos ſed improprie;quia dictio .c. quaſi eſt nota im proprietatis. ¶ Argumentum.42.

¶ Ariſtoteles etiam in.5.Polit.ait ꝙ ad totam cōitatē ſpectat principis correctio uel totalis deſtitutio ſi ſit ine mendabilis;ergo & ad uniuerſalem eccleſiā/quæ eſt om nium Chriſtianoꝵ reſpub.ſeu cōitats quædam pertinere debet Papæ correctio uel depoſitio/ ſi inemendabilis in corrigibiliſq; exiſtat. ¶ Argum.43.

¶ Vir præterea & uxor non debent ad .d. imparia iudi cari:& quod uni eſt permiſſum alteri debet minime dene gari/quia eadem ſeruitus pari conditione cenſetur : ut ſa cri canones atteſtantur. Verū Papa poteſt renuntiare ſpon ſam eccleſiā:ut in conſtitutione .e. Bonif.8. manifeſte ap paret. Igitur licere uidetur eccleſiæ renuntiare ſponſum malum atq; inutilem:quippe deus nullum dignitatis gra dum niſi ad decorem uniuerſi & cōem utilitatem inſtitu it/ut ex uerbis Apſi ad Eph.5.c.& prima ad Corinth.6.ſcri bentis aperte colligitur. utiq; enim deus poſuit fines ſuos .f. pacem: hanc uero dilectio operatur/quæ finis legis ab apoſtolo nuncupatur.Porro xp̄s ſuper dilectione officiū paſtorale fundaſſe uidet̃ dicēdo. Si diligis me paſce oues meas. Verū ſi papa eccleſiam deſtrueret diſſiparet ue: non diceretur eam diligere/ſed odiſſe. Nec obſtat ꝙ dicit̃ .g. Nolite tangere xp̄os meos; & illud .h. ego dixi dii eſtis

quia ex neceſſitate hoc fit:quæ legem dicitur non habere .i. ne ſtatus eccleſię peſſundetur. nā ſi uni licet pro ſalute propria contra quemlibet uim inferentem ſe tueri/natura lis iuris dictamine .k. Et ad peccatum manifeſtum impel lenti .K. reſiſtere:etiā ſi Papa is foret qui ad id aliqnē uel let urgere quāto magis uniuerſali eccleſiæ licere debebit contra Papam inſurgere conantem pro uiribus illam deſtruere.

¶ Argumentum .44.

¶ Præterea licet regulariter .l. Concilia non poſſint niſi per Pont. congregari:Tamen ubi ratio dilectiōis ſua deret/& neceſſitas magna immineret:quia Papa eccleſiā diſſiparet:Regula generalis recipit reſtrictiones etiam in moralibus & una lex per rationem & æquabilitatem recipit interprætationem naturalem. Tum ſm Philo.5.&.6. Ethico. tum & ſm iuris .m. ciuilis diſpoſitionem. Si ergo eueniret caſus diſſipans unitatem:publiceq̄ obeſſet ſaluti legis obſeruatio.Non debet lex illa ſeruari cum leges om nes pro cōmunis utilitatis tutamine/nō pro illius deſtructione conditæ uideantur.Porro ſi diceret Conciliū tunc ſine papa congregatum eſſe acephalum contra .n. canonicas ſanctiones:Dico q̄ cum xp̄s ſit caput eccleſiæ/cū qua uſq̄ ad conſumationem ſeculi futurum ſe .o. promiſit illius auctoritate congregabitur: qui hanc eccleſiæ facultatem urgente neceſſitate congregandi Concilii dediſſe uidetur. Volens illius indemnitati conſulere: quæ neceſſitas (ut proxime dixi) alias illicitum facit licitum / ut ex Euangeliſtæ .p. Marci textu manifeſte apparet de diſcipulis uellentibus ſpicis/& de Dauit panes præpoſitionis cōmedente.

¶ Argumentum .45.

¶ Eccleſia quoq̄ Ro.& eccl'ia uniuerſalis inter ſe differunt/ut .q. Inn.3.in ſuis ep'lis decretalibus uiſ aſſerere.Pōt. uero prĕeſt Ro.eccleſiæ/illiuſq̄ curam gerit/ ut .r. Canones multi affirmant;diciſq̄.s.a Bonif.8.illius ſponſa.ſatis ergo eſſe illi debet ſi unā habent coniugem & nō plures

.i.de cōſue.q̄to.d. obſer.ie.c.z. regl'a q̄ nō ē licitum de reg.iu.d cōſe.d.z. diſci pulos.

.k.ff.de.Iuſt. & in l.ut iū.C.uñ.iu.l.i

K.xi.q.3.Iulianus. &.c.ſidñs&.c.q reſiſtit.z.q.7. paulus

l.17.d.Concilia.c. multis & ptotū.3. .q.6. dudum.z q. .6.c.Ideo.

m.l.ſcire op3.§.ſufficit.ff. de excuſ. tuto. &. l.z.§. Itē Varus de Aqua .plu .ar.

n .21.d.c.pen.

o.Math.ult.c.

p.11.c.de Conſ.c. .d.5.diſcipulos.

q .de. poſt .prel.c. Bone.

r.de.elect.c.funda mēta.§.ne aūt q ſi ſint leg.c.p.Venerabilem.

s .de. Immū.ec.c. quoniam .li.6.

.t. 7.q.1.ſicut alterius.21.q.2.c. pen. .u. de tráſl.p̃la .c. q̃to.c.inter.&.c.13 .x. ff.de uſucap.l. cū qui ædes.

.y.12.q.2. q abſtulerit

.z.32.q.4.recurrat 97.d.c.2.

.a. 68.d.c.ſi.

alioꝝ Epiſcopoꝝ exēplo:quibus .t. una eccleſia unicuiq̧ debet ſufficere.Illoꝝ enim coniuges .u. appellátur: papa autem ipſe Ep̄m ſe appellat/ut patet in prohemio decretalium ſexti libri/& prohemio Clementinaꝝ.Non debet ergo diuerſo iure cum illis cenſeri .x. ¶ Argu.46.

¶ Item Anacletus inquit .y. Mater noſtra eccleſia eſt: quæ nos in baptiſmo regenerauit/Cui .z. Aug. & Boniſ. papa aſſentire uidentur Nouos continue filios afferēs eccleſiam generare:quibus .a. Vrbanus etiam papa aſſentit. Si ergo per baptiſmi ſacramentum generat papā/ & oēs Epiſcopos/illoſq̧ in ſedibus patrum conſtituit loco apoſtoloꝝ/ut idem Vrbanus aſſerit:patet præeminentia uniuerſalis eccleſię ad papam alioſq̧ Epiſcopos. Primo quia mater ipſoꝝ dicitur: Matrem autem de iure diuino cōuenit filio pręhonorari.Secundo quia in ſedibus patrum defunctoꝝ ab eccleſia collocantur.Habent ergo ep̄i dignitatem ab eccleſia principaliter per ipſius papę miniſteriū/ eſt.n. ipſius eccleſię miniſter principalis/p̄tātis tū̄ fundamentū eſt in eccleſia uniuerſali/nō aūt in papa. ¶ Ar.47.

¶ Paulus etiam ap̄ſ.13.c.ad Ro ſcribens.Omnis inq̄t aīa ſublimioribus poteſtatibus ſubdita ſit/ in qua uniuerſitate nec anima papę excipitur:Si enim non ſubeſſet Concilio falſum eſſet dictum Ap̄ſi dicētis: Omnis anima:quia omne dicens nihil excludit .b. Nā ſi anima papę ſubiecta ſit Concilio nulla anima relinquitur in hoc ſeculo / quæ poteſtatibus ſublimioribus ſubiecta non ſit:& Apoſtoli uerbis pariter ſatiſſiet & menti. ¶ Argu.48.

.b.de maio.& ob. ſolite.19.d. ſi Romanorum.

¶ Ap̄ſi quoq̧ .4. Concilia feciſſe perhibent/in quibus nulla petri ſuperioritas apparet . Et primo actuū de ſurrogatione Mathię quæ uidetur ab Apoſtolis omnibus facta/non a petro/ubi elegerunt Mathiam in Ep̄m: q̄d patet per uerba petri allegantis librum pſal.dicentis Ep̄atus eius accipiat alter: Ex quo uidetur inferri ꝙ ex quo Ap̄ſi elegerunt illum in Ep̄m/Concilium poſſit creare Ep̄m.

In ſecundo Concilio act.6.c.dicitur ꝙ duodecim Apoſtoli dixerunt/non eſt bonum miniſtrare menſis. &c. Et ibi elegerunt ſeptem diaconos:& impoſuerunt manus. &c. quæ manus impoſitio auctoritatem importare uidetur. Ex quo infertur inferiora miniſteria per Conciliuꝫ poſſe conferri. In tertio Concilio habetur act.15.duꝫ eſſet queſtio/an conuerſi deberent circūcidi:queſtio ad apoſtolos eſt delata & ſeniores:in qua petrus propoſuit queſtioneꝫ/ diffinitio auteꝫ nomine totius congregationis eſt facta: uiſum eſt apoſtolis & toti eccleſiæ &c:ergo patet poteſtatem fuiſſe in eccleſia/quia non inſurpaſſent uiri ſancti iura petri/ſi ad petrum tantum diffinitio illa pertinuiſſet: igitur poteſtas penes eccleſiam. In quarto Concilio actu.21. fuit iniunctum paulo/a tota congregatione ut de cerimoniis legis Moſaicæ ſe diligentius informaret. Et ibi dicitur/fac paule ut tibi dicimus:& ita paulus fecit & ſic tota congregatio uſa eſt illa auctoritate. Item act.18. dicitur ꝙ paulus perambulans Syriam mandabat cuſtodiri præcepta apoſtoloꝝ & ſenū quæ iuriſditionē ſapiūt contentioſam. Itē dicitur ibidem ꝙ fuit miſſum ad apoſtolos & preſbiteros & ꝙ placuit apoſtolis & ſenioribus cum omni eccleſia uiros eligere ex eis & mittere anthiochiaꝫ.&c.& infra.Apoſtoli& ſeniores fratres his/qui ſunt Anthiochiæ & Syriæ fratribus ex gentibus ſalutē. Act. etiam.6.c.dicitur ꝙ paulus & Thimotheus tradebant eis cuſtodire dogmata decreta per apoſtolos& ſeniores/quę uerba iuriſditionem contentioſam imptant.c. ¶Ar.49.

¶Poteſtas etiam eccleſię ſupra petrum manifeſte apparet dum ait:Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam/& portæ inferi non pręualebunt aduerſus eam:Non dixit aduerſus petrum ut ſic eccleſię potentiam oſtenderet petro ualidiorem:petrus quippe ante xp̄i paſſionem futurus erat a fide deuius una cū reliquis apoſtolis:Eccleſiæ autem fides in ſola uirgine permanſura. ¶Ar.50.

c.no.i.c.i. de tēp. cr.& i.c.i. de iud. 4.d.§.fi.

.d.66.d.c.ſi.

.d. ¶ Anacletus quoqꝫ ait Iacobũ Alphei a petro Ioanne & Iacobo Zebedei fuiſſe Epiſcopum ordinatum/ſucceſſoribus ſuis dantibus formam ordinandi epiſcopos in futurum/ergo forma data eſt ab omnibus ſimul non a Petro ſolo:igitur iuriſditio erat penes omnes/ non penes ſolum Petrum /quia dixiſſet Petrum dediſſe ordinationis formam non illos. ¶ Argu .51.

.e. de poſt.ꝑl.c.bone.c.13. & ibi doc. de reg.no.ff.ſolu.mat.l.1.per Bar.& alios.
.f.de renũ.c.niſi.§ ꝓ grauiũ ꝑ Inno. & Doct.
g .Inſtit.de his q ſunt ſui uel al.iu. §.dñoꝝ.ff. eo.l.2. §.dominoꝝ.
h.de reg.iu. q ſcãdalizanerit in antiquis.

¶ Preterea ſalus publica magis attendenda eſt q̃ .e. priuata/ſed Epiſcopus propter ſcandaluꝫ unius ciuitatis cui præeſt cogi poteſt a ſuperiore eccleſiam ſuam dimittere .f. ut ſacri doctores teſtantur:ergo fortius Papa propter uniuerſalis eccleſiæ ſcandalum cogi debebit illam derelinquere/& alius loco ſui ab eccleſia ſubſtituetur. Item ſi dñs ob ſęuitiam in ſeruos illoꝝ dominio de iure priuari .g. meretur/ eadem ratione Papa male tractans eccleſiam illam ſcandalizando debet illa priuari. Dixit inſuper xp̄s .h. Si quis ſcandalizauerit unum de puſillis iſtis / qui in me credunt/expedit ei ut ſuſpẽdatur mola aſinaria in collo eius & demergatur in profundum maris. A qua lege nec Papa excipitur. Si ergo propter ſcandalũ unius quis ab eccleſia ſeparatur: quanto magis debet pro totius Eccleſię ſcandalo ſeparari. Putrida præterea membra ab eccleſia debent pręcidi ſm canonicas ſanctiones euãgelicã traditionem ſequentes:ergo & Papa/cum & ipſe ſit membrum eccleſiæ ob ſcandalũ pariformiter ab ecc.ꝑcidetur. Ne ouis morbida xp̄i ouile q̃at inficere .i. ¶ Argu.52.

.i.24.q.3. reſecãde.45.d.c.pe.1.q.1.fertur.16.q.1.in canonibus.c. uno đ ſciſma.li.6.
.k.c.ſi.38.d.
.l.de penis.c.ſi.
.m.8.q.1. ſciendũ.
.n.24.q.1.oibus

¶ Dicit inſuper beatus .k. Clemens ꝙ qui rebelliter uiuit &diſcere atqꝫ agere bona recuſat/magis diaboli q̃ xp̄i membrũ oſtenditur/& potius infidelis q̃ fidelis eſſe monſtratur.Non caret etiam .l. hereticæ prauitatis ſcrupulo/ qui in crimine diutius pſeuerauit/& ſcelus idolatrię reputatur eccleſię ꝑceptis nõ .m. obedire. Itẽ .n. Hiero. dicit ꝙ q eccleſiã corripientẽ cõtẽnit ſit tibi tãq̃ ethnicus & publicanus:Papa ergo notorius peccator dꝫ poſſe corripi.

¶ Argumentum.53.

Digitized by Google

¶ Chriſtus quoq; Petro dixit: paſce oues meas. Paſcere uero tripliciter poteſt accipi. Primum doctrina ſalutari. Deinde uita exemplari. Tertio diſciplina ſeu correctione. Verum hęc omnia in Apoſtolis fuere: de doctrina ſiquidem ex Mathei apparet exodio dum dicitur/euntes docete. &c. De altera: conſtat Mathei. 5. c. Vos eſtis lux mundi/ & luceat lux ueſtra coram hominibus. Tertia uero habet Io. ul. c. Quorum remiſeritis peccata &c. Eodem ergo modo poterant cęteri Apoſtoli gregem paſcere ſicut & Petrus/ Quare non uidetur dicendum fuiſſe datã poteſtatem hãc magis petro q̃ aliis quos Chriſtus dilexit ſicut & petrũ/ut in. 13. c. Io. apparet. Hęc ex uariis doctoribus collecta pro parte hac deducta ſufficiant.

¶ RESPONSIO AD ARGVMENTA

NVnc reſtat ad obiecta rñdere & . 1. arg. tollitur a Io. glo. in iuribus in ꝯriũ allegatis/quia dñr paris conſortii & ptãtis alii apl̄i fuiſſe cum petro reſpectu ordinis quia oẽs fuerunt pares in ordine/nõ ĩ iuriſditiõe in q̃ petrus cęteris ẽ ꝑlatus. Vel dic dũ dicit pari cõſortio cũ eodẽ petro ptãtem acceperũt/ intelli ge ꝙ ęq̃liter quo ad ſe ipſos parẽ ptãtem acceperunt quia unus alio maiorem poteſtatem nõ accepit. Sed omnes pares iuriſditiõe fuerũt/lz quo ad petrũ minores iuriſditione fuerint/ne uideat̃ Ana. ſibi ꝯdicere/ q̃ mſio oĩbus ut clarior & textui cõueniẽtior. Vel dic pari. i. ſimili ptãte nã ꝑitas ĩ ſacris lr̃is ſimilitudinẽ q̃nq; ſignificat/ſicut ẽ. illud leuit. c. 14. cũ dr̃/Cauete uobis ne ſimilr̃ eueniat cũ paria feceritis. i. ſimilia ſm glo. ibi. Vel dic pari cõſortio reſpcũ tpis quia eodẽ tpe cũ petro ptãtẽ acceperũt/ diſparem tñ quia petr⁹ a xp̄o ĩmediate/ alii ãt petro mediãte. Ad dcm̃ uero Cipriani dicẽtis unũ eſſe ep̄atum dicendũ llud intelligi reſpectu charitatis iu unũ oẽs copulantis/ ſicut illud multitudinis credentiũ erat cor/uel unus reſpectu conſeſſionis & miniſtrationis ſacramentorum/nõ quo ad ptãtem

iuriſditiõis petro tāq̄ capiti/ datā uel dato ꝙ ſit unus epi-
ſcopatus omnium/omnes erunt ut membra petrus ut ca-
put:Et licet Apľi uocentur fundamenta eccleſię:petrus ta
men principalius fundamentum fuit.& paulus primo no
minat Iacobum uolens illum honorare in domo ipſius:
.a.ff.de ſolu.l.nec enim.
Hieroſolimę.ſ.exiſtens.Pręterea .a. ordo litterę nõ debet
ad hoc attendi. Et licet poteſtas clauiũ ſit data omnibus
Apoſtolis:non tamen dici oportet neceſſario ęqualiter
.b.23.q.i.quid cul patur ad Ro.c.13.
data.Nam omnis poteſtas eſt a deo ſecundũ apoſtolũ .b.
& tamen diuerſimode eſt data non ęqualiter omnibus.
Vel dic/ ꝙ erāt ęqualis honoris & poteſtatis anteq̄ domi
nus diceret petro.Paſce oues meas.poſtea non / cum dñs
illis petrum prętulit uolens promiſſionem illi prius a ſe
factam de dandis ſibi clauibus executioni debite deman-
dare/ut clare poteſt conſtare euangelici textus ſeriem cõ-
ſiderantibus Dum uero dicitur datam iuriſditionem cõ
tentioſam a xp̄o apoſtolis & ſucceſſoribus/ alias nõ poſ-
ſet Concilium Papā in cauſa hereſis condemnare:Reſpõ
deo talem poteſtatem fuiſſe datam a Papa iudicandi illũ
qui pp̄ hereſiȝ ſtatim deſiit eſſe papa.Et minor factus quo
cunq̄ȝ catholico/& ſic Concilium non iudicat Papaȝ/ſed
illum qui fuit Papa:ut dicetur latius in.26.argu. partis cõ
trarie.Vel dic quod habebit poteſtateȝ ſoluendi illā unio
nem factam de papatu in perſona Ioannis papę/non autē
in perſona papę principaliter poteſtatē habebit/ſed per ac
cidens auferendo ab eo papatum.

¶ Dico ēt ad .2.arg. ꝙ lȝ eccleſia ſponſa ſit unica dilecta
ortus concluſus domus.&c.Non tamen ſequitur ꝙ ſit ſu
pra papam/quia illius ſponſus dominus eſt xp̄s.Deſpon-
ſaui te mihi in fide.Oſęas inquit prophe.3.c.qui etiam eſt
ſuper oēm eccleſiā ſm̄ .c. Apľm/ qui & ſuũ uicariũ petrũ
.c. de ſacra unct. c.1.ad eph.c.1.
conſtituit/ ſuamq̄ȝ illi poteſtatem cõmiſit/ ac eidē claues
tradidit dicendo. Tibi dabo claues.&c.Et paſce oues me-
as.Math.16.& Io.ult.c.Et licet dicatur eccleſiā claues acce

piſſe intelligiť Petro mediante/& exercitium illaꝝ in ali-
qua ipſius membra particulariter diſtribuente. Vt enim
in.56.37.&.38. Argu.partis aduerſæ dicetur eccleſia talium
omnino eſt incapax ſiue coniunctim ſiue diuiſim eccleſiá
ipſam conſideres. Poteſt etiam dici eccleſiam claues ac-
cepiſſe: quia non ſoli Petro/ſed eius ſucceſſoribus in Ec-
cleſia futuris claues huiuſmodi in perſona Petri ſuut .d. .d.c.ad Apľice.§.
datæ. Et iſta reſponſio uidetur planior. nos igř de re iud.

¶ Ad.3. aūt dico ꝙ miſſio illa petri ab Apoſtolis fa- li.6.c.p uenerab.
cta/non fuit miſſio facta tanq̄ ab habente auctoritatē mit §.ſi.qui ſil. ſint le.
tendi/uelut cum Papa mittit Legatum ad aliquem Regē de tranſl. p̄l. q̄to.
uel principem: ſed fuit facta a perſuadente ſeu dante conſi
lium eundi ſicutī cum alicuius magni Regis conſiliarii ꝑ
aliqua urgentiſſima cā: pro illiuſq; ſalute ut aliquo ſe cō-
ferat ei perſuaderent/prout Apľi fecerunt Petro perſuadē
tes ut pro Chriſti fide Samaryam peteret: quod & fecit.
Præterea non omnis miſſio importat ſuperioritatem in
mittente reſpectu miſſi: ut eſt uidere in Math.2.c.de Hero
de mittente tres magos: ait enim mittens eos in Bethleȝ/
& tamen Herodes nullam ſuper eos auctoritatē habebat/
cum ipſi forent & Reges ſicut Herodes. Idem& in Geneſi
.c.42. dixit Ioſeph fratribus ſuis. Mittite unuȝ ut adducat
fratrem ueſtrum/& tamen miſſio illa nullam in mittenti
bus miſſi reſpectu ſuperioritatem oſtendit/cuȝ omnes pa
res exiſterent. Comprobatur hoc etiam ex Apoſtoli uer
bis ad Gala. ſcribentis.c.4. dum ait: Miſit deus filium ſuū
natum ex muliere factum ſub lege.&c. Item eccleſia de fi-
lii incarnatione loquens ait. Quando uenit ergo ſacri ple
nitudo temporis/miſſus eſt ab arce patris natus orbis con
ditor.&c. Item Io.10. dixit xp̄s ſicut miſit me uiuēs pater
&c. In euangelica etiam parabola de patre familias uineā
.D. plantante Math.21.c. relata/in qua filii præſignatur in .D.Lucæ.20.capi.
carnatio dicitur. Nouiſſime miſit filium ſuum dicens: ue- Marci.12.capitulo
rebuntur filium meum &c. Patet igitur miſſioneȝ ſuperio

ritatem omnimodam non ſemper importare quia ſequeretur ꝙ pater mittens maior eſſet filio miſſo/ꝙ eſt falſum & contra euangelicam ueritatē dicentē/ego & pater unū ſumus Io.14.c.& Symbolum cantat nihil prius aut poſterius/nihil maius uel minus/ſed totæ tres perſonæ coeternæ ſunt & coequales. Et lȝ miſſio in diuinis aliter q̄ in humanis capiatur hoc ſatis eſſe debet ad demonſtrandum uerbi illius ſignificatum / quia ſi ſemper ſuperioritatem mportaret Apoſtolus & Euangeliſta uerbo illo nequaq̄ uſus fuiſſet. Poteſt ēt dici fuiſſe illam miſſionem ex amore & reuerentia/ ſicut ſi aliqui ſocii digniorem eligerent quē ēt honorare cupiētes alicui regi nuntiū deſtinarent.

¶ Nec obſtat ꝙ Iacobus pñte Petro iudicauerit / quia dupliciter reſpondetur/uel ꝙ Petrus deferre uoluit Iacobo ſuo in tribunali exiſtenti ex benignitate : ſicut ſi papa ad Ep̄m aliquem diuertens permitteret illū de cauſis occurrētibus ſua in pñtia iudicare: Nō quia nō poſſet ēt ille ſniam ferre ſi uellet/ſed qm̄ ſuo officio illū uti permiſit: Seu quia Iacobns in illa materia legaliū ſniam nō dedit/ ſed dicta prius p Petrū approbauit dicēdo & ipſe ſuā opinionem nō tanq̄ auctoritatē pſtans/ ſed ut aſſentiens/ petriq; cōfirmans ſniam ꝑ parte alioꝝ Concilio intereſſentium ſicut in Cōciliis fieri eſt moris/ cū editis ſtatutis uel canonibus p Papā rndeť ab aliis .e. placet. Vñ Hier.i epl'a .22.ad Aug.Petrū dicit hmōi decreti inſtitutorē & principem/Iacobus uero nō diffiniens/ ſed diffinitionē factam ꝑ petrū promulgans quia ſpecialis illius loci erat ep̄s ait/ Ego iudico.Præterea uerbū hoc nō ſemp importat actū iudicialem/ſed extraiudicialē qñq;/ importatq; idem q̄d cenſeo/arbitror/exiſtimo/& ſimilia uerba.

e.16.q.1.c. Multis &c.In canonib⁹& q.6.c.1.d̄ pact.c.1.

¶ Ad.5. aūt rndetur/ꝙ licet papa ut purus homo poſſit peccare/nullius tñ poteſt iudicio condemnari:ut Bonifa. .ſ. papa & martyr aſſerit:& ex allegatis in contrariū liquido apparet:neq; pp ea ſine remedio ſalutis remanebit:Ha

.ſ.40.d. Si papa.

Digitized by Google

bebit.n.ſacrã ſcripturã hoiũ uitia corrigentẽ & ad ſanã
uiam mortales dirigentẽ. Rñſum eſt epuloni in .g. euã- .g. Luce.16.c.
gelica parabola petenti aliquẽ|ab inferis monitorẽ ad fra
tres ſuos adhuc uiuentes delegari/Moyſen habent & pro
phetas audiant illos. Nõ deerit ẽt erranti Synderesis/ qua
poſſit ĩ ſemitã rectã ſalutis reduci. Poterit & ab amicis ad h .1.ad Thim.v.c.
moneri exhortariq́3 iuxta illud Pauli ad .h. Thimo. ſenio .11.q.7. Paulus.
rem ne increpaueris/ſed hũc obſecra ut patrẽ. Nec p̃ſumẽ
dum eſt papã graui fore crimine irretitũ: Quis.n./ut ait.i. i .40.d.Non nos.
Symachus ſcrũ3 eẽ dubitet quẽ apex tãtę dignitatis attol
lit? Vñ l3 poſſit rep̃hendi/ nõ tñ poterit iudicari.

¶ Nec obſtat .6. quia licet ut purus homo poſſit errare
nõ tñ propter hoc Conciliũ eſt ſupra Papã: cũ & illud ali
qñ erraſſe perhibeatur. Videmus.n. Conciliũ Epheſinũ ſo
congregatũ pro reuocatione ſtatutorum in Concilio Calce k .36.q.11. c. Tria
doneñ: Videmus etiam opinionẽ .k. Hier. de accipiente &c.placuit cũ glo
raptã in uxorẽ p̃ualere conſtitutioni editæ in Cõcilio uo
lente contrariũ. Pontifex tñ utens cõſilio & adiutorio ec-
cleſiæ uniuerſalis; pro cuius fide/ne deficeret xp̃s oraſſe le
gitur: que errare nõ põt cũ ſine macula ſit & ſine ruga/im
poſſibile eſt q poſſit aliquid ſtatuere hereſim ſapiens: qm̃
ut ait .l. Lucius papa. Hæc ſancta & ap̃lica mater omnium .l.24.q.1.A.Recta
eccleſiarum xp̃i mater eccleſia/ quę per dei oĩpotentis grã3 & ſeq.
a tramite ap̃licę traditionis nũq̃ erraſſe probatur nec he-
reticis nouitatibus deprauanda ſuccubuit: ſed ut in exor-
dio normam fidei chriſtianæ percepit ab auctoribus ſuis
apoſtolorum xp̃i principibus illibata fide tenus manet. Et
Hier. ad .m. Damaſum in ſancta Ro. eccleſia quæ ſemper .m.24.q.1. hec ẽ
immaculata permanſit dño prouidente & beato ap̃ſo pe fides.
tro opem ferente in futuro manebit ſine ulla hereticorum
inſultatione atq3 firma & immobilis omni tp̃e p̃ſiſtet. In
ſede etiam apoſtolica ſm .n. Euſebium Papã extra macu .n.24 q.1.In ſede.
lam ſemper eſt catholica ſeruata religio. Si tamẽ papa no
toriam in hereſim laberetur/a qua ſe nollet emẽdare inq3

illa obſtinate perſiſteret deponi poterit & caſtigari / ſicut quilibet alius hereticus: Tunc enim ut in Argu. contrariæ partis deducitur Papatu ipſo iure eſt priuatus omniq; dignitate eccleſiaſtica ſpoliatus. Vel ſm alios priuatione dignus ut infra dicetur.

¶ Reſpondendo uero ad .7. Argu. dico. Papã inq̃tum xp̃i uicarium eandem cum ipſo poteſtatem habere/& totius eccleſiæ uigorem in ſe continere. Nec dicitur eſſe extra eccleſiam ſed omnis uirtus eccleſiæ in illo exiſtit ut in capite humano eſt uidere/quod licet ſit inter cętera membra corporis toti tamen corpori dominatur. Eſt enim Papa in Eccleſia ut Rex in regno / qui quolibet exiſtente in regno eſt ſuperior. Nec obſtat ꝙ dicit xp̃m apoſtolis eccl. claues dediſſe/eorumq; ſucceſſoribus/quia dedit illis claues mediante Petro: ut in argumentis pro parte contraria adductis latius apparet maxime in undecimo.

¶ Non obſtat octauũ quia illa coparatio in .d.c. quę dignior refertur ad alias domos ſeu eccleſias quibus pręponitur ſancta Ro. Eccleſia .o. non autem refertur ad Papã Præterea papa ut uicarius xp̃i eſt paterfamilias ipſius domus .p. dei ideo eſt ſuper ipſam domum quæ eſt eccleſia & ſic ſuper Concilium quod eccleſiam repræſentat.

.o. 22.d.omnes.

.p. 24.q.1.loquit.

¶ Ad nonum reſpondeo Petrum repræſentare eccleſiã uirtualiter (ut cõibus uerbis utar) non ut ſimplicem miniſtrum cum in eo ut capite & fundamento eccleſiæ uis tota conſiſteret. Nec aliquo modo eſt dicendum poteſtatem illi eccleſiæ nomine ſeu concilii eam repræſentantis conceſſam: quia ſequeretur ꝙ poteſtas eccleſię eſſet in ipſo cõcilio/non in Petro nec in ſingulis aliis apoſtolis. Nam ex plorati iuris eſt ꝙ .q. miniſtro nullum ius quæritur / ſed domino cuius nomine recipitur. Nihil itaq; Petro queſitum fuiſſet iuriſditiõis uel poteſtatis ſi claues ut miniſter eccleſiæ recepiſſet quod dictum manifeſte eſt falſum. Si uero ut collegio eccleſiæ apoſtolis clauiuꝫ poteſtas data

.q. ff. de don. l. abſenti & de ac. poſ. l. qui abſenti. C. ſi quis al. uel ſibi. l. multum.

fuiſſet/nihil ſingulis apoſtolis uidetur queſitū. Quod .n. datur collegio ſingulis de collegio minime datū . r. cenſetur. Prophani etiam cum de collegio ſint paris cum apoſtolis iuriſditionis exiſterent. Porro ſi diceretur Conciliū Epiſcopos & ſacerdotes miniſtros deputaſſe Queſo ubi hoc legitur ? Quis hanc uniuerſalem eccleſiam per totū orbem diffuſam & in ſpeluncis latentem ob tyrannorum ſæuitiam congregandi facultatem conceſſit? cū temporibus Conſtantini ſacri Canones Cōcilia generalia cōgregandi initiū ſumpſiſſe .s. referant. Præterea licet conceſſio aliqua fuiſſet apoſtolis ut collegio attributa hoc non fuit ſine Petro ideo petro ut principali paſtori/& ut capiti per eum in alios diſtribuenda poteſtas huiuſmodi clauiū conceſſa fuit: ut habetur latius in argumentis cōtrariis in .tı. argu. Petrus ergo pro eccleſia claues recepit ut ſuperior in eccleſia pro ſe & .t. ſucceſſoribus ſuis & in omnibus eccleſiæ prelatis: Ab eode; tamen & ſucceſſoribus ſuis deputandis ad cōem eccleſiæ utilitatem.

¶ Similiter ad .10. argu. reſpondendo dico q̄ illud fuit ex ſpeciali inſtinctu ſancti ſpiritus: ne alii ad ſimilitudine; Petri ſucceſſoris eligendi facultatem ſibi conceſſam crederent. Cum in eligēdo facilius unus decipi poſſet q̄ multi/Ideo ſtatutum fuit ne papa poſſet ſibi ſucceſſore; eligere/ſed per ſacerdotum conſenſum eligeretur. Et hoc ex cōceſſione dei ut .u. Anacl. aſſeruit. Præterea Clemens ipſe ne pernitioſi exempli cauſa uideretur ſponte renuntiauit. Verum ſacerdotes & Epiſcopi non ipſius Petri factum reprobantes quod facere minime licuiſſet: ſed quia cum petri prouiſio per Clementis renuntiationem ſuum effectū habere .x. deſiiſſet/uacante ſede ſuo iure uſi Linū in pon. elegerunt/ſtatuentes de cetero eodē ſancto ſpiritu dictante nullum poſſe ſibi ſucceſſorem .y. eligere: quod & pontifices poſtmodum approbarunt.

¶ Ad .tı. autem reſpondeo. Affricanum Concilium &

.r. 12. q. 2. q̄ manumitti. ff. de in ius uo. l. ſed ſi hac. §. q̄ manumittitur.

.s. 15. d. c. 1.

.t. 24. q. 1. Audiuimus.

.u. 79. d. c. ſi.

.x. de elect. ſi electio & de renun. c. uno li. 6.

.y. 8. q. 1. §. his oib⁹ & per totum.

Gregorium ex humilitate fuiſſe locutos ſicut uidemus pa
pam in ſubſcriptiõibus p̃fatiõibuſq; oibus ſeruũ ſeruoꝝ

.z.c.In ſinodo.63.
d.i ꝑhe.vi. & cle.

dei ſe .z. nuncupare.Hoc tñ eius plenitudinem& poteſta
tem nequaq̃ habet alterare uel diminuere.Sicut quando
alterius iudicio ſe ſubmittit uel obiecta purgare ſe offert:
prout petrus ipſe apoſtoloꝝ princeps Gregorius & Leo

.a.11.q.7 petr⁹ &c.
Nos ſi cõpetenter
&c. Nũc aũt.21.d.
.b.2.q.5.Mãdaſtis
&c. Auditũ.
.c.23.d.i noĩe dñi.
3.q.6. dudum.
.d .21.d.c.1.25.q.1.
.c.2.

.4.fecere:aliosq; complures legitur feciſſe .a. Pontifices/
non propterea ſequitur ꝙ ex debito neceſſitatis hoc face-
re teneantur/ut .b. Sixtus & Leo aiunt: Vnde nõ propter
hoc minus ſequitur quin ſit uniuerſalis Põtifex/ut .c. Ni
colaus Iuliuſq; affirmant.Appellatur & ſummus ſacerdos
& .d. Pontifex quandoq; & princeps: ut in argumentis
partis contrarię latius explicatur maxime in.43. argu. Et
licet Eccleſia Ro.in numero aliaꝝ i uniuerſali ſit eccleſia
eſt tamen ut domina aliarum& ipſius uniuerſalis eccleſię
caput/neq; hoc eſt abſonum: & Calixtus aſſerit Ro.eccle
ſiam uniuerſalis eccleſiæ caput; ut in.21.argu.cõtrarię par
tis probatur.

Reſpondẽdo ad.12.argu.dico Gregoriũ ibi quatuor
ſacra concilia nõ immerito uenerari cũ in illis firma ſint
iacta fidei fundamenta ac oĩs bene & recte uiuẽdi norma
fidelibus oĩbus tradita.Spectat.n. ad papã ad animã uſq;
& ſanguinem illa cõfirmare ut ſacri canones pluribus in

.e.c.ſunt quidã.c.
3.&.c.om̃e.25.q.1.
.f.glo.4.d.in iſtis
&.2.q.5.c.Manda-
ſtis.25.d.ſicut glo.
25.q.1.q̃ ad ꝑpetuã
&.c.cõtra.

locis .e. teſtant/maxime in ii s quę ſunt fidei. Tunc.n.pa-
pa determinatiõi Cõcilii ſtare .f. tenet qñ bñ decerneret.

Ad.13.argu.reſpondetur ꝙ loquitur qñ nõ eſt aliqs
certus papa in quo ut xp̃i uicario plenitudo poteſtatis ex
iſtat:Tunc merito a ſanctis patribus eſt ordinatũ ut Cõci-
lium in iſtis debeat prouidere:& hoc ꝑuenit ſi ex cõten-
tione Cardinaliũ duo eligunt/cũ ipſi Cardinales ſint ſu-
ſpecti:quoꝝ de facto agit:merito.tunc iudicabit conciliũ
Et dũ Panormita dixit textum illum nihil operari/niſi
intelligeretur per illum tex.datã ꝑtãtem Concilio ſupra
papã inſtante neceſſitate eccleſiæ/Dico ꝙ multũ opatur:

Digitized by Google

quia lȝ alias ubi de papę electiōe dubitaẗ nō ſit ſuperior q̄
de illa iudicetur ſm .g. Inn.3.in ſuis ep̄lis decretalibus. .g. de ielec.c.lȝ i fi.
Tñ ubi duo in diſcordia eliguntur Cōcilium tunc iudex
erit reiectis Cardinalibus ut ſuſpectis.

Reſtat ut.14.arg.reſpondeam:& dico Papam a nullo
niſi a Deo iudicandū q̄tumcūq̄ dilapidantē diſſipantēq̄
eccleſiam:cauſa hereſis tm̄ excepta.Nec eſt bona ſimilitu
do premiſſa:quia Petro & nō eccleſiæ fuit data poteſtas
clauium:ut ſupra clarius eſt probatum.Itē nec illa de ꝓcu
ratore qui poſtea factus eſt malus/ut cenſeatur reuocatus
ex tacita mente domini/quia alia ratio eſt in deo cui no-
ta ſunt omnia anteq̄ fiant; Et alia in homine ex poſt fa-
cto iudicante:qui ſi ſciſſet malos mores procuratoris po-
ſtea futuros illum minime ab initio inſtituiſſet. Nec dee-
runt tunc remedia ad inconueniētia ſupra deducta:Plura
enim dantur remedia a ſacris doctoribus/quorum aliqua
poſui in reſponſionibus ad.5. &.6. argu. ſupra adducta.
Vnum eſt oratio eccleſiæ uniuerſalis. Si enim multuȝ ua
let apud deum ſm Iacobū apoſtolū deprecatio iuſti aſſi-
dua; multo magis totius eccleſiæ oratio præualebit, Si
enim pro ſalute Petri in uinculis poſiti eſt exaudita/pro
illius etiam ſucceſſore preces fundens a deo minime ne-
gligetur/quo remedio contra tyrannum utendum eſſe di
uus Thomas aſſeruit in li.de Rege & regno .h. Cor enim .h.ep̄la īter claras
Regis in manu dei eſt & quocunq̄ uoluerit uertet illud. i prin.C.d ſū.tri.
Ipſe eniȝ deus Aſſerui crudelitatem miteſecit.Ipſe Nabuc
donoſor feritatē/deū blaſſemantē ad illius oīpotentiam
ꝑdicandi .H. conuertit:Hoc remedio adiuta eſt eccl'ia ꝯ .H.Daniel.4.c.
.i. Anaſtaſium Papam.2.turpi morte pereuntem: Hoc re- .i.19.d.Anaſtaſius
medio uſus eſt & Hilarius contra Leonē papā ſeu Liberi-
um ſm nonnullos qui contra illū orando ꝑualuit.Aliud
eſt remedium ut malis illius operationibus/xp̄ianaȝ rem
pub.ꝑturbātibus manifeſte per Cardinales eccl'iaſticoſq̄ .k. ad gal.4.c.2.q.
ꝑlatos ac ſeculares ꝑtātes reſiſtaẗ/ſicut & Paulus .k. petro 7.paulus petrū.

Digitized by Google

reſtitiſſe dicitur. Sicut ſi Papa theſaurū eccleſiæ in conſan guineos dilapidaret: uel eccleſiam ſancti Petri deſtrueret & palatia ędificaret/Idem ſi uellet uniuerſalis eccleſiæ ſta tum pturbare/ epos oēs deponere/&ſimilia ppetrare. Tūc enim ſm Canon. ſacros ei non eſt parendū ſed .l. contra-dicendum cū humilitate & reuerentia: non tñ ad eius eſt depoſitionem ppea procedendum. Et ita etiam dicit Pe trus de palude & Petrus de monte eps Brixieñ. Quin imo nec propter .m. inſufficiētiā/nec propter morū inhoneſta tem niſi ſolam ob .n. hereſim poteſt Pont. priuari. Tertiū remediū ut per ſuū confeſſorem repræbendatur/nec ab il lo abſoluatur/quod remediū tradidit excellens iureconſ. .o. Bal. peruſinus. Aliud remediū dedit beatus Thomas .2.ſe.q.cēteſima arg.2. Quod papę manifeſte uendētis be neficia principes tales prouiſiones non recipiant/quia nō paſtores ſed fures iudicandi: per feneſtras nō per hoſtium uolentes intrare. Io.10.c. ꝙ ſi remedia hominū ad emēda tionem eius non ſufficiunt quod non eſt credendum: di-cente ſaluatore ego uobiſcū ſum uſq; ad conſumationem ſeculi qui nunq̄ eccleſiā deſeret. Neq; ſi idem regnare pō tifice malū permittat propterea ꝙ eam deſtituat dici opꝫ quia ut inquit Iob .34. Dn̄s regnare ſępe facit hypocritaſ propter peccata populi. Et Oſeæ.13.c. dabo uobis regē in furore meo. Et Gregorius .p. in moralibus. Nonnunq̄ ex merito plebis epi deprauantur quatenus procliuius cadāt qui ſequuntur. Et non ſemper princeps populo/ & iudex eccleſiæ pro dei arbitrio dantur/ſed prout merita noſtra depoſcunt/ſi mali ſunt actus noſtri & operantur maligna in conſpectu dei dantur principes nobis ſm cor noſtrum ut diuus .q. Hiero. atteſtatur. Tollerandū eſt ęquanimiter quod ad noſtram emendationē oīpotens ordinauit/quia malus: ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus ex-erceatur: ut ait Aug. ſuper li. Q. Pſal. Et oportuno in tpe deus eccleſię neceſſitati prouidere ſolet/ q nō derelinquit

.l. Glo. in. c. p principalē. 9.q.3. & tex & glo. in. c. q̄ ad pꝑetuā. 25.q.1. Inn. in. c. q̄to d̄ cōſuet. & in. c. inqſitionis d̄ ſent. exco. & ibi p alios Cano.

.m. Glo. in. c. 1. de renun. li. 6.

.n. 40.d. ſi papa.

.o. d̄ appel. c. Dilectus, in. 3. col.

.p. 6.q.1. ex merito

.q. 8.q.2. audacter.

.Q. Pſal. 54.

Digitized by Google

ſperantes in eo.Et licet multæ ſint tribulationes iuſtoꝝ/ de his tamen omnibus liberauit eos dominus ut ait Pſal mographus Pſal.33.

¶ Ad.15.argu.rñdendo dico/ꝙ ſicut de corpore anima lis contingit loqui dupliciter.Vno modo totũ corpus ſu mendo cũ capite:Alio modo corpore ipſo ſine capite ac cepto/Ita & de corpore Ecclię. Qñq͡ enim per eccleſiam nominatur corpus: qđ xp̃o ueluti capiti iungitur/ Qñq͡ caput & membra ſimul iuncta nuncupantur. Sic de uni uerſali eccl̃ia dupliciter dici põt.Vno modo ut dicit fide liũ oĩum collectionẽ ſeu uniuerſitatẽ/nullo exẽpto oĩno Et hoc modo caput ſimul cũ membris accipitur.Et ſic in telligiť cũ dicit eccl̃ia non poteſt errare & ſponſa xp̃i & alia id genus.Alio modo loqui contingit cũ membra a capite ſeiunctim capiuntur.Fideles inq̃ beati Petri uelut capitis & ſucceſſoꝝ curæ permiſſi:Illiq͡ ut capiti uniti:& tunc cũ de illa ſit ſermo intelligiť de corpore incompara tione ad caput illius.Cum enim nihil referatur ad ſe ip̃m neq͡ poſſit quis eſſe ſibiipſi ſubiectus:neceſſe eſt iſta diſtin cte intelligere/cũ dicitur Petrus caput totius eccl̃iæ & to tius gregis dominici Paſtor/& alia id genus in ſuperiori bus deducta.ſimilis diſtinctio fieri põt de regno aliquo/ uel principatu:Quandoq͡ enim ſimul ſubditi & princeps nominantur:Aliquando ſubditi tm̃ ſicut dicimus:Hoc re gnum eſt illius/Ille huic regno dominatur. His p̃miſſis ad contraria dicendum eſt duoꝝ capitũ in eodem corpo re abſurditatem ceſſare xp̃i.ſ.& papæ:quia hic eſt caput/ ut uicarius xp̃i:& ſic ꝑ uno tm̃ capite de iure .r. reputať. .r. c.2.de cõſue. in

¶ Ad auctoritatem uero Gelaſii rñdetur negando conſe quentiam/quia arguitur ab auctoritate negatiue: & ſi ibi non habetur aliis in locis deductis hoc probatur. Vel di cendum ꝙ licet eccleſia Ro.ſit de uniuerſitate eccleſiæ ge neralis/ non incõuenit ut illius ſit caput illiq͡ preſit:ſicut in corpore humano eſt uidere cuius caput illius partẽ dici

6.c.1.de offi. uica. eo.li.Cle.2. de re ſcrip.c. ſua de off. uica.25. d. plectis. 93.d.c.ſi.

exploratiſſimũ eſt:& tñ corpo ri præeſſe nõ ambigitur.Si
mile uidemus in Rege/qui de regno eſſe dicitur cui ꝑeſt:
Ita & Ro.eccleſia/lꝫ uniuerſalis ſit pars/tñ uelut membrũ
honorabilius (caput.ſ.) illi pręſidere firmiter eſt tenẽdũ.
Et hoc probant uerba Calixti papę adducta in.21.arg. par
tis contrariæ. Vel dato ꝙ Ro. eccleſia uniuerſali ꝑeſſe nõ
poſſit/utpote q̃ illius pars ſit:nõ per hoc ſequitur quin pe
trus/qui eccleſiæ Ro.fuit prelatus uniuerſalis eccl̃iæ pre-
latus non ſit & uerus xp̃i uicarius. Pręterea ſi eccleſia Ro.
eſt cęteris ꝑlata oibus/ ergo & eccl̃iæ uniuerſali q̃ ex illis
conſtat (ut ſępius ſupra dixi) Et probatur ex auctoritate
Gelaſii ſupra adducta Nec eſt ẽt inconueniens duo capita
eſſe in corpore mixto/quoꝶ unũ ſit principale/ aliũ prin-
cipali ſubordinatum:ſicut eſt in ciuitate ſub Rege conſti
tuta in qua ſit rector eiuſdem/& cũ eo Rex/tum ciuitatis/
tum regni totius caput & dñs. Præterea non eſt uerũ pro
prie loquendo ꝙ ponantur duo capita ſeparata:quia Pa-
pa nõ eſt caput aliud a capite ipſo/quod eſt xp̃s omnino
diſtinctũ/uerũ illius eſt uicarius/eius perſonã in terris re-
ferens/oẽmq; ipſius auctoritatẽ & ptãtem repræſentans.
.s. De Tranſl.ꝑla. Papæ quoq; iudiciũ/dei iudiciũ .s. reputatur/ eiuſq; tribu
c. Inter.&.c.q̃to nal/xp̃i tribunal exiſtimatur/illiuſq; ſñia/dei ſñia cenſet:
Et ideo nõ ꝓprie duo ſunt capita/ſed unũ oino: ut Boni.
in extrauaganti:unã ſanctã egregie hoc declarat/ qm̃ ubi
.t. 81.d.c.eos.no. unũ pp alterũ utrobiq; tm̃ eſt .t. unũ. Cum uero dicitur
glo. de. cle.exco. uniuerſalẽ eccl̃iam Pontifice pfectiorẽ:dico hoc eſſe fal-
me.latores in uer ſum/quia cũ papa ſup totã eccl̃iaꝫ princeps a xp̃o ſit poſi-
bo.officio: tus/dũ Petro ait:ſuper plebẽ meã principẽ te conſtitui/ ut
cantat eccleſia.Perfectior erit ratione ptãtis/& reſpectu au
ctoritatis uel iuriſditionis dignior & maior toto reſiduo
coporis eccleſię/q̃uis quo ad alioꝶ bonoꝶ ſpiritualiũ ple
nitudinem eccl̃ia ipſa dignior ſit ipſo Pont.atq; pfectior.
Maior nãq; illoꝶ copia in tanta hoium multitudine q̃ in
uno homine/q̃uis ſctiſſimo reperit. Põt ẽt pfectio hmõi

Digitized by Google

de interiori pfectiōe charitatis intelligi/q̄ pfectionis uin
culū ab apl̄o noiatur: Hoc mō & uetula poterit dici Pon.
ipſo pfectior. Dū uero dicit Papā eſſe nō poſſe caput uni
uerſalis eccl̄iæ cuius ipſe ſit membrū/ſed pticulariū eccle
ſiarum/ex eo ꝙ ab illo ptātem recipiunt: rn̄detur negādo
aſſumptū. Dicimus enim illū eſſe caput uniuerſalis eccl̄ię
collectiue cū ſit director ipſius ſicut princeps populi ſui.

¶ Ad decretū uero Conſtantien̄ & Baſilien̄ Cōcilii rn̄-
dendo dico decretū illud nō loqui generaliter de quoli-
bet Concilio/ſed ſpecialiter de Cōcilio Conſtantien̄: qd
ex illius ꝑfatione pꝫ dū dicit in ſpū ſancto legitime cōgre
gata. &c. Et/ſic de ſynodo illa tunc congregata Conſtan̄:
quo tpe non erat unus Papa certus & indubitatus ſed plu
res ſciſmatici/quoꝶ quilibet ꝑtendebat ſe Papam. Nec di
cit dictum Conciliū habere plenitudinē ptātis ſupra Pa-
pam: ſed ſolū cōtra eū qui ſe papali dignitate ꝑſumit exē
ptum. Nec miruꝫ ſi illis caſibus tenet quilibet obedire cō
cilio/cū de cauſa fidei agatur ad tollendū. ſ. ſciſma & uni
tatem eccleſię conſeruandā/& ſtante periculo uniuerſalis
eccl̄iæ uel fidei ꝑſumit ꝓ .u. Cōcilio: qn̄ de papæ certitu .u .24. q. 1. Arecta.
dine dubitat: imo tunc ſi eſſet certus Papa in cauſa ꝓprie 25. q. 1. q̄ ad ppetuā
hereſis is ꝓculdubio ſm cōem doctoꝶ ſniam ſubeſſet .x. & .c. Sunt qdā. c.
Cōcilio legitime cōgregato. Verū illud cōciliū non fuit omne &. c. Gn̄ali.
ul̄e/quia tūc cū tres ſe gererent ꝓ Pont. Grego. Bn̄dic. & .x .40. d. Si papa.
Ioan. 23. ab his ſolis factū eſt Conciliū qui Ioanni obediē-
tiam ꝑſtabant/cęteris orbis ꝑlatis minime cōſenſū preſtā
tibus: unde ſpeciale cōciliū potius fuit illud q̄ gn̄ale: & ſu
pra reliquos q nō cōſēſerūt ptātē nō hn̄s. Pręterea Marti.
.v. papa poſtmodū in Concilio creatus illud decretū con
cilii irritaſſe uidet: ut patet in epiſtola decretali Ioannis
Hus hereſiarchę errores reprobante: Inter quos duo dam
nantur præcipue unum/dum noluit Petrum non fuiſſe
nec eſſe caput ſanctę Eccleſiæ catholicæ. Aliud ꝙ Papa ca
nonice electus: eius proprio nomine nō expreſſo non ſit

ſucceſſor beati Petri/ nec habeat ſuꝑmam auctoritatẽ in Eccleſia dei.Ex hac impugnatione pꝫ Martinum dicti Cõcilii decreta minime approbaſſe:maxime dũ a xp̃o dicit̃ in ꝑfatione poteſtatẽ Conciliũ accepiſſe:qđ de ſolo Concilio ſi intelligatur abſq; Papa præter cauſam hereſis eſt falſum/ut latius probatur in argumentis pro parte contraria allegatis.Prę terea conſtitutio Concilii non ligat pontificem quia aut dicis factam a Concilio cui prę eſt papa. Et tunc dicitur facta a papa tanq̃ auctoritatẽ preſtante/ ut .y. Iura uolunt tum ciuilia tum canonica/nõ a Concilio. & per conſequens ſucceſſorem nõ ligat/quia par in parẽ non habet imperiũ..Si uero dicis factam a ſolo Concilio tunc quicquid in ea præter cauſam hereſis fuerit ordinatum/Papã non ligat tanq̃ factũ a minore/quia dempta hereſis cauſa/Papa eſt ſupra Conciliũ / ut probatur in argu. partis contrarię.¶ Ex hoc infert̃ conſtitutionẽ factam in Concilio Conſtantieñ de congregando Conciliũ ſingulo decennio nõ arctare Pontificẽ/etiã ſi in ea foret clauſula decreti irritãtis.¶ Infertur & aliud ꝙ ꝑpter lapſum terminum in nulla mora poteſt conſtitui quia in oĩbus conciliis Ro.Pontificis ſemper excipitur .z. auctoritas & .a. leges dicunt/ubi nulla petitio/ ibi nulla mora. ¶ Item ꝙ talia ſtatuta ſunt nulla in pręiudiciũ Ro. Pon.

.y.l.2.§.oĩa .C.de uete.iu.enucl.c.hi qui auctoritate de preben.in .6.

Concluſio.

Concluſio.

Concluſio.

.z. đ elec.ſignificaſti.25.q.1.§.his ita.

a.ff.ſi cer.pe.l. Vinum &.l. qđ te & utrobiq; no.& de uer.ob.l.ſi ex leg. cã.&.l. ſi pupillus

¶ Ad argu.uero quo negatur Petrũ ſupra uniuerſalem eccleſiam claues accepiſſe patet reſponſio ex ſolutiõibus datis ad .16.&.17. argu. quia imo accepit claues ſuper ſingulas eccleſiæ perſonas & ſuper ipſam uniuerſalem eccleſiam:& in argumentis partis cõtrariæ dũ ad dicta ꝑ Abb. ſiculum reſpõdebitur ſatis dicetur. Dum uero dicitur de Papa facto furioſo qualiter ſuccurratur ecclię.Dico ne adiungatur afflicto afflictio/dandũ illi .b. coadiutorem ad aliorum prelatorum exemplum quibus in furorem uerſis uel amentiã ſacri Canones de coadiutoribus prouiderũt.

b.7.q.1.cũ ꝑcuſſio đ cle.egro. ꝑ totũ

¶ Hieronymi quoq; auctoritati reſpondetur dicentis /

ꝙ orbis maior eſt urbe quia nō loquitur de poteſtate aut
auctoritate Iuriſditionis orbis / reſpectu Ro . eccleſię ſeu
Apſicæ ſedis/ſed reſpectu conſuetudinis quæ tanto maio
ris eſſe auctoritatis dicitur & roboris firmioris quāto ge
neralior eſt/a pluribuſq; ſeruatur:ſicut de canonicis ſcrip-
turis ſeruandis Aug .c. loquitur ſm quam regulam certū .c .18.d.c.in cano-
eſt/ ꝙ conſuetudo orbis generalis pręfertur cōſuetudini nicis.
urbis ſpeciali/quā apoſtolica ſedes minime ſeruari man-
dauit.Quo caſu omnes .d. ligaret/ut Canon : deberetq; .d. de conſt.c.1.11.
ab omnibus cuſtodiri.Qđ aūt de conſuetudine Hieron. d.nolite no.d.ab.
intellexit/patet quia loquitur de conſuetudine in Ro.ur- in.c. ad abolendū
be tunc uigente:qua Diaconi quidã preſ biteris ante po de heret.col.2.
nebantur/cuius conſuetudinis auctoritate diaconi pleriq;
ſuffulcti pręferendi ſe preſ biteris occaſionem uſurpare ni
tebantur/cum tñ contraria eſſet per orbem conſuetudo :
& iſta eſt opinio Io.glo.auctoritatem pręallegatam Hie-
ronymi exponentis.

¶ Non obſtat.xix.argu.quia Hieronymi auctoritas de
Pont.nil loquitur.Et licet quando papa eſt iudicandus /
Conciliū tunc ſit iudex/hoc tm̄ in cauſa hereſis cōtingit:
Nec mirum cū tunc papa eſſe deſinat ſm opi. Io.glo. Vñ
licet papa peccet & infatuetur/non tamen ab aliquo iudi
cabitur nec etiam a Concilio:ut hęc oīa latius probantur
in argumentis ꝓ contraria parte deductis maxime in 26.
Et eodem mō reſpondetur ad illud Io.15.ſi quis in me nō
manſerit mittetur foras & areſcet.quia papa peccans nec
ſe corrigens ſicut & cęteri peccatores gehennę incendiis
mancipabitur/quinimo grauius q̄ alii punietur / quia ut
ait .e. Hilarius papa grauiora delicta facit ſublimitas de- .e.25.q.1.nulli.40.
linquentium/nō tñ ꝙ ꝑpea poſſit ab humano iudicio cō .d.homo.
demnari.Poteſt & ille tex.Io.intelligi de eo qui non ma
net in xp̄o/& ſic ab unitate xp̄i diſcedit: Is autem hereti-
cus eſt uel ſciſmaticus/quo caſu papa ſubicietur Cōcilio/
ut dicetur in.26.argu.partis contrarię.

¶ Non obſtat uigeſimum argumentum/ quia prædic-
ta in contrarium allegata loquuntur in iis quæ pertinent
ad fidem quo caſu ſtatuta bene per Conciliū in fauorē fi-
.E.25.q.1.q̄ ad ppetuā &.c.ꝯfidim⁹&.c.prima ſalus &.q.2.c. priuilegia. dei nequeunt immutari:dicente Leone.E. Pontifice/quæ
ad perpetuam generaliter ordinata ſunt/utilitate in nulla
commutatione uarientur;nec ad priuatum commodum
trahantur quæ ad bonum ſunt cōmune præfixa; Et Hila-
rius/Confidimus quod nullus iam ueraciter Chriſtianus
ignoret uniuſcuiuſq; Synodi conſtitutum quod uniuer-
ſalis eccleſiæ probauit aſſenſus / nullam magis exequi ſe-
dem prę cęteris oportere q̄ primam/quę & unamquamq;
ſynodum ſua auctoritate firmauit & continuata modera
tione cuſtodit. Item Hormiſda/prima inquit/ ſalus rectæ
fidei regulam cuſtodire/ & a conſtitutis patrum nullate-
nus deuiare; Leo etiam Papa Martiano Auguſto reſcri-
bens ait/priuilegia Eccleſiarū & Monaſteriorum ſancto-
rum patrum auctoritate inſtituta nulla poſſunt improbi-
tate conuelli/nulla nouitate mutari. In quo opere/auxili-
ante Chriſto fideliter exequendo neceſſe eſt huius ſanctæ
ſedis Pontifices perſeuerantem exhibere famulatum. Di-
.F.25.q.2. Si ea. ſpenſatio enim nobis credita eſt. Item .E. Gregorius / ſi
ea inquit deſtruerem quæ anteceſſorer noſtri ſtatuerunt /
non conſtructor ſed euerſor eſſe iuſte comprobarer / te-
ſtante ueritatis uoce/ quæ ait. Omne regnum in ſeipſum
diuiſum non ſtabit/& omnis ſcientia & lex aduerſum ſe
diuiſa deſtruetur/& dictum eſt aliquid ſuperius.

¶ Ad uigeſimū primū argū. reſpondeo ꝙ Apoſtoli po
ſuerunt in urbibus Patriarchas & primates Petro ordinan
te & auctoritatem preſtante quod & .f. Clemens uidetur
.F.80.d.c.2. aſſerere/uel ex poteſtate deriuata a Petro in illos hoc or-
dinarunt/Neq; hoc habet propterea Petri poteſtatem in
aliquo imminuere/quin ea ſolus per ſe facere potuiſſet ſi
uoluiſſet; Sed conſilium aliorum adhibendum cenſuit
ad tollendum ſcandalum quod oriri forſitan potuiſſet/ſi

in exordio fidei uoluiſſet ſolus omnia eccleſiaſtica nego-
tia pertractare:Sicut euenit nūc in papa cum conſilio Car
dinalium negotia peragente/ licet illa poſſit ſolus per ſe
expedire eorum conſilio minime requiſito / Nam ut ait
Apoſtolus non omnia quæ licent expediunt.

¶ Reſpondendo autem ad uigeſimū ſecundū argum.
nego aſſumptum argumenti. Et dico Concilium nihil
ſtatuiſſe ſine conſenſu & auctoritate Papę præterq̄ in cau
ſa fidei:quo caſu loquuntur primo inductia Gratiani cō-
pilatoris decreti & Leonis quarti. In cęteris autem Papæ
auctoritas una cum Concilio interuenit prout Bernardus
glo.in decretalis epiſtolę Leonis Papæ expoſitione cōfir
mat/ alias ſtatuta Cōcilii nō .g. ualerent tanq̄ ab inferio- .g.3.q.6.dudū.2.
re facta. Prima enim ſedes ut ait .h. Zoſimus unamquāq; q.6.ideo.17.d.per
ſynodum ſua auctoritate firmauit.Verum auctoritate pō totum.
tificis accedente omnia geſta Concilii ualent tanq̄ a pon .h.25.q.1.c.1.&.§.
tifice facta/dum modo aliquid in pręiudicium Ro.Sedis his ita.
non ſtatuatur: Huiuſmodi enim conſtitutiones in ſedis
apoſtolicæ p̄iudiciū non tenerent;& generalis approba-
tio uel auctoritas papę ad ſtatuta talia ſedi apoſtolicę p̄iu
diciū afferentia non .i. trahuntur.Et dum dicitur Cōcilia .i.c.1.đ.iu.iur.li.6
dediſſe primatū eccleſiæ Ro.īn̄deo ꝙ non tradiderūt ſed .c.uenientes đ.iu.
datū̄la xp̄o cōprobarunt diuinam uoluntatem facto ipſo iur.
probantia & debitæ executioni mandantia. Et hoc uidet
Iulii papæ auctoritate & ſymachi comprobari:ut dicetur
in.26.argu.partis contrariæ.

¶ Licet in rn̄ſione ad.15.arg.aliqua dixerim ad ſolutio
nem.23.arg.pertinentia / tn̄ pro clariori premiſſoꝝ intelli
gentia dico papā monitionibus & exhortationibus q̄tuȝ
fieri poteſt ad mentis ſanitatem & in rectam uitam diri-
gēdū/aliaq; remedia oportuna adhibēda/quibus tū illius
ſaluti / tum cōmuni Chriſtianorum utilitati/conſulatur /
de quibus in ſuperioribus ſuȝ loquutus: Cum aūt ab illo
oēs prelati dependeant nō eſt pręſcindendus.Eſt.n.caput

Digitized by Google

.k. 19.d.c.ita dñs. de elect .c. fundaméta li.6.i pñc. .l. Math .18. c. .m. 40.d.ſi papa. .n.9.q.3.c. Alioꝝ. .o. 13.c. .p. Math.ulti.c. .q. 6.q.1.ſi oĩa de pen.d.3.c.penul.

eccleſię ſuas uires in reliquum corpus .k. diffundens/ unũ ſicut caput in corpore naturali in quo omnis ſenſus/motus/uirtuſq; conſtat/inq; eo omnis tota uis uitæ conſiſtit/ ſi languet a corpore præcidi nõ iubetur a .l. Saluatore cętera membra languentia mandante proiici / & a corpore ſeparari: Ita & Pont. a quo ut ait .m. Bonif.papa poſt deum ſalus uniuerſitatis fidelium ſpecialiter dependet non eſt ab eccleſia remouendus/quis ſcelerosus: dei quippe ſolius iudicio reſeruatur: & ut ait .n. Symachus. Nolite eas animas inquiſitionis non habere formidinem: quas deus ſuo pręcęteris reſeruauit examini: Non habet apud illum reus de allegationis nitore ſubſidium.&c. Melius eſt etiã ut ait Suſanna illa upud .o. Danielem incidere in manus hominũ/q̃ in manus dei uiuentis/Neq; propterea credendum eſt xp̃m eccleſiã ſuã uelle deſtituere/cũ qua uſq; ad conſumationem ſeculi futurũ ſe.p. promiſit.ꝙ ſi papę crimina in hac uita non puniuntur/in alio ſeculo acrius plectenda ſeruantur/ut .q. Anacletus& Chriſoſt.aiunt. Quare ordinatiſſime factum eſt/ſi deus papã a nullo pręter hęreſis cauſam uoluit iudicari: in hoc quippe diuinæ prouidentię ordo perſpicitur: dum prima in poſteriora agunt/ monendo/regendo/& corrigendo/nõ econuerſo. Vnde cum papa ſit primus in mundana Hierarchia/ita debuit inſtitui & ordinari ut ipſum omnes alios iudicantem ſoli xp̃o conueniat iudicare. Ideo Gloſa.ſuper Pſal.50. ibi Tibi ſoli peccaui &c. ait/quia oĩbus rex eſt ſuperior ideo a deo tantũ qui maior eſt/puniendus.In cauſa itaq; hęreſis tm̃ qui maior eſt puniendus.Rõ aũt quare in cauſa hęreſis tm̃ poſſit iudicari aſſignatur in.26.argu.partis cõtrarię.Et licet manifeſte contra eccleſiã facienti & illas ſcandalizanti de facto ſit obuiandum & reſiſtendum: non tñ propterea eſt condẽnandus uel deponẽdus: quia ſi argu. iſtud procederet/poſſet quilibet ſubditus contra dominũ delinquentem inſurgere/illũq; punire ſiue clericum ſiue

proſanum quod Boemoꝝ erat argu. uolentiũ clerũ delinquentem corrigere in Cõcilio Conſtantieñ damnatum.

¶ Nunc ad allegata loco. 24. reſpondeo negando conſequentiam/ꝙ ex quo Petrus poſt xp̄i reſurrectionẽ maioritatem ꝑeminentiamq́ꝫ inter alios eſt ſortitus: non mirum ſi hoc Apoſtoli neſcientes utputa futurę ꝑlationis ignari de hac ſuperioritate inuicem diſceptabant: Et lꝫ ſcirent principatum Petro a domino repromiſſum dicente: Tu es Petrus &c. tñ cũ adhuc forent ſcripturaꝝ ignari/ & in fide minus ſtabiles/neſciebant adhuc eſſet ne xp̄s promiſſionem illa adimpleturus. Verũ poſt reſurrectionẽ dominicam xp̄i ſniam & uoluntatem plenius cognoſcẽtes iudicio magiſtri paruere/illiuſq́ꝫ ordinationi acquieuere: Petrũq́ꝫ deinde principẽ eoꝝ eſſe uoluerunt/ut .r. Anacletus teſtatur. Dum aũt dicitur ꝙ qui maior eſt fiat ſicut miniſter/nõ propterea prohibuit Ap̄lis uti ſuperioritate iuriſditionis/ut quilibet reputaret ſe minorẽ aliis reſpectu officii & poteſtatis/ſed reſpectu humilitatis/ ut quo eſſet quis maior eo foret humilior. Iuxta illud eccleſiaſtici q̄to maior es tanto te humilia in omnibus. Et .s. Grego. oẽs inquit ſm humilitatem pares ſumus. Et dum xp̄s dominationem Ap̄lis interdixiſſe quibuſdã uidetur: r̃ndeo ꝙ uerbis Euangelii diligenter conſideratis in oppoſitũ facit illa auctoritas: quia nõ omnis principatus ſed tyrannicus tm̃ interdicitur/ſicut principes gentiũ faciebant/ ſubditis ut mancipiis imperitantes. Duplex quippe eſt dominium ſm Tho. in apoſtilla ſuper Math. Vnũ ꝑſidentiæ/ & talis dominatus prelatis conuenit: & hoc apoſtolis nõ interdicitur: qđ pꝫ/quia xp̄s ut canit eccleſia Petro dixit: Sup plebem meam principem te conſtitui: & de apoſtolis Pſalm. 44. dicitur. Conſtitues eos principes ſuper omnem terrã. Et de exercitio paſtoralis ꝑſidentiæ cõmiſſę petro dicitur Io. ulti. c. Paſce oues meas. Alterũ dominiũ eſt ad ſeruitutem relatiuũ: & hoc a xp̄o apoſtolis interdicitur: Hoc tam

.r. 21. d. In nouo.

.s. 22. d. de Cõſtantinopolitana.

.t. Apſus Petrus ſuis in epiſtolis quã Hier. prohibet oĩbus ꝑlatis in ſubditos exercere: quoꝝ officium eſt ut ſuas utilitates negligãt/& illoꝝ procurent: ut Chriſoſt. ſuꝑ Math. loco prçallegato affirmat.

.ſ.95.d. ecce & .c. eſto.45.d. due prima.pet.c'ſi.

¶ Non obſtant.25.loco deducta/quia Paulus nõ negat Petri auctoritatẽ/ſed tñ ſui Euangelii ueritatem oſtendit tria ponens: Vnum ꝙ apoſtoli quibus cum ſuum cõtulit euangelium ut uerum approbarunt. Alterum ꝙ nihil ſupleuerunt uel addiderunt: Tertium ꝙ in ſuam ſocietatem ut uerum apoſtolum receperunt: quare ratione perfectionis doctrinæ aliis Apoſtolis non fuit inferior; Petro autẽ in duobus par fuit/quia & ipſe a xp̃o erat immediate apoſtolus conſtitutus; Inſuper ab eodem in euangelio inſtructus ut Petrus. Quoad iuriſditionem uero Petro longe inferior: Nec latebat Paulum Petrum eſſe caput cum ab eo cephas appelletur/quod caput ſignificat. Et licet Paulus a Chriſto immediate apoſtolatum acceperit ut & cçteri Apoſtoli; Petrus tamen alioꝝ caput eſt inſtitutus a domino: qđ ex eo patet/quia Paulus ad Petrũ uenit cum eo de euangelio collaturus/licet eſſet a xp̃o prædicator gentiũ conſtitutus. Et ut inquit Hieronymus ad Auguſti. Paulus non habuiſſet ſecuritatem prædicandi Euangelium / niſi Petri & eorum qui cum eo erant fuiſſet ſententia roboratum: ut ex fine epiſtolæ ultimç ipſius Petri euidenter apparet. Et dum dicit creditum ſibi euangelium præputii/ ſicut Petro circunciſionis: non per hoc facit ſe parem Petro/quem Eccleſiæ caput appellat: Nec credidit Petri poteſtatem ad circunciſos reſtrictam / licet eo tempore quo Hieroſolimæ & Anthiochiç morabať/multos tum ex Iudeis tum ex gentibus ad fidẽ conuerterit: ut de Cornelio centurione legitur Act.12.ca. Et dum Glo. dicit principaliter ſicut Petro fuiſſe creditum Euangelium uerum dicit quo ad prçdicationis non autem prelationis officium.
Non obſtat quod de ſocietate dicitur Petrum fuiſſe ſociũ

Paulo qđ ęqualitatẽ ſignificare uidetur/nõ ſuperioritatẽ: Cum ſuperior non ſoleat ſocius appellari: quia dico hoc falſum ſicut in libris .u. Regum apparet: ubi dicitur fuit Rex Saul & ſocii eius ad quęrendum Dauit: & dominus diſcipulos ſuos .x. fratres appellare non erubeſcit. ꝙ uero Paulus Petro reſtiſtit hoc nullam in Paulo æqualitatem uel ſuperioritatem arguit: Licet enim in cauſa fidei (prout illa erat) ſubdito erranti prelato contradicere/ illumqꝫ repræhendere; ut .y. Grego. ait: ſicut & papę ſcandalizanti eccleſiam licitum eſt reſiſtere: ut tradit .z. Gelaſius & Innocen. quartus. Ad dictum deutoronomi diis non detrahes. &c. Dico talem reprehenſionem fuiſſe fraternam/ non detractionem uel maledictionem. Nec obſtat dum .a. Hiero. ait Paulus petrum non repræhenderet ſi ſe non imparem ſciret; quia loquitur de uitæ puritate/ & ſanctitate/non de poteſtate eccleſiaſticæ dignitatis / qua quilibet petro eſt inferior; Et licet petrus eſſet omnibus ſuperior humiliter tolerauit exemplo ſuo ad humilitatem nos .b. inuitans: quod & eius ſucceſſores pleroſqꝫ feciſſe legimus petri exemplũ imitatos .c. Vel dici poteſt paulum petro parem fuiſſe quoad fidei defenſionem/non quoad dignitatem prelationis: ut dicit beatus Thomas .D.

¶ Dum autem .26. adducuntur exempla in act. apoſtolorum & primuꝫ eſt electio Mathiæ: Dico ꝙ petri electio facta una cum aliis Apoſtolis de Mathia/non arguit defectum poteſtatis; quin illam ſolus facere potuiſſet ſi uoluiſſet cum eſſet princeps aliorum/ſed facta fuit de cõmuni conſenſu ratione pacis & unitatis ſeruandæ: quod Chriſoſtomus locum illum exponens manifeſte ſentire uidetur/dum dixit ꝙ petrus omnia facit cõmuni omnium uoluntate. Et nihil agit principaliter aut quaſi dominus. &c. Et infra multitudini populorum electionem cõcedit ut ipſe a contentione liberaretur/ & alii honorem exhiberet/& infra quid ergo. &c. Oportune uero primus petrus

.u. primo Regũ .23.c.
.x. Io.20.c.
.y. 2.q.7. paulus dicit.
.z. 1.q.7. & ſi illa Inno. in c. iqſitiõs de ſentẽ. exco. & in c. q̃to· đ cõſuet.
.a. 2.q.7. Paulus petrum.
b. 2.q.7. Nos ſi incõpetẽtr. c. petrus. &c. ſi quis.
.c. 2.q.5.c. Mãdaſtis &c. audituuꝫ.
D. 2. ſe. q. 34. ar. 4.

hmõi rei dominatur quia ipſe oẽs in ſuã poteſtatẽ accepe rat. Ad eum enim dixit .d. dñs. Tu aliqñ conuerſus cõfirma fratres tuos. &c. Videmus etiam ſæpius geſta in Conciliis pñte Papa .e. Concilio & non papę adſcribi / & ita ſoluuntur illę primę tres rationes ſupra adductę ad idem fere tendentes. Ad ultimũ uero de miſſione Petri & Ioan. in reſponſione ad.3. argu. plenius eſt ſupradictum.

.d.21.d.c.1.luc.22.c .e. c.1.de pac.c.1.2. &.3.đ hıs q̃ fi.a p̃l. c.1.de.ſponſ.17. q. 4.conſtituit. &.c. diffiniuit.16.q.1.c multis.&.c. fęlix.

¶ Non obſtat argumentum.27.loco adductum / quia lʒ poteſtas Ep̃oꝝ ſit a xp̃o / non tamẽ eſt immediate ab illo ſed Petro mediante & ſucceſſoribus ſuis. Et ſi apoſtoli habuerunt & diſcipuli immediate iuriſditionem, a xp̃o ut ꝯria uidenť innuere: nõ ſequiť ergo Ep̃i & ſacerdotes eis ſuccedentes / quod duobus patet exemplis: Vnũ eſt hmõi Nam in principio creationis indiuidua ſpecieꝝ fuerũt facta a deo immediate / propagatio tñ illoꝝ non eſt a deo q̃tum ad ordinem ſuppoſitoꝝ agentiuʒ immediate / imo fiunt uirtute cęleſti / aliiſq; ſecundis cauſis mediantibus. Sol enim & homo generant hoiem ſm Ariſt.in.2. phiſic. Sicut igitur non ualet hęc conſequentia. Elementa alięq; principales mundi partes fuerunt imediate a deo ꝓducta: ergo in propagatione reꝝ inſtitutaꝝ oĩa quę fiunt a deo immediate procedunt / ita nequaq̃& hęc eſt bona: Xp̃s ab initio dedit ptãtem iuriſditionis apoſtolis & diſcipulis / ĩmediate ergo& eoꝝ ſucceſſoribus. Voluit enim illos tñ non ſucceſſores ſpeciali dono inſignire. Alterũ eſt exemplum regimine ordinis polytici conſiderato. Sicut enim xp̃s paſtor & princeps dũ adhuc pręſens eſſet in regno militantis eccleſiæ ſm conuerſationem humanã ꝑ ſe ap̃ſos diſcipuloſq; alios diuerſis in iuriſditionibus inſtituiſſe dicitur: Nõ per hoc ſequitur ꝙ eo abſente & inter hoies minime cõuerſante alii in regno eccleſię ſuccedẽtes primis ab eo inſtitutis / ab ipſo dicantur immediute inſtituti. Poterũt enim a ſuo uicario generali inſtitui / cui totius principatus curã cõmiſit: Sicut euenit cum aliquẽ magnũ Re

gem contingit peregre proficiſci;qui uicegerentē ad uniuerſi regni negotia cū ampliſſima ordinandoꝶ oīum poteſtate conſtituit/cui officialiū & miniſtroꝶ pro tempore uacantiū prouidendoꝶ curā cōmiſit:Ita credendū eſt etiā xp̄m cęlū petiturū/& a militante eccleſia ſuam uiſibilem p̄ntiam ſubtracturū Petro totius eccleſię regimen cōmiſiſſe.Præterea cū (ut ait .ſ. Vrbanus papa) Eccleſia quotti die Ep̄os generet:ergo ab eccleſia immediate p̄tātem accipiunt nō a xp̄o:Vnde licet Ep̄i propter ſimilitudinem officii uel poteſtatis apoſtoloꝶ ſucceſſores dicant̃:in mō tn̄ recipiendi longe differunt. Neq; eſt bona ſimilitudo papę & aliorum/quia illi ſunt particulares uicarii / ille uero uniuerſales : particulares autem uicarii ab alio conſtitui poſſūt a dn̄o a .g. uicario.ſ.generali. Vicarius autē generalis non poteſt niſi a dn̄o immediate conſtitui.Ampliori pręterea prærogatiua uoluit/xp̄s præ aliis Petrū honorare: a quo unice amabatur. R̄ndetur & alio mō negando aſſumptū/quia nullibi reperitur xp̄m apoſtolis iuriſditionem dediſſe/ ſed Petro tm̄ & ſucceſſoribus:& ab ipſis in alios deriuandam:ut in argu.cōtrarię partis dedu cetur/& ſupra eſt tactū in rn̄ſionibus ad alia argu.Et eadē reſponſione tolluntur alia ſuperinducta.quęcunq; ligaueritis.&c.& quoꝶ remiſeritis peccata &c.quia de poteſtate ligandi & ſoluendi in foro conſcientię loquūtur. Minus ēt obſtat Lucę auctoritas:de miſſione diſcipuloꝶ ad prædicandum & baptizandū/quia miſſio hmōi nullā p̄tātē iuriſditiōis importat: Ad certū pręterea locū eſt reſtricta dū ait in uiā gentiū ne abieritis & tēpore morte xp̄i.ſ.terminata. A fide nanq; apoſtatātes poteſtatē ſibi conceſſā amiſere:ꝙ ſi poſt reſurrectionem tam p̄dicandi facultatē q̄ iuriſditionem diſcipuli accepiſſe dicantur per id quod dixit.Sicut miſit me pater uiuens/ego mitto uos &c. Dico neutram fuiſſe tunc datam diſcipulis/quia facultas prędicandi competit ratione ordinis.ſ. diaconatus .h. unde

.ſ. 68.d.c.ſi.

.g.d̄ offi.uic.c.ſua

.h.25.d. pleſtis.92. .d. in ſancta.

poſt ſancti ſpiritus miſſione; nulli niſi diaconi pdicabāt: quis nunc prædicandi officium ſolis competat .i. ſacerdotibus. Nullū aūt ordinem diſcipulis aliis a domino collatum legimus niſi ſolis apoſtolis in cœna dn̄i dicēte .k. illo. Hoc facite in meam cōmemorationem: unde Xp̄s pdicandi ptātem dediſſe uidetur/mō tamen debito peragendam/ ordine .ſ. diaconatus prius rite ſuſcepto ſm ordinationes a Petro & aliis apoſtolis ſupra hoc faciendas. Et idem de facultate baptizandi dicendū eſt: q͏ in primitiua eccleſia diaconis ſolis cōpetebat ut ex actibus Apſorum apparet/ de Philippo Eunuchū baptizante act.8.c. aliiſq͏ cōpluribus/ut nullam poteſtatem baptizandi diſcipulis aliis præterq̄ apoſtolis dederit/ ſacerdotibus iam in cęna ab eo conſtitutis: Multoq͏ minus his iuriſditionē aliquā conceſſam dixerim per premiſſa. Et dictio ſicut nō ſemp importat omnimodam ſimilitudinem ut eſt uidere cum xp̄s diſcipulis ait .l. Eſtote perfecti ſicut pater ueſter perfectus eſt: & tamen clarum eſt creatura; nullam poſſe illius perfectioni aliquatenus comparari. Non obſtat q͏ una diſpoſitio debeat plura pariter determinabilia ęqualiter determinare quia illud procedit; niſi aliter de mente diſponentis conſtaret/uel de aliquo illorum eſſet ſpecialiter a diſponente prouiſum: ut Iuriſtę aiunt in locis præallegatis: prout eſt in propoſito. Prius enim xp̄s petro prouidit q̄ aliis dicendo. Tu es petrus &c. ut ex ſerie textus euangeliſtę Math. apparet: unde licet poſtea dixerit aliis: quęcunq͏ ligaueritis &c. Intelligit̄ ſalua poteſtate petro prius principaliori modo conceſſa: ut habetur in .xi. argumēto partis contrariæ. Et dum dicitur non poſſe differentię rationem congrue inter petrū & alios aſſignari/ q͏ poteſtas data Petro in ſūmū pont. a xp̄o īmediate deriuet̄/data uero apoſtolis & diſcipulis nō continuetur in epiſcopos & curatos: multiplex poteſt ratio aſſignari. Vna q͏ poteſtas data petro cū ampliſſima ſit/& ab hoīe puro dari nō poſſit.

.i .16.q.1. adicim⁹ d̄ heret.c. cū.ex iniūcto .&.c.excoīcamus §. qa uerc. .k. Math.27.c.d̄ cōſec. d.2. In xp̄o.

.l. Math.9.c. de ſū. tri.c.2.

Op; ut ab eodẽ qui illá dedit petro/ xp̃o.ſ. ad ſucceſſores continuetur: ptás uero apſis & aliis diſcipulis limitata cũ ſit & coarctata/ab hoie pót concedi: ſicut cũ papa aliquez ad epatum promouit uel alicui curá aſſignat/ ei tantá tribuit ptátem q̃tam habet eps quilibet uel alius curá habẽs aiaꝝ/ & ſi a xp̃o foret inſtitutus. Altera quia uicarii particulares poſſunt inſtitui .m. a uicario gñali: gñalis aũt nõ niſi a dño/ & ideo nõ eſt neceſſariũ a dño inſtitui pticularem uicariũ ſicut gñalem. Tertia rõ/ quia ſtatui papatus lȝ nõ ſit ptás ordinis adnexa quaſi ex debito tñ iuriſditiõis plenitudo eſt illi adnexa. Papatus.n. ſtatũ platiõis ſignificat cũ plenitudine ptátis/ q̃ ptás cũ ſit ei a deo inſepabilr attributa ad ſucceſſores cõtinuat/ qđ ſecus eſt in aliis epis & ſacerdotibus/ quoꝝ ſtatui de neceſſitate nulla ẽ annexa iuriditiõis ptás/ q̃ ſi illis diuino iure foret adnexa nõ poſſet ab hoie inuicẽ ſeparari: qđ.n. deus cõiunxit/ hõ nõ .n. ſeparet. Papa át pót facere uerũ epm & uerũ ſacerdotẽ ſubditis iuriſditiõeq; carentes: ut hoc tũ Theologi affirmát tũ ſacri canones cõprobant / & papa quotidie creat epos nullatenẽtes uulgo appellatos/ qa epatus ipſoꝝ in infidelíũ terris cõſiſtit/ in qbus nullá poſſunt iuriſditionẽ actualem exercere. Quarta rõ ẽ diſſimilitudinis qa diſſimilis ẽ epoꝝ quo ad apſos & curá hñtiũ quo ad diſcipulos ac ipſius papę quo ad petrũ ſucceſſio: qa petro in determinata & certa iuriſditiõe papa ſuccedit/ tũ quo ad territoriũ / tũ quo ad caſus ſiue ptátis extẽſionẽ/ nõ ſic epi apſis nec hñtes curá diſcipulis: ut eſt clarũ. Quinta rõ eſt .o. unitatis eccłię cõſeruatio. Cõgruẽtius.n. uſ ut alioꝝ platoꝝ ptás a gñali uicario q̃ a xp̃o imediate deriuet ſicut ptás papę: ut in ſupioribus eſt oſtenſum. Pót tñ dici epoꝝ & ſacerdotũ ſtatus a deo dupliciter inſtitutus. Vno mõ generaliter & implicite & quoad uirtutẽ in petro/ quia petrus fuit uerus cuiuſlibet Parrochiæ rector ſicut in quaternario binarius & ternarius numerus quoad materiá & uirtutem/

.m. đ off. uica. ſua.

.n. đ tranſl. p̃l. c. lȝ & . c. q̃to. Math. c. 18.

.o. 24. q. 1. c. loqr.

non quo ad formã includitur/ita in Petro utrunq; statũ / tum q̃tum ad materiã/tum quo ad uirtutem xp̃s instituit qa in eo fuit potestas dioceses & parrochias Ep̃is & presbiteris assignandi. Alio modo explicite quo ad territoria & casus ac potestates determinatas: & hoc est falsum/ ut in superioribus est probatũ:& habet plene in.37. argu. partis contrariæ. Alia etiã ultra prædicta potest ratio assignari/quia ex una parte est certa determinatio/ex alia oĩno incerta.Nam electio papæ est certa & determinata/ qa a cõitate uniuersalẽ ecclesiam rep̃sentante est celebranda. Ro.s.ecclesiæ Cardinalibus/Cõitas uero ad quã pertinet electio Ep̃og uariabilis est ac prorsus incerta.Expedit .n. sæpius Ep̃atus/& nouos insuper Ep̃os creare ob gentium plerunq; multitudinem nouiter ad fidem conuersam/ ad quas Ep̃og electio spectare contingit/propter quod uicario generali de talibus ordinandi oportuit a domino facultatem concedi.

¶ Ad.28.argu.dic q̃ petrus successit xp̃o ĩ uicariatu generali non Iacobus/quia in uita xp̃i non fuit Ecclesia Hierosolimitana/sed post xp̃i resurrectionem Vnde non potest Iacobus dici xp̃i successor in ecclesia quę non dũ .p. erat. Præterea cum fuerit factus a petro ecclesię Hierosolimitanę .q. ep̃us/quo modo dici potest illo maior a quo potestatem accepit/ut supra proxime latius dixi.Chrisos. etiam ait exponens illud Io.ulti. sequere me: quod aco. licet post ascensionem dñi specialem curam loci illius habuerit/petrus tamen uniuersalis ecclesię curam obtinuit. Quod uero petrus xp̃o immediate Hierosolymis successerit ex eo patet/quia ibi plura ad summi pont. munia exercuit:ut ex actibus ap̃log apparet.Et licet Hierosolyma ob xp̃i passionem fuerit gloriosior/Roma tamẽ pro summi pontificis sede fuit aptior:a xp̃o quoq; prælecta ut.r. Nicolai anacleti / & aliorum sanctissimorum patrum testimonio comprobatur.

p.c.Abbate ď uer. sig.lib .6. .q. 66.d.c.fi.

.1.22.d.c.1.&.2.24. q.1. rogamus.12.q .1.futurã.q fil. sint leg.c. p uenerabi. .§.rationibus.

¶ Rñdendo ad.19.argu.Dico eſſe falſu; Petrũ ab apl̃is principatũ conſecutũ fuiſſe imo ab ipſo dño primũ/cuius uoluntati apoſtoli conſenſum pbuere/ prout idẽ .s. Ana. aſſerit inqens: Licet oẽs eẽnt apl̃i/ Petro tñ a dño conceſſum eſt & ipſi inter ſe uoluerũt id ipſum ut reliquis oĩbus pęſſet apl̃is & cephas.i.caput & principatũ teneret apoſtolatus. Vñ Chriſoſt.ſuper illud Ioan.ulti.Paſce oues meas. Eximius inquit apoſtolo℞ erat Petrus & os diſcipulo℞ & uertex collegii. Vñ & negatione deleta cõmittit ei plationem fratrũ. Hoc manifeſtius ex uerbis .t. Leonis papę apparet dicentis: Huius muneris ſacramentũ ita dñs ad oĩu; apoſtolo℞ officiũ pertinere uoluit/ ut in btiſſimo Petro oĩum apl̃o℞ ſũmo pncipaliter collocaret: ut ab ipſo q̃ſi a quodá capite dona ſua uelut i corpus oĩe diffũderet &c. Igĩ nõ Petrus ab apoſtolis ſed a dño principatũ obtinuit qa ſũmus apoſtolo℞ ab eo cõſtitutus: uñ .u. Iul. papa inquir & ſicut btũs petrus apl̃us primus fuit oĩu; apoſto. ita eccleſia ſuo noĩe cõſecrata dño inſtituẽte/ prima ſit & cap̃ ceterа℞. Et l; uicarius petri a Lud. appellet/ i. ppria eſt illa lucutio cũ papa Petri uicarius appellaſ. Cõgruẽtius.n.xp̃i q̃ uicarius Petri dĩ/ſicuti uariis in locis a ſacris cano. x.nũcupatur. uñ dicendũ eſt Impatorẽ ut imperitũ & canonũ ignarũ ea ,plocutũ nec incauta unius locutio ueritati piudiciũ põt .y. afferre. At ſi dicaſ cur cõſtitutio illa impatoris ita loquẽtis incaute inter decreta Pont. fuerit collocata: dico ad aliũ finẽ iiſdem fuiſſe inſertam. uerba uero illa enunciatiua in pfatione incidenter ad aliũ effectũ ,plata nihil habent .z. officere/pſertim ab eo dicta qui nullã ſuper hmõi diſponendi facultatẽ habet ueluti ſi aliquis regem aut dñm quenq̃ nominet/q utiq; nõ ppea Rex erit uel dñs cum non ſit in illius poteſtate hoc facere. Vel dicendum eſt uicarius Petri .i. ſucceſſor uel uicem gerens/ prout .a. Iulius papa aſſerit Petri ſe uicẽ gerere/nõ tamen eſt uicarius Petri.i.ab illo factus/ſed a xp̃o i pſona Petri

H i

.s. 22.d.c.2.

.t.19.d.ita dñs de elec.c. fundamta. in prin.li.6.

.u. 3.q.6. dudum.

.x. de tranſl. pl.c. inter &.c.q̃to d̃ re iud.c.ad apl̃ice.§. nos igitur li.6.

.y.8.d.c.ueritate & .c.fruſtra.

.z. ff.de donat .l. ex hac ſcridtura / ubi late p Bart. & moder.C.d̃ teſta. l.mil.l.ex his p cano.i.c. ſi cautio d̃ fide inſtru.

.a.2.q.7.in ſancta. de homi.c.i.li.6.& doc.c.inter & q̃to de tranſl. prel.

Digitized by Google

Præterea ut in ſuperioribus eſt dictũ nõ eſt uerũ/ ꝙ papę ſucceſſor dicatur ꝓdeceſſoris uicarius:ſed nouus papa ex electione Cardinaliũ ſuſcipit iuriſditionẽ a xp̃o/ ut ſacri .b. Canones uolunt . Impoſſibile eſt ꝑterea ptãtem hanc ab uniuerſali eccl̃a dependere/ cũ ipſa in mẽbris ſuis quotidie ligandi & ſoluendi poteſtate indigeat quæ fuit data Petro & ſucceſſoribus ſuis.Et dũ dicitur papã habere ptãtem a Conciliis/hoc eſt falſum & in contrariũ eſt auctoritas .c. Symachi dicentis ptãtem papę a dño prius conceſſam/poſtea a Conciliis cõprobatã:& hęc cõprobatio neceſſitatis eſt nõ uoluntatis/quia minor maioris geſta nequit iufringere (ut ſępe dixi) Et lʒ tex.ibi dicat ſingularẽ tradidit ptãtem:Archid.exponit/tradidit.i.traditã eſſe oñdit.Vel dic tradidit ſecũdario non principaliter/ prius.n. illã ſibi tradidit xp̃s:ut ibi manifeſte dicitur.

.b. 13.d. i noie dñi de elec.c. licet.

.c.17.d.§.hinc ẽt.

¶Rñdendo ad .30. dico claues datas uniuerſali eccl̃ię non in oibus membris eius ſed in aliquibus/& plenitudo eſt illi in uno membro tm̃ principali/quod eſt caput/Ro. .ſ.Pontifex.Et ita dicimus datas claues eccl̃iæ:tuñ de poteſtate ligandi & ſoluendi ſolis ſacerdotibus eſt permiſſuʒ: Petro uero ſoli data eſt .d. plenitudo poteſtatis / ut latius probatur in argu.partis contrarię/maxime in.34.&.35. argumẽtis. Vel dic datas claues eccleſię p miniſteriũ Petri in mẽbra ipſius eccleſię diſtribuendas prout uiderit expedire.Petro quippe ut .c. Alex.2.aſſerit ꝓ oibus & ꝓ oibus claues ipſæ a dño conceſſę fuere:& intellige pro oibus .i. pp omnũ utilitatẽ : & hæc ſolutio oẽs contrarietates euacuat ſi recte conſiderẽ.Vniuerſalis enĩ ecclesia hmõi clauium oino eſt incapax: ut latiſſime probatur in argu. partis contrariæ arg:33.34.35.Et ideo dicuntur claues eccleſię qa p eas pãdiẽ & excludiẽ aditus eccleſię/nõ p hoc ꝙ ſint datæ uniuerſitatis eccl̃ię/ſed illi ꝑexiſtenti Pont. ſicut claues Caſtelli dicuntur cõmiſſe cuſtodi & nõ caſtello/q̃uis Caſtelli claues appellentur. Notandũ eſt ẽt ꝙ propter uni

d.2.q.6.decreto. ꝺ Aucto. & uſu pal. ad honorem.

.c. 24.q.1. Audiuimus.21.d.c.1.

tatem membroꝝ in corpore eccleſię ipſum corpus eccle-
ſię dr̃ recipere: facere aliquid uel habere & alia id genus/
quæ proprie unũ ex ſuis membris recipit/ facit uel hẽt: lꝫ
illud tale uniuerſitati mẽbroꝝ poſſit nõ cõgruere/nec ue
raciter dici queat de ea/ſed tm̃ per figurã Synedochen to
tum a parte denominando. Sicut in corpore naturalis ho
minis exemplũ manifeſte patet. Homo nẽpe criſpus uel
caluus dicitur/cũ hęc qualitates uni tm̃ mẽbro inhereãt:
ita eſt reperire in corporibus p ſimilitudineꝫ dictis. Plura
ſiquidem uni populo tribuuntur/quæ lꝫ pleriſqꝫ cõpetant
toti tm̃ populo poſſunt minime cõuenire. Vnde glo. expo
nens illud apſi ad .f. Corin. Sedit populus meus mãduca
re & bibere: Inquit populus. i. aliqui đ populo/totũ ꝑ par
te ponit. Sic in propoſito pp unitateꝫ in eccleſiæ corpore
multa quæ quibuſdã tm̃ cõueniunt toti eccleſiæ corpori
attributa legunẗ: Vt poteſtas clauiũ ligandi & ſoluendi a
peccatis ſolis ſacerdotibus competens/& in quibus ſubie
ctiue & diſpoſitiue eſſe poteſt dicitur eccleſię data / cuius
mẽbra ſacerdotes exiſtũt. Vnde .g. Archid. Canonũ inter
pres eximius inquit: Eccleſia dicit̃ facere quod eius mi-
niſtri faciunt/puta baptizare/peccata dimittere / & alia id
genus. Propter unitatẽ etiã hanc miſtici corporis nõ ſolũ
dicitur eccleſia habere claues quas prelati habent/ſed etiã
ꝙ xp̃o capiti tm̃ conuenit/nõnunq̃ ipſi eccleſię tribuitur
ẜm Aug. exponenteꝫ illud Apoc. 2. c. Qui uicerit & ſeruat
opera mea dabo ei ptãtem ſuper gentes & Reges eos in
uirga ferrea: & ſicut uas figuli cõminuentur/ſicut & ego
accepi a patre meo. &c. ſic ait. In xp̃o habet eccleſia hanc
poteſtatem ſicut dicit apoſtolus cum illo oĩa nobis dona
uit. Vbi eſt conſiderandũ cum aliqua leguntur eccleſiæ at
tributa/eſt aduertendũ cuius reſpectu ei talia tribuantur:
cũ non oĩa omnibus conueniant/ſed q̃dam quibuſdam/
quędam aliis/quędam uni: & ut ſingula ſingulis .h. con-
grue referantur. Quare Aug. pluribus locis maxime ſup

.f. epſa. 1. 16. c.
Exodi. 32. c.

.g. de conſec. d. 4. queris.

.h. ff. đ uſu. & hab. .l. plenũ. §. equitii. đ uer. ſig. intellig.

Digitized by Google

Pſal.17.&.21. Attende inquit regulam unitatis & corporis q̄ſi.n. una pſona eſt caput & corpus ideoq; una uoce utit̃ caput cū mēbris/ſ3 ea quę dñr ad diuerſa referantur: q̄dā enim ſoli capiti cōueniunt: q̄dam ſolis mēbris; q̄dam capiti & mēbris. Item q̄ mēbris conueniunt/q̄dam ptis/q̄dā pñtibus/q̄dam futuris/q̄dam perfectis/ q̄dam imperfectis conueniunt: & tñ in tanta diuerſitate una eſt uox & quaſi una perſona loqui uidetur. Ex quibus patet qualiter intelligenda ſit auctoritas ſanctoꝝ dicens Eccleſię catholicæ datas eſſe claues/quia non in tota cōitate & mēbroꝝ multitudine ſunt conceſſæ/ſed in aliquibus tm̄ .ſ. in principibus/ Ep̄is & preſ biteris; ut ait Hier. Et in iſtis ut ſingularibus non ut collegio attributæ: ut late eſt probatū in.33. argumento &.34. partis contrarię.

¶ Ad.31. argu. reſpondendo dico illa uerba. dic eccleſię de p̄latis eccliæ nō de uniuerſali eccleſia intelligenda ſm Aug. Chriſoſt. Et oīum antiquoꝝ doctoꝝ ſniam: quā canonū ſacroꝝ .i. interp̄tres ſectari uidentur: Neq; uero pōt illa euangelica auctoritas de uniuerſali eccleſia intelligi. Primo quia uidetur impoſſibile denunciationē hanc illi poſſe fieri cū nunq̄ uel rariſſime congregetur. Interim' igr̄ iuſtitia deperibit qđ eſt abſonū/nec pſumendum eſt xp̄m dei ſapientiā uoluiſſe hoībus de uento ſeruire. Legem aūt iuſtā eſſe op3 atq; .k. poſſibilē .l. Impoſſibiles p̄terea cōditiones a iure reſpuuntur/nec quiſq̄ ſapiens legis lator ad iudicem aliquem remittit/qui in actum iuriſditionis exire non poſſit audiēdo querelas/illaſq; fine debito .m. terminando. Confirmatur hoc p dictū Ariſt. in li. de ſomno & uig. ubi inquit/cuius non eſt potētia eius non eſt actus & econtra. Sed penes eccleſiam nō ſunt claues / uel potentia ligandi & ſoluendi ut in argu. partis contrariæ arg.37. &.38. manifeſtius apparebit: ergo fruſtra ad illā recurritur uel eius iudiciū expectatur. Præterea dato ꝙ frequentius fieret eccleſię cōgregatio/ in uno determinato loco ut ſit

.i. de iud. c. nouit.

.k. 4. d. erit āt lex.
.l. ff. de cōd. & demō .l. obtinuit & de uer. ob. l. impoſſibilis cū ſimilib⁹
.m. c. ſi. de cler. ex. co. mini. & ibi per cano. c. ſi clericus ſi de feu. fuerit cōtrouer.

opꝫ.ad quã ſi oĩbus eundẽ eſſet pro iuſtitiæ cõplemento
contingeret a longiſſimis pleruq̄ʒ regiõibus maiorẽ fide-
lium partem pro iuſtitię cõſecutinoe ad illã ire oportere:
qđ duriſſimũ ẽ / diſciplinęq̄ʒ euangelicæ per cõtrariũ. Ait
enim .n. Saluator. Iugũ enim meũ ſuaue eſt/& onus meũ
leue. Omniũ ꝑterea ꝑlatoꝝ tribunalia deſtruerenť. Et ap-
pellationũ remedia ſuperuacua forent/ſi uniuerſalis eccłię
iudiciũ expectareť. Pro qualibet inſuper cauſa eſſet conci
lium congregandũ/ut ius ſuũ cuiq̄ʒ tribuatur/quod foret
abſq̄ʒ dubio laborioſuꝫ/maleq̄ʒ publicæ rei conſultũ. Hoc
aũt a xp̄i ſapientia eſt penitus alienũ. Apoſtolis ẽt xp̄s eo
rumq̄ʒ ſucceſſoribus nõ eccleſiæ diſperſæ uel cõgregatæ
dixit. Quęcũq̄ʒ ligaueritis &c. ubi glo. Hier. ait/ hic ptãteꝫ
tribuit apoſtolis. ꝑlati ergo uniuerſitatũ ſunt ad quos/tãq̄
ad iudices fideles remittuntur: nõ ipſæ uniuerſitates quia
ſi apoſtoloꝝ uniuerſitati hmõi ptãs cõceſſa fuiſſet nullus
eoꝝ ſeparatim illa uti potuiſſet neq̄ʒ ep̄i ẽt/qui in locum
apoſtoloꝝ ſucceſſerunt de per ſe poſſent illã aliquatenus
exercere/qa qđ uniuerſitati dať nulli de ea pticulatim cõ-
ceſſum .o. intelligiť. Chriſoſt. ẽt ſuper ꝑmiſſa auctoritate
Math. exponit/Eccłię .i. prelatis eccleſiæ .p. Glo. etiam Io.
exponit eccleſiæ .i. ſacerdoti: Thom. etiam ꝓ ꝑlatis eccle
ſiæ exponit: cui Altiſiod. adſtipulatur. Idẽ & Card. Hugo
primus poſtillator Bibliæ exponit i duabus glo. illũ locũ
eccleſiæ .i. ꝑſidẽtes ecc. neq̄ʒ hoc mirũ ob eccleſie cũ ꝑlato
cõnexionẽ/cũ unũ in altero eſſe .q. dicať: ſi eccleſia ꝓ ꝑla
to ipſo & ep̄ q̄nq̄ʒ capiať. uñ & cã iudicibus eccleſiaſticis
cõmiſſa corã eccleſia dr̃ .r. uentilari. Oñditur hoc ꝑtere a
tũ ex auctoritate ſũmoꝝ Pont. dicta uerba .s. interꝑtãtiũ
a quoꝝ deciſiõe uel interꝑtatione ſm .t. Hier. ſniaꝫ deuia
re impiũ eſt atq̄ʒ hereticũ: Tũ ex antiq̄ſſima cõſuetudine
ab ip̄is fidei icremẽtis iã ꝑdẽ exorta cui ſtãdũ ẽ tãq̄. ll. iter
ꝑti. Hęc ãt auctẽꝫ ꝑdictã ꝓ ꝑlatis eccl. ſemp fuit ĩterꝑtata
ꝑ uniuerſũq̄ʒ xp̄ianoꝝ orbẽ id obſeruať .u. minie itaq̄ʒ ſũt

.n .Math. xi. c.

.o .12. q. 2. q̄ manu-
mitiť & .ff. đ i ius
uo. l. ſꝫ ſi hac. §. q
manumittitur.

.p .2. q. 1. ſi peccaue
rit Thom. in. 4. d.
.19. q. ul. & .2. 2. q. 33
& in tract. đ corec
fra. Altiſiodorẽſẽ
i ſua ſuma .li. 3. c.
.131. Cano. oẽs i. c.
nouit de iudi.

.q .7. q. 1. Scire de
Teſta. req̄ſiſti.

.r .dicto. c. Nouit
de Iud.

.s .dicto. c. Nouit.

.t .24. q. 1. hec eſt fi-
des.

.u .ff. de legi. l. Mi
nime.

mutanda quæ certam interpretationē ſemper habuere. Et
dū dicitur pro eccleſia nō poſſe intelligi prelatū/quia xp̄s
loquitur Petro qui erat futurus prelatus eccleſię/&:null us
ad ſeip̄m remittitur: & per ꝯn̄s non prelatus ſed eccleſia
uniuerſalis ſit intelligenda eo modo quo haberi poteſt.ſ.
ſynodaliter/Rn̄detur ꝙ loquitur petro tanq̄ cuiuſlibet
xp̄iani pſonā gerenti non tanq̄ prelato futuro:& dato ꝙ
tanq̄ prelato loqueretur dico nō eſſe inconueniens in cā
denuntiatiōis ꝙ idem poſſit eſſe teſtis/accuſator/& iudex

x.11.q.3.p̄cipu.no.
p Can.i.d.c.nouit

ut patet in .x. Nico.auctoritate p̄allegata prout Glo. ibi
dem hoc aſſerit.Præterea ſi loquimur de papa aliquē de
nuntiante/dico ꝙ non ſolū in cauſa denuntiatiōis/ ſed in
quacunq; cauſa ipſuȝ tangente pōt ipſemet iudicare/ quia

.X.ff.de here. iſti.
.l. & hoc Tiberius
.l.1.C.neq; i ſua cā
.y. de re iu. in cāis
d iudi.c.cū ueniſſ.
.z.c.A collatiōe d
appel. in.6.c.poſt
electionē d cōceſ.
p̄b.& ibi p Doct.

ſi hoc .X. Imperatori licet/cur papæ nō liceat cuius pote
ſtas eſt amplior? Porro manifeſti iuris eſt papę etiam id
licere ſm Cano. y. ſanctiones:Nec eſt etiā inconueniens
eundem & priuatę & publicę perſonę uice .z. fungi diuer
ſo reſpectu. Non obſtat Grego.auct.quia ibidē non eccle
ſiam uniuerſalē intelligit p illud uerbū eccleſiā adhibere/
ſed de cenſura eccl'iaſtica intelligit:qua contra monitum
ab eo ſe uſurum promiſit:quod patet ex epiſtola eiuſdem
ad Mauritiū/quia eccleſiaſticā diſciplinā contra Io.patri
archam Conſtantinopolitan̄ adhibuit ſuis monitis non
parentem.Idem apparet in eiuſdem epiſtola ad Eugeniū
Ep̄m Alexādrinū & Anaſtaſiū Ep̄m Anthiochenū de Cy
riaco patriarcha ſcribētis:ubi inqnit ꝙſi hanc nō correxe
rit/pacē nullo modo nobiſcū habebit.Ideȝ in Epiſtola ad
eundem Cyriacū ait:Ne a pacis noſtrę ſocietate diuiſi in
ueniri poſſitis .Ex quibus patet non niſi de eccleſiaſtica
cenſura illum intelligere.Vel ſcdo modo dic/ꝙ licet bea
tus Grego.uelit p eccleſiā Conciliū intelligere: nō ſequi
tur per hoc ꝙ dixerit Conciliū eſſe ſupra Pont. Cum ideȝ
ad Mauritiū ſcribens contra eundem Io.dicat Petro toti
us eccleſię curā & principatū cōmiſſum/Et ꝙ ait ſe eccl'iā

Digitized by Google

adhibiturū ad maiorē Io.confuſionem hoc inquit/ ut coram plutibus cenſura notaretur nō ꝙ ad eccleſiā tanꝗ ad maius tribunal uellet recurſum habere:prout Hiꝛr.glo.in loco prꝛallegato.Dic inquit eccleſiæ ut.ſ.maiorem erubeſcentiam patiatur:poſt hæc omnia/ſequitur excōicatio/q̄ fieri debet per os eccleſiæ.i.ſacerdotem. ꝙ ſi dicatur illuꝫ tex.papā quoqꝫ cōpræhendere cum ſit ipſe etiam frater.dico ꝙ lꝫ ſit frater iure naturæ & fidei cōformitate:princeps tñ & caput eſt uniuerſalis eccleſię·Nec habet contra eum locum fraterna correptio inq̄tum denotat iuriſditionem ad puniendum correptionē hmōi contēnentē/ cū nulluꝫ in terris habeat ſuperiorem p̄ter cauſam hereſis/q̄uis fraterna correptio inq̄tum ex fontis charitate procedit/Papę etiā ſit cōis:& iſta eſt uera .a.doctoꝝ concluſio.

¶ Nec obſtat.32.quia dico dignitatem & principatū eccleſiæ/etiam papa mortuo in eccleſia perdurare.Et primo conſiderato paſtore & capite principali xp̄o qui eſt caput ſuper omnē eccleſiā quæ eſt corpus eius& plenitudo eius quia oīa in oībus adimpletur:ut inquit .b.Apoſtolus.Vnde licet deficiat uicarius eius/non deficit dñs/de cuius p̄rāte agitur/in qua principaliter fundatur/cuius poteſtas ſm.c.Danielem æterna eſt quæ non auferetur/& regnū eius nō corrūpetur.Secundo dicitur pontificia poteſtas mortuo illo manere in ordinatione diuina / ſicut dicimus epiſcopalem dignitatē in eccleſia aliqua manere mortuo Ep̄o q̄diu dignitas illa epiſcopalis in eccleſia ille p̄ſiſtit/nec dignitate illa a pont.ſpoliatur .d. quod pōt facere . Et ideo lꝫ fiat uariatio in perſonis p̄ſidentium p̄ mortem naturalem uel ciuileꝫ poteſtas manet in eccleſia.Tertio dico p̄tā tem remanere in ſede ap̄ſica quæ nunꝗ .e. moritur/quia licet papa mortalis ſit & corruptibilis dignitas tñ eſt incorruptibilis ſicut & .f. imperiū.Vnde corrupto ſubiecto hæc non dicuntur non exiſtere ſed uacare / hoc eſt adminiſtratore iuris uel facti .g. carere:quare Leo papa in ſer.

.a . Hoſt.d.ant.Io.
d̄ Imo. & alioꝝ i
c.p̄poſuit d̄ cōceſ.
.p̄b.& doc.i.c.No
uit de Iud.
.b .c.1.d̄ .ſac.unc.
.clem.1.in prin. d̄
Iu.iur.ad eph.1.c.
.c.8.c.
.d .25.q.2.Ita nos.
.e .de reſcrip.c.Si
gratioſe .lib.6.
.f .In auten.Quo.
op.ep̄os .§.licētiā
coll.1.
.g .de cōceſ.p̄b.c.
Cum nr̄is.

mõe.2.ſuę cõſecrationis dicit ꝙ in ſede papę uiuit ptãs & excellit auctoritas.Dr̃ preterea mortuo papa poteſtatẽ manere in potẽtia & habitu/qa i eccleſia remanet pſona/quę eligere ualet aliquẽ q in tali dignitate ſuccedit.Manet ẽt actualis poteſtas poſt mortẽ quo ad multa ; lʒ nõ quo ad plenitudinẽ poteſtatis ſm coẽm tum Theologoꝝ ; tum Canoniſtaꝝ .h. ſniaʒ.unn̄ tunc dicitur ſedes uacare.i.adminiſtatore carere.Nec ppea ꝙ nullus papa tunc in adminiſtratione ſuccedat/eccleſia dr̃ magnã iacturã pati: qa lʒ aliqđ damnũ ex hmõi uacatione patiatur/ tamẽ illud breue ẽ futurũ qa p Cardinales uł alios p̃latos de nouo Pont. puidebitur/& breuiori tp̃e ꝙ̃ fieri poſſet p Cõciliũ/cuius cõgregatio pdifficilis ẽ & diuturniorẽ morã requirẽs . Et p hoc dato ꝙ ptãtis plenitudo i uniuerſali eccleſia remaneret/nõ ppea eẽt caſibus indies emanãtibus ſatis cõſultũ.Ex qbus pʒ lʒ papa moriatr̃ nõ ppea dici ptãtẽ eccleſię ualẽtiorẽ nec digniorẽ .Nec ẽ ſimile regimẽ politicũ eccleſiaſtico qa illud exordnatione populi ortũ hẽt/ hoc uero a xp̃o eſt inſtitutũ.Itẽ ciuitas tarrena ẽ capax hmõi politię/ Fideliũ uero ciuitas uel uniuerſitus hmõi ptãtis prſus eſt incapax/ut latiſſime pbatr̃ in argu.primo partis contrarię cũ quatuor ſequentibus.

.h.c.1.ſciſmat.li.6. & ibi glo.& Doc. clem.ne Romani de elect.

¶ Rñdendo uero ad .33. argu . Dico ꝙ capiendo uniuerſalẽ eccłiam pro oĩbus orbis fidelibus nõ dubiũ ẽ papã i ipſa includi:Et ſic ipſe una cũ aliis dicetr̃ Spõſa / quia ut ait Ber.in li. de nup.Spõſa xp̃i nos ſumus & oẽs ſimul una ſpõſa/& aię ſingulorꝝ ſingulę ſpõſe . unn̄ Thom.i lib. contra impugnãtes religionẽ: Spõſus ait eccłię uere eſt xp̃s qui de eccleſia filios generat/ alii coopantes in generatiõe ſunt miniſtri/ſeu eius uicẽ gerẽtes: & ideo papa ut miniſter xp̃i in tota eccleſia eius uicẽ gerit/ideo & ipſę ſponſus eccleſie uniuerſalis dicitur.Preterea ratio ſponſalitii hmõi nullã p̃eminentiã iuriſditionis ſignificat/Sed ſolum grãm gratũ facientem demonſtrat.ſponſa etenim

propter dilectionē dicitur. Ait enim Berna. ſuper Cantica canticoꝝ Omelia. 77. Eccleſia dicitur ciuitas pp collectionem/ſponſa dicitur pp dilectionem/ouis pp manſuetudinem. Auctoritatis uero excellentia innititur dono gratiæ gratis datæ: ut latius probatur infra in argu. partis contrariæ argu. 39. & eſt aliquid ſupra dictū. Et hinc eſt ꝙ eccl'ia dicitur ſponſa xp̄i in oibus mēbris quę in xp̄i amore florent. Vnde lȝ nomen hoc ſponſę arguat dilectionē p fidē operantē ſm Oſeam ꝓphetam dicentē. 2. c Deſponſaui te mihi in fide/nō tñ arguit excellentiā iuriſditiōis uel principatus: alias ſancti uiri qui Chriſti ſponſę ſunt uere auctoritate & poteſtate iudiciali multis prælatis peccatoribus ſuperiores exiſterent/quod eſt error ualdenſiū: Cōſequentia ergo illa eccleſia uniuerſalis eſt ſponſa xp̄i: Ro. igitur pontifice eſt ſuperior ut falſa reiicitur. Vnde & tp̄e ueteris legis eccleſia uel ſynagoga dicebatur ſpōſa: ut ex multis locis in lib. Canticoꝝ apparet. Et tñ Moſes ſuperior erat auctoritate tota illa multitudine in eccleſia uel ſynagoga collecta. Et cū dicitur ſponſam paranimpho maiorem/hoc uerū niſi ſponſus aliter ordinauerit; qui curā & totale regimen ſponſæ ſuæ Paranympho. i. Ro. ponttifici ut uicario ſuo in totū cōmiſit/qui & ipſe ſponſus eccleſię a. i. Boniſ. 8. appellatur. Et eodem modo rñde dum dr ꝙ eſt regina/prout de ſponſa reſpondetur. .i. de Immun. ec. c. Qm̄ in. 6.

¶ Ad. 34. reſpondeo negando conſequentiā/ loquēdo de maioritate ptātis iuriſditionis: nō de pfectione gratię/ uel multitudine uirtutū: qm̄ una uetula poteſt eſſe maior & perfectior ipſo papa: Sed dicimus in ptāte iuriſditionis ſm quam unus ēt peſſimus maior eſſe pōt iuſtis cōpluribus Papā reſiduo corpore eſſe maiorē: & rō eſt/ quia licet nullū membrū corporis particulare toti corpori ſimpliciter pſtet/tñ uirtutis reſpectu unū pōt cæteris pualere/ ut ē uidere in capite humano: quod quia oēs ſenſus continet Ambro. li. 6. Exameron. c. 29. dicit eſſe mēbroꝝ oium pre-

ſtantiſſimum/ita & in eccleſia uni tanta gratia gratis data pōt eſſe conceſſa/puta ꝓphetiæ uel doctrinæ/ ut mortales reliquos antecellat/ & oībus dicatur maior. Simile pȝ in Principe reſpectu multitudinis cui ꝑſidet: non eſt dubiū quin ſit membrū totius cui ꝑſidet principatus: & tñ licet non poſſideat uirtutes quas ſubditi ſui poſſident/poteſtate iuriſditiōis/nihilominus oībus ſubditis dicetur eſſe ſuperior. Ita etiam eſt dicendū in papa/ qui lȝ bonitate multiſſimis ſit inferior/poteſtate tñ oībus eſt ſuperior. Oñditur hoc & in xp̄o/qui licet ſit caput ſuper oēm eccleſiā ſm Apſum.r.c.ad Ephe.ſcribente: tamen mēbrum eccleſię ab

k.1.ad corint. 12.c. eodem appellatur/qui de xp̄o loquēs. Vos .k. inquit eſtis corpus & mēbra: de mēbro Glo. dependentia de mēbro .i.xp̄o capite & cū mēbro noſtro:& nihilominus eſſet impium dicere perfectione/aut ptāte/uel gratia eſſe minorem eccleſia/cū ab ipſo totū bonū dependeat & gratię plenitudo/de cuius plenitudine nos accepimus/ut ī principio ſui Euangelii Io. ipſe teſtatur. Et dum dr̄ totū maius ſua parte: intelligo de quantitate dimenſiua uel naturali/non de quantitate uirtutis. Pōt enim cōtingere ꝙ una uirtus pōt in tot obiecta in quot plures aliæ ſimul/ut in exēplo capitis ꝓxime relato: Petrus ēt de Tarantaſio q fuit Inno 5. rñdet dū dicitur totū maius ſua pte/exiſtere de toto integrali/nō aūt de toto potētiali (ut eius uerbis utar) intelligendum: & hoc mō concedendo de toto integrali/ ꝙ omne totū ſit maius ſua parte: argu. nō facit ad propoſitū/cū nō de maioritate quantitatis dimenſiuæ uel naturalis loquamur/ſm quam nō eſt dubiū quamlibet congregationem eē maiorē ſuo ꝑlato/ſed loquimur de maioritate q̄titatis in ſpectu uirtutis uel potentię/ſm quam conſtat uirtutē unā poteſtatiuam (ut appellant) aliis inferioribus eſſe maiorē quæ in partes ſollicitudinis ſunt uocatæ. Et dū dicitur in qualibet cōgregatione in nomine xp̄i Ieſu facta/ eſſe ſp̄m ſanctum/fateor reſpectu dilectionis non reſpectu poteſta-

tis:quia quod ſit in nomine Ieſu/ in nomine ſalutis fieri intelligitur/Ieſus enim idē eſt ꝙ ſaluator: Non ſequitur ergo eſt ibi xp̄s per charitatē & pro ſalute congregatoꝝ ꝙ pp hoc iuriſditionem illis concedat/quia alias ſequeretur/ꝙ ſi duo uel tres mulieres cōgregarent̄ mō ꝑdicto ꝙ eis eſſet data iuriſditio. Et q̄libet cōgregatio pua eādē iuriſditionē & ptātem ꝯ Pon. ſortiretur/ꝙ eſt ridiculum.

¶ Trigeſimū quintū uero nil ualet qa eccleſia dr̄ dn̄a reſpectu ſuoꝝ ꝑlatoꝝ iuriſditionē in ea & ptātem hn̄tium/ & maxime in Papa/qui ſuper oēs habet plenitudinē ptā. tis. Minus ēt ualet dum dr̄ iudiciū eccl. eſſe iudiciū dei/qa fateor cōſiderādo corpus miſticū totū: ī quo eſt ēt papa/ ſecus ſi ſeorſuꝫ a papa cōſideret̄. Vel dic uerū reſpectu ſcti tatis & uirtutis nō reſpectu ptātis ordis quā hēt. Videmus ēt iudiciū ſacerdotū dei iudiciū a ſacris Cano. m. nūcupari/& tn̄ ſacerdos nō hēt iudicare Papā/neq̄ ē ſupra papā.

¶ Nunc. 36. arg. rn̄dendo dico papā in ꝑallegata auctoritate Concilii ſubſcriptionē requiſiuiſſe: nō ad uiliditatē conſtitutionis/ſed ut facilius hoīes ad illius obſeruantiā inducerentur tantoꝝ uiroꝝ conſenſu approbante/q̄ ſi ſolius ſtatuentis fuiſſet auctoritate firmata. Duplex. n. funiculus .n. fortior eſt q̄ unus: Rectius eſt ēt iudiciū qđ plurimorum ſententiis .o. cōfirmat̄. Et ſm Inn. papā. 1. facilius inuenitur quod a pluribus ſenioribus .p. q̄ritur. Et ueritas ſępius agitata magis ſplendeſcit in lucem: ut idē .q. Inn. aſſerit. Dici ēt poteſt papā ex humilitate ſubſcriptionem illam requiſiuiſſe/non tn̄ per hoc aliis impoſita eſt ita faciendi neceſſitas/ut in ſimili .r. Sixtus Greg. q̄ affirmant. Præterea iura loquentia de auctoritate Concilioꝝ & decretis in eiſdem factis loquuntur/qn̄ papa illis interfuit: quia illius tunc auctoritate firmantur ut ait .s. Gelaſ. quo caſu facta tribuuntur papę/non .t. Cōcilio: quia ut inquit .u. Imperator/cui & Bonif. 8. aſſentit: Omnia noſtra facimus quibus noſtram auctoritatem impartimur.

.m .de. pen. d. 3. §. ſ. quem ſacerdos .xi. q. 3. Nemo.

.n .đ renūt. c. poſt trāſlationē. ff. đ in fami .l. liberoꝝ. §. notat̄ iſtit. đ nupt. §. Affinitatis.

.o .c. prudentiā in princi. đ. off. del.

.p .20. d. c. ſi.

.q .35. q. 9. c. pen.

.r .2. q. 5. mādaſtis &. c. auditū .2. q. 7. Petrus.

.s .15. d. c. 1. 25. q. 1. c. 1.

.t .23. d. ī noīe dn̄i

.u .C. de uete .iu. enuc. l. 2. §. oīa de ꝑben. c. hi qui auctoritate .li. 6.

¶ Reſpondendo ad.37.dico Concilia non dediſſe auctoritatem Papæ/ſed datam approbarunt:ut dixi in rñſiõe ad.32.argu.& in.36.argu.partis cõtrariæ latius explicabif.

¶ Ad.38.argu.dico illam Conſtantini cõſtitutionẽ eſſe paleam & nullius roboris uel momenti/ut ex decreti cõpilatione apparet.Et ſi bene Cõſtantinus illa uerba dixiſſet : non ppea ab eo hanc ſupmam ptãtem papa accepit : ſed a xpo prius dicente Petro/Tu es Petrus:& Conſtanti. fuit potius ordinationis xpi & uolũtatis illius executor. Sicut enĩ impoſſibile eſt animæ ſubſtantiã ſeu ſpm̃ a corpore uel ſolem a luna:ita impoſſibile eſt ptãtem ſpũalem & pontificiam dignitatẽ ab imperio dependere:ut hoc tũ ex ſacris .x. Cano. tum ex preſtantiſſimo℞ doctorum auctoritate comprobatur.

.x .d̃ Maior & obſolite .96. d.ſatis cũ.u.c. ſeq.

¶ Non obſtat.39.argu.quia ille tex.nõ eſt ad propoſitũ quia nõ põt loqui de Conciliis gñalibus/quę tunc in uſu eſſe non poterant:cũ iudeo℞ imperiũ paruũ eſſet / nec Syriæ limites excederet.Et loquif tñ tex.y. deuther.unde illa auctoritas ab Inn.ſumitur de loco ubi erat ſũmus ſacerdos ut aſſumeret ſibi conſiliarios in cauſis occurrẽtibus / qui cauſas audirẽt/reſeruata tñ iudicandi poteſtate ipſi ſacerdoti/cuius ſniæ qui non pareret morte morercf : unde auctoritas p̃allegata facit in oppoſitũ. Et pont.licet dicat Cardinales Ro.eccl.ſacerdotes leuiticos rep̃ſentare/ illos tñ dicit coadiutores ſuos/& Papã eo℞ iudicem eſſe:& ſic dato ꝙ rep̃ſentarẽt Conciliũ ſacerdotes illi: apparet papã ſuper illos eſſe/& ſic ſupra Concilium.

.y .17.c.

¶ Multo ẽt minus obſtat.40.argu.quia lʒ Papa per electionem a duabus partibus Cardinaliũ factaʒ pleniſſimã iuriſditionem ſuper totã eccl.cõſequatur:ſi tñ nõ ſit preſbiter uel eps non eſt maior epiſcopo uel ſacerdote quo ad ordines/merito opʒ euʒ coronari uel conſecrari ab habente ptãtem talem ordinem conferendi.Nec eſt incõueniens ꝙ uno reſpectu quis dicatur maior/alio uero reſpe.

ctu minor exiſtimetur :ut .z. Aug.affirmat ad Hiero.ſcribens :cui & ſacri Cano. a. aſtipulantur.Præterea coronās pontificem id facit auctoritate papæ hoc approbantis tāq̄ miniſter ad hunc actū pręcipue deputatus. Nec ex hoc ſequitur ꝙ ob hoc pont.ipſo maior exiſtat/ ut eſt uidere in Barone ex conſtitutione regia coronandi Regis ius hn̄te qui ꝑpea Rege ipſo maior dici nō debet.Simile & in epiſcopis .b. archiepm̄ conſecrantibus qui ꝑp hoc archepo ipſo minime maiores exiſtūt.Et per hoc tollitur obiectio alia de Cardinalibus facta:qui licet teneant uicem metropolitani in conſecratione Pont.illo tn̄ maiores non ſunt.

.z.2.q.7.q̄q̄ cū gl. a.c. poſtulaſtis d̄ cōceſ.ꝓb.c.a collatione de appel.i.6

.b.66.d.c.ſi.

¶ Ad.41.dico Apl̄os fuiſſe fratres & pares in uita xp̄i : uerū poſt eius mortē & reſurrectionē Petrus aliis apoſt. ē prelatus a xp̄o ſui illum gregis paſtorem cōſtituente:nec eſt abſonū ꝙ inter fratres ēt ſit prelatio/ qa uidemus maiorem ætate cęteris paribus .c. de iure debere aliis anteferri :ut eſt uidere etiam in aliquo regno uel principatu/ ubi inter plures fratres unus eſt rex uel princeps & aliis dn̄at. In aliquibus etiam num Hiſpanię Gallięq; regiōibus primogeniti tm̄ cęteris excluſis paterna in hereditate ſuccednnt. Saluator pręterea in euangelio nonnunq̄ diſcipulos ſuos fratres appellat.d. dicendo; uade aūt ad fratres meos & dic eis .&c.'e. Pſal. ēt in ꝑſona xp̄i ait . Narrabo nomen tuum fratribus meis . Nec obſtat dum dicitur ꝙ Petrus quaſi in ſummū ſacerdotem a Chriſto fuit electus quę dictio quaſi imꝓprietatē ſignificat : quia dico ꝙ hęc dictio eſt etiam ueritatis expreſſiua ſm̄ materiā cui adiungitur; ut ſi eſt uera ueritatem etiam ſignificet : ut eſt illud Io.primo Quaſi unigeniti a patre. Et in pluribus locis in Iure hoc ſæpius .f. reperitur.

.c.ff. de uer. ſig.l. ꝓnūtiatio.§.familię.

.d. Io.ulti.c.
.e. pſal.21.

¶ Non obſtat.42.quia dicta Pħi procedunt in regimine politico quo caſu cū princeps populi habeat ptātem a populo/poteſt eadem ptās eidem a populo abdicari:quia ab eodē procedit deſtructio alicuius actuſ / a quo ꝓceſſit

.f.ff.ad in rebel.l. mulier.§.fi.l.ſi.an̄ nupt.& ibi.bar. & moder.ff.ſol.ma. .c.parrochianos d deci.&ibi ab.& i.c put de do . & cōt. p.d. Ant.i.c. dudū de elec .in.1. &.4. col .

Digitized by Google

conſtructio. Vna .n. q̃q; res per eaſdẽ cauſas diſſoluitur p quas naſcitur ſm iuris .g. regulã approbatã: ſed regnũ ecclesię eſt manorchicũ & a deo immediate procedens: uñ non poteſt ab homine deſtrui:ut late in argu. contrarię partis apparebit in primis.7.argumentis.

¶ Minus ẽt oſtare uidentur.43.loco adducta/ quia uir & uxor non iudicantur ad imparia quo ad carnis obſequium:in aliis uero .h. diſpat uiri eſt uxoriſq; conditio / ut patet Geneſis.3.c.Sub uiri poteſtate eris & ipſe dominabitur tui:Vir enim caput eſt mulieris/ipſamq; habet regere & moderari/ut tam .i. Hierony.ſuper epiſtola ad Titũ/ q̃ .k. Auguſtinus & .l. Ambr.in lib.q̃onum noui & ueteris teſtamenti manifeſte affirmant:Paulus ẽt.c.3.ad Coloceñ. Mulieres inquit ſubditę eſtote uiris ſicut opꝫ in dño. Pręterea maior eſt coniunctio inter uirũ & uxorẽ/ q̃ inter papam & eccl. quia illa prorſus eſt inſolubilis dicente ſaluatore:Quod deus coniunxit/homo non .m. ſeparet:aliud non eſt ſolubile ut patet ex pallegata Bonif.conſtitutione: & in epiſcopis de una eccleſia ad aliam tranſlatis de conſenſu papę.Nec eſt in poteſtate eccleſię pontificẽ dominum ſuũ q̃uis malum deiicere dicente .n. Petro: ſerui ſubditi eſtote dñis ueſtris/non tñ bonis & modeſtis/ſed diſcolis:cui & Paulus apl'us ad Coloceñ.3.& ad Eph. 6.c. aſtipulatur inquẽs: Serui obedite per oia dominis carnalibus.Item regimen eccleſię eſt monarchicũ nõ politicũ/ & a Chriſto principaliter inſtitutũ:unde nõ poteſt illi preſidens ab hoibus iudicari q̃uis eccleſiã dilapidet/ ut dixi late in reſponſionibus ad.14.& ad.13.argu.deductis/ & uide quę dicentur in ſequenti rñſione.

¶ Reſpondendo autem ad argu.44.dicitur ꝙ ẽt quando papa perturbaret diſſiparetq; eccleſiam/non debet Cõcilium illo inrequiſito aliquatenus congregari.ut patet ĩ .o. Marcellino papa/qui licet fidẽ abiuraſſet illius tamen auctoritate fuit Concilium cõgregatum/ alias cauſa fidei

.g .ff.d̃ reg.iu.l.nihil tã naturale & de pac.l. ab emptione & de ſol.l.put qſq; &.c.1. de reg. iu.in antiquis

h.32.q.5.c.ſi.cũ gl.

i.33.q.5.cũ caput

k. 33.q.5. maĩfeſtũ cũ duobus ſeq.

l.33.q.5. mulier cũ duobus ſeq.

.m.33.q.2.c.2. &.c. quos deus d̃ trãſl. pl.c.inter.c.q̃to& .c. licet.

.n.prima pet.c. xi. q.3.ſi dñs &.c.Iulianus &.c.q reſiſtit

13.q.5.ſi habes.

.o.21.d.Nunc aũt.

Digitized by Google

excepta non poteſt illo inuito Concilium congregari: ut late probabitur in argu.partis contrarię argu.23. Et licet xp̄s ſit caput eccleſię/tamen nobiſcum uiſibiliter non cõuerſatur. Vnde reliquit loco ſui Petrum & ſucceſſores caput totius eccleſię uiſibile & homogeneũ; cuius imperio militans eccleſia gubernetur:& cuius auctoritate cũ expedierit debeat Conciliũ congregari. Et dũ dicitur ꝙ eccl. poſſet pati;niſi poſſet corrigi ſatis dixi inſolutiõe.15.&.25. argu.ſupra pro hac parte adducti. Propter qđ tollitur illa rõ/uolens paſtorale officiũ fuiſſe in dilectiõe dei fũdatũ/dũ dixit xp̄s.diligis me? paſce oues meas: quia uerũ hoc eſt/ꝙ qui non diligit deũ/non bene paſcit oues: Tñ non propter hoc eſt repellẽdus a Papatu. Sequeretur.n.ex hoc ꝙ cũ; ex quolibet mortali peccato charitas amittatur deberet põt.deponi/qđ ẽ falſũ: Sciebat ẽt xp̄s an Petrus illũ diligeret/nec propter hoc illũ interrogauit/ ut eius dilectione; ſciret/cui nota ſunt omnia anteꝗ̃ fiant& ſolus ſcrutator eſt cordium : ſed ideo illum interrogauit / ut ſicut Petrus ter illum negauerat/ ita & trina confeſſione priorem negationem dilueret/ut ſancti doctores aſſerunt: cõtraria quippe contrariis antidotis ſolent curari. Pręterea ꝙ mali princip.s dominentur ex iuſto dei iudicio prouenit ꝗuis nobis occulto: quia ut inquit Auguſtinus ſuper Pſalm.54. Omnis malus aut ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus exerceatur. Corripit enim deus omnẽ filium quem diligit: ut tradit Apoſtolus ad .p. Hebreos ſcribens. Porro ſi unitas eccleſię diſſiparetur cu; talis diſſipatio hereſim ſapiat adhuc debebit hortari ut ſuũ emendet errorem/qđ ſi non fecerit tanꝗ̃ contra hereticum procederetur/quaſi diſſipet ſanctorꝝ cõmunionem/ quod eſt unum ex duodecim articulis fidei precipuum. .p.12.c.

¶ Non obſtat.45.quia licet eccleſia Romana & uniuerſalis inuicem differant:Romana tamen ſeu Pontifex illi pręſidens uniuerſalis eſt caput;ut late probatur in.28.

& in.43. argu.partis contrarię:& illa eſt ſua ſponſa.Et ꝑ.
pterea non differt in hoc ab aliis epiſcopis/& cum illis pa
ri iure cenſetur.

Ad.46. dic ꝙ lꝫ eccleſia dicatur mater aliquo reſpe.
ctu.s. baptiſmatis quo nos regenerauit/alio tñ reſpectu di
citur filia Epoꝝ:ut manifeſte Vrbani hoc probat auctori
tas ꝑallegata iuncta glo.Ioann.ibi. Nec eſt inconueniens
unā eandemq; reꝫ uarias ob cauſas diuerſo iure .p. cēſeri.
Præterea dicitur mater quoad dilectionē nō quo ad pote
ſtatem/qua papa illi eſt ſupior quia lꝫ ſit mater oīuꝫ quo
ad regeneratiōem/nulla tñ ei poteſtas clauiū attributa re
peritur /ut in argu.partis contrarię latius probabitur / ma
xime in.36.&.37.Nec obſtat ꝙ in ſedibus patrum defunc.
torum epiſcopi ab eccleſia collocantur: quia hoc intelli.
gitur uerum/capiendo eccleſiā pro toto fideliū cœtu nul
lo excepto.In quo & ipſe papa includi nō eſt ambiguū.

.p.c.poſtulaſtis đ
cōcei.ꝑb.c.a colla
tiōe đ appel.in.6.

Pauli aūt dictū ad Ro.omnis anima ſublimioribus po
teſtatibus ſubdita ſit/ nō obſtat/quia nō poteſt illa aucto.
ritas de papa intelligi/qui nullis poteſt ſublimioribus po
teſtatibus ſubiici cū ipſe ſup oēs exiſtat. Nec datur ſuper
illum ptās humana.Per deducta late in argumētis partis
contrariæ.19.&.26.

Ad argu.48.reſponde ut dixi in ſolutione.28. argu.
ubi aliqua ſuperinducta tractantur:Et ultra prædicta duꝫ
dicitur Petrū propoſuiſſe qōneꝫ:& apoſtolos una cū aliis
definiſſe act.15.c.Dic ꝙ ex quo erat pñs petrus ipſe dicitur
feciſſe/ſicut ſi procurator pñte dño aliquid faceret/dñs &
non procurator diceretur .q. feciſſe;Et ſi Cardinales ali.
quid ſtatuerent pñte pont.diceretur illud a papa/nō a car
dinalibus factum:quia omnia noſtra facimus quibus au
ctoritatem noſtram .r. imptitur. Rñde eodeꝫ mō ad aliā
auctoritatē dicentē fuiſſe iniunctū paulo/ut de cerimoni
is ſe informaret act.21.quia ibi agebatur cā fidei / & cōni.
nente petro acta ſunt omnia. Et licet Paulus act.18.man.

tq .ff.de uerb.ob.
.I.ſi.ꝑcuratori pre
ſentis.
r. C.đ ueteri.iu.en
.l.2.§. oīa .c. hi. q
auctoritate đ ꝑbē.
in.6.

daret custodiri ꝑcepta apl̃oꝝ/illa intelligo quæ fuerint legitima & ſupioris Petri .ſ. auctoritate firmata. Nec eſt credendum uiros ſanctiſſimos aliquid præter Petri ipſorum principis uoluntatem ſtatuere uoluiſſe/& per conſequens omnia apoſtoloꝝ nomine cõiter geſta ita ſunt intelligenda: ut cum Petri ipſius ꝑmiſſione illis deferre uolentis facta eſſe intelligantur/ut Chriſoſt. teſtatur: & dixi ſupra in 28. argu. Noluit quippe Petrus in exordio oĩa ſibi tribuere/ſed Apl̃is & aliis cõmunicare ne eos in aliquo ſcandalizaret: unde quod ex abũdantiori cautela factum eſt/ſuę ꝑtãtis plenitudinem non habet ledere; ut .R. iura uolunt. .R.C. de teſta. l. teſtamenta oĩa, ff. đ reg. iu. l. nõ ſolent

¶ Ad .49. dum dicitur/ꝙ portæ inferi nõ pręualebunt aduerſus eccl. Reſponde ꝙ hoc nõ arguit potentiã eccleſiæ reſpectu poteſtatis illi conceſſæ/ſed reſpectu fidei & dilectionis/quæ in eccleſia nũq̃ deficient: quippe quę & in una uetula remanere poterunt cęteris a fide deuiantibus/pro ut in beata uirgine ſola in Chriſti paſſione remanſiſſe perhibetur.

¶ Non obſtat Anacleti auctoritas ſupra adducta: quia dico formam illã ordinandi traditam a Petro principaliter/cũ conſenſu tamen alioꝝ: & hoc non mirũ/cum reſpiciat uniuerſalem ſtatũ eccleſiæ: Et licet Petrus potuiſſet ſolus formam illã dare/uoluit tamen ad maiorẽ ſui excuſationem alioꝝ etiam adhibere conſenſum / ne in incremento fidei uideretur ſolus uelle eccleſiaſtica negotia ꝑtractare. Multa enim licent quæ non expediunt: ut inquit Apoſtolus. c. 6. in Epiſtola prima ad Corinth. ſcribens.

¶ Obiectũ ãt .51. loco adductũ/nõ obſtat: qa loqᷓ in Ep̃o & nõ in Papa; qa ep̃s ꝑꝑ ſcandalũ põt ab ep̃atu remoueri & hoc fit a Papa ex cã, qui eſt illo ſupior: Papa aũt ſuperiorem nõ habet/a quo poſſit remoueri. Et eodẽ mõ ſoluiᷓ ſa obiectio/ quia dñs priuaᷓ ſuperioris auctoritate dñio ſeruoꝝ quos male hẽt/qđ in papa eſſe nõ põt qui ſupiore caret a quo poſſit priuari: Solũ eniȝ deũ iudicem habet/&

propter demerita dantur mali paſtores: ut dixi in reſponſione ad .14. & .25. argu. pro hac parte deducta. Tertia etiã obiectio euangelica non obſtat: quia licet papa peccet pp ſcandali cõmiſſionẽ/ nõ tñ pp hoc poterit deponi / ſuperiore carens a quo deponatur. Et eodẽ modo ad .4. rõem rñdetur: quia nõ loquitur niſi de inferioribus papa: qui ſi ſunt mẽbra putrida / abſcindẽtur de corpore pp corporis totius ſanitatẽ: Verũ ſi caput a corpore diuideretur / totũ corpus interiret. Et euangelica auctoritas de aliis mẽbris languentibus loquitur/ nõ de capite: ex cuius uita mẽbrorum ceterorũ ſalus dependet: Vnde nõ eſt ꝑcidendũ/ ſed illi a toto corpore ſuccurrendum.

¶ Ad auctoritatẽ uero Clementis patet rñſio ex his / q̃ in fine dicuntur in replicationibus ad rñſiones Abb. ſiculi/ & aliorũ partem ꝯtuam impugnantium.

¶ Vltimũ argu. tollitur auctoritate .s. Cypriani dicẽtis xp̃m ut unitatem eccleſiaſticã cõſtitueret uni uoluiſſe ptãtem principaliter dare/ ab eo in cęteros deriuandã: cui opinioni .t. Nico. Anac. Bonifa.8 adheſere: & lʒ oẽs apl̃i forent & ipſi paſtores/ tñ Petro paſcẽdi gregis cura ut capiti præcipua/ & ſupra alios omnes eſt demandata: Ita.n. xp̃o placuit ſapientiæ infinitæ & bonitatis immenſæ/ qui eſt benedictus in ſęcula.

.s.24 q.1.loquit.

.t.19.d.ita dñs. de elect.c. fundamẽta in pr.n.lib.6.

¶ ARGVMENTA PRO POTESTATE PAPAE.

SIcut omnia entia ab uno ente/ & omnis ſubſtãtia ab una ſubſtantia deriuantur/ & in quolibet genere cauſarũ eſt dare unũ / ad qđ poſteriora referunẗ ſʒ Pħm in.2. ſuæ metaphi. Ita oĩs principatus ab uno principe deriuatur/ qui eſt deus: quia Daniel ꝓpheta ait.c.4. Sciant gentes quia dominatur altiſſimus in regno hoĩum/ & cui uoluerit dabit illud. Vnde in omni principatu bene ordinato unus princeps ut ſit opʒ:

ut ait .a. Hiero.ad ruſticũ ſcribens. Ad eũ quoq; regimen omniũ/qui in eo ſint principatu ptineat. Cunctoꝝ etiam ad bonũ regimen illius ſpectantiũ ſolertẽ curam habeat: q̄ aũt in uno principatu unus ſummus p̄ſidens eſſe debeat p3/quia pluralitas p̄ſidentiũ/quoꝝ unus alteri non ſub ſit/rei pub.bono repugnare uidet. Nam quod unus geſſit poſſet alter deſtruere:duobus dñis ſm .b. euãgelicã traditionem obtemperari nõ põt: Vnde ex hoc p̄hus in calce ſuæ Metaphi.totius uniuerſi eſſe principẽ unũ affirmat: ſic inqens.Entia nolunt male diſponi:nec bona eſt pluralitas principantiũ:unus eſt ergo princeps. Porro q̄ neceſſario ſit unus princeps oium de principatu exiſtentiũ/ p3: quia non eſſet totius princeps ſi aliquis ſub eius ptãte nõ foret.Eſſet ẽt inſufficiens ad bene regendũ/niſi p̄ſidentia eius ac potentia ad oĩa ſe extenderet bonũ principatus regimen concernentia. Verũ ſicut in cęleſti hierarchia unũ conſtat eſſe principatũ/unũq; principem oium/ſummum deum uidelicet:Ita & in eccleſiaſtica hierarchia / quæ ſm .c.Grego.& Bonifa.ad inſtar illius eſt fundata: unũ principatum/unũq; principem cõuenit ponere.Et ſicut in qualibet urbe unũ .d. ep̄m/& in qualibet parrochia unũ gubernatorem/& in quauis prouintia unũ primatem uel archiep̄m/& in quouis regno unũ Regem eſſe op3:ita & in uniuerſali re pub.chriſtiana unũ neceſſe eſt ut ponamus / ad quem omnia referantur:quia particulariũ & uniuerſalium ꝓportionabile eſt .e. iudiciũ.Vnam quoq; ſanctã eccleſiam ſimbolus confitetur/& ſacri Canones approbant: & dñs in .f.Euangelio.Vnum inquit ouile fiet & unus paſtor.Vnum igitur oportet totius gregis eſſe paſtorem:hoc aũt paſtoris munus nulli niſi Petro & ſucceſſoribus legit a Saluatore fuiſſe conceſſum.g. dicente paſce oues meas. Solus ergo papa erit gregis dñici uniuerſalis paſtor/& totius chriſtianę reip.princeps unus.Si uero dicatur Monarchiæ hmõi unitatem ad xp̄m/uelut uerum caput noſtrũ/

K 2

.a.7.q.1. in apibus

.b. Math.6.Lucæ 16.c đ pen.d.1.oĩs qui odit malum

.c 89.d.c.fi.glo.in Clem. ad nr̃a3 de heret.Abb.i.c.2.đ cle. nõ reſi. coll.2 Tho.in.4.d.13.ar. .1. q .1. in rñſione ad.1.q.1.

.d.đ off.or.qm̃.7. .q.1.per totum

.e.ff.de admin.tu. .1. ſi duo.ff. de rei uen.l.q̃ de tota .c. paſtoralis.§.itẽ cũ totũ de off.deleg.

.f.24.q.1.loq̃r&.c. audiuimus&.c.pu denda & ſeq.&.c. oibus de ſũ.tri.c.2 .§. una. Io.x. c.de baptiſ. c. fi.

.g.Io.ul.c.8.q.1.In ſcripturis & đ elec ſignificaſti de maior.& ob.Solite.

& paſtoré referendá: cű eccleſiæ caput ab .h. apoſtolo ap pelletur:hoc ſane nõ ſufficit/ quia euȝ oportet monarchã ponere/qui cũ ſubditis uerſetur/illoſqȝ regat:ac ſm locorum/tpoꝝ/reꝝ/& perſonaꝝ uarietatẽ moderetur:beneqȝ uiuendi normá eoſdem edoceat:& in deũ uelut ultimũ finem oĩum dirigat.Hunc aũt ordinauit .i. xp̃s/Petrũ utiqȝ eiuſqȝ ſucceſſores:dicẽdo.Tu es Petrus/& paſce oues meas.Patet igitur papam Petri ſucceſſoré eſſe in terris totius Reip.xp̃ianę uerũ & unicum caput. Nec obſtat ꝙ xp̃s .k. apſ̃is dixiſſe ꝓhibetur.Ego uobiſcũ ſum uſqȝ ad cõſumationem ſeculi:quia de ſacramentali/non de corporali uiſibiliqȝ p̃ñtia id intelligitur:quę in die iudicii tm̃ oĩbus a ſacris ſcripturis manifeſtanda .l. ꝓmittit̃. Pręterea nobiſcum eſt/dũ p Ep̃os & ſacerdotes a ſuo uicario deputatos æternę nobis uitę pabulũ ſubminiſtrat. ¶ Argu .2.

h.ad eph.1.c. d̃ ſa. unct.c. uno circa mediũ Cle.1.i p̃n. de iu.iur.c.uergẽtis de heret.
.i. c. Ad apſ̃icę.§. nos igr̃ de re iud. li.6.c. p uenerabi. §. rñſionibus qui fil.ſint leg.de ma. & obe.c. Solite.
.k.Math.ul.c.
l.aſt.1.c. Mat.25.c.

¶ Vbicunqȝ ſunt multa regimina in unũ finem ordinata:ut inquit beatus .m. Tho.in.4.ſen.d.24.Aliqd̃ uniuerſale regimen ſupra particularia regimina eſſe opȝ:quia ut dicitur in primo ethi.in oĩbus uirtutibus artibuſqȝ in omnibus eſt ordo ſm ordinẽ finiũ:bonũ aũt cõe diuinius ẽ q̃ particulare:ideo ſupra ptãtem gubernatiuã bonũ particulare reſpicientẽ/ptãtem aliquã uniuerſalẽ gubernatricẽ ẽt cõis boni reſpectu/neceſſe eſt ut ponamus:alias nõ poſſet eſſe ad unũ colligatio.Vnde cũ tota eccle. unũ ſit corpus/ut ait apſ̃s & .n. Cypria.martyr aſſentit:opȝ ad unitatem hmõi conſeruandã ptãtem aliquam totius corporis xp̃ianę Reip.directiuã ponere tã ſupra poteſtatem epiſcopalem/q̃ aliã quãcunqȝ dignitatem:qua unaquęqȝ particularis eccl.gubernat̃.Hęc aũt eſt ptãs papę:quã qui negant ſciſmatici dicuntur/uelut unitatis ecclſ̃ię diuiſores. Inter Ep̃m quoqȝ & papam ſunt alii gradus .o. dignitatũ/unionis gradibus correſpondentes/prout una congregatio aliam includit:ſicut prouincia cõitas/ciuitatis cõitatem/ & regni cõitas prouintię/& mundi totius regni unius cõi.

m.q.ul.principali artic.2. in rñſione ad.3.q.
.n.24. q.1. loqtur.
.o.80.d.c.1.&.2.

tatem includit.ut proximo argumento dicitur.Quamuis
aũt apoſtolis oĩbus xp̃s parem cũ Petro poteſtatẽ ſoluen
di ligandiq; conceſſerit:ut .p. Anacle.papa/& Alexander .p.21.d.i nouo.24
affirmant:tamen ut in hac poteſtate ordo aliquis ſignifi- q.1. Audiuimus.
caretur: primo ſoli .q. Petro data eſt / ad oſtendendum .q.dcõ.c.in nouo
ꝙ ab eo in alios debeat poteſtas iſta deſcendere . Pro- .22.d.c.1.&.2.
pterea ei ſingulariter dixit: Confiama fratres tuos/ & pa-
ſce oues meas.i. loco mei:ubi Criſoſt.dicit. Prępoſitus &
caput eſto fratrũ;ut ipſi te in loco meo aſſumentes/ ubiq;
terraꝝ te in trono tuo ſedentem pręꝺicent & confirmẽt.
Idem etiam Chriſoſto.ſuper act.apoſtoloꝝ iuquit:Petrus
a filio ſuper omne quod eſt filii poteſtatem accepit ; non
ut Moſes in gente una/ ſed ſuper uniuerſum orbem : Et
hoc eſt quod dicitur .1. Hieremiæ primo . Ecce conſtitui
te ſuper gentes & regna:ut plantes edifices.&c.Vnde tho .1. de maio.& ob.
mas in.4. d.38.q.1.arti.penultimo.& ſcđa ſecunde.q.88.ar .c.Solite de priui.
ticulo ulti.dicit papam plenarie gerere uicez Chriſti in to leg. cũ & plãtare.
ta eccleſia/& habet plenitudinem poteſtatis diſpenſandi .36.d.§. Ecce.
in omnibus diſpenſabilibus:alii autem habẽt inq̃tum eis
a papa conceditur.Thomas etiam in libro contra errores
Gręcoꝝ.c.12.Dum uero inquit caput eccleſię eſſe negant
ſanctem ſcilicet Ro.eccleſiã.Manifeſte unitatez corporis
miſtici diſſoluunt.Non enim poteſt eſſe unum corpus/ni
ſi fuerit unum caput:neq; una congregatio / ſi non fuerit
unus rector. Vnde Io.x.dicitur. Fiet unum ouile & unus
paſtor. Origenes etiam non ſine myſterio ait dictũ fuiſſe
Petro:Quodcũq; ligaueris ſuper terram/ erit ligatũ & in
cœlis Math.16.c.Aliis autem dictum;Quęcunq; ligaueri
tis erunt ligata & in cęlo.In prima nanq; ꝓmiſſione uſus
fuit uerbis ſingulis numeri/ad demonſtrandã pfectionez
ptãtis & illius plenitudinẽ quã petro erat/eiuſq; ſucceſſori
bus donaturus/quę nõ erat in apſis aliis tãtę auctoritatis
& pfectiõis futura.Aappz itaq; ex p̃miſſis unitas eccl.uni-
uſq; p̃ſidentis/ſummi uidelicet Põt.gubernatio. ¶ Ar.3.

Digitized by Google

¶ Præterea ſicut angeli maioris ſunt uirtutis / nobilio-
riſq naturæ q̃ mundus:& moués excellẽtius moto: agẽs
paciente melius:actus nobilior potentia: ut inqnit pħus
in.9.Metha.ſic in ecclesiaſtica monarchia eſt dare unũ ut
primũ mouens: quod ſe habeat ad oĩa ſubalterna/ mouẽ
do illa in ipſa agendo/atq eadem dirigendo.Hi aũt ſunt
prelati reges & principes cęteriq fideles. Eſt uidere idem
in deo/cuius nutu licet omnia gubernentur: quippe qui
.s. ad Hebr.1.c. ſm .s. apſum:oĩa portat in uerbo uirtutis ſuæ: Agit tñ
angelis mediantibus/& per ſcdas cauſas:ut in.4.libro de
.t.ut eccl.ben.c.ut noſtrum. ciuitate dei Aug.affirmat.Ita & Papa uicẽ dei.t. gerens in
terris per p̃latos & principes (.u. qui angeli uocanť) mũ
.u.36.d.§. ecce. dum regit/illiſq miniſtris utitur ad exemplũ triũphantis
.x.89.d.c.fi. .x. eccleſiæ.& ideo una dicitur eccleſia pp oĩum fidelium
unitatem in xp̃o formatam per tres uirtutes theologicas
fidem/ſpem/& charitatem:quaꝝ prima in dei cognitio-
nem ducimur:altera ad fines fęlicitatis æternę fideles am
bulant:tertia uero inuicem cũ deo iungimur.Vnde act.4.
dicitur Multitudinis credentiũ erat cor unũ & anima .y.
una.Et apſus ad Eph.4.ſollicite ſeruate unitatem ſpũs in
.y.12.q.1. dilectiſſimis de ſũ.tri.c.2. uinculo pacis.Eccleſia uero eſt unum totum & unus xp̃i
thalamus ſm.z. Pelagiũ:cuius partes ſunt particulares ec
.z.11.d.q̃uis.7.q.1. Nouatianus. cleſiæ & collegia.Et ſicut in corpore naturali/ad cuius ſi-
militudinẽ dicitur hoc corpus .a. miſticũ:ecclę quędam
.a.de exceſ.p̃l.dilecta.23.q.7.c.quemadmodum. ſunt mẽbra diuiſibilia/ut manus & pedes in digitos:quæ
dam:q̃ qa diuiſionẽ cõmodam nõ recipiunt/nec proprie
ſunt membra/ut articuli indiuiſibilia reputanť:Ita & mẽ-
brorum eccl. diuiſibilia ſunt nonnulla/ut particulares ec-
cleſiæ & collegia:indiuiſibilia aũt ſingulæ perſonæ cre-
dentium.Et ſic patet eccleſiã eſſe unũ totuz ex multis par
tibus conſtitutũ:& quaſi unũ corpus ex multis membris
.b.24.q.1. loqť & 23.q.7.c. quemadmodum. cõpactum:ut & hoc .b.diuus Cypri.teſtatur.Vnũ ergo ca
put ut habeat homogeneũ eſt neceſſe:alias mõſtroſa res
foret.Hunc aũt pont. eſſe apparet:qui caput totius eccſiæ

a beato .c.Marcello/& totius gregis dñici .d. paſtor &.e. princeps apſorꝫ & aliis (id genus) nominibus a ſacris canonibus appellať (ut iſra latius apparebit) Erit ergo pōt. uniuerſalis eccl.caput:& per conſequens nec illi neqꝫ cōcilio illaꝫ repſentāti poterit aliquo mō ſubeē cā hereſis tm̄ exceptaꝫ:ut ex infra dicēdis manifeſte cōſtabit. ¶ Arg.4. c.24.q.1. rogam⁹. d.50.d.c. hi qui altario.§.fi. .e.de maio.& ob. .c.Solite.

¶ Ipſe etiam papa per montē ſynai ſignificatur:de quo dicitur Exodi.19. ꝙ die tertio deſcendit dñs in montē Synai/dicens filiis iſrael:Ne aſcendatis in montem / ne tangatis fines eius:qui enim tetigerit morietur.Sūmus pont. per hunc montem ſignificatur . Primū ratione ſublimitatis/quia ſicut mons ille aliis erat ſublimior: ita papa quocunqꝫ ꝑlato eſt ptāte dignitateqꝫ ſublimior:Scdo ratione gñalitatis/quia ſicut dñs tali monte mediante deſcendit coram toto populo iudeoꝝ:ſic & xp̄s pont. mediante/in lege noua deſcendit ſuper totum populum chriſtianoꝝ/ gratiam illi ſuam abundanter impartiens. Tertio ratione legalis ueritatis/quia ſicut lex uetus de illo mōte iudaico populo fuit data:ita ab ipſo oēs leges in xp̄ianum pp̄lm diffundunť:quæ ad ſalutē pertinent aiaꝝ. ¶ Argu.5.

¶ Deus quoqꝫ ab initio mundi uſqꝫ ad Noe/ mundum per ſeipſum gubernauit ut.f. Inn.4.aſſerit. Noe uero poſt diluuiū ſui populi curam cōmiſit:ab eo uſqꝫ ad Samuelē rexit illum p patriarchas iudices & reges/qui ēt ſacerdotes erant.Hoc aūt regnum & ſacerdotiū ſimul fuit penes alios/qui nō erāt iſrahelitæ ſed gentiles: quoꝝ unus fuit Melchiſedech/quem apl̄s ad hebreos.7.c. regem & ſacerdotem nuncupat.Fuit enim rex ſalem / quæ Cananeoruꝫ urbs erat/poſtea Hieruſalem appellata;ut in Geneſi hētur .c.14.Fuit & ſacerdos pſal.109.Alter fuit Iob/ quartus ab Eſau ſm Hiero.& Euſe.Idumeoꝝ rex pariter & ſacerdos. De ſe enim ipſe .g. ait.Cumqꝫ ſederē quaſi rex circundante exercitu.&c.De illius etiam ſacerdotio apparet / duꝫ dicitur ꝙ pro filiis ſacrificia offerebat Iob .1.c. unde Iſidor. f. de foro cōp.c.Iꝫ ex ſuſcepto. .g. Iob.28.45.d.c. diſciplina in fi.

.h. 21.d.cleros.l.1.
§.huius.ff.de iuſt.
& iure.

li.7.ethimolo.ait.Maioꝝ cõſuetudinẽ hanc fuiſſe/ ut rex eſſet ſacerdos & Pont.apud infideles ẽt/ut in Ro.Impatoribus manifeſte apparet/qui regis ac põt.officio.h. fungebantur.Succeſſit deinde Saul/ſub quo ſacerdotiũ diu fuit a regis officio ſepatum.Nouiſſime uenit xp̃s:qui ſacerdotii dignitatẽ ſub ſalomone labefactatã inſtaurauit/& ad libertatem ſacerdotii quę ſub lege naturæ erat/ reduxit; in quo utraq; dignitas ſacerdotis.ſ.fuit & regis. Oẽm enim monarchias ad ſe traxit:iuxta prophetiã Danielis/ cęteras cõminuens atq; ſubuertẽs.Vnde pſal.8.dicitur. Oia ſubiecisti ſub pedibus eius.qđ apſus ad Hebre.2.& in epl'a.1. ad Corinthi.15.c.ad xp̃m refert:& ad Epheſ.1.c. Oia ſubiecit pedibus eius/& ip̃m dedit caput.ſ.deus pater ſuper omnẽ eccl.quę eſt corpus ipſius.i.ſub humanitate illius/p pedes ſignificata.Et ad Coloceñ.2.qui eſt caput oĩs principatus & p̃tãtis:de xp̃o loquẽs.a Pſal.ẽt.71.rex appellatur. Deus iudiciũ tuum regi da:& alibi/Virga directionis/ uirga regni tui.pſal.44.Ioan.uero euangeliſta in apoc.ſua.c.17.& 19.Regem regũ.Et Greg.in princ. decre.Regem pacificũ uocant.Data quippe eſt illi oĩs poteſtas in cœlo & in terra:ut in Exod.Math.Saluator ipſe teſtatur. Verũ poſtmodum iturus ad prẽm/& uiſibilem conuerſationẽ mortalibus ſubtracturus:ne gregem ſuũ ſine paſtore relinqueret/ illius curam ſm .i. Inn.4.Beato Petro mãdauit/ & totius eccl.paſtorẽ inſtituit.ut Hilerdeñ.k. Conciliũ/& Greg. atteſtantur/cui ẽt iuxta Nicol. I. papę ſnirm / terreni ſimul & celeſtis imperii iura cõmiſit:quę oia ſucceſſoribus eius in perſona Petri conceſſa fuiſſe/Canones ſacri affirmant: ut ĩ p̃ludiis dr̃/ &ĩfra ĩ p̃greſſu latius explicabiť. ⁋ Ar.6.

i.đ homic.i.6.c.1.
k.I.d.§. ſed exẽpl.
&.c.cõſideradũ.8.
q.1.in ſcripturis đ
maio.& ob.ſolite
.l. 22.d.c.1.
.m. c.Maiores.§.
ſed adhuc de bap
tiſ.c.ſunt plures đ
pen.d.3.

⁋ Opera quoq; dei .m. pfecta ſunt oia Deuter.32.c. uñ ſm Card.ſcti Sixti.ſicut deus in primordio humanæ creaturæ hoĩes pfectos fecit:ex quibus humanũ genus naturaliter propagaretur ſic & apſos/qui in eccleſię regeneratione principia & fundamenta fidei erant futuri:omni perfe-

ꝺione repleri cõueniebat ita ꝙ poſſet per eos eccleſia ꝓpa
gari:ſine epõ uero eccleſia ꝑficere nõ ualebat cũ ab eo ſo
lo poſſint eccleſiaſtica ſacramenta diſpenſari uel miniſtra
ri. Oportuit itaq; xp̃m ſummũ ſacerdotẽ ſuã corporalez
uiſibilemq; pñtiam ab humano gñe ablaturũ aliquem ui
ces ſuas gerentem in eccl̃a relinquere pontificia dignitate
ꝑditũ:atq; eũ potiſſime/q ceteris tũ dignitate tũ fide ꝑſta-
ret. Is aũt erat Petrus ab eo ꝑ aliis honoratus/cuius erat fi-
des iam dudũ illi perſpecta dicentis. Tu es xp̃s &c. Quem
& deſtinauerat totius dñici gregis paſtorẽ. uñ Griſoſ. ſup
illud Luce. 24. Apparuit Symoni dicit: primo digniori &
fideliori oĩbus apparuit. Itẽ Aug ſuper illud Io. 13. uenit er
go ad Symonẽ petrũ/quis ait neſciat primum apl̃oꝝ eſſe
btũm Petrũ. Preterea cũ aliquid alicui cõmittitur id etiaz
conceſſum .n. intelligitur ſine quo cõmiſſio illa expedire
nõ põt. Dñicum uero gregẽ Petro xp̃i uoce cõmiſſuz Io. .n. de. off. deleg.
ul. c. perfecte paſcere nullus põt niſi ep̃s/q ſacramentoruz preterea .ff de iu-
oĩum diſpenſationẽ habet. Videt igitur xp̃s imponendo riſd. om. iu. l. 2.
onus gregẽ paſcendi Petro paſtorale officiũ & dignitatẽ
ep̃alem eidem pariter tribuiſſe: qđ & .o. Anac. ſñia com- .o. 21. d. In nouo.
probatur dicentis: Ipſi primo pontificatus in eccleſia xp̃i
datus: & hoc quoad promiſſionẽ dei infallibilẽ dici po-
teſt datus/licet uere poſt xp̃i reſurrectionẽ ſm .p. Grego. .p. l. d. cõſiderãdũ.
officium paſtorale acceperit. Potuit nanq; xp̃s propter po Glo. i. d. c. i nouo.
teſtatis excellentiã ſacramẽti uirtutẽ ſine forma ſacramẽ-
ti conferre. unde ſolo uerbo Petrum fecit ep̃m: Chriſoſt.
etiam ſuper illo uerbo Io. ulti. Paſce oues meas preteriens
inquit alios apoſtolos Petro de talibus loquitur. Eximius
enim erat apoſtoloꝝ & uertex collegii. Ecce ꝙ ait præte-
riens alios: Soli ergo Petro data eſt paſcendi gregis cura
& officium paſtorale cõmiſſum; quod non eſſet ſi alii apo
ſtoli curam huiuſmodi atq; officiũ immediate a Chriſto
cum Petro ſimul acccepiſſent. Ideo Clemens in ep̃l̃a ſua .2.
dicit Petrum nõ ſolũ principẽ apoſtoloꝝ ſed ordinatorẽ

Alios enim Apľos in eṗos conſecrauit/ut in Canonũ decretis .q. legitur. Ipſe aũt a nullo unq̃ legitur conſecratus: quare. D. Car. ſcti Sixti & Pet. de palu. in tractatu de ptãte eccl. dicit Petrũ fuiſſe factũ ſolũ eṗm a xṗo añ aſcẽſionẽ & poſt penth. Ioannẽ primũ a Pet. poſtmodũ a pet. & Io. Iacobũ Zebedei eṗos conſecratos: a quibus tribus ordinatus eſt Iacobus .r. Alphei: quibus peractis data eſt forma ut eṗi/deinceps nõ minus q̃ a tribus eṗis ordinentur: Licet hoc Paulus neceſſitate cõpulſus/quę legẽ nõ .s. hẽt in Thimothei ordinatione nequaq̃ ſeruauerit. Præterea ſi Eṗatus & alie ſuperiores dignitates oẽs eccleſiaſticę a Petro exordiũ hũerunt: ut .t. Nico. Inn. Gre. aliiq; doctores ſacri teſtantur/& infra manifeſte conſtabit/fieri nõ poteſt ut Petrus ab aliquo mortaliũ potuerit in eṗum ordinari: cauſatũ enim ſuæ cauſæ origo eſſe nõ .u. põt. Reſtat ergo ut a xṗo cõſecratus dicatur/quia ſi nõ fuiſſet conſecratus nõ potuiſſet alios ordinare/quia .x. nemo dat qđ nõ habet. ¶ Quare ex p̃miſſis conſtat Petrũ ſolũ fuiſſe a chriſto eṗm ordinatũ/& totius eccl. paſtorẽ inſtitutũ. ¶ Arg. 7.

¶ Deus quoq; ſ3 .X. Aug. unitatẽ amãs unũ hoiem creauit ab initio/uolenſq; unã hoium naturam conſtituere ab uno principio creaturę incipiens multaꝝ creaturaꝝ & diſpariũ exuit facultatẽ. Bonũ eſt p̃terea ſm pħm .1. ethi. quod omnia appetunt/unitas aũt p̃cipue ptinet ad rõem boni ſm Boetiũ in li. de conſola. Ideo ſicut oĩa deſiderãt bonũ ita & unitatẽ. Vnũquodq; .n. intantũ eſt bonũ / inq̃tum eſt unum. Vnde intentus gubernãtis multitudinem ipſiuſq; multitudinis gubernate eſt unitas atq; cõcordia. In ea quippe bonũ cõſiſtit: in qua & oẽs chriſtiani eſſe debent: nec ab ea recedere: ut Beda .y. teſtatur: quia nil aliud eccleſia militans uel triumphans q̃rit/q̃ pace3 atq; unitatem ſeu concordiã: qui poſuit fines ſuos pacẽ .z. & fiat .a. pax in uirtute tua & pax ſup .b. iſrael ait pſal. ¶ Ar. 8.

¶ Præterea ſicut nãle regim̃ ẽ ab uno mẽbro principa

.q. 66. d. c. fi. 75. d. qđ die.

.r. 66. d. c. fi.

.s. ff. de off. con. l. .1. & ad. l. Rhod. đ iactu. l. cũ in eadẽ naui de conſ. d. 5. diſcipulos

.t. xi. d. c. fi. 12. d. c. 2 22. d. c. 1. 24. q. 1. rogamus: & .c. quotiens.

.u. ff. de iure cod. l. qđ p man⁹ & de acq. re. do. l. p hereditarium.

.x. 1. q. 7. Diabertũ .X. 33. q. 5. nec illđ.

.y. 24. q. 1. q cunq;.

.z. pſal. 147.

.a. pſal. 121.

.b. pſal. 124.

liter in inferiora defluente/ut eſt uidere ĩ multitudine mẽ
brorum corporis/inter quæ unũ eſt membrũ caput.ſ. cę-
teris imperãs:& inter animæ potentias una exiſtit mouẽs
cęteras. Ratio inquã prout intellectum cõphendit & uo
luntatem/& in hac mundi machina unũ eſt uniuerſorꝝ.c. .c.de ſũ.tri.c.1.
principiũ: Ita & in multitudine humana dicere opꝫ:unuꝫ
eſſe rectorẽ a quo inferiora oĩa gubernantur.Porro ſi uni
tas gubernantis requiritur ad optimũ humanę multitudi
nis regimen/quæ unitur ex ipſius inclinatione naturæ/ re
quiretur & pariter ad illius cõitatis regimen / quæ unitur
diuini muneris gratia;Hæc aũt eccleſiaſtica eſt Reſp.neqꝫ
enim gratia cõtrariatur ei/quod ſm naturã eſt: ſed magis
pficit. Dicendũ eſt igitur in tanto fideliũ cœtu unũ opor
tere eſſe rectorem:Regnũ hoc eccſaſticũ moderãtẽ ſicut
enim p unitatem cõſeruãtur regna ut probat beatus tho.
in.4.li.9 gentiles iuxta illud .d. euangelii. Omne regnuꝫ .d. Lu cę.xi.c.15.
diuiſuꝫ in ſeipm deſolabiť. Ita credendũ eſt deũ hãc eccle 2.ſi ea.
ſię unitatem per unum gubernari uoluiſſe.Vnde &.e. Cy .e.24.q.1. loquiť.
prianus de Petro loquẽs: Super unũ inquit ædificat eccle
ſiam.Et quis omnibus apoſtolis poſt reſurrectionẽ ſuam
parem ptãtem tribuat & dicat.Sicut miſit me uiuẽs pater
ego mitto uos:accipite ſpũm ſanctũ. Tamen ut unitatem
manifeſtaret/unitatis eiuſdẽ originẽ ab uno incipientem
ſua auctoritate diſpoſuit & infra: Sed exordiũ ab unitate
proficiſcitur ut eccleſia xpi una eſſe monſtretur/ & infra
Vnuꝫ corpus/ unus ſpũs/una ſpes uocationis.&c.Videtur
itaqꝫ ex pmiſſa auctoritate probare unitatem eccleſiaſticã
a Petro originem ſumpſiſſe/ut eccſa corpus ipſuꝫ: Petrus
uero ipſius caput exiſteret:quod patet / quia ſuper unum
Petrum ait:Edificabo eccl.meã.Sicut eniꝫ eſt unũ corpus
ita & unum caput homogeneũ ut ſit oportet / alias mon-
ſtroſa res eſſet.Hoc autem fuit Petrus qui totius eccſię ca
put appellať:ut inferius arg.43.latius appebit. ¶ Arg.9.
¶ In eccleſia quoqꝫ dei ordinẽ eſſe oportet ſicut in qua

libet Repub.bene diſpoſita qđ tum p̃bi/tũ .f. canones ſa-
cri legeſq; teſtantur;ordo uero iſte pro modo ſubiectiõis
& p̃lationis exprimitur:pr̨lario ſm aſceuſu; & deſcenſũ
quia inter ̨quales nõ eſt p̃latio. Par .n. in paré nõ habet
.g. imperiũ:Aſcenſum aũt ſuperiore neceſſe eſt eandẽ ad
unũ terminari/ultra quod nõ ſit progreſſus/ne detur pro-
ceſſus in infinitum.Ideo aliquẽ ſummũ p̃latum dare op;
in quo totius eccleſį ptás cõſiſtat:& ideo dicit p Ezech.
.c.34.Suſcitabo ſuper eos paſtoré unũ.&.c.37.Paſtor unus
erit oium ueſtrũ.Et Iohelis.1.c.Cõgregabũt filii iuda & fi
lii Iſrael pariter & ponẽt ſibi caput unũ.Ad unitatẽ p̃terea
eccleſį requiritur/q̧ fideles oẽs in unam fidem conueni-
ant/quia ſine fidei unitate nemo .h. ſaluatur. Vna quippe
fides/unus deus/unũ baptiſma ſm Apl̃m:ſine fide eſt etiá
impoſſibile placere deo ſm .i. eundem . Verũ quia hoies
ad .k. diſſentiendum plerunq; ſunt proni poſſet euenire p
q̃ faciliter q̧ fideliũ opiniones uarias in ſinias traherent :
ſicq; contingeret eccleſiá diſcerpi/niſi alicuius ſummi ui-
ri p̃ſidentiſq; iudicio in unitate conſeruarentur.Ad hmõi
itaq; unitatis conſeruationem unum op; eſſe qui toti p̃ſit
eccleſiæ rectorem atq; paſtorẽ. Neq; enim p̃ſumendu; eſt
deum minus eccleſiæ ſuæ uoluiſſe conſulere ipſius precio
ſo ſanguine redemptæ atq; fundatæ/q̃ Synagoge/qų no
ſtræ fuit umbra eccleſiæ/cui tanto magis conſuluiſſe cre-
ditur/quanto magis euangelicũ ſacerdotium leuiticum
antecellit:Sed in ſynagoga unus erat ſummus pontifex/
c̨teris preſtans/cui omnes obedire tenebátur/reuſq; mor
tis erat illi nõ parens:ut in Deutrono. plenius .l. contine-
tur.Multo ergo magis dicere debemus i hac eccleſia unũ
eſſe debere regimen/unumq; ſummũ preſidem / imperio
cuius omnes parere teneantur . Verum in eccleſia nullus
præter põtificẽ inuenitur/ qui ſupremã in eccleſia habeat
ptátẽm:ut .m. Inno.iii.ſuis .in epiſtolis decretalibus atte-
ſtatur.Chriſti quoq; uicarius cũ ptátis plenitudine a dño

f.59.d.ſi officia.93 d.legim᷒.21.d.cle-ros.25.d. pleĉtis đ priui.antiq̃.ff.de mun. & hon .l.ut gradatim đ albo. ſcrib.l.2.

.g.de elect. inno-tuit.ff.de arb.l.ná & mgĩatus & ad trebel.l.ille.§.tem peſtiuum.

.h.c.1.§.una de ſũ. tri.24 q.1.c.loqr & .c.qm̃ : &.c. qa ex ſola.

.i.ad Hebr.xi.c.

.k.de cõceſ. p̃b.qa diuerſitate;.ff. ad Treb.l. qa poterat đ conſ.d.4. ſicut i ſacramentis.

.l.c.17.c.p uenera-bilẽ.§.roibus qui .fil.ſint.leg .

.m .de Regula .c. licet.

ẽ cõſtitutus:ut idé .n. Inn.aſſerit. App3 igr̃ illũ Cõcilio ſu piorẽ eccl.ipſam repſentãte.¶ Et ex pmiſſis & ex dicẽdis in ar.31.inferṫ cõclu.ꝙ ptãs papę imediate eſt a deo. ¶ Itẽ ꝙ eſt uerũ & unicum caput in terris totius Reip. xpianæ. ¶ Item ꝙ regimen eccl.eſt monarchicũ. ¶ Argu.10.

.n. dicto.c.p uenerabilẽ .§.rõnibus.
Conclu.
Conclu.
Conclu.

¶ Conſiderandũ eſt ẽt ſecundum Chriſoſt.ꝙ l3 criſtus eandem quam petro ptãtem Aplis ceteris dediſſe uideaṫ .o. Dicendo quęcunq3 ligaueritis ſup terrã erunt ligata & in celis. Ex quo tamẽ ſingulariter prius petro dictũ fuerat .p. Quodcũq3 ligaueris &c.p hunc ordinẽ demõſtraṫ primo fuiſſe datũ primatum petro ad alioſq3 p eum deſcẽdere/ideo illi & nõ aliis dicṫ quodcũq3 ligaueris. Aliis uero ſine eo non eſt dictũ quæcunq3 ligaueritis/ut intelligaṫ ſic ei poteſtas hmõi attributa/ut alii ſine ipſo nõ poſſint. Ipſe autẽ ſine aliis poſſit ex priuilegio ſibi collato/& conceſſa pleniſſime ptãtis ut totius eccleſię capiti/ dum Saluator .q. Cepham illum uoluit nuncupari.

.o .Math .c.18.
.p. Math.16. c.
.q .22.d.c.2.18.q.1. lam nunc.

¶ Confirmatur inſuper hoc cum dominus petro mandauit ut ſolueret tributũ pro ipſo/ & pro ſe ut ex .r. Math. euangelio clare app3 ꝙ ſignũ primatus manifeſtũ fuiſſe/ uideṫ parem illum ſibi & cõſortem in tributi ſolutiõe faciẽdo.uñ Auguſtinus in li.de queſtio.no.& ue.teſta.queſt. .79. Saluator nr̃ ait cum pro ſe & Petro ſoluere iubet didragma pro oĩbus ſoluiſſe uideṫ; qa ſicut i ſaluatore erãt oẽs cauſę magiſterii/ita etiã poſt ſaluatorem in petro oẽs cõtinenṫ/ipſum .n. conſtituit eſſe caput eorum ut paſtor eſſet gregis dñici Et ꝓpterea Glo. ſuper illud Math..19.c. Quis putas maior eſt in regno celoꝝ cui & Chriſoſt. aſſẽtitur: diſcipulos ait ideo hanc interogationẽ feciſſe uidẽtes dñm in tributi ſolutione parem ſibi feciſſe: uoluiſſe & illum Apoſtolis aliis anteferri. ¶ Argumentum.11.

.r.c 17. xi.q.1. Magnũ.18.q.1.iã nũc.

¶ Offert præterea ſe nobis Euangeliſtę Lucę .s. textus dum inquit. Facta eſt contentio inter eos/ quis eorum uideretur maior: quod ex eo putat Gregorius eueniſſe/

.s .22.c.

quia cũ dñs ab hoĩbus tranſmigraret/oportebat aliquem fieri principẽ alioꝝ/qui dñi uicem gereret. Et ſm Chriſo. Dñs in rñſione ſatis innuit unũ fore inter illos maiorem & principem ordinãdũ/dum inquit. Qui maior eſt in uobis fiat ſicut minor: & qui ꝑceſſor eſt ſicuti miniſtrator.
t.21.d.c.1. Lu.22.c. Quis autem futurus eſſet apparuit poſtea cum .t. dixit ad Petrũ: Symon ecce ſathanas expetiuit te ut cribraret ſicut triticũ: ego uero oraui pro te/ut nõ deficeret fides tua. Ex quibus patet dñm uoluiſſe illis Petrũ ꝑceſſorem/rectorem/ac principem conſtituere: cũ pro illius fide tñ orauerit/non pro fide eccle. Propter qđ ẽt Leo in ſer. de beato Petro. Specialis ait cura a dño Petri ſuſcipitur: & pro fide petri proprius ſupplicatur/tanq̃ alioꝝ ſtatus certior ſit futurus/ſi mens principis in petro ficta non fuerit: In Petro ergo oium fortitudo munit/& diuinę gratiæ ita ordinat auxiliũ/& firmitas quæ p xp̃m Petro tribuitur p petrum apſ̃is cõparatur. &c. Petri etiam excellentia oſtenditur/dũ petro ſoli apparuiſſe dicitur Lucę.c.ulti. Et dñs ꝑ cęteris illum in die reſurrectionis nominauit dicens. Dicite diſcipulis eius & petro Marci.c.ulti. Apparet etiã ex pluribus Euangelii locis petri ꝑlatio: Sępe.n. xp̃s aliis p̃ñtibus ad petrũ tm̃modo loquebat/ut patet pſpicue Mat. c.18. & Io. ulti. & petrus corã aliis apoſtolis pro oibus reſpõdebat. ut Math.16.c. Io.6. Lucæ.12. plenius continetur. Pro oĩbus ẽt prior loquebat Math.19. Sæpe etiam poſt mortem xp̃i in Concilio apſ̃oꝝ præ aliis uerba fecit: ut patet librũ Actu. apoſtoloꝝ.1.2.3.4.8.15.c. perlegenti: primus etiam miracula fecit/primus ẽt baptizauit: & in unã petri nauẽ xp̃s aſcẽdit Luc.5.c. id teſtante. Hæc aũt nauis ſm Bedã unã eccl. ſignificat. Et ut ait Leo in ſer. ſuę ordinationis.iii. De toto mundo unus petrus eligit/qui & uniuerſaꝝ gentiũ uocationi/& omnibus apoſtolis cunctiſq; eccleſiæ patribus ꝑponatur: ut q̃uis i populo dei multi ſint ſacerdotes multiq; paſtores/oẽs tamẽ ꝓprie regit petrus: quos principali

ter regit & xp̃s.Magnũ & memorabile dilectiſſimi huic
uiro conſortiũ potentiæ ſuæ tribuit diuina dignatio ut ſi
quid cõe cũ cęteris uoluit eſſe principibus: nunq̃ niſi per
ip̃m dedit/quicquid aliis non negauit. Hæc ille. Quę uer
ba hanc partem uidentur manifeſte terminare:quã etiam
confirmare uidetur beatus Thomas in. 4.li .u. ſenten. Et
dictũ eſt aliquid in.2.ar.ſupra ubi concludit/ꝙ lȝ aliis apo
ſtolis dederit xp̃s facultaté ligandi & ſo luendi / dicendo
Accipite ſpm̃ ſanctum/tamen cũ prius petrũ ſuper oẽs pa-
ſtorem ordinare ſtatuiſſet:dum Luc.c. 22. eidem dr̃ .Et tu
aliqñ conuerſus cõfirma fratres tuos/ ſalua petri ꝑrogati
ua;conceſſionem aliis feciſſe uidetur. Quemadmoduȝ ſi
papa uel Impator poſt conceſſionem primo uni factam
alteri bñficium aliqđ conferret intelligeret illud ſine pri-
oris ꝑiudicio tribuiſſe/ut leges.x. canoneſqȝ teſtantur.qđ
fortius in deo eſt dicendũ/qui eſt ſumma iuſtitia/ ut ſcda
conceſſio apoſtolis facta ſine petri ꝑiudicio facta intelli-
gatur. Quare uerba illa accipite ſpm̃ ſanctum quoꝝ remi
ſeritis peccata ita ſunt intelligenda/ut petro prius tãq̃ ca.
piti ptãs hmõi ſit tribua/ab eodem poſtmodũ aliis apl̃is
pro libito .y. impartienda:nullum quippe gregeȝ iis aſſi
gnauit/in quem iuriſditio exerceret uicario ſuo tm̃ illum
cõmittens:cui plena eſt cum in foro conſcientiæ/ tum in
foro iudiciali ptãs cõmiſſa. Ideo Aug.in li.queſtionũ no.
& ue.teſt.ſupra proximo arg.adducto dixit/ꝙ ſicut ĩ xp̃o
erant omnes cauſæ magiſterii/ita poſt ſaluatoré oẽs ĩ pe-
tro continentur:Ipſuȝ enim cõſtituit caput/ut paſtor eẽt
gregis dominici:hoc idẽ & Anacle.papa cõfirmat inqui-
ens .z. In nouo teſtamẽto poſt xp̃m a petro ſacerdotalis
cœpit ordo:quia ipſi petro primo in eccleſia xp̃i pontifi-
catus eſt datus:dño dicẽte.Tu es petrus.&c.Cui.a. Nico.
& Inno.adſtipulantur dicentes/omnes eccleſiaſticas dig-
nitates a petro initiũ habuiſſe/ut dicã infra argu .30. Et lȝ
Anacl.dicat ꝙ fuit datus pontificatus petro a xp̃o adhuc

.u.d.19.q 1.princi-
pali art.3.in rñſio.
ad.1.ar.1.q&.d.24
q.ul. ꝑncipali art.
.2.in rñſ. ad.3.q.

.x. 63.d.q̃to.9.q.3.
Nũc uero cũ glo.
de cõſuet.c.cũ olĩ
de decim.c.ſugge
ſtũ.C.de emanci-
libe.l.nec auus.ff.
de uulg. & pup.l.
ex facto.§. itẽ qro
& neqd ĩ loco pu.
l.1.§.ſi qs.aꝑncipe
.y.19.d. ita dñs &
đ ele.c.fundamta.
li.6.btũs Tho.i.4
ſen.d.18.ar.2.in rñ
ſione ad.1.q.
.z.21.d. In nouo
a.22.d.c.2.xi.d.c.ſi

in humanis agente/intelligendū eſt ſane ſ3.B. Gre.dandi
promiſſionē xpi potius fuiſſe q̄ dationē.Hāc quippe poſt
reſurrectione3 cōpleuit dicendo:Paſce oues meas.Dediſ-
ſe tñ dici pōt propter infallibilē ꝓmiſſionem. Non.n.eſt
deus homo ut mentiatur/neq̄ filius hoīs ut mutetur. Di-
xit ergo & nō faciet ? locutus eſt &nō implebit? ut ait .b
ꝓpheta . Et .c. alibi quę procedunt de labiis meis non fa-
ciam irrita.Et .d. rurſus Iurauit dñs & nō penitebit eum.
Et Malach.3.c.Ego deus & non mutor Et Apl̄us ad Ro.
.3.c.Deus uerax eſt:omnis aūt homo mendax. ¶ Ex ꝓxi-
me dictis infertur una cōcluſio/q̄ ptās clauiū eſt principa
liter data Petro/ab eo poſtmodū in alios ꝓ libito impar
tiēda.Et ad pmiſſa uide dicta ifra.31.arg.32.&.35. ¶ Ar.1?.
¶ Corroborant? pmiſſa ratione manifeſtiſſima. Si eni3
dicerentur Apl̄i immediate a xpo ęqualē cū petro ptāte3
accepiſſe/irritarentur uerba xpi dicentis.Paſce oues meas
quippe ſi illi ſimul habebant cū petro oues paſcere debue
rat dicere:paſce oues meas una cū paſtoribus aliis quos
adiungam/uel nunc adiungo.Ite3 ſi alios particulares or-
dinaturus erat p orbem paſtores/cur nō diſcipulis ſuis ait
Et uos paſcite oues meas una cū Petro ? ſicut pater fami-
lias oībus operariis/quos īmediate cōduxit.Ite & uos in-
quit/in uineam .e. meā.Præterea ſi daturus erat eis claues
immediate ut petro: Cur nō eis dixit/ dabo uobis claues
ſicut petro .Hoc utiq̄ dicere poterat per q̄ faciliter/dum
dixit q̄cunq̄ liganeritis &c.De aliis eteni3/quę Apoſtolis
cęteris dedit ſicut petro/ Intellectū.ſ.ſcripturaꝝ pdicandi
grām.dicendi facundiā/fidei cōſtantiā:Dixit illis coīter/
Dabo uobis os & ſapientiā: cui non poterunt aduerſarii
ueſtri reſpōdere. De ptāte quoq̄ miraculoꝝ/ Dedi uobis
.f.ait uirtutē & ptātem: quare nullibi legitur claues exte-
rioris iuriſditionis Apl̄is conceſſiſſe/neq̄ curam animaꝝ
ſicut petro Et l3 epiſcopi in locū Apl̄oꝝ.g.ſuccedant/nō
ſequit? q̄ habeant curā & iuriſditione3 a xpo immediate

.B.l.d.cōſiderādū glo.i.d.c.in uouo

.b .Numeri .23.c.
.c .pſal.88.
.d .pſal.109.

Cōcluſio.

.e .Math .20.c.

.f .luce .x.c.
.g .21.d. In nouo .68.d.c.ſi.

ſicut papa. Ridiculū eſt igitur contrariū affirmare ac etiam temerariū: Si.n.hoc uoluiſſet xp̄s id utiq; dixiſſet ut. h .iuriſconſulti uerbis utar/ a quo nec Stephanus papa diſſentit ingens ꝙ ſanctoꝝ patru documento ſancitū non eſt ſupſtitioſa adinuẽtione nõ eſt p̄ſumendum. ¶ Argu.xiii.

¶ Adduci poteſt ad p̄miſſoꝝ confirmationẽ/quia ſm ciuiles .k. leges Collegia ſupiores ap̄pbationẽ requnt: cum uero in uno collegio eſt mixtura clericoꝝ & laicoꝝ conſtat illud a maiori parte .l. denõiari: ut ſi plures ſunt clerici clericoꝝ. Si uero numerus prophanoꝝ ſit maior ꝓphanorum collegium appelletur: et lꝫ collegia ex imperiali lege iuriſditionẽ .m. habeant iuriſditionẽ tamẽ cõtra ſupiorem illa approbantẽ habere nõ poſſunt neq; cõtra pſonas dignitate collegium .n. excedentes. Dato ergo ꝙ eccleſia uniuerſalis capiat ut collegiũ nõ poteſt dici approbatū / niſi a ſupiore comꝓbetur. Is aũt eſt xp̄s ſeu papa eius uicarius: qui ut infra latius in .43. argu. probabo: totius eccleſię uniuerſalis caput & fundamentum exiſtit. Porro cum in hac cõi fidelium cõgregatiõe pars maior ſit laicoꝝ/ in ea & feminę interueniãt: qppe quę & ipſe eccleſię huius ſunt mẽbra. ubi maior pars ultra duplum minorẽ excedit: qa pluſq̄ duę partes collegii a minori parte ſeorſū exiſtũt/& ſi minor ps ſit dignior ſtante tanta diſparitate: nõ attendit̃ de iure maioritas dignitatis ſꝫ .n. numeri. unde cũ maior pars eccleſię ſint laici: lꝫ Conciliũ conſtet ex p̄latis eccleſię etiã dignioribus: non tamẽ p̄ualebit maiori numero fideliũ ſine comparatione p̄latoꝝ & ſacerdotũ numerũ excedẽtium. Dicetur igit̃ potius uniuerſitas ſecularis q̄ eccleſiaſtica: Q.ð ſi ita eſt quomodo poteſt dici claues traditas uniuerſali eccleſię: cuius maxima pars ſunt laici: p̄lati uero & clerici portio perexigua. Neceſſe eſt fateri laicis claues eſſe conceſſas: & iudicandi ſummi pont. facultatẽ. Hoc aũt dicere ridiculũ eſt/& ab omni ueritate penitus alienũ. Si enim ſacri canones illis oẽm iudicandi clericos poteſtatem .o. ademerunt graues pœnas cõtra

.h.ff de acq̄r.her. l.ſi ſeruũ.§.nõ dixit.C.de Cad.tol. l.una.§.ſin aũt ad deficientes.

i.1.q.1.cõſuluiſti ð trãſl.p̄l.c.iter cor. k.ff.quod cuiuſq; uni. no .l.1. & ibi Bal.in.1.col.ff. de colleg.illi.l.1. &.3 l. Bar.in.l.ſi.ff. de colla ill.Bal.i aut. hita.C. ne fil. pro pa.Ab.&Cano.in c.ex lr̃is dè cõſtit. m. C.de iuriſd.o. iu.l.ſi.Inn.in.c.cũ ab ecc̃ſiaꝝ ð off or. n. c.1.in ſi.hic fini tur lex Cor.c.1.§. cõuenticula. &.§. ad hęc de pace iur ſir.in uſi ſeu.

n.ð e'ec.c.ſi qñ l.6.

o.96.d.c.bñ ð re. ec nõ al.c.cũ laic. ð cõſtit.c.eccſa.

facienribus imponentes/quanto grauiores merentur ſum-
mum pont.xp̄i uicarium & ſanctũ dei uiolare p̄ſumentes.
Porro ſi uelis Concilium ſumere tantũ pro capitibus eccl'ę
congregatis: tunc dico non eſſe uniuerſalem eccleſiã/ quæ
etiam in minimis quibuſcunq; conſiſtit: iuxta illud Sapien
tiæ.6.c.Puſillũ & magnum ipſe deus fecit / & ęqualiter eſt
ſibi cura de omnibus/ & de iure . p. pueri de uniuerſitatis
ſunt corpore. Vel dicendum eſt/ ꝙ digniora capita omnes
qui de uniuerſitate ſunt referant. Hi aũt ſunt prophani oẽs
pueri etiã & mulieres/ ſicut euenit in qualibet uniuerſitate
ubi rectores & magiſtri omnes de uniuerſitate.q.rep̄ſentãt
ergo illoꝝ noie cum & ipſi uniuerſitatis ſint mẽbra: ut pre
dixi in Papam iuriſditionẽ hẽbũt ꝙ eſt ridiculũ. ¶Arg.14
¶Pręterea aut uolumus dicere concilium ſupremam po
teſtatem habere antequã ſit congregatum: Et hoc eſt mani
feſte falſiſſimum /quia non eſt uniuarſitas niſi .r. congrega
ta:/uel cum congregatur/ tunc multominus procedit/quia
ſequeretur quod adueniente termino aſſignato pro cõcilio
ſi duo aut tres tantum laici congregarentur: Ex quo de iu-
re cõmuni collegii iura in eis alii ſnõ ueniẽtibus .s. reſidẽt
penes eos foret ſuprema poteſtas iudicãdi pontificem/ qđ
eſt contra proxime dicta/et dicam infra in argu.19. Aut uo
lumus concilium quando eſt congregatũ habere ſupremã
poteſtatem: & tunc cum uniuerſitas nõ ſit niſi corpus .t.fic
tum non habens animã/ impoſſibile eſt illam clauiuꝫ eſſe
capacem. A ſufficienti itaq; partium enumeratione argmẽ
tum ſumendo tanquam ualidiſſimum & de iure .u. firmiſ
ſimum conſtat conciliuꝫ huiuſmodi ſupremę poteſtatis in-
capax prorſus. ¶Argumentum.15.
.x. ¶Concilium prӕterea ſub papa Stephano /Romæ
celebratum .Ro.eccleſiã Dñam noſtram uocare non erube
ſcit. Nec imerito cum mr̄/& magiſtra & caput omniũ eccle
ſiarum a .y. ſummis Pontificibus ſępenumero nuncupeſ/
ſi dña Magiſtra & caput; ergo Pontifex qui illi p̄eſt erit

.p.ff.ꝙ cuiſq; uni. no.l.ſicut &.l.nulli no.pbar.in.l.ſi. i.4.coſ.đ colleg. ill.&.in.l. aut fctã §.nõnũq.ff. đ pen in.2.coſ.Inn.&.d. Ab.in.c. dilectus .2.de Simon.

.q.dcã.l.ſicut &.l. nulli .ff.de .pac.l. Item Mgr̄i .C. de iu.cal.l.2.

.r.đ.elect.c.i gene ſi de exceſ.p̄l.c.di lecta.

.s.đ poſt.p̄l.c.gra tũ đ elec.c.auditis &.c.cum nobis.

.t.đ fideiuſſ.l.mor tuo.c.Romana.§. uniuerſitatẽ &.c. ſi ſuiã.§.1.de ſent. exco.in.6.

.u.ne cler.uel.mo. c.1.§.fuerat inſt.đ Act.l.una.§.acce dit.C.de rei ux. act.

.x.79.d.c.optebat

.y.19.d.i memoriã 21.d.deniq; đ ſum tr.c.2. i fi.3.q.6.du duꝫ.2.q.7. Petrus. &.q.6.ſi qs ep̄s & .c.ad.Ro.&.c.oẽs & ſeq.12.d.c.1.&.2 24.q.1.Arecta.11.q .1.Relatũ de priui leg.Antiqua.

dñs/ Magiſter & caput/ quia in memoriã Beati Petri /Honoremus ſanctã Ro. eccleſiã ait Calo .z. Imper. Et xp̃s in perſona petri illam .a. fundauit/ut canones ſacri teſtantur. quibus Hier. ſuper illo loco Math. ſuper hanc petrã &c. manifeſte aſtipulatur inqens. Super te Petrum eccleſiam meã edificabo. Idem ergo ius erit in .b. ſucceſſore Petri quod in Petro. Præterea ſi eſt caput omniũ eccleſiaꝝ ergo ipſius eccleſię uniuerſalis quę lʒ una ſit / tamen in plura membra diffuſa ſm beatum .c. Cyprianum/ Et ſic ex omnibus particularibus eccleſiis/ Eccleſię unitas cõſtare dinoſcit. Item concilium uniuerſalem eccl'aʒ repreſentat ut ſupradictũ eſt. ſed conciliũ appellat, Ro. eccl'iaʒ dñam ergo uniuerſali ẽt eccleſię dñabitur. Idem .n. iuris eſſe debet in repreſentante &.d. repreſentato & ẽ. Illam quoq; ut in prohemio ſexti libri ꝓhibetur diuine prouidentię altitudo uniuerſis ꝓtulit eccleſiis /et totius orbis precipuũ uoluit obtinere magiſtratum/ergo pretulit eccleſię uniuerſali quæ ut predixi ex oĩbus eccl. conſtat/ ſi demũ totius orbis obtinet mgr̃atum fortius ipſius eccl'æ uniuerſalis quã certũ ẽ infra orbẽ cõſiſtere/& ſic ſi cõtinẽtis eſt dña & mgr̃a multo magis & .D. cõtinenti. Pręterea ſi dña eſt & mgr̃a inſup ac mater: ergo ſupra Conciliũ; qa teſte .e. Salua. Nõ eſt ſeruus ſupra dñʒ/ neq; diſcipulus ſupra mgr̃m .f. Diuini qppe & humani iuris eſt ut ſeruus dominicę ſubſit .g. ꝑtãti & diſcipulus magiſtri auſcultet imperio. ¶ Argumentum. 16.

¶ Pont. quoq; ipſum diuerſis pluribuſq; in locis ſacri canones dei & Ieſu xp̃i .h. uicarius ſucceſſorem Petri uocãt/ geritq; uices illius ꝓpheitę de quo dr̃ Deutr. 18. c. Prophetã ſuſcitabo de fr̃ibus ur̃is/qcũq; nõ audierit ꝓphetã illũ ego ultor exiſtã pœnã .ſ. ętemã & tp̃alem ſibi infligendo. Glo: dicit ex quo uerbo hẽtur ꝙ impingẽtes in ſũmũ pont. & ei reſiſtẽtes grãdi pœna puniẽdi ſunt. Eccl'ę quoq; ſanctę paſtorem beatus .i. Gre. appellat qđ de uniuerſali intellig. ſ: q̃ ſctã & ſine ruga & macula a ſacris canonibus .k. appellat /

z. 19. d. i memoriã .a. 22. d. c. 1. & 2 3. q 6. dudũ .c. fundamẽta i prin. đ. ele. in. 6. 19. d. ita.
.b .19. d. ſic oẽs. c. ad ap̃licæ .§. nos igr̃ đ re iud. i. 6. đ homic. c. r. eo. li. đ tranſl .prel. c. q̃to.
.c .24. q. 1. loqr̃. 7. q. 1. Nouatianus. 21. d. quis.
.d .ff. đ. off. ei⁹. cui mand. ẽ uir. l. & ſi pretor.
.D .ff. de conttah. ep̃t. l. clauibus .ff. de acqre .poſſ. l q uniuerſas in prin. & ibi not. moder. & moder. in. l. iii. i ꝑn. e. ti. & bal. i .l. de his. C. de furt.
.e. Math. 8 c. 6. q. 1. Sacerdotes .xi. d. nolite.
.f 1. pet. 2. c. xr. q 5. ſi dñs. 23. q. 5. ſi hẽs
g. Inſti. đ iu pers. .in. princ. & .§. 1. & đ his q ſũt ſui uł. al. iu .§. dñorum .ff. eo. per totũ.
.h. c. p. uener. §. rõnib⁹q fil. ſint leg. .c. fũdamẽta. §. de cet' đ elect. in. 6. & .c. ubi. § ceterũ eo .ti. cle. 1. in princ. đ iu. iur. c. qnto c. lʒ. & .c. iter. đ trãſl ꝑl. c. uno. ut. eccl. ben.
.i. 8. q. 1. In ſcriptu.
.k .24. q. 1. loqr̃. c. oibus .c. Arecta & .c. pudenda.

Porro xp̄s ſummus ſacerdos fuit ſm̄ ordinē Melchiſedech teſte pſal.m. Ep̄s ēt a diuo .n. Petro in ſuis epſis noiatur & paſtor dicente. Nunc conuerſi eſtis ad paſtorē & ep̄m aiaꝝ ueſtraꝝ: Si pont. uicarius xp̄i eſt/ut iura uolunt & nemo ſanę mentis inficiatur: ergo idem tribunal hēt cum illo/quia uicarii & ep̄i idē eſt conſiſtoriū/ idemq; .o. tribunal. Super oēs igitur fideles ptātem habebit ut xp̄i uicarius /ſicut uicarius ep̄i habet eandem ſuper ſubditos ep̄i quā habet ep̄s poteſtatem/ſi ſuper oēs fideles papa ptātem habebit igitur & ſuper uniuerſalem eccleſiam quæ nil aliud eſt q̄ fideliū oiuꝫ congregatio: ut in p̄ludiis ſupradixi. Item ſi locū xp̄i tenet pont. ſuper oēs quo ad iuriſditionē honorari debet: quia iura .O. dicunt locū tenentem/ſicut eum cuius uice fungitur honorandū: uñ a papa nō poterit ad xp̄m appellari quia papæ & xp̄i idem eſt tribunal: & iura uetant tum ciuilia / tum canonica ad idē tribunal .p. appellari. Appellatio nanq; de minori ad maius conſiſtoriū fieri .q. debet. Si ecclæ paſtor utiq; illam paſcet/eādemq; ipſe arguet pariter uel abſoluet/ non econtra. Indignum ſanctoꝝq; decretis .t. contrarium quippe foret/ſi minor maiorem/& oues paſtorem ſuum repræhenderent. Quin immo ſententia papæ præualet ſententiæ omniū fideliū incontrariū iudicantiū: diuo .s. Hieronymo ad Damaſum ſcribente: & Inn. pontifice/aliiſq; compluribus magnæ auctoritatis doctoribus: ac ipſo beato Petro ad ppl̄m uerba faciente/huic ſententiæ adſtipulantibus: cauſa hereſis tm̄ excepta. Innocentius uero tertius pont. ptātem non ex homine ſed ex deo .t. aſſerit dependere. Qui ergo fieri pōt/ut terrenoꝝ hoium iudicio .u. ſubiiciatur? cum nihil aliud Concilium re ipſa ſit q̄ fidelium congregatio ecclesiam repræſentans/luce clarius conſtat cuiuſcunq; conditionis ac fortunæ mares ac fœminas in eccleſia iteruenire. Fac p̄terea caſum contingere nō impoſſibilem penitus/oēs xp̄icolas apoſtatare uel in hereſim labere / uno uel duobus prophanis maſculis ſeu fœminis/una cū ipſo pont. tm̄ exce

m. pſal.109. q ſil. ſint leg.p uenera. §.roibus.
n. prima pet.2.c.
o. c.2.d̄ cōſuet.in .6. c. Romana in pri.d̄ appel. eo.li.
O. 93.d.c.ſi.
p.de appel.in.6.c. Romana in prin. &.d.c.2.de cōſue.
q.2.q.6.añrioꝝ.ff de appel.l.1.§.ſiqs
r. de ma.& ob.So lite.21.d. inferior.
ſ.9.q.1.Btūs.c.oues &.c. ſacerdotes .2. q.7. Oues.
s. 24. q.1. hec ē fides.35.q 9 c.ueniā cū glo.17.q.4.§.q āt.93.d. ſi inimic⁹ glo.4.d. i iſtis.24 q.1.q̄dcūq;.16.d.ſicut in ſi. Io. an.de elect. Significaſti.
t. de iudi. c. nouit de tranſl.p̄l.c. iter &.c.q̄ o de maio. & obe.Solite.21.d q̄uis: &.c. i nouo
u. 96.d.cū ad ueꝝ &.c.duo.&.c.bñ

pris.quo caſu certum eſt in illis tantū fidem xp̄i remanere ⁊ uniuerſamq; eccleſiam in eiſdem conſiſtere:quēadmodum iura collegii ſeu uniuerſitatis in uno aliis negligentibus .x. remanent.Sicut in ſola Virgine fides p̄manſiſſe immobilis dominicæ paſſionis tempore .y. perhibetur. Nun dices illos tunc ſupra pontificē? Iſtud quidem aſſerere abſurdiſſimum foret ¶ Et ex ſupradictis in hoc argumēto duæ cōcluſiones inferunt. ¶ Vna ꝙ a ſententia papæ ad xp̄m non poterit appellari:quia eſſet de eodem ad idem tribunal appellare. ¶ Altera ꝙ ſententia papæ præualet ſentētię uniuerſalis eccleſię/cauſa hereſis excepta. ¶ Argu.17.

¶ Chriſtus inſuper Ro.fundauit eccleſia/a quo nō ab apoſtolis primatum obtinuit:cuius caput Petrum conſtituit:ut Nicolaus/Anacletus/& Pelagius ſummi pont .z. aſſeruere. Et Ro.eccleſia dicitur prima/ab eaq; aliæ eccleſiæ in partem ſollicitudinis ſunt uocatæ:ipſa autem in plenitudinem poteſtatis/ut ſacri Canones .a. atteſtant.Petrus quoq; fuit primus & principiū aliaꝝ orbis eccleſiarum: teſte Innocentio primo atq; Gregorio:ut dixi in.xi.arg.& infra in.30. latius demonſtrabo.Et .b. Cyprianus ait:ſuper unū Petrum/xp̄m eccleſiam ędificaſſe:de uniuerſali loquens.ergo uniuerſalis eccleſię eſt fundamentum/ut dicam latius infra in argu.43. Igitur ab illo iudicari non poteſt tanq̄ minore. Pontifici præterea ſm̄ .c. Grego.cunctaꝝ eccleſiaꝝ a xp̄o eſt cura iniuncta:particulares autem omnes unam eccleſiam uniuerſalem conſtituunt:ut diuus .d. Cyprianus tradidit:ergo uniuerſalis eccleſię curam habet/& illius dicitur eſſe pontifex: Ad eundem etiam omnium Epiſcopoꝝ iudicia .e. referuntur.Quis pręterea neſcit illum apſatus principatū cuilibet eccleſię pręferendū? ut .f. Anicetus Papa/& diuus Aug.ait in li. de unico baptiſmo ergo eſt ſupra Conciliū. ¶ Ar 18.

¶ Præterea ſm̄ .g. Nicolaum pont. de ſedis apoſtolicæ iudicio iudicare/aut illius ſententiam retractare nemini eſt permiſſum.Prima enim ſedes ſm̄ .h. Inno.& Bedam: neq;

x. de poſt.p̄l.Gratū.l.ſicut.§.1.ff.q̄d cuiuſq; uni.no.
y. Abb.in.c.ſignificaſti de elect.
Concluſio
Concluſio
z.17.q.4. nemini 21.d.in nouo &.c. q̄uis.22.d.c.1. &.2.
a. de pen.& re. cū ex eo i fi.de cōceſ. p̄b. Propoſuit.2.q 6.decreto &.c.ſeq 3.q.6.Mſtū d̄ auc. & uſ.pal.ad bonorem Cle. paſtoral in fi.de re iu.
b.24.q.1.loq̄t i pn
c.7.q.1.q̄liter.xi.q 1.Relatum.
d.24.q.1. loquit
7.q.1. Nouatian⁹
e.3.q.6.q̄uis &.c dudū.9.q.3.ſi aūt det ranſl.p̄l.1.iter &.c.q̄to. & c.ls.
f.2.q.7.Puto
g.17.q.4.Nemini
h.9.q.3.Nemo& .c.Epiſcop ſ.

ab omni clero/neq; ab Auguſto/neq; a Regibus/ neq; a po
pulo iudicabitur. Clerus & populus ſunt nomina collecti-
ua; ex quibus tota conſtat eccl'a/ergo multo minus a Con-
cilio iudicabitur: quod & ſi ex clero & populo conſtare di
noſcitur/tamen totam eccl'am ficte repræſentat. Pręterea
dum dicit q̄ nulli de eo iudicare permittitur/etiaʒ ſi ſit cle-
rus uel populus/ collegio etiam uel uniuerſitati iudicandi
facultas adimitur; ergo etiam & Concilio/ quod nihil ali
ud eſt q̄ populi xp̄iani uniuerſitas Pont. iudicare utiq; nō li
l. 9.q.3. Aliorum. cebit. Illi etiam ſm .i. Symachum: quicquid fidelium eſt
ubiq; ſubmittitur uelut totius corporis capiti. Ipſa etiā oēs
k. 9.q.3. Cūcta per mundū .1.& .2. iudicat ſm .k. Gelaſium/& nulla ſinodo pręcedente dānat
quos ſynodus iniuſte abſoluit/& liberat quos inique dam-
nauerat. Si ergo reuocat ſn̄ias Concilii/ apparet illum ma-
iorem eſſe Concilio/quia inferior ſuperioris ſententiaʒ nul
l. 21.d. inferior & ſeq. lo modo poteſt .l. infringere Facta quoq; ſubditoꝝ a pō-
tifice: Pontificis uero facta a domino .m. iudicantur/ ut ſa
m. 9.q.3. Facta. cri canones perhibent. Pręterea .n. dictū eſt Marcellino pō
n. 21.d.c. nūc aūt. tifici poſt Chriſti abnegationem ad penitentiam redeunti
ab Epiſcopis in Concilio congregatis/tuo ore iudica cām
tuam: Et iterum noli audiri in noſtro iudicio / ſed collige
in ſinu tuo cauſam tuam: & rurſum quoniam ex te inquiūt
iuſtificaberis/aut ex ore tuo coudemnaberis. Et iterum di-
cunt prima ſedes non iudicabitur a quoq̄. Si ergo ipſe oēs
iudicat/& a nullo iudicatur: ergo omnibus eſt ſuperior. Itē
ſi ab ipſo non appellatur (ut iura uolunt) ergo non eſt illi
.o. 9.q.3. cūcta .2.& .c. ipſi .17.q.4. Nemini. ſuperior. Pręterea ſm .o. Gelaſium ſi Ro. ſedes habet de to
ta eccleſia iudicare quo modo illa eſt maior pontifice? quia
maior iudicat minorem; Tota auteʒ eccleſia uniuerſalis in-
telligit cum ſit nomen collectiuum/& ideʒ ſit dicere totus
mundus & uniuerſus mundus: Immo & totum plus ſignifi
cat/qnia omnimodam concretionem ſeu collectionem im
portat. Totius quoq; eccleſiæ appellationes ad ſedem apo-
p .d.c. Ipſi. ſtolicā .p. referuntur: ergo a Concilio ad illam appellabit/

Digitized by Google

cũ nihil aliud ſit q̃ totius eccleſię ficta rep̄ſentatio. Maior igr̃ eſt papa cũ de minori ad maiorem debeat .q. appellari. Item .r. Alex. 3. Aliquid dicit eſſe ſpeciale in Ro. pont. electiõe ſtatutũ/ q2 deẽ ſupior ad quẽ poterit hr̃i recurſus: hoc aũt nõ foret uerũ ſi Conciliũ foret ſup ip̄m / igitur. &c.

¶ Ex quibus duę Cõcluſiões eliciunt̃. ¶ Vna ꝗ a ſñia papæ nõ appellat̃. ¶ Altera ꝗ a ſñia Cõcilii appellabit̃ ad papã. Intelligit̃ tñ hoc ultimũ qñ papa cõcilio nõ intereſſet/ quia tũc cũ cõcilio eius p̃ñtia anctoritatem daret/ ut infra dicã/ a tali ſententia non appellatur .s. quia oĩa noſtraa facimus/ quibus nr̃a3 auctoritatẽ impartimur: ut iura dicunt ciuilia/ & canones non diſſentiunt. ¶ Argumentum. xix.

¶ Cõfirmat̃ hoc inſuper ex conſtitutione .t. Alex. 3. quę uult ꝗ electus a dubaus partibus Cardinaliũ ab uñi ecc̃ſia pont. hẽatur. Põt igitur papa facere cõſtitutionẽ uñe3 eccl. ligantem: Ergo papa eſt ſuperior/ alias eſſet dicendũ inferioris legẽ ſuperiorẽ ligare qđ eſt abſurdũ iuriq3 ↄ̃trium. Pręterea pont. cõſtitutio ligat oẽs Ep̄os/ & ſacerdotes/ & reges & principes/ oẽſq3 xp̄icolas; ut ſacri .u. Cano. tradũt; ergo uñem eccl. quę nihil aliud eſt q̃ fideliũ oium collectio/ & p conſequens Concilium illã repręſentans: Igitur papa eſt ſuperior: Qui enim omne dicit nihil excludit/ ut multis in uiribus manifeſte .x. probatur & de ſe patet. Peccatũ inſup ſm Gregorium paganitatis incurrit quiſqnis dum xp̄ianũ ſe eſſe aſſerit ſedi apoſtolicę obedire .y. contemnit. Hanc autem ut ait .z. Hierony. Si quis corrigentem corripientemq3 contempſerit ſit tibi tãq̃ ethnicus & publicanus: Sic & ſummo ſacerdoti iudei omnes obedire tenebantur cuiuscunq3 cõditionis ac ſtatus exiſterent. Dr̃ enim in li .a. Deuto. 17. c. Qui ſupbierit nolens ſacerdotis obedire imperio/ morietur. Sup quo uerbo dicit Glo. ꝗ cõdẽnatiõis ſuſtinet ſñiam/ qui contẽnit ſũmi pont. obedientiam tanq̃ ſi cõtemneret dei omnipotentiam. Hier. etiam in ſui libri principio Ecce inquit conſtitui te ſuper gentes/ ut euelles plantes:

.q. 2. q. 6. anterioꝝ
.ff. de. appel. l. 1. §. Si quis.
.r. đ. elect. c. l3. ĩ fi.
¶ Concluſio
¶ Concluſio
s. C. de. ue. iu. enu. .l. 2. §. oĩa/ đ. p̄ben. li. 6. c. hi qui auctoritate.
.t. d. c. licet. đ elec.
.u. 19. d. enĩuero & .c. nulli. 12. d. non decet & . ſeq. 22. d. đ cõſtantinopolitana. 4. d. §. fi. 19. d ſi Romanoꝝ. 35. .q. 9. ueniã. 2. q. 6. decreto & .c. q ſeſcit. x. d. ſuſcipitis & .c. certũ. 25. q. 1. Generali & .c. oẽs de cõſtitu. c. 1.
.x. đ. maio. & ob. Solite. 19. d. ſi Ro. C. mand. l. A pcuratore.
y. 81. d. ſiq ſũt p̄ſb.
.z. 24. q. 1. oibus.
.a. q fi. ſint leg. c. p uenerabi. §. rõib⁹

Et .A. Samuel/Saulem .B.Natam/Dauit .b. Helias/Achab
ſummus pontifex oziā Reges ob eoꝝ ſcelera repҥēdere:ut
ex libris regū manifeſte appȝ. ¶ Argu.20.

¶ Cōprobatur hoc per Btī .b. Calixti uerba ad ep̄os oēs
ſcribētis:Nō decet inqt a capite mēbra diſcedere/ſed iuxta
ſcripturę teſtimoniū omnia mēbra caput ſequāt.nulli uero
dubium eſt q̄ Apoſtolica eccleſia:mater ſit omniū eccleſia
rum: a cuius regulis nullatenus uos cōuenit deuiare. Et ſi
cut dei filius uenit facere uoluntatē patris ſui : ſic & uos im
plete uoluntatē matris uře quę eſt eccleſia. Et dū diitc Pon
tifex matris uře eccleſię nullo modo intelligi pōt niſi de
uniuerſali eccleſia p anahonomaſiā ſingulari numero lo
quendo.Vna eſt.n.eccleſia in plures diffuſa (ut p̄dixi) non
autē de particularibus/ tum qa plurali locutiōe uſus fuiſſet
ſi de illis dicere uoluiſſet ad oēs epiſcopos ſcribens/.Tum
quia ille nō matres ep̄oꝝ ſed coniuges a ſacris canonibus
.c. appellātur : uniuerſalis autē eccleſia Mater ab eiſdem
.d.nuncupatur .Ro.itaq̧ eccleſia ſeu Pōtifex illi p̄ſidens cū
ſit illius.e. caput.f.Caput aūt totū corpus regat tāq̄ dignius
qui fieri pōt ut illi ſubiiciatur.Nun pedes capiti impabunt?
Supra illā ergo Pōtificem eſſe appȝ/et fortius ſupra Cōciliū
uniuerſalem eccleſiam ficte repſentans. ¶ Argu.xxi.

¶ Summū p̄terea ſacerdotiū Petro datum fuit / eiq̧ prę
omnibus & pro oībus datę .g. claues.Neq̧ inter ipſos apo
ſtolos par fuit inſtitutio ſed unus oībus prefuit ex ipſius
xp̄i admonitione iuxta Alex.2.& .h. clemētis ſententiā/cu
ius uices pontificem gerere nō eſt .i. ambiguū.Ro. etiā ec
cleſia mř eſt ſacerdotalis dignitatis/Et eccleſiaſticę magr̄a
tionis ut ex cōcilio.k. Caroli Imp.hř.Et ueram in apſicis
ſedibus cōſtat eſſe eccleſiā ut inquit .l.Pelagius papa.Et nil
erit ligatū uel ſolutū teſte .m. leone pont.niſi q̄ beatus Pe
trus ligauerit aut ſoluerit/ſoli ergo petro : nō eccleſię ligā
di ſoluendiq̧ ptātem cōceſſam appȝ. Quia ſi eccleſię foret
poteſtas hmōi a dn̄o tributa utiq̧ ſoli Petro data nou eſſet

.A .1.Regū .15.c.
.B.1.Regū 12.c.
b .3.Regū .21.c.
b .12 d.nō .decet

e.đ trāſl.p̄la.c.iter
&.c.13.&.c.q̄rto.đ
elc.c.cū iter.R.ut
lite nō.cōt .qm̄ .§
ſi uero.7.q.1.ſicut
uir .21.q.2. ſič una
d.7.q.1. ſič alteri⁹
.24.q.1.loqť, &.c.
.A.recta
c.24.q.1.rogamus
19.d.eniuero.18.q.
2.quā ſit
f .c.uno.circa me
diū de ſacra unct.
g .24.q.1. audiui
mus.21.d.c.1.
h .80.d.c.2.
i.2.q.7.i ſancta.24.
.q.1.hec ē fides &
.c.qm̄.c.1.đ hom.
in.6.de tranſl.p̄l.
quanto
k.19.d.i memoriā
l.24.q.1.audiuim⁹
.c. pudenda & .c.
ſeq.
m .24.q.1.manet

quod auctoritati p̄dictę manifeste repugnare uidet / Nec fieri poteſt ut poteſtas hōmi eccleſiæ/poſſit ullo modo cō-petere/ut infra latius ꝓbabitur. Sacerdoti etiā principatum & chriſtianæ religionis caput xp̄s in urbe Ro. poſuit: ut canonū .n. decreta affirmant; & aliqd ſupra tangitur. Porro xp̄iana religio & ſacerdotiū cōpræhēdit oēs in uniuerſali eccleſia conſiſtentes/ quippe quę ex duobus hominū generibus clericis uz & prophanis conſtare .o. dinoſcitur. Ergo uniuerſalis eccleſiæ erit caput cū non aliud ſit quā fidelium collectio ut & in .43. argu. infra latius dicetur. Argu. 22.

¶ Confirmatur ulterius hęc ueritas ex uerbis .p. Leonis Papæ dn̄is xp̄m ideo dixiſſe Petro/ tu es Petrus: ut eterni tēpli ędificatio mirabili munere gratię dei in Petri ſolidita te conſiſtere. Porro iſtud ęterū templum/ qd aliud eſt quā ipſa unica eccleſia? quam app̄z in petro fundatam; qnę & do mus dei alibi .Q. uocatur: & uiuis ex lapidibus ſtruit. Tē-plum dei eſtis uos inquit .q. Apoſtolus; & quottidię hoc cā tat eccleſia: quod quidē templum nō in eccleſiæ robore di citur permanere/ſed in petri ſoliditate conſiſtere: hoc autē non foret uerū ſi eccleſiæ claues date fuiſſent non Petro: quia templi edificatio nullo modo in petro ſtaret/ tanquā in fundamēto/ ſed in eccl; conſequens autē falſum eſſe ap-paret ergo & antecedens. Probatur hoc etiam manifeſtius ex .r. Grego. uerbis xp̄s namq ait ſuper apoſtolicā petram uniuerſalem fundauit eccleſiā/ergo ſuper petrum/ qui fuit apoſtolus fundata eſt eccleſia. Verba .n. hęc de criſto nullo modo poſſunt intelligi; quia nō fuit apoſtolus/ſed apoſto lorum dn̄s & magiſter; ut ex Io. euangelio .c. 13. euidēter apparet. probatur hoc etiā manifeſtius ex auctoritate leonis prefati dn̄is. Verū hanc petre iſtius ſanctiſſimā firmitatem eo ut diximus edificante conſtructā nimis uult impie uiola re quiſquis eius p̄tātem tentat infringere. &c. Ecce ibi Leo petrū appellat petrā neq dexp̄o uerba illa poſſūt intelligi: & tn̄ dicitur uniuerſalis eccleſia in Petro fundata. Et licet

.n. c. fundamenta §. hic aūt d̄ ele. i. 6

.o. 12. q. 2. duo ſūt genera.

.p. 19. d. ita. dn̄s d̄ elec. c. fundamenta. li. 6.

.Q. 24 q. 1. oībus .q. 1. ad. corith. 3. c.

.r. 12. d. c. 2.

N 1

.s.1.ad corinth.15. c.21.d.c.1.d.cõſec. .d.2.re uera.
.t. 24.q.1.loqr & .d.c. fũdamẽta; & .c.ita dominus. .u. l.d.c.fidelior.

Xp̃s ab Ap̃lo .s. Paulo & aliis ſacris doctoribus petra appelletur/tamen & Petrus ipſe dictus eſt petra:quia dominus hunc inconſortium diuinę unitatis aſſumptum/id quod ipſe erat dominns uoluit nominari .t. dicens. Tu es Petrus/ & ſuper hanc petram ędificabo eccleſiam meam; ut Cyprianus martyr & Bonifa.viii.ſuis in epiſtolis decretalibus atteſtantur:Quibus & diuus .u. Ambroſius in homel. libro primo clarius adſtipulatur:inquiens Petrum ideo appellatum petram a domino dicente.Tu es Petrus: quia primus in nationibus fidei firmamentum poſuerit/ & tanq̃ ſaxum immobile totius corporis xp̃ianitatis compagem molẽq; contineat.Si ſolus in conſortium unitatis aſſumptus & petra nominatus totius corporis Chriſtianitatis molem continet:totius ergo eccleſię/quae nil aliud eſt q̃ Chriſtianorũ collectio molem in ſe tenebit. Quis ergo audeat illi ſuiſq; ſucceſſoribus Concilium pręferre? quod ex Chriſticolis & uaria multiplicię hominum/colluuie conſtare dinoſcitur. In quo fieri non poteſt/ut Chriſtiani omnes conueniant:qui eccleſiam ueram conficiunt/Concilium autem ficte refert eccleſiam.

Argumentum .23.

.x. 2.q.6.q ſe ſcit & .c. ideo.3.q.6. dudũ.c. maiores i princ.d baptiſ.24. .q.1.rogamus.
.y. 24.q.1.hec eſt fides &.c. quotiẽs clem .1.§.nos igr d ſum.tri.d.c. ma iores.
.a. d pſo.nõ.bap. .c.1.d fer.c.cappellanus d diuor q̃to
.b. d elec.c. ſigni ficaſti .25.q.1.§.his ita.

Cuncta etiam maiora negotia ad ſedis apoſtolicæ deciſionem .x. ſpectant. illa pręſertim quę fidei articulos tangunt/quorum deciſio ad pontificem pertinet iuxta ſanctorum patrum pontificumq; .y. ſanctiones:eius etiã munus eſt propriũ doctorũ inuicem uariantiũ altercationes cõtrouerſiaſq; .a. dirimere. Verũ hæc queſtio iam dudũ ab antiquis pont.eſt terminata ut a Paſcali .b. declarante ſtatuenteq; ẽt Conciliũ non poſſe imponere legẽ papæ/qd facere minime potuiſſet/ſi Conciliũ pont.ſuperius ptãte extitiſſet. Dicere aũt illũ tex.nõ loqui de pont ſed de Ro eccl. Ro. uero ecclãm intelligi de papa cũ Card.eſt falſum omnino. Tanta ſiquidẽ eſt inter Ro.eccl.pont.q; coniunctio/ut de uno ad aliũ in eadem ẽt orõne ſępe tranſitus fiat:& dictum de uno de alio intelligatur; ut ex ſacris Canonibus ſępe

.c.colligit.Canões iſup manifeſte dicũt Ro.eccl.pp Petrũ a dño dignitatis ſuę priuilegiũ accepiſſe dicẽte Nic. põt.d. Nemini de ſedis apſicę iudicio iudicare/aut illius ſniam re tractare permiſſum uȝ pp Ro. eccl.primatum xpi munere in beato Petro apſo diuinitus collatũ. Et .e. Gelaſi. & hoc nimirum ait ꝓ ſuo principatu quẽ beatus Petrus dñi uoce tenuit & tenebit. De priuilegiis Ro.eccſę conceſſis loquẽs ut illa Ro.eccl.ex perſona Petri ſuſceperit ¶ Fuit preterea illa fundata in perſona petri adomino dicẽte. Tu es petrus ut .f. Nico. Anacle.Gelaſiuſq; ponti. tradidere. Quod & Caro.Imp.affirmans inquit .g. In memoriam beati petri Ro.eccſam honoremus.Petri aũt priuilegia ipſius ſucceſſoribus .h. competunt/ut pote quę illis a xpo in perſona petri ſunt data/ipſorumq; ſanctiones non ſecus ac petri ſtatuta uim habẽt/ut Aghatho pont.i. atteſtatur. Cardinales uero ipſius papę coadiutores & conſultores ſunt / & illius poteſtati .k. ſubiecti. Porro ipſum pont. ut .l. Stephanus.5. ait Romanę eccleſię Chriſtus pręeſſe uoluit/ pręeſt itaq; & Cardinalibus. Petrus etiam ſm Leonem pont. a domino principatum accepit: & Romana eccleſia in eius permanet .m. inſtitutis ergo.Rom.eccleſia legem habet a petro. Petrus quoq; Romanę eccleſię dignitatẽ tribuit dum oriẽte relicto ſuã ſedẽ in Italia trãſtulit Romanaq; i urbe .n.collocauit.Itẽ ſicut petrus fuit primus omnium Apoſtolorũ ita eccleſia ſuo nomine conſecrata domino inſtituente prima ſit & caput cæterarum ut .o. Iulius tradidit.Patet itaq; Romanam eccleſiam propter petrum priuilegium prelationis ſortitã.petrus uero illam regit & moderatur ut dominus que & ab eo fidei normã accepit ut.p.Lucius papa affirmat Cardinales itaq; pariformiter petri uel pont. traditiones ut ſubditi alii ſequi tenentur (ut ꝓxime dixi) &.ẽt ſupra in.19. argu.pleuius ẽ tractatũ.Pręterea ſi patriarchatus/ Ẽpatus & oẽs cuiuſcunq; ordinis dignitates petrus uel eius ſucceſſor inſtituit/ut in.19 argu. patebit:ergo & Cardinalatus ab eo inſtituta dignitas/quia qui omne dicit nihil .q. excludit:

.c. xi.d.c.ſi.9.q.3. aliogę.c.ad.apſice ď re.iud.li.6.
.d. 17.q.4.nemini
.e. 9.q.3.cũcta.r. infi.21.d.quis.
.f. 22.d.c.1.&.21.d .c.quamuis.
.g. 19.d.i memoriam.
.h. c.ad.apſice.§. nos igiť ď re.iud. i.6.c.p uenerabilẽ .§.rõibus q ſil ſint leg. Cle. paſtoralis in fi.de re.iud.
.i. 19 d. ſic oẽs.
.k. d.§. rõibus & .c.fũdamẽta .§. ď cet de elec.li.6.
.l. 19.d.eni uero .24.q.1.rogamus & .c.memor.
.m. dicto.c.rogamus.
.n. d.c.rogamus &.§. rationibus.
.o. 3.q.6.dudum
.p. 24.q.1.A recta
.q. de maio . & .c.de ſolite.

Quare fieri non poteſt ut in eandem plenitudinem iuriſdi tionis uel poteſtatis concurrant/ contraditionẽ quippe implicat manifeſte ꝙ idem ſubditus & dñs ſimul exiſtat; neq; Papa diceretur habere plenitudinem poteſtatis ſolus / quod canonicis ſanctionibus aperte contrariatur / uolentibus pāpam in poteſtatis plenitudinem/ alios uero in partem ſolicitudinis uocatos fuiſſe / ut in ſuperioribus eſt probatum/ & inferius argu.28. clarius apparebit: Nec eſt bona ſimilitudo Epi quo ad capitulū & papæ ad Card.ut q̄uis in Epo reſideat iuriſditio/illam tamen ſine capitulo exercere de iure nō.r.p offit:ita & iuriſditio q̄uis ſit penes papā/ ſine Card. tamen illam exercere non ualeat: quia iuriſditio Epoꝝ eſt a Pont.limitata qui potuit illis legem imponere & metam certam uel modū ſtatuere/quem illis transgredi non licet/ Papæ aūt poteſtas a xp̄o eſt/& ampliſſima/ nec aliquo modo limitata/& ſoli Petro cōceſſa nullo dato adiuncto/quo cum iuriſditionem conceſſam habeat exercere/ſicut in inferioribus reperitur/qui in partem ſolicitudinis ſunt uocati: non in plenitudinem poteſtatis quemadmodū papa: quare diuerſam inter hos omnes rationē eſſe apparet .s. Gelaſius etiam de Petro & Paulo loquens. Romanā inquit eccleſiā xp̄o dño conſecrarunt/eamq; omnibus urbibus in uniuerſo mundo ſua p̄ntia/atq; uenerando triumpho p̄tulerunt. Ex quibus patet Ro.eccl'am propter Petrū priuilegium ſortitam non econtra. Præterea opinio Abb.& ſequaciū tollitur per.t. Inn.iii.decretalē epl'a:/ubi decidit conſtitutionē Alex.Papæ in Concilio ęditam non potuiſſe ſucceſſori ſuo legem imponere.Tex.itaq; eſt ibi manifeſtus/ꝙ Conciliū non poteſt imponere legem papæ.Papa ergo ſupra Concilium eſſe manifeſte lucideq; apparet. Et ipſi Cardi. quo ad ſup̄mam prærogatiuam & poteſtatis plenitudinem nil detrahunt Papæ uel conferunt: Neq; conſuetudine q̄uis lōga poſſet induci ut in arduis etiānū illoꝝ conſenſum requirere teneatur. Neq; propterea qui papā eligunt dicuntur ha-

.r. de his que fiūt a maio.parte.c.2. &d̄ his q̄ fi.a p̄l.c. nouit &.c.q̄to.

.s. 21.d. quamuis .22.d.c.2.

.t. de elect.c. Innotuit.

bere iuriſditionem cõem cum papa/quia iſtud ius eligendi cum a papa procedat poteſt eis illud auferre & alteri tribue re/ſicut ius iſtud quo ad perſonas eligentiũ ſæpe legitur ua riatum:& hæc eſt cõis .u. doctorꝫ ſententia / quod patet in diſpenſationibus & derogationibus quottidie a Pont. ſine cõſenſu Card. emanantibus : quibus & Conciliorꝫ ſanctio nibus ſæpenumero derogatur : Contra quæ nullo modo poſſet diſpẽſare ſi Concilia forent ſummo Pont. digniora. Inferior nanqꝫ maioris legem nequit infringere: Et tamen uidemus papam contra ſtatuta generalis Concilii quotti die .x. diſpenſare : ut ex uariis diuerſiſqꝫ ſummorꝫ pont. cõ ſtitutiõibus manifeſte apparet. Plures quoqꝫ ſummi pont. ut Calix.3. Pius.2. Paulus.2. Iulius.2. ſtatuerunt/ non carere hereſis ſuſpitione appellantes ad futurum Concilium quip pe cum (ut prædixi) appellatio non niſi ad ſuperiorem fie ri debeat ſm legum Canonũqꝫ decreta uulgaria/ appellans Concilium futurum/ ſuperiorem appellare uidetur: quod tanq̃ falſum & erroneũ dicti pont. reprobarunt. ¶ Ex pro xime dictis infertur/ꝙ quo ad ſupræmã poteſtatem Card. nihil conferunt uel detrahunt pont. ¶ Scdo ꝙ papa poteſt derogare conſtitutionibus Concilii. ¶ Tertio ꝙ a papa nõ poteſt qs ad Cõciliũ appellare. ¶ Quarto ꝙ regimen eccl. nõ ẽ politicũ/neqꝫ Ariſtocraticũ ſed monarchicũ. Ar.24

¶ Extat etiam expreſſe conſtitutio Martini .5. in Conci lio Conſtantieñ ædita ubi una cum patribus declarauit pa pam canonice electũ ſupmam in eccl. poteſtatem habere/ contradicentes uero pro hereticis reputãdos. Ex qua deter minatione manifeſte infertur, ꝙ extra caſuꝫ hereſis nullius niſi ſolius dei iudicio ſubiicitur. Nam ſi alicuius etiam Cõ cilii iudicio ſubiiceretur/non haberet ſuprẽmam poteſtatem ſed ille qui haberet eum iudicare cum maioris ſit officium iudicare (ut ſæpe dixi) Et hoc idem uult Boni.7. in extraua ganti unam ſanctaꝫ. Huic autem determinationi a ſummo pont. tãꝫ matura deliberatiõe factæ ſtare oportere : ſacrorꝫ

.u. Io. an. domi. de ſanctoge. in. c. ſup eo. de here. in .6. Abb. in. c. lr̃as i .5. col. de reſt. ſpo. tex. in. c. 1. de ſciſ. in. 6. no. glo. in. c. Ad apſtice đ re iu. eo. li. 9. q. 3. Cũcta i 1. & .2. c. Aliorꝫ. & .c. p principalem. Ab. in. c. 2. de cle. nõ reſ. Bellã. in. c. nõ liceat pape .12. .q. 2. Car. ſcti Sixti & Alex. in. c. i iſtis .4. d.

¶ Concluſio.

¶ Concluſio.

¶ Concluſio.

¶ Concluſio.

.x .đ elec. Innotu it đ cõceſ. p̃b. ꝑpo ſuit p hoſt. Io. an. .d. Anto. & al. de p̃béd. c. de multa glo. & doc. đ cap. mona. ex parte de fil. de p̃ſb. ad extir pãdas &. c. pen & fi. exceſ. p̃l. c. uno .li. 6. p Io. an. & al i. c. 1. đ cõſtit. in. 6.

Canonū auctoritate monemur. Superuacua itaq; uī hmōi diſputatio/& hereſim ſapiens:uelle ſtatuta & deciſa a pont. retractare uel in dubium reuocare diuo .y. Hiero. id approbante. Ait enim ad pont. Damaſum ſcribens cum ſucceſſore piſcatoris/& diſcipulo xp̄i loquor. Ego nullum premiū niſi xp̄m ſequens btitudini tuæ.i.cathedrę ſcti Petri cōmunionē coſortior/ ſup illā petrā fundatā ecclā3 ſcio:quicūq; extra hāc domū agnū comederit pphanus ē:Si qs in arca nō fuerit pibit regnāte diluuio & ifra: quicūq; nō tecū colligit ſpargit.& dū dicit ſupillā petrā/de Petro uī apte intelligendu3/ & nō de xp̄o:de quo nulla fuerat facta mentio in pcedētibus ſicut de Petro/q & ipſe dictus eſt petra;ut dictū eſt ſupra. z. Idem etiā ad eundē. Hæc eſt fides papa beatiſſime/quam in catholica didicimus ecclīa/quāq; ſemp tenuimus/in qua ſi minus perite aut parū caute poſitū eſt emendari cupimus a te/qui Petri ſedem & fidem tenes : ſi autem hęc noſtra confeſſio apoſtolatus tui iudicio comprobatur quicūq; me culpare uoluerit ſe imperitum aut maliuolum/ idem etiam non catholicum ſed hereticum comprobabit. Debent quoq; aliæ eccleſiæ uoluntatem ſequi Ro. eccleſiæ ut .a. Calix. ait/& ſupra dixi. Illic enim ubi fuerit corpus/ congregabuntur & Aquilę:ut Saluator nī inquit/ & Hier. in priori auctoritate ſuperinducta cōfirmat. Cui & Glo Io. aſtipulatur uolens per corpus Romanā/ per Aquilā eccleſias alias particulares intelligi:uerum Concilium ex illis particularibus conſtat per orbem diffuſis. Statuta igitur papæ debet ſeruare Concilium/ergo apparet papam eſſe ſuperiorem:quia inferior habet ſequi legem ſuperioris/non econtrario:ut dictū eſt ſępius. ¶ Ex quibus p3 hereſim incurrere uelle deciſa a pont. & in dubiū reuocare. Argu. 25.

¶ Conciliū inſuper ſi eſſet ſupra papam poſſet ſine ipſius auctoritate congregari/quod aperte eſt.b. falſum:ut ex pluribus ſanctorū patrū decretis apparet:quinimo generalia cōcilia profeſſione Ro. pont. c. roborantur/ ſemperq; in conſtitutionibus per Concilium promulgatis auctoritati papę

y.24.q.1.q̄ñ uet.
z .24.q.1.hęc eſt fides.
a .12.d.c.1.
¶ Concluſio.
b. 22.d.qua.traditione .3.q.6.dudū .2.q.6.ideo &.q.5. nandaſtis &.c.auditū.17.d.p totū.
c .16.d. pp̄ter & .c.ſextā.c.ſcā &.c. placuit

deſertur:ut ita demum ſint ratę ſi ab eo probentur/ut cano
nes ipſi aperte .d. teſtantur. Præterea .e. Zozimus papa ait
Prima ſedes unāquamq; ſynodū ſua auctoritate firmauit.
Si pont. auctoritas in Concilii congregatione requiritur/li
quido conſtat de ſuperioritate p̄eminentiaq; pont. Nullo
enim in actu cuiuſuis auctoritas requiritur/niſi foret ille ſu-
perior/& ita iura tū .f. ciuilia/tū canonica ſtatuere. Poterit
etiam illud poſtq̄ fuerit congregatum alio .g. trāſferre uel
d ſſoluere: ex quo Conciliorum reuocandorum ſolus poteſta-
tem habet. Vna enim quę queres per eaſdem cauſas diſſol-
uitur/per quas .h. naſcitur: Dum tamen ex tali re manife-
ſtum eccleſiæ ſcandalum non ſequeretur. Neq; uero Ro.
pontifices a Concilio auctoritatem primo habuerunt/ſed a
xp̄o eis in perſona Petri conceſſam: quam poſtmodum Cō
cilia ipſa approbarunt diuinæ maieſtatis iudicium appro-
bantia: diuinamq; ſequentia uoluntatem. Facto quippe p̄-
ſtiterunt quod xp̄s ipſe fieri mandauerat. Sedi enim Rom.
ut ait .i. Syma. primū Petri ap̄li meritum deinde ſecuta iuſ-
ſione domini Conciliorum uenerandorum auctoritas ſingula-
rem in eccleſiis tradidit poteſtatē .i. traditam approbauit
Dominicam iuſſionem ſecuta/cui & .k. Anacletus adſtipu-
latur inquiens. Sacroſancta Ro. eccleſia ab ipſo dño nō ab
apoſtolis primatum obtinuit/& infra: Licet omnes eſſent
ap̄li/Petro a dño tn̄ cōceſſū eſt: & ipſi inter ſe uoluerūt id
ipſū ut reliq̄s oībus p̄eſſet ap̄lis/& cephas .i. caput & princi
patū teneret ap̄latus .b. Alex. ēt. Relatū eſt ait ad huius ſan
ctę & ap̄licę ſedis apicē/cui ſūmarum diſpoſitiōes cāarum & oīuz
negotia eccl̄iarum ab ip̄o dño tradita ſunt quaſi ad caput ip̄o
dicēte. Tu es petrus. &c. Et .m. Gela. nullis ſynodicis cōſti-
tutionibus ſed xp̄i uoce dicit Ro. eccl. cęteris p̄latā. Dici ēt
pōt papā/ſi de occulta hereſi ꝓbabili tn̄ accuſaretur/ primo
debere rogari ad Conciliū congregandū: ad eūq; illius cō-
gregationē ſpectare/ qa iure ſuo an̄ hereſis detectionē & cō
dēnationē nō eſt priuandus/neq; illi obediētia ſubtrahen
da/ut ſacri Ca. u. uolūt. Cū itaq; cōcilii cōgregatio ad Pōt.

.d .27.q.1.§.his ita de elec.c.ſignifica ſti.

.e .25.q.1.c.1.

.f .l.1.&.l. obligari.§. tutor .ff. de auc. tu .l.1.& p to tū.C.eo.inſtit.eo. no.bar.in .l 1.§. ſi plures.ff.d̄ exercit & in.l.ſiquis in.§. iuſſu; de acq.her. no.d.ant.& cano in.c.cū cōſuetudi nis de conſuet.

.g .glo. in .c. ubi in princ.d̄ elec.i.6 de elect. ſignifica ſti per doct.

.h d̄ reg.iu.c.1.in antiq̄s& eo.ti.li.6 nil tā naturale.ff. eo.l.nihil.

.i. 17.d.§.hinc ēt.

.k. 12.d.in nouo .22.d.c.2.

.l. xi.q.1.relatum

.m. 21.d.c.quāuis

.n. 8.q.4. nonne .c.1.&.2.cū ibi no. ut lite. pend.§.de clericis.17.d.

¶ Concluſio ſpectet priuari priuilegio hmõi nõ debebit. ¶ Ex quo iſert
q in cã hereſis proprie primo cõgregatio Cõcilii ad pont.
¶ Concluſio ſpecta; ex quo interim habet pro papa. ¶ Infertur & aliud
non eſſe illi obedientiam interim ſubtrahendam/ut dicam
¶ Correlariũ. proxime. ¶ Ex quo ſequit illius poteſtatem in nullo inte-
¶ Concluſio rim minui. ¶ Ex ſupradictis infertur papã poſſe Conciliũ
diſſoluere uel alio trãſferre niſi manifeſtum eccleſię ſcanda
lum immineret. ¶ Argumentum .26.

.a. 40.d.ſi papa. ¶ Ulterius ad premiſſorum robur .a. Boni.papæ marty
riſq; ſnia in medium adducitur nolentis papã poſſe ab ullo
mortalium pręter hereſis cauſã redargui:quæ auctoritas lʒ
ab omnibus tum Theologis tum canoniſtis ad hoc ſoleat
allegari.uerum tamen (pace illorum dixerim) hoc ibi non
ſatis clare probatur.Verbũ.n. redarguere & repręhendere
ſynonima ſunt:quę potius uerbalem q̃ actualem caſtigatio
nem & correctionẽ ſignificãt.Vnde paulus petrum rephen
.b. 2.q.7. paulus petrum. dit/ut ait .b. Hierony.& paulus ad Gala.2.c. Reſtitit petro
in faciẽ eccleſię/quia rephenſibilis erat.& tamen non ꝓpte
rea condẽnatus eſt petrus.uñ Beatus Thom.in .4. diſt.19.
.q.2.argu.2.ad ſi. Dicit q ſubditis lʒ pmittatur qñq; prela-
tum rephendere/ non tamen illis pmittitur condẽnarę: ue
rum ad ipſoꝝ ſuperiorẽ eſt recurrendum: quod ſi dicat re
.c. 2.q.7. Oues q̃ &.c.prę ſumunt. darguere ſeu rephendere idem importat q accuſare/ hoc ẽ
falſum: quia ab .c.Euſebio papa ut diuerſa ponuntur.Prete
rea Boni. non potuit per ſe legẽ facere qua ſucceſſor ligare
tur/ niſi decretuʒ ſuũ ueteris uel noui teſtamẽti foret aucto
ritate ſuffultũ/quia par in parem nõ habet impium.Nihilo
minus cõmunem opinionem tam Theologorum/ q̃ cano-
niſtarum ueriſſimam puto/ſed ex aliis infra latius deducen
dis: Secundũ quam eſt ibi caſus/q extra cauſã hereſis papa
a concilio iudicari nõ poteſt.Sẽ.n. in cauſa hereſis cõciliũ
eſt iudex papę/ut doctores uolunt communiter/& Boniſ.di-
cit illum a nullo mortalium preterq̃ i cauſa hereſis iud.cã-
dum. utiq; nec a cõcilio in alia q̃ in hęreſis cauſa iudicabi-

tur ut exceptio bona ſit/atq; de.D. regula.Neq; enim bona eſt hęc exceptio.Omnis homo currit pręter aſinū.Vnde cū tex.ille de Papa loquens dicit.Illius culpas pręſumat redarguere mortaliū nullus/niſi a fide deuius depræhēdatur.Igitur extra caſum fidei a nullo mortaliū :& ſic a Concilio minime poterit iudicari:Etiam ſi crimen notoriū foret & manifeſtum/ac totam eccl'iam ſcandalizans:quia dictio illa niſi in pręfata auctoritate appoſita in caſibus non exceptis .d. regulam firmat:ex quo tollitur reſponſio Abb.ſiculi/& nō nullorum uolentium Bonifatii auctoritatem loqui in negligente pontifice & non faciente/non autem in cōmitten te uel facinora perpetrante/quorum diuerſa eſt ratio. Dicitur enim ibi ſi inutilis & remiſſus ſuis in operibus depræhē datur illius culpas redarguere pręſumat mortalium nullus Pro manifeſto itaq; crimine damnari nequibit cum depræhenſus in crimine de iure manifeſtus criminoſus .e. nuncupetur. Pręterea ſimplex negatio/uel non factum nihil .E. ponit neq; eſt ſub genere entis/nō poteſt ergo dici manifeſtum.Item hoc contra pręmiſſam auctoritatem eſſe uidetur/ dum dicit ibi ſi papa inutilis & remiſſus in ſuis operibus depræhendatur Opera quipe facientem preſupponunt nihil uero facientem minime poſſunt cōpræhendere quia hic non dicit operari:opus uero actuale exertitium ſignificat: quod non facienti minime poteſt conuenire. Peccata igitur/quæ in operando conſiſtunt/textus ille narrare uidetur. Et dum dicitur/ inutilis & remiſſus in ſuis operibus. &c.Dico q; inutilitas iſta ita poteſt ex prauis operibus / ſicut utilitas econuerſo ex operum bonitatate in Chriſtianum populum redundare. Poteſt etiam dici negligens facere per accidens / non corrigendo ſubditos delinquentes quia ut inquit .f. Gregorius:Paſtor qui delinquentes non corrigit /tacendo occidit : & ſecundum ciuiles .F. leges non faciens ad quod tenetur contra illud dicitur facere. Et Iohannes papa ait .g. Culpam facientis habet : qui quod

.D. l nā q; liqde .§ fi.d.penu.leg.

.d.C.d' tranſac .l. .actiōe &.ibi bar. bal.& moder.ff.d pact.l. niſi.

.e. ff.d fur.l.4.& ibi Bar.no.doct. d iudic.c.cū non ab hōe

.E. glo.&doc.i.c. bōe primo d elec. no.bla.in.l. d qb' i.23.col.ff.d legi.

.f. 43.d. epheſiis. .F. ff.d. Reg.iu.l. q nō facit & q in fraud.cō.l.i fraud not. Bal.in.l.d q. b' d ldg.i 23. col. .g. 86.d.culpam.

poteſt corrigere negligit emendare/ Et rurſũ/ qui crimina

.h. 23.q.8. p̃terea.

quę poteſt emendare non corrigit ipſe .h.cõmittit:& dicet late in replicationibus ad reſponſionem aduerſarioꝶ. Oĩs

.i.de renunt.c.ſup hoc & ibi p.d. Anto.no.glo.& doc. in.c.bone.1. d̃ ele.

quoqꝫ negatio de iure in implicitam affirmatiuã poteſt .i. reſolui. unde ſiue ex facto ſiue ex negligentia ſua papa uniuerſalem eccleſiam ſcandalizet trahendo populos innumerabilis in interitũ/quod ſcandalum apparet eſſe grauiſſimũ a nullo mortaliũ iudicari poterit/ niſi a fide deuius dep̃hendatur: quod uerbum uidetur innuere / ꝙ niſi per manifeſta hęreſi poſſit accuſari: contra Glo.Ioan.ibi & ſequaces q̃ nõ dicitur dep̃hendi / niſi manifeſtus criminoſus (ut modo dixi) Boníf.itaqꝫ tex. unum fidei caſũ includens ad papæ

.k. de p̃ſumpt. nõne. ff. de iud. leg. cũ p̃tor.C. de procura.l.maritus.

damnationẽ cęteros uidetur .k. excludere. Impoſſibile eſt etiam papã de crimine notorio uel manifeſto uel incorrigibilitate poſſe ab aliquo mortaliũ ſeu ab ipſo Concilio condemnari ob defectum iuriſditionis uel poteſtatis contra ipſum. Aut enim dicis p̃tãtem hanc a Chriſto Concilio attributam:& hoc eſt falſum/& nullibi ſcriptum reperitur:& q̃d

.l. 2.q.5.Cõſuluiſti de tranſlat.p̃l. .c.Inter.

ſanctoꝶ patrũ decretis ſancitũ non eſt ſuperſtitioſis adinuẽtionibus non eſt præſumendũ: ut ſacri Canones .l. tradunt. Si uero a Conciliis datam affirmes/neqꝫ hoc etiam factum legitur/neqꝫ poſſunt quicq̃ contra Papam ſuperiorem ſuũ ſtatuere dempta hereſis cauſa: quis etiam Conciliis p̃tãtem hanc legitur tribuiſſe? unde illam ſumpſere? num a ſeipſis

.M. de inſti.c.ſi.ff de tut.& cu.da.ab his.l.p̃tor de baptiſ.c.debitũ.ff. de arb.l. ſed & ſi.§.2. .m. de elec.Innotuit cum ſim.

quod dictu eſt ridiculum uiriqꝫ contrarium .M Quippe nemo poteſt ſibiipſi iuriſditionem tribuere: inter dantẽ enim & accipientem opꝫ ut ſit diſtinctio/ut eſt hoc de iure clariſſimum. Porro ſi a ſummis pont. dicas fuiſſe conceſſam conciliis hmõi p̃tãtem:& hoc eſſe non poteſt/quia legem condendi facultatem papa non habet/qua ſucceſſor ligetur: par quippe in parẽ non habet .m. imperiũ. Non potuiſſet ergo Boníf.uel quiuis alius Pont. ſtatuere papã pro notorio crimine condẽnandũ cũ papa diuinę tñ legi .n. ſubiiciat. Pręterea ſi notoriũ crim. ſimoniæ uel alterius crimis cuiuſcũqꝫ

.n.9.q.3. Alioꝶ & .q.facta.

Digitized by Google

p̄ter hereſim nõ põt in uiã exceptionis oppoſitũ pont. promotionem a duabus partibus Cardinaliũ factam ullatenus impedire; ut eſt cõmunis .o. Canoniſtaꝝ & Theologoꝝ ſententia/multo minus contra pontificẽ iam factum/& pro tali habitum & ueneratũ poterit in uiam actionis deduci; quia cui denegatur exceptio multo magis & .p. actio & turpius eiicitur q̃ non admittitur hoſpes / ut iura dicunt cum ciuilia/ tum .q. canonica. Criſtus etiã math. 23. c. ſuper cathedram inquit Moyſi ſederunt ſcribę & phariſei; que uobis dicunt facite/Secundum opa eorum nolite facere/ Ecce ꝙ iubet obediri prelatis etiã notorie/ peccantibus ſanã tñ doctrinam populo predicantibus/ opera .n. illoꝝ notoria erant/ex quo ab iis palam fiebant mala inſup cum a criſto repræhendebant/& tamẽ illoꝝ doctrinę dicit eſſe parendũ ſic & fortius papę quis malę uitę ex quo doctrinam dat fidei conformẽ erit obediendum. Ex quibus appꝫ Io. Glo. contrarium uolentẽ male dicere/& canonem Gelaſii ab eo allegatum loqui in inferiore a papa/quia papa dicit nõ eſſe toleranda facta ab aliis eccleſiam ſcandalizantia/ quorum diuerſa eſt ratio quã in papa: qui nullius niſi dei poteſtati ſubiicitur/ & dato ꝙ loqueretur in papa non poſſet cõſtitutio ab illo facta ſucceſſori preiudicare ut proxime dixi/ & contra illam Glo. tenet Petrus de Pau. in .4. ſententiaꝝ & Beatus Thom. eo li. d. 19. & 24. ubi dicit a deo tantum iudicandum. Augu. de ancho. in ſuo tractatu de poteſtate papæ. An. t Arch. flo. in .4. parte ſuæ ſũmæ ti. 23. dũ tractat an papa pro quolibet crimine poſſit deponi, Card. ſcti Sixti. & Card. r. Alex. s. Hoſt. Io. an. & Ant. de bu. canonũ interpretes eximii uolentes pro nullo crimine q̃uis grauiſſimo & notorio p̄ter hęreſim poſſe ſumũ pont. cõdemnari/ q̃uis .t. dicãt dec&t Papæ eccleſiam ſcandalizanti non eſſe parendum/ imo reſiſtendum. Quare autẽ in cauſa hereſis poſſit cõdemnari non in aliis criminibus/cum nonnulla ſint crimina hereſi grauiora: ut odium dei/blaſſemia/& alia id ge

.o. de elet. c. licet glo. 79. d. ſi qs pecunia.
.p. đ reg. iur. l. cui damus & de ſupſiciebus l. 1. §. qđ ait .q. de iu. iu. c. quẽadmodũ. ff. de his qui ſunt ſui uel al. iu. l. p̄te furioſo

.r. 40. d. c. Si papa & 15. d. in principio.
.s. de conceſ. p̄b. c. ꝓpoſuit. glo. in. c. .1. de renunt. in. 6. .t. Inn. in. c. inquiſitioni de ſen. exc. & 1. c. q̃to đ cõſu.

nus enumerata. Per beatũ Thom.2.ſe.q.34.ar.2. Maius ꝑ-
terea dãnũ affert tyranidẽ exercẽs i ſubditoſq; crudelis exi
ſtẽs/ac bona illoꝝ diripiẽs/adulter/iceſtuoſus/homicida/
& alia id genꝰ facinora patrãs inumera/q̃ hriticus q lʒ i uno
fidei articulo peccet/aſs tñ uitã mitẽ ducat nulliq; noxiam:
In hoc magna iudicio meo difficultas uerſatur. Io.náq; .u.
Glo. quẽ maior canoniſtaꝝ pars ſequitur aſſerit papã here-
ticum ſtatim excõmunicationis ſniam incurrere/ut cęteros
hereticos ipſoq; facto dignitate pontificia ſpoliatũ ac quo-
liber catholico minorem effectum/cui ſententię Tho.in.4.
ſententiaꝝ.d.19.q.2.ad fi. ſcd̃m nõnulloꝝ opinionem ad-
herere uidetur: Contra quã facit/quia pene a iure hereticis
inflicte cum ſint ab homine papã non ligant: ut ſupra di-
xi: Quare alia põt urgentior rõ aſſignari/quę talis exiſtit:
Nã ptãs data Petro cũ in fide fuerit principaliter fundata:
quia caro & ſanguis non reuelauit tibi/ſed pater meus.&c.
Et ſuper hanc petraʒ.&c. Math 16. Et pro fide Petri xp̃s .x.
orauerit Lucæ.22. Inq; eo fundamentum fidei ſtabiliuerit:
ut inquit .y. Ambroſius. Incidens autem in hereſim a fide
deuiet/extraq; eccleſię membra illiuſq; unitatem conſtitua
tur; ut inquiunt .z. Canones: qui fieri poteſt/ut eius ſit ca-
put cuius non ſit membrum? Intus enim eccleſiã & extra
ſimul eſſe nõ põt: ut btũs .b. Cypri. affirmat. ꝙ ſi dicatur
nõ eſſe oĩno infidelẽ pp baptiſmi carecterẽ indelebilẽ: &ꝑ
conſequens aliquo mõ intra ecclẽam/cũ hereticus ẽt poſſit
ſacramenta in forma ecclę miniſtrare: ut Theologi canoni
ſtęq; .c. affirmant. Rñderi põt ꝙ caracterẽ inuitus retinet
fidem aũt uoluntarie ab ſe abdicat qđ põt/ſola .n. uolũtate
qs fit .D. hereticus & infidelis: quo fit ut id qđ principali
rõe fidei pont. datur ab ſe ẽt tacite abdicare uideaẽ: ipſaʒ .ſ.
ptãtem pont. oibus in perſona Petri datã pp ſolũ fidei fun
damentum: quo deficiente & ipſa poteſtas eidem compe-
tens opʒ ut corruat; quia deficiente cauſa finali conceſſiõis
factę Petro & ſucceſſoribus debet ceſſare effectus uʒ ipſa cõ

.u. 24.q.1.c.1.

.x. 11.d.c.1.

.y. 50.d. Fidelior

.z. 24.q.1. audiui
mus.c. memor.c.
dicimꝰ.c.qm̃.c.pu
denda & ſeq. &.c.
qcũq;.8.d.quo iuꝛ
93.c.qui petri.
.b. 24.q.1.dicimꝰ
.c. 1.q.1. ſacramẽ
ta &.c. extra.24.q
.1. Miramur. btũs
Tho.in.4. ſent.d.
19.&.13.no. i.c.2.
de pen.in.6.
D. 19.d.anaſtaſiꝰ.

ceſſio; ut iura .d. uolũt. Item ſicut papa põt expſſe uerbis papatui renũtiare, ut Celeſtinus .e. decreuit, ita debet poſſe & tacite, quia taciti & expreſſi in hoc idem eſt iudiciũ; quippe tacita renuntiatio eandem quã expreſſa de iure uim .f. habet. Quin immo dicunt Canones plus eſſe facto ipſo, q̃ uerbo renũtiare; Papa igitur abiurando fidem ſuæ poteſtatis fundamentũ atq̃ originem: Poteſtatem quoq̃ ipſã abiurare uidetur. Cum enim ea nihil aliud ſit, q̃ ius ligandi & ſoluendi cuius hereticus omnino eſt .g. incapax tacite illã abnegare cenſetur. Regula ſiquidẽ iuris eſt naturali rationi ueritatiq̃ inixa dicẽs, q̧ eligens unum ex contrariis alteri renũtiare .h. uidetur: & ſublato principali fidei fundamento acceſſorium illi inherens deſtructum .i. uidetur. Et ſecundum aliquos prędicta procedunt in Papa in hereſiã damnatam incidẽte inq̃ ea perſeuerante. Contra premiſſa tamen uidetur facere quod de Marcellino .k. legitur: Qui licet fidem abnegauerit papatu tamen minime dicitur fuiſſe priuatus, ſed ab omnibus epiſcopis abſolutus. Igitur uerum non eſt Papam propter hereſim papatũ ipſo iure amittere .l. Doctores præterea dicunt, papam corrigentem ſe ſtatim dignitatem pontificiam retinere. Ad hęc ſecundum Io .M. Glo. poteſt reſponderi, primo q̧ metus mortis, qui etiam conſtantem uirum quemlibet mouiſſet illum, excuſauit a pena priuationis ipſo facto incurrenda: licet autem debeat quilibet omnia mala pati potius q̃ malo .N. cõſentire: hoc tamen peccatũ intelligitur qui apud deũ metu peccans non excuſat, quanq̃ beneficiũ eccleſiaſticũ ex iuris benignitate retineat qui per metum .n. apoſtaſiam incurrit. Vnde papa nõ debet eſſe deterioris cõditionis q̃ alius. Cõtra qđ tñ facit, quia ut ait .o. Hilarius grauiora facit peccata ſublimitas peccantiũ, & Chriſo. Hõ xp̃ianus pp duo fortiter cadit ĩ peccatũ, aut pp magnitudinem peccati uel altitudinem dignitatis, & Symachus. Viliſſimus quiſq̃ pudandus eſt, niſi p̃cellat ſcia & ſanctitate q̃ eſt honore p̃ſtantior.

d. de appel. c. cũ ceſſãte ubi p doc. .l. 2. §. fi. & ibi per Bar. ff. de. donat. no. Cy. & Bal. i. l. gñaliter. C. đ. epiſco. & cle.
e. đ renũ. li. 6. c. i.
f. de off. del. c. gratũ de appel. c. dilecti. prio cũ gl. & c. ſollicitudinẽ in fi. tex. aptus. & ibi glo. & doc. in .c. 3. de his q̃ fiunt a maio. par. c. c. fi. & ibi glo. de uita & hon. cle.
g. 24. q. 1. c. acatius. c. audiuimus. c quicũq̧. c. dicim⁹ de pen. d. 1. Verbũ
h. ff. de inoff. te. .l ſi ſuſpecta .§. r. ex. l. mater no. gl. in. d. c. 3. đ his q̃ fi. a ma. par. c.
i. de reg. li. 6. Acceſſoriũ. & ff. eo. l cũ principale cuã uulganbus.
k. 21. d. c. nũc aũt
l. glo. in. d. c. ſi papa Vgol. & alii.
M. in. c. nũc autẽ 21. d.
N. qđ metrus cã .c. ſacris.
n. 50. d. pbr̃os.
o. 25. q. 1. nulli. 40 d. hõ. 1. q. 1. uiliſſimus.

Vnde poteſt & aliter reſponderi/ꝙ licet Marcellinus fuerit ipſo facto per abnegationem ſuam ſꝺm premiſſa pontificia dignitate priuatus/ſuam tamen ob penitudinem Epoꝝ ſynodus uenerando/illũ ut papã uidetur tacite in pont. reelegiſſe/maxime quia in habentibus ſymbolũ facilior eſt .p. tranſitus propter præcedentis pontificatus reliquias quę licet de facto/in illo tamen adhuc uigebant. ꝙ ſi dicas nullam ibi reelectionis hmõi mentionẽ apparere/ dico illã ſatis ex facto ipſoꝝ conſtare dum illi ut pont. detulerunt illius etiam caſum miſerati/qui metu mortis peccauerat: unde plus eſt facto aliquid demonſtrare q̃ uerbis / ut tum leges / tum .q. Canones hoc aperte teſtantur. Quare ſi collegium Cardinaliũ unanimiter ſponte & libere ſede uacãte aliquẽ intronizaret/& ut Pont. nulla electione pręcedẽte uenerare tur : Quis dubitaret quin ille Pont. r. eſſet: utpote ſpiritus ſancti inſtinctu electus: qui oẽm humanam ſolemnitatem diſſoluit/ut ſacri aiũt doctores qppe q̃ ſpiritu dei agunt/nõ ſunt ſub lege ut ait .R. apoſtolus. Hęc.n. realis eſſet electio & maioris efficatiæ q̃ uerbalis/ eo magis quo magis facta uerbis anteponenda uidentur: uerba etiã ſunt/ ut .s. Phũs ait. eoꝝ quę ſunt in animo paſſionũ notę: ex quo igitur de aĩo conſtat fruſtra uerba requiruntur/ quia uerba intẽtioni non intentio uerbis debent inſeruire/ ut ſacri inquiunt .t. canones. Quãobrem prẽs illi ſpiritu ſancto ducti Marcellinum ut papã uenerantes in pont. reelegiſſe uidentur : unde & papa ſi corã omnibus Cardina. erroem ſuum confeſſus ab eiſdem pro papa ueneraretur : eſſet idem dñdum/ꝙ dictum eſt de Marcellino. Poteſt & aliter reſponderi ad cõtrarium/ quod licet quantũ in ſe eſt/uideatur pepatui renũciaſſe damnatam hereſim incurrens: quia tam̃ eo tempore nõ dum emanauerat conſtitutio Celeſtini/ uolentis papã poſſe papatui libere renunciare : quod idem importat/ꝙ nullius .u. licentia requiſita poterat dubitari an talis renuntiatio teneret a ſolo pontifice facta/&uidebatur non ualere

.p. ff. de rei uen. .l. in rem. §. itẽ q̃cunq; Ariſt. de. generã. & corru. li. 2.

.q. ff. de legibus .l. de qbus no. glo .in. d. c. 3. de his q̃ fiunt a ma. par. c. ubi plene habetur .r. Hoſtl. d. Ant. & alii i .c. licet. d. elec.

.R. de regul. c. licet.

.s. 1. pieremias. ff đ ſupel. lec. leg. l. labeo.

.t. đ apel. ſecũdo reqris .ff. de adimẽd. leg. l. 3. in fi. cum ſim.

.u. đ ꝑbẽ. in. 6. c. licet eps & cle. du dũ đ ſepult. i uerbo libere.

quodꝗ eccleſiæ ſue ſponſæ deberet interuenire conſenſus unde cum non fuerit ab epiſcopis noie eccleſiæ acceptata conſtat Mercellinum remanſiſſe papam tacitamꝗ illius renunciationē minime ualuiſſe/ ꝙ ſecus nunc foret ob cōſtitutionem prędictam papa damnatam hereſim incurrente Et lȝ opinio Ioan. & ſequatium ſit magis cōmunis/ & per ꝑmiſſa ſatis de iure ſubſtentabilis, uidetur attamen rigoroſior. Vnde alii dixerūt quod non ipſo facto papa ob hereſim papatu eſt priuatus ſed priuandus / ſi in illa obſtinate ꝑſeueret. Nam licet iuriſditio data papę ſit a deo immediate:ꝗ tamen huic uel illi detur ex facto hominū pendet eligentinm .ſ. & electi conſenſu/ unde & in diſolutione coniunctionis hmōi factū hominis debet interuenire/ quia ois res ꝑ quaſcunꝗ cauſas naſcitur per eaſdem .x. diſſoluitur: ſed hęc ratio per Anacletū tollitur dicentē .y. Electionem pont. ſibi dn̄m reſeruaſſe/ lȝ electionem illoꝝ ſacerdotibus conceſſerit. unde dicit ibi Glo. Io. fallere regulam illam in Ro. pont. quod ad quem ſpectat inſtitutio pertinet & deſtitutio. quare ꝙ propter hereſim poſſit deponi nulla humana lege fieri pōt cum ipſe ſit ſupra omne ius poſitiuum poſſitꝗ illud ad libitum tollere & .z. moderari. Diuina itaꝗ lege opus eſt que illū in cauſa hereſis humano ſubdat iuditio. Expreſſa autem nullibi reperitur: auctoritas .n. ſacrę ſcripturę dicit ſolum hereticū uitandū nullam in eum dās propterea ſuperioritatē/ ut patet ad Titū .3.c. & ad Galath. .1. Et ad Theſſalon .3. & .2. ad Corinth 6. Porro ex diuini iuris interꝑtatione tantum poteſt hoc / qnia ut ſupra dixi poteſtas data Petro & ſucceſſoribus cum fuerit in fide/ fundata illaꝗ fuerit finalis cauſa conceſſionis hmōi/ ut ex chriſti uerbis apparet/ eiuſdē etiam mens fuiſſe uidetur ut fide ceſſante in pontifice ceſſet & preuilegium illi ob fidem conceſſum: quia iura dicunt ꝙ ceſſante cauſa priuilegii debet ceſſere .u. priuilegiū ſicut & ꝑ abuſum & per actum illi contrariū .x. ſimiliter etiā priuilegiū perditur & hoc ſuade

.x. de Reg. iur. c. 1. & .ff. eo. l. nihil tam naturale.

.y. 79. d. c. ſi.

.z. 9. q. 3. cūcta. 1. & . c. alioꝝ de cōceſ. ꝑbē. propoſuit.

collig

.u. l. Titia ſcio. §. uſuras. ff. đ leg. 2.

.x. xi. q. 3. priuilegiū đ priuileg. c. ſi de terra. đ cōſt. c. cū acceſſiſſent.

tur naturali iuris dictamine / cui papa etiam ſubeſt / ut qui ingratus eſt dño beneficētia dñica ſpolief illius ſerui inſtar in euangelica parabola a Matheo .c.18 deſcripti/quem dñs ut ingratum & beneficiis ſibi preſtitis exauctoratū compeditūq etiam obſcuro ac tenebroſo carceri mancipauit. Et ideo Bonif. papa & martyr diuini iuris mentem interpretatus ſtatuit pont. poſſe de hereſi accuſari & hoc procedit retento cōmuni intellectu doctorum ad illum tex. Vnde cōſtitutio illa papam nō ligat ut decretum papæ ſimplex: qa par in parem non habet imperiū/ ſed tanq̄ diuinam legem interpretantis que quidem cum ab omnibus ſit recepta / & uſu approbata fideiq cauſam manifeſte cōtineat pont. quē uis ligabit. Poteſt nāq pont. diuinam legē .x. interpretari ꝙ ſi dicas poterit & alius pont. contrariam interpretationem facere / legat Gregoriū dñtem .y. Si ea deſtruerē quę anteceſſores noſtri ſtatuerunt/non conſtructor ſed euerſor eſſe cōprobarer. Et .z. Zoſimus contra ſtatuta pr̄um condere uel mutare / nec huius quidem ſedis poteſt auctoritas & .a. Nicolaus papa dicit ꝙ Ro. pont. quę bene diffinita ſunt retractare non poteſt maxime in cōcernentibus fidem & eccleſiæ ſtatum uniuerſalem / quo caſu pont. ſtatuta pr̄ium ſequi tenetur: quę .n. ad perpetuam generaliter ordinata ſunt utilitatem nulla cōmutatione uarientur / ut inqt .b. pont. Leo. Lex quoq dicit minime eſſe mutanda: quę interp̄tationem certam ſemper .B. habuere. Preterea ſi infidelitas impedimentum cauſat in initio quia infidelis eſt & .C. ineligibilis ad papatū / deficit .n. fundamentū principale propter ꝙ .ſ. fides / ergo idem fidei impedimentū ex poſt facto ſuperueniens debet operari ad depoſitionē ipſius / quia hęc infidelitatis qualitas contrariatur expreſſe cōditioni papatus & quando res deuenit ad eum caſū a quo non poteſt incipere debet .c. uitiari / ſi eadem cauſa ſubeſt per omnia in deſtructione illius: quę ſi fuiſſet ab initio res ipſa minime perfici potuiſſet. Et ex iis p3 rō quare ſecus in

.x. đ reſtit. ſpol. c. lrās đ iudic. nouit & utrobiq no. p canon.
.y. 25. q. 1. ſi ea.
.z. 25. q. 1. contra.
.a. 35. q. 9. ſniaз.
.b. 25. q. 1. q̄ ad ppetuā & c. ſūt quidam & .c. nulli. & .q. 2. c. 2.
.B. ff. de legibus .l. minime.
.C. doc. in .d. c. licet de elec.
.c. ff. ad. l. aql. l. qa i eū & đ uerbo ob. l. exiſtimo & .l. pluribus .§. 1. & ibi bar. & doc.

cauſa hereſis q̃ in aliis criminibus in Papa hoc ſtatutũ repe riatur/quia fides in formis requirit̃ ad eſſe ſubſtãtiale papæ. Mores autem boni uel mali ſunt ad bene eſſe illius. Vnde adulter/homicida/& alia id genus cõmittens facinora ſuperius enarrata retinet fidem informẽ/ hereticus nõ quia cũ hæc in animo & in uoluntate conſiſtat/ ſola uoluntate illã poteſt a ſe adicare q̃tum in ſe eſt/ſtatũq; & conditionẽ mutat factus de fideli infidelis q̃uis inuitus caracterẽ retineat idelebilẽ. Itẽ ſicut ꝑmutationẽ ſtatus ꝑſonę ut depratione uel ſeruitutẽ ſm ciuiles leges ꝓfana dignitas .d. ꝑditur. ita & ꝑmutationẽ ꝑſonę de fidelitate ad infidelitatẽ põtificia dignitas debet amitti/cũ infidelitas hmõi dignitati ꝑdictę expſſe ꝯrietur. Ex ꝓxime dictis infert̃/ q; q̃uis papa incidat in hereſim dãnatã/nõ incurrit ipſo facto pœnas a iure cõi ꝯ hereticos ꝓmulgatas/quia cũ diuinę tñ ſit legi ſubiectus humãis decretis ligari nõ poterit: cũ par in parẽ iperiũ nõ hẽat/ ut ſępe dixi. Quis ãt in cã hereſis tũc ſit iudex: l; doctores .e. cõiter dicant eſſe Conciliũ nullibi/ hoc tñ de iure expreſſe cautũ reperitur. Congruentius uideret̃ dicendum Card. hanc poteſtatẽ cõpetere/quia cũ ad eos ſpectet Põt. iſtitutio ſeu electio ad eoſdẽ i caſu ꝓmiſſo q eſt hereſis ptinere deberet illius deſtitutio/quia in hñtibus ſymbolũ facilior ẽ trãſitus/ut ſupra dixi. Decreta ẽt Cano. dicũt deſtitutionẽ eidẽ debere cõcedi cui cõpetit .f. inſtitutio/& q̃uis regula hęc ſm .g. Glo. in Pont. locũ nõ hẽat/illud eſt uerũ regulariter/ qa papa a nullo põt deſtitui / uerũ dato caſu quo poſſit deponi: nõ uideo rõeꝫ cur regula cõis locũ nõ hẽat: & ubi eadẽ rõ idẽ ius eẽ pariformiter .h. d; . ſed cõcilio nulla reperit̃ data facultas eligẽdi inſtituẽdiq; Pont. ergo multo minus Pont. deponendi facultas ullo modo poteſt dici illi cõceſſa: ꝙ ſi Card. aliquã ob cauſam forent ſuſpecti/tũc illi qbus de iure antiquo electio Põt. cõpetebat .i. clerus. ſ. romanus de hoc deberet cognoſcere: res .n. de facili ad ſuã naturã .k. redit. Cõis tñ cõſuetudo obtinuit ita canonicas

.d. Inſtit. de Capit. diuin. §. 1. ff. co .l. 12. & .3.

e. Glo. 2. q. 7. ſicut inqt. 79 .d. ſi duo. 19. d. anaſtaſius .15. .d. Sicut.

.f. de here. c. cũ ex iniũcto in fi. c. 1. & .2. de capel. mon.

.g. 79. d. c. fi.

.h. ff. ad. l. aquil. l. illud. & de uerb. l. A tito.

.i. i lxiii. d. c. quia &. c. ego Ludouicus. c. conſtitutio &. c. ſacroꝶ.

.k. ff. de pact. l. ſi unus. §. pactꝰ uerſ. qđ & in ſpẽ inſtit. de act. §. fuerat. l. una. §. accedit. C. đ rei ux. ac.

ſanctiones interprętata ut Concilium uniuerſale ſit iudex/a
qua non eſt recedendum/minimeq; ſunt mutanda quę cer-
tam interpretationem ſemper habuere/ut paulo ante dixi.
¶ Concluſio. ¶ Ex ſupradictis ſequitur una concluſio / q̃ papa pro cauſa
¶ Concluſio. hereſis tm̃ uel apoſtaſia poteſt condemnari. ¶ Altera/q̃ p̃
nullo crimine manifeſto & notorio ecclam ſcandalizante
¶ Concluſio. poterit iudicari. ¶ Tertia/q̃ neq; pp incorrigibilitatẽ pote
¶ Concluſio. rit deponi. ¶ Quarta/q̃ nulla noui teſta. auctoritate exp̃ſ-
¶ Concluſio. ſe cautũ reperitur papã poſſe pro hereſi deponi. ¶ Quinta
q̃ papa pro hereſi poſſit deponi ex tacita iuris diuini mente
procedit a ſanctis patribus interprętata/ cui interpretationi
¶ Concluſio. eſt ſtandũ omnino. ¶ Sexta / q̃ papa incidens in hereſim
damnatam non incurrit ipſo factu pœnas a iure cõi contra
hereticos promulgatas. ¶ Argu. 27.
.l. 79.d.c.ſi. ¶ Eiectionem inſuper ſummoꝝ pont. ut ait .l. Anaclet.
ſibi dñs reſeruauit: Concilio ergo ſupra papã p̃ñs non cõ-
petit dei tm̃ iudicio reſeruata. Pręterea ſi poſt deum imedia
.m. 40.d. ſi papa te eſt .m. Pont. ergo primus in eccla: p̃eſt itaq; ecclię & for
de tranſl. p̃l. c. q̃to tius Concilio ficte totã ecclam rep̃ſentanti. Fieri enim nõ
&.c.l3.c.p uenera- poteſt ut ibi fideles omnes interſint: ex quibus eccleſię ipſi-
bilem.§. rõibus q us uerę uniuerſitas conſtare .n. dinoſcitur. Si uerę eccleſiæ
fil. ſint leg. uniuerſalis caput ſummus eſt pont. habens primatũ & prin
n. c.1.§. una d̃ ſũ. cipatum ſuper totã eccl. Maior quoq; & ſuperior eſt oibus
tri. de conſec. d.1. ut ſupra oſtendi/& infra latius dicetur argu. 43. apparet ma
Eccleſia. nifeſte illũ maiorem eſſe Cõcilio ficte ecclam rep̃ſentante.
.o. 8.d. ueritate d̃ Fictio quippe ueritati cędat .o. neceſſe eſt/ & iuxta p̃phetæ
iu. cal. Cũ cauſam Eſdræ iniam p. ueritas uiuit in æternũ. Neq; mirum hoc
.p. c.xi.d. conſue uideri debet: cum & xp̃s ueritas ſit: ut in Euangelio ipſe te-
tudo. ſtatur .q. dicens. Ego ſũ uia ueritas & uita. Io. 14.c. Ar. 28.
q. xi.d q cõtẽpta ¶ Videtur inſuper abſonũ fideiq; contrariũ/ aſſerere papã
ſubeſſe Concilio: Quicũq; enĩ priuilegiũ Ro. ecclæ a xp̃o
traditum auferre conatur hereticus cenſeri debet/ ut Nico.
.r. 22.d. omnes. 19 pont. indubitanter hoc affirmans ait .r. Non dubiũ eſt quia
.d. ita dñs quiſquis cuilibet eccleſiæ ius ſuũ detrahit iniuſtitiam facit/

Digitized by Google

Qui aũt Ro.eccleſiæ priuilegiũ ab ipſo ſummo oĩum eccl.
capite traditũ auferre conaf :hic ꝓculdubio in hereſim labi
tur: Fidem quippe uiolat:qui aduerſus illꝫm facit: quæ eſt
mater fidei & ipſi contumax inuenitur/qui eam cunctis ec.
cleſiis ꝑtuliſſe cognoſcitur. Sed ut ſupra probaui ar.21.& di
cam latius infra ar.43. Ro.eccl.mater & caput oĩum eccl.a
christo ſpeciali priuilegio cõſtituta ſummoq̧ pont. ſuper
omnes mortales uniuerſalem militantẽ eccleſiã referentes
ab eodẽ ſũma iuriſditio cum ptãtis.s. plenitudĩe attributa.
Dicens igr̃ papam ſubeſſe cõcilio aufert plenitudine ptãtis
& ſic priuilegium illi cõceſſum: qui.n.fieri poteſt ut q alte-
ri ſubiicitur/ is cẽſeatur habere plenitudinem ptãtis uel cui
alter ꝑſit ipſe caput eiuſdem eſſe dicatur. t. Cõtrariant hęc
inuicem manifeſte/ uel duo tunc capita ut ſint op3. unum
pontificis/alterum cõcilii qđ eccleſiaſticæ unitati repugnat
& a xp̃i fide eſt penitus alienũ ſanctorumq̧ decretis cõtrari
um Duo etiam paſtores tunc erunt q euangelicę ueritati
Io.x.c. aperte repugnat dicentis. Vnũ ouile erit & unus pa
ſtor. Vna eſt ꝑterea eccleſia immaculata una columba/ fõs
uiuus hortus irriguus/ut in .u cantic. ꝓpħa teſtatur. Vel ſi
unũ caput eẽ affirmes aut illi pareas neceſſe ẽ /uel eo contẽ
pto in apertam hereſim dilabaris. Firmitatẽ præterea perpe
tuam & immobilem ſtabilitatem aufert eccleſiæ / cõtrariũ
aſſerens. nam cũ papa ſit firmamentũ/ & totius eccleſiæ ca
put ut in argu. 43. clarius oſtendetur. ſi foret concilium ſu
pra papam poſſet ſtatuta & cõſtitutiones illius infringere/
ſicq̧ pontificiæ ſanctiões& decreta infirma eſſent ac minus
ſtabilia/ut alieno ex nutu ptãteq̧ pendentia. qđ ſanctoꝝ.x:
decretis repugnare ac ſymbolo ipſi manifeſte cõtrariari ui
detur aſſerenti unã ſanctam eccleſiam. Id uero aliud nihil
ſanat q̃ firmam uel ſtabilem : cuius caput (ut predixi) eſt
Petrus eiuſq̧ ſucceſſor. Inn. etiã .y. pont.3. aſſerit a xp̃i oui
le fore alienũ qui petrũ & ſucceſſores magiſtros non reco.
gnoſceret & paſtores; quod ſi eccl̃a foret ſuperior nõ dice.

.s. 2.q.6. Decreto
&ſeq.đ auc.&uſu
pal. Ad honorem
3.q.6. Multum de
pẽ.& re. cũ ex eo.
in fi. Cle. paſtoral
in fi. de re iu. Tho.
in tractatu contra
erroreſ heret. q.68
.t. 24.q.1. Didici
mus cũ glo. i uer
bo a ſe ortus.

.u. 5.c.24.q.1. lo
quit.&.a.oibus&
.c. didicimus.c.pu
denda &.c. ſciſma
in fi.

.x. 25.q.1. Genera-
li &.c.ſeq.2.q.6.q
ſe ſcit.

.y. de maio. &
obe.c. ſolitæ.

retur papa magiſter & paſtor cum ab illa uelut ſupiore de
beret regi & moderari ꝙ uero ptãtis plenitudinẽ in totam
eccl. militantẽ papa accepit ultra p̃dicta p3 / Tũ auc̃te xp̄i di
.z. Math.16.c.14. q.1.quodcunq; . cc̃tis.z.quodcũq; ligaueris &c/ Tum rõe. Nã ut ſupra dixi
in.1.argu. pro hac pte adducto ſicut in qualibet Rep. euenit
in qua neceſſe eſt aliquem ponere præſidentẽ ad quem ſpe-
ctet uel p ſe uel per aliũ de quolibet iudicare: quemadmo-
dum debeat gubernari/debitũq; in finem dirigi/ac cõmune
Reip.bonũ: Id uero fieri non poteſt/niſi is amplam ptãtem
habeat ſuper quolibet de Rep. ſententiandi & terminandi
q̃liter qſq; debeat regi / pœnaſq; ac p̃mia p cuiuſq; merito
decernẽdi: Ita & in Rep.xp̄iana nnũ p̃eſſe op3 ſũmã in cęte
ros ptãtem hñte3 ad ea pagẽda p q̃ hõ in deũ uelut ultimũ
finẽ dirigaẽ / nõ mõ in iis q̃ ad iudiciale forũ ptinẽt/ ſ3 a d
cõſcię forũ ſpectãtibus/quia utroq; mõ hoiem in deũ ordi
nari op3 uelut ultimũ finẽ oiu3 ſm modũ xp̄ianę Reip. cõ
uenientẽ/quia hoc pacto ordinauit deus hoiem ſm ptãte3
eccleſiaſticã iudicio p̃ſidentis ſubiicere. Verũ nullus talis ẽ
p̃ſidens p̃ter papã/qui hãc ordinandi in deũ hois potentiã
.A. d regular.c.l3 habeat/quippe q̃ ſupmã in eccl. dei ptãte3 hẽt/ut. A. Inn.3.
clare teſtaẽ. Hẽt ergo papa ptãtem ſententiãdi de quocũq;
ad xp̄ianã cõitate3 ptinente in oĩ caſu: in utroq; foro/ ueꝝ
hii oẽs eccl. uſis ſũt mẽbra cõciliũq; cõſtituũt. Igr̃ de oibus
exiſtẽtibus in cõcilio/& p ꝯñs de toto Cõcilio iudicãdi fa
cultatẽ hẽbit/quia ſi hũc/& illũ/& illũ/& ſic de aliis põt iu
dicare & hii oẽs ſunt totũ Conciliũ: Totũ itaq; cõciliũ po
terit iudicare/ſuperiorẽ igr̃ illo eſſe app3: cũ (ut ſupra dixi)
¶ Concluſio. minoris eſt iudicari / nõ iudicare. ¶ Ex p̃miſſis infert una
cõcluſio/ꝙ negans plenitudinẽ ptãtis eſſe totã penes papã
eſt hereticus. ¶ Argumentum .19.

¶ Sacerdotalis quoq; ordo oẽſq; eccl'aſticę dignitates a
Petro uel Ro. eccl. originẽ hũiſſe/tũ ſctõꝝ auctoritate mõ
ſtraẽ/tũ ẽt rõe manifeſte app3. Hoc primũ ſacroꝝ Cano. te
a. 21. d. i nouo. ſtimonio cõprobaẽ Ana. papę dñtis. a. In nouo teſtamẽto

poſt xp̄m dñm a Petro ſacerdotalis cępit ordo/oẽſq; ut.B. .B. 22.d.c.1.24.q.
Nic.Pa.inqt/ſiue p̄triarchę in cuiuſlibet apicẽ ſiue metropo 1.Rogamus.
lis primatus aut ep̄atuũ cathedras uel ecclaꝝ cuiuſcũq; or-
dinis dignitatẽ iſtituit Ro.eccła .b. Lucius ẽt & diuus Cle. .b. 80.d.c.1.&.2.
in eandẽ cõcurrũt ſniaȝ/a qbus .C. Gre. minime diſſentire .C. 12.d.c.p̄ceptis
uł inquiẽs. Cum nulli dubium ꝙ uon ſolum pontificalis
cauſatio/& oĩs ſctẽ ſpei Ro.eccłię & religionis relatio ad
ſedẽ Apoſt.quaſi ad caput oĩuȝ eccl.debuit referri/ & inde
normã aſſumere/unͦ ſũpſit exordiũ .c. Inn.ẽt põt.1.inter cę .c. xi.d.c.fi.
tera ait:p̄ſertiȝ cũ ſit manifeſtũ in oẽm Italiã Galliã/Hiſpa
niã/Affricã/atq; Siciliã/inſulaſq; interiacẽtes/ nullũ inſtitu
iſſe ecclas niſi quos ap̄lus Petrus aut ſucceſſores eius cõſti-
tuerunt ſacerdotes/legãt aũt ſi in iis ꝓuinciis alius Ap̄lus
inuenitur/aut legit̄ docuiſſe;qđ ſi nõ legũt qa nuſq̃ inueni
unt opȝ hoc ſ.qui qđ eccl.Ro.cuſtodit a quo principiũ eos
accepiſſe nõ dubiũ eſt.&c.Quinimo & ipſa mr̄ oĩum eccl.
xp̄i eccła/fidei xp̄ianę normã ĩ exordio ab ipſis ap̄lõꝝ xp̄i
principibus accepiſſe a .d. Lucio pa. ꝓhibet̄ / qđ nõ niſi de .d. 24.q.1.A recta
Petro & Paulo intelligere uł .D.Amb.Hęc ãt eccl.mr̄ oĩuȝ .D. 2.q.7.Beati.
nõ p̄t niſi de uſi intelligi/quia illa eſt q̃ nõ p̄t errare/ neq; a
fide deuiare cũ ꝓ illa dñs orauerit ſm aduerſarioꝝ ſñiam.
Pȝ ergo Petrũ & Paulũ fuiſſe originẽ & caput uſis eccl.lȝ pe
trus quo ad iuriſditionis p̄tãteȝ paulũ excederet; norma.n. E. 24.q.1.quotiẽs
a maiore dat̄ minori nõ eſt/ut ſępe dixi .E. Inn.ẽt põt.dicit
Petrũ ep̄alis dignitatis & honoris auctorem fuiſſe. Beatus
quoq;.e.Marcel.huic ſnię manifeſte aſſentit̄:dũ ait maiora .e. 24.q.1.rogamꝰ
oĩa eelcſiaſtica negocia ad Ro.ſedẽ referenda/ a qua ſum-
pſere principia.Rõe uero id oñditur:Nã dignitates eccle-
ſiaſticas aut xp̄s imediate inſtituit/aut uniuerſalis eccleſia:
aut xp̄s papa generali illius uicario mediante / ſed nullibi
legitur illas fuiſſe a xp̄o immediate inſtitutas ita determi- .f. 80.d.c.1.
minate & diſtincte ſed a .f. Petro eiuſqȝ ſucceſſoribus/ tuȝ
quo ad nomen/quia dignitatũ nõnullę p̄triarchales uocant̄
primę aliq̃/archiep̄ales ſeu metropolitanę plurimę nuncu

pantur: Aliẽ e͞pales: alię parrochiales/ ac multiugis & uariis/id genus/ dignitatũ nominibus appellantur/ tum quo ad populum tum quo ad territoriũ/tum uero etiam quo ad utrunq; forum ſpectantia. Hoc & alia ratione cõprobatur quia ſi ordo predictoꝝ dignitatum fuiſſet a xp̃o imediate inſtitutus/ non poſſet a papa alterari uel modo aliquo im mutari/quia papa non poteſt xp̃i ordinationibus .g. cõtraire cuius contrariũ quotidie tam de iure q̃ de cõſuetudine ſeruari uidemus/quia papa non ſolum cõfirmat omiſſo archiepiſcopo: qui eſt medius/ſed epiſcopatuum prouiſiones diſpoſitioni ſuę reſeruat/ nouas pręterea epiſcopales ſedes ſepe .h. erigit/ nouaſq; creat eccleſiaſticas dignitates q̃d facere minime poſſet ſi imediate eas Chriſtus inſtituiſſet. ꝙ autem dignitates hm̃oi nõ ſint ab uniuerſali eccleſia inſtitutę ut auctoritatem dante patet: quia poteſtas ſpiritualis ligandi & ſoluendi dirigendiq; hominẽ in ultimum ſuũ finem: qui eſt deus/non poteſt ab humana ope largiri/cum munus diuinum exiſtat/ per ſacramentũ .n. pœnitentię datur gratia/ut dicam in argu. 37. Porro gratia hęc donũ dei eſt/dicente .i. Pſal. Grãm & gloriam dabit dñs: opꝫ igitur ut ea a xp̃o tribuatur/uel ab habente ptãtem ab eodem. ſed uniuerſalis eccleſia nõ eſt deus/neq; xp̃s: neq; ab illo poteſtatem accepit/Tum quia hoc nullibi ſcriptum reperit: Et q̃d ſanctoꝝ patrũ documento ſancitũ non eſt/ſuperſtitioſa adinuentione non eſt p̄ſumendum/ut .k. Steph. papa affirmat: tũ quia ſequeretur abſurdũ ꝙ papa non poſſet ſine cõcilio uel cõitate xp̃iana beneficia eccleſiaſtica dignitateſq; conferre: Hoc aũt falſum & erroneum eſſe quis neget? Ex quo igitur ptãtum inferioꝝ inſtitutio non eſt a xp̃o immediate/neq; ab uniuerſali eccleſia/reſtat ut a xp̃i uicario eſſe dicatur. Hoc & alia ratione roboratur/nã in unoquoq; ordine in eo in quo reſidet plenitudo poteſtatis ſeu uirtutis originaliter/dependet uirtus oĩum in illo ordine ſubſequentium. Ro. autem Pont. eſt primus in ordine prelatoꝝ

.g. 25.q.1. que ad ꝑpetuã.&.c. Sunt quidã.&.c. omne &.c. cõtra.&.c. A ſanctis.&.25.q.2.c. 2.15.d. Sicut.

.h. 13.q.2.c. eccleſias.16.q.1. felix & ſeq. de conſec. d.1. de locoꝝ cũ glo. no. de exceſ. p̃l.c. ſicut & de cõſtit. cũ acceſſiſſent.

.i. pſal. 83.

.k. 2.q.5. cõſuluiſti de tranſl. p̃l.c. inter.

eccleſię/habetq; in ea plenitudinem ptãtis: ut ſupra dictum eſt. ergo ab eo omnes eccleſiaſticę ptãtes emanarunt. Hoc ẽt nũ exẽplo Exo. 18. & Nũ. xi. cõfirmat/ubi dñs dediſſe legitur de ſpũ ſancto/qui erat in Moſe. 70. uiris ab illo in adiutorium ſuũ electis/per quod ſignificatur poteſtas regiminis a ſummo eccleſię pſidente in alios deriuãda: Vñ Dyon in. 3. li. celeſtis hierarch. dicit p prima media ultia illuminari/& in. x. ait oẽs hierarchias ordineſq; omnes eſſe cõnexos quę cõnexio non attenditur ſolũ per relationem unã ad ultimum finem/ſed ſm ordinem diſtinctionis per primũ medium/& ultimũ ſm ſcientiam inqtum irradiatio extenditur procedendo a primo uſq; ad ultimũ: ita in eccleſia militante papa per patriarchas Archiepos & alios deſcendẽdo uſq; ad infimos gradus influit in omnia membra eccleſiæ: Quo circa ſtatus curatorũ/ut diſtinguitur a ſtatu epiſcoporum uel papę / non fuit a xpo immediate inſtitutus; neq; quo ad nomina dignitatũ neq; quo ad iuriſditionis limitationẽ/ſed ab illius uicario (ut pdixi) Verũ cũ oẽs eccl'aſticę dignitates uniuerſalis eccl. mẽbra honorabiliora exiſtãt: Et eędem ab apoſtolica ſede exordium habuerint & originem qui fieri poteſt ut dicamus illa ſeu illis pſidentis iuriſditionem a Pont. habitam contra eundem uelle exercere? Dici poſſet tunc illud prophetæ. Filios nutriui & exaltaui/ipſi autem ſpreuerunt me. & illud aliud. Impinguatus incraſſatus eſt dilectus meus & recalcitrauit. Et quod Paulus apſus inquit. c. 9. ad Roma. ſcribens. Nunquid uas poteſt dicere figulo cur me ita finxiſti. quod & ab Iſaia prius. 45. ac Hiere. 18. c. dictũ reperitur. Igi tur multo minus & alii inferiores xpianam remp. & militãtem ecclam conſtituentes: quibus omnis interdicta eſt clericos iudicandi ptãs poterunt ſummum Pont. condemnare. ¶ Argu. 30.

¶ Iuriſditionẽ quoq; & uniuerſalẽ Papę ptãtem ab ipſo xpo nulloq; alio habuiſſe originem/ cũ & auctoritate/tum & ratione euidentiſſima cõprobatur. Euangelica primum

·L. iud.c.nouit.

hoc patet auctoritate illa u3 Tu es Petrus. Et quodcunq; ligauerit &c. Et illa alia paſce oues meas &c. L. Inno. et .3. aſſerit pontificis ptātem ex deo non ex hoīe dependere. Cōfirmat hoc & aliis cōpluribus ſupra ſępius allegatis. Ar.xi. & pximo ſupra deducto. Rōe uero id oſtenditur: qa hęc iuriſditio uel a papa uel a xp̄iana uniuerſitate/uel a chriſto dicitur inſtituta. dici autem nullo modo poteſt a primo inſtituta/qa papa ut uicarius/& ab alio ſibi traditam exercet hmōi ptātē3 quam nec ampliare poteſt nec .m. reſtringere ultra modum ſibi a dn̄o pręſtitutū Qui autem ptāte3 per ſe habet/illam poteſt pro ſuę uoluntatis arbitrio moderari/reſtringere ac etiā funditus abolere qđ uicario nō l3. Nemo pręterea ſibi ipſi poteſt ullam ptāte3 concedere: qua idem ipſe careat. n. Nemo qppe dat quod nō habet. At papa hāc per ſe ptātem habere non poteſt cum diuinum ſit donum oēmq; humanam ſuperans facultatem/oēmq; mortalem ptātem excedens p illam qppe homo ad bene recteq; uiuēdi normam inſtruitur: Et in deū qui ultimus oium eſt finis demū dirigitur. Etenim pontificia iuriſditio ligandi & ſoluendi in utroq; foro ptātem includit/& facultatem a pœna pro noxa deo debita relaxandi: quę dei proprie eſt actio propriumq; munus mortaliū nulli p ſe cōueniens/in dei benignitate fotet illis in perſona Petri miſericorditer elargitum. Ex quibus liquido app3 poteſtatem hanc a Pontifice minime inſtitutam/multoq; minus & a xp̄iana uniuerſitate/cum iſtud ſit donum diuinum (ut p̄dixi) nec alicubi hoc ſcriptum reperiatur. Igitur ſuperſtitioſa ad inuentione nō eſt .o. preſumendum. Nam ſi diceremus papā habere poteſtatem ab eccleſia/cum eius ſit tollere cuius eſt cōdere ſequeretur q eccleſia poſſet Papalis dignitatis ſupereminētiā prorſus extinguere: quod omnino eſt falſum atq; hereticū quiā eſſet ſe ipſam deſtruere/& unitatem a deo inſtitutam contra ſanctorum Canonum .p. decreta penitus abolere & euāgelice ſcripture aperte cōtraire dn̄i Io.x.c. Erit unum

.m. đ offic. uica. .c. ſua.

n. 1.q.7. diabertū .ff. đ acq. re. do. l. traditio cum ſimilibus.

.o. 2.q. cōſuluiſti

p. 24.q.1. loquit 16.q.7. ſicut.

ouile & unus .q. paſtor/alias nō foret unum ouile niſi unus foret & paſtor. Item (u dixi) Concilia a Papa auctoritatem recipiunt. Foret ergo perplexitas dicere ſub eſſe Pont. illi/ cui preſtat auctoritatem. Preterea ſi eccleſiaſticæ dignitates non ab ipſa ſed a Petro & apoſtolica ſede initium habuerēt ut proximo argu. latius hoc probaui/ multo minus & Pontificia iuriſditio ab ea dici pōt ullatenus emanaſſe. Reſtat igitur arguendo a ſufficienti partiū enumeratiōe ut a Chriſto immediate fundata eſſe dicatur. Quod & alia probatur ratione per beatum Thom. primo ſent. libro adducta .d.17. ubi ait/dupliciter dici poſſe aliquem ab alio immediate poteſtatem habere. Vno modo reſpectu uirtutis/& hoc modo omnis poteſtas & iuriſditio tam in papa q̄ in quocūq; alio immediate eſt a deo. Alio modo poteſt dici imediate haberi reſpectu ſuppoſitoꝝ agentium ſiue poteſtatem conferentium: ſic dicitur poteſtatem quis a xp̄o immediate ſuſcipere: quando inter accipientem ptātem & xp̄m conferentem non eſt aliquid mediū/ſuppoſitum. ſ. a Chriſto ſuſcipiens/ & ptātem ipſam alteri conferens. Et hoc pacto dicendū eſt Petrum a xp̄o immediate iuriſditionis poteſtatē accepiſſe/ cui ſoli dictum eſt/Paſce oues meas; quod prius ei promiſerat dicendo/Tibi dabo claues &c. Math. 16. & Luce. 22. Cōfirma fratres tuos: & ſi peccauerit in te frater tuus. Math. 18 quæ omnia ad curatorem ptinent animaꝝ: & ſoli dicta ſūt Petro/ cui etiam ſoli illaꝝ curā legitur cōmiſiſſe. Verum quia impoſſibile ei erat totius gregis curam agere/ideo illius permiſit arbitrio/ut alios ſibi quos uellet adiutores eligeret; quibus dominici gregis onus cōmitteret/ prout illius ſaluti cognoſceret expedire. Nec Chriſtus per ſe niſi unam ſolam curam eccleſiæ ſuæ inſtituit: omnes uero alii apoſtoli a xp̄o Petro mediante poteſtatē acceperunt/ & ita dicimus papam immediete a xp̄o/ ceteros uero p medium Pape a xp̄o ptātem habuiſſe/ & ut ait Petrus de palu. unam ouilis ſui curā tm̄ inſtituit/quā & uni Petro cōmiſit ut uni

.q. cle. ad noſtra; d̄ here. i glo. i uerbo. eccl'ie. c. fi. de Baptſ.

ouili unus ęsſet & paſtori quod ſi ita eſt/ quis dubitet Papæ ptātem eſſe ſupra Concilium? ¶ Argu.xi.

¶ Item aut Petrus fuit conſtitutus princeps apoſtolorum a xpo immediate/ut ſupra probaui in.xi.&.xiii.argu. Aut ab Apoſtolis ſi a xpo tm̄ habeo intentum cū inferior teneatur ſequi factum .r. ſuperioris/ac illius mādatis obtemperare.ſ Si aūt & ab Apoſtolis ut .s. Anacle.uerba a quibuſdā perperam intellecta uidētur innuere/ dicētis. Cæteri uero apoſtoli cū eodem pari conſortio honorē & ptātem acceperūt/ ipſumq; principem eorum eſſe eſſe uoluerūt.&c.Tunc omnis eorum iuriſditio in eum tranſlata uidetur/ ſicut populus Ro. per abdicationem ptātis a ſe in Imperatorē factam/ius ſuū totum in illum dicitur contuliſſe/ut .t. ciuilia iura euidēter affirmant/adeo q; Ro.populus cōtra Imperatorē q̄uis pcſſimum nullam iuriſditionē poteſt amplius exercere. Nō ergo poteſt competere oībus Epis in apoſtolorum locum ſuccedentibus & tanq̄ dignioribus iuriſditio contra Papā/quam Apoſtoli ipſi a ſe abdicatā totam in Petrū Apoſtolorum principem tranſtulerunt/ multoq; minus alius inferioris gradus in Concilio exiſtentibus. Pro huius etiam ueritatis robore uerba.u. Leonis Papæ in medium afferre non erit incongruum.Ait enim/q; ſi nullo modo recte dici poteſt ecclesia in qua ſciſma eſt. Reſtat ut qm̄ eccleſia nulla eſſe nō poteſt ea ſit quam in ſedis apoſtolice per ſucceſſiones Eporum radice conſtitutā hoīum nōnullorum malitia/etiam ſi nota excludi non poſſit:ſed pro temporis ratione toleranda iudicetur nullo modo ualeat extinguere.&c Ex quibus uerbis pȝ uniuerſalem eccl.in ſede apoſtolica fundatā. Apoſtolicæ uero ſedis caput eſt Petrus & ſucceſſores/ut ſupra probaui: ergo uniuerſalis eccleſię caput eſt papa Petri ſucceſſor.Patet hoc manifeſte ex uerbis paulo ſuperius per eundē leonem poſitis dum dicit.Etenim cū eccleſia una ſit.ut in cantic.dicitur/ una eſt colūba mea &c. Et ſic de uniuerſali eccleſia loquens dicit illā in apoſtolicę ſedis radice fundatā. Ar.xi.

.r. ff. Mand .l.ſi. mandaſſem.
.s. 21.d.In nouo.
.t. l.ſi.& ibi bal. Saly.& alii.C.de leg.ff.eo.l.nō ambigit ubi Bal. & alii.ff.d orig.iu.l. .2.§. nouiſſime & .§.dinde Inſtit.de iure. nat .§. ſed quod principi.
.u. 24.q.1.c.pudēda.

¶ Confirmatur ulterius hæc ſententia ex .x. Inn.3.aucto ritate dũ ait Ro.eccleſiã ſuper omnes alias ordinarie ptãtis obtinere principatũ/utpote matrẽ uniuerſoꝝ xp̃i fidelium & magiſtram: Vniuerſalis aũt eccl. nihil aliud eſt q̃ uniuerſorum xp̃ifidelium collectio: ergo eccleſia Ro. uniuerſalis eccleſiæ mater eſt & magiſtra: Igr̃ multo magis ſupra Concilium ficte eccleſiã uniuerſalem referens/ quam impoſſibi bile eſt in eo uere interuenire: & per hoc tollitur nõnullorũ reſponſio ad illum tex. Intelligentiũ Ro.eccleſiã eſſe dñam & magiſtram oĩum xp̃ifidelium quo ad particulares eccl. non aũt quo ad uniuerſalem: ex alio capite huius reſponſio nis falſitas liquet: quia tex. ibi reddendo rõem ſui dicti quare Ro.eccleſia ſuper oẽs alias eccleſias obtineret principatũ ait quia mater & magiſtra eſt uniuerſoꝝ xp̃ifideliũ: Et ſic idem ſunt uniuerſalis eccleſia & xp̃ifideles uniuerſi: quorũ ipſa eſt mater: uocatur inſuper .y. mater fidei Ro. eccleſia a Nico.Pont. ergo & fideliũ: fideles aũt uniuerſalẽ eccleſiã conſtituunt: Igr̃ uniuerſalis ecclæ mr̃ dici põt. ¶ Arg.33.

.x. de priuileg.c. Antiqua.

.y. 22.d.c.1.

¶ Deniq;/ut inquit .z. Ambr. ſuper Marcum: Et ſi aliis imperetur ut laxent retia/ſoli tamen Petro dicitur duc in altum hoc eſt in profundum diſputationum: Quid enim tã altum q̃ altitudinem diuitiaꝝ uidere: a. Eſt & aliud apoſtolicum piſcandi genus ſm eundem: quo genere ſolũ Petrũ piſcari dñs iubet dicens. Mitte hamum & eum qui primus aſcenderit tolle: Hamum iuriſditionem qua cæteris apoſtolis pręfuit intelligens. Patet ergo ex his duobus xp̃m aliis apoſtolis Petrum uoluiſſe præferri maioriq; atq; ampliori pręrogatiua inſigniri. ¶ Argu.34.

.z. 24.q.1.nõ turbat Luce.5.c.

.a. 24.q.1.c̃ & aliud Math.17.c.

¶ Præterea impoſſibile eſt illoꝝ opinionem eſſe ueram dicentium clauium ptãtem principaliter datam uniuerſali ecclæ non Petro. Et primo pręmitto unũ illud uulgare .b. duas. ſ. eſſe claues/unã ordinis/ alterã iuriſditiõis. Et primo unum argu. quoad ptãtem ordinis: Alterũ poſtea quo ad ptãtem iuriſditionis formabo. Quo ad clauem ordinis:

.b. 20.d.c.1.

qua cęli ianua apitur per remiſſionẽ peccatoꝝ a ſacerdotibus factam. Dico illá non eſſe datam toti corpori eccleſię ſic ut ſingulis eius mẽbris dicatur cõpetere/ ſed ſolis ſacerdotibus. Hoc tum auctoritate tum ratiõe probatur. Auctoritate primo .c. Ambr. in li. de pœnit. Magiſtri quoq; in .4. ſententiaꝝ. uñ Math .8. & Lucę .17. xp̃s ait leproſis oſtẽdite uos ſacerdotibus &c. qui ſm Glo. figura erãt ſacerdotũ in eccleſia futuri. Dñs etiã non niſi apoſtolis ſacerdotibus iam cõſtitutis inquit/ quoꝝ remiſeritis &c. Io. 20. c. Rõe; autem probatur Thomę & Alberti .d. in. 4. ſent. poſt Magiſtrũ quę eſt talis. Gratia quę datur in ſacramẽtis a capite in mẽbra deſcendit/ ergo ſolus eſt miniſter ſacramẽtoꝝ in qbus gratia datur q habet miniſteriũ ſuper corpus xp̃i uerũ ſed hoc eſt ſolius .e. ſacerdotis q euchariſtiam cõſecrare poteſt. Solus igitur ſacerdos erit miniſter ſacramẽti pœnitẽtię/ & cõſequenter ſolus habet ſoluendi & ligandi ptãtem. Item ſi talis ptãs ſingulis mẽbris cõpeteret ſequeretur ꝙ nõ ſolum prohanis/ ſed pueris etiam ac fœminis data pariformiter cenſeretur cũ & ipſi eccleſię mẽbra exiſtant: quod eſt abſurdum. Nam idem Thom. D. 13. art. ulti. in reſponſionibus ad. 1. q eo. li. dicitur/ ꝙ ſicut in corpore naturali qdã ſunt mẽbra principalia p quę uirtutes & operationes uitę a principio uitę ad cętera membra decurrunt/ ita in eccleſia ſacerdotes & alii miniſtri ſunt quaſi membra principalia/ per quos ſacramenta uitę populo diſpenſari debent/ ideo laicis quantumcunq; ſanctis ſacramentoꝝ diſpenſatio nõ poteſt competere. Non eſt data etia; poteſtas huiuſmodi ligandi atq; ſoluendi uniuerſali eccleſiæ ſiue omnibus eius membris coniunctim. Probaẽ hoc ex proxime dictis: quia ſi ſolis ſacerdotibus conuenit hæc poteſtas/ qui ſunt pars cõmunitatis xp̃ianæ: quod uni parti tantum conceditur/ cæteris denegatum .f. uidetur. Datur ꝓterea poteſtas prædicta in ſacerdotii conſecratione. Dicuntur enim tunc illa uerba Io. Accipite ſpiritum ſanctum: ſed cõmunitas eccleſiæ

.c. de pen. & rem .c. noua & .c. oĩs ď pen. d. 1. §. Nemo.

.d. 18. d. q. 2. ar. 2. in Rñſione ad 2. q &. d. 19. q. 1. arti. ul.

.e. de Sũma tri. c. 1. §. fi.

.f. de ꝓſũt. Nõne .ff. de iudi. l. cum ꝓtor .C. ď pcura. .l. Marius.

non conſecratur neq; ſacerdotio inſignitur: non poteſt igi tur dici illi ligandi ſoluendiq; poteſtatem conceſſam. g. Bonifatius etiam .viii. inquit ſacramentorum perceptionem populo ut uniuerſis minime poſſe cōpetere. Nulla quoq; uniuerſitas poteſt dici uere habere aliquam poteſtatem in/ cuius actū nunq̃ per ſe poteſt. h. exire: quia ut inquit Ariſt. in libro de ſomn. & uig. cuius potentia/eius eſt actus: At tota cōmunitas eccleſię non poteſt exire in actum ligandi & ſoluendi/ Tum quia ſolus ſacerdos eſt miniſter ſacramenti pœnitentię (ut prædixi) Tum quia actiones ſunt ſuppoſitorum ſm Ariſtotelem. Præterea cui non conueniunt uerba Chriſti/non conuenit .i. diſpoſitio: ſed uerba Chriſti ad Petrum prolata eccleſiæ conuenire non poſſunt/ ut ſunt illa: quia caro & ſanguis non reuelauit tibi. &c. Et dabo tibi claues. &c. & illud. Paſce oues. &c. cum eccleſia ipſa ſit grex paſcendus. Et illud aliud Apoſtolis dictum. Quæcunq; ligaueritis. &c. Et quorum remiſeritis. &c. Et accipite ſpiritum ſanctum. Et prædicate euangelium. & alia id genus innumerabilia fere a Chriſto cum Petro/ tum cæteris Apoſtolis dicta/ſparſimq; ab Euangeliſtis conſcripta: ergo diſpoſitio Chriſti de clauibus loquens Petro tantum ſicut & alia multa Apoſtolis dicta neqnaq̃ poſſunt uniuerſali eccleſiæ conuenire/uelut corpori .k. ficto & clauium huiuſmodi penitus incapaci. ꝙ ſi dicatur poſſe eccleſiam hanc poteſtatem alicui ſacerdoti faciendam demandare. non obſtat/Primo quia fieri non poteſt/ ut poſſit alteri poteſtatem concedere/ qua ipſe careat omnino: Nemo enim dat quod non habet ſecundū uulgarem iuris .m. regulam. Item cum ex imperio illius procedit huiuſmodi demandatio non ſequitur/ꝙ ex hoc conſecrandi poteſtatem habeat propter hoc ꝙ alicui demandaret celebrare/ſicuti ē uidere in electo uel archidiacono uel aliquo alio prelato non dum in ſacerdotio conſtituto/alicui ſacerdoti mandante aliquem a peccatis abſoluere/ qui nō propterea

.g. de ſentē. exco. .c. ſi ſnia. § .1. in .6.

.h. de cler. exco. nun. c. ſi. c. q cler. ſi. d. ſeu. fu. cōtro.

.i L. 4. §. totiēs .ff. de damno infe. .c. indēnitatibus. .§. pe. de elec. in. 6.

.k. ff. de fideiuſſ. L. Mortuo no. bar. in. l. aut fcā § nō nunq̃. ff. de pen.

.m. de Reg. Iu. li. .6. Nemo. ff. eo. l. Nemo. 1. q. 7. Diabertū. ff. de acq. re. do. L. traditio.

n. d.Ant. abb.& alii in.c.Ab.excõi cato.de raptis: & no.i .c.ſuffragane is de elect.

dicuntur habere poteſtatem clauiũ quis ex eo℞ mandato ille abſoluatur/ut eſt cõis .n. docto℞ ſententia. Ideo Tho. & Bonauen.in.4.ſententia℞.d.19. dicunt ſolos ſacerdotes habere claues. Nec ẽ poſſibile cõitati cuiq̃ hoc cõuenire: ſiue coniunctim accipias ſiue diuiſim/quia abſonũ eſt dicere poteſtatem qua cuiq̃ abſolutio datur uel ligatur quis in foro poli ab eo uel eb illis immediate dependere: qui eadem poteſtate ligantur uel ſoluuntur: Verũ papalis poteſtas Petro& ſucceſſoribus collata extenditur ad ligandũ & ſoluendum omnes & ſingulos de militante eccla: Ergo impoſſibile eſt ab aliquo uel aliquibus de eccleſia collectiue uel diſiunctim ſumptis uel a tota etiam eccl.ptãtem clauiũ Petro datam ut a cauſa dependere. Et ſi dicatur papam poteſtatẽ a Conciliis accepiſſe: dic hoc eſſe falſum/ut dixi in ar. 26.

¶Concluſio. ¶Ex quo ſequitur ꝙ prędicta poteſtas clauiũ neq; quo ad ſubiectũ uel fundamentũ in uniuerſali eccl. aut clericorum uniuerſitate uel ſacerdotũ collegio/ut in quoda; cõi ſubiecto eſſe põt.

¶Concluſio. ¶Sequitur & aliud/ꝙ auctoritas ſcripturæ de poteſtate clauis hmõi ligandi& ſoluẽdi a peccatis loquens de uniuerſali eccleſia exponi non poteſt capiendo eccleſiam pro oibus ſuis mẽbris ſiue coniunctim ſiue diuiſim.

¶Concluſio. ¶Infertur & aliud/ꝙ poteſtas hmõi nõ eſt data uniuerſali eccl. ſic ut eius mẽbris ſingulatim dicatur cõpetere.

¶Concluſio. ¶Itẽ ꝙ illã exercendã alicui ſacerdoti demãdare nõ põt. Ar.35.

¶Nunc ſupereſt mẽbrum alterum explicare de ptãte clauis alterius (ecclaſticæ inquã iuriſditionis) cũ in foro cõſcientiæ/tum etiã exterioris iudicii. Et hanc dico non eſſe datam uniuerſali eccleſię/ita ꝙ ſingulis mẽbris eius ſit data ut ſingulis. Hęc concluſio manifeſte probatur hoc pacto: Inter eccleſię mẽbra omnes tam clerici q̃ prophani uiri/ & feminę/pueri/iuueneſq;/ac ſenes includũtur. Hoc apoſtoli .3.c.ad Galth. ſcribentis teſtimonio cõprobatur. Ait.n.quicunq; in chriſto baptizati eſtis/xp̃m/ induiſtis Et ut ſcribit .o. Augu. ad Bonif. in Baptiſmate: quibus efficitur mẽbrũ 463

.o. de conſe.d.4. Nulli.

chriſti / ſed non omnibus fidelibus eſt data ptās clauis : quia nec fœminis / nec prophanis / neq; clericis omnibus / neq; etiam ſacerdotibus Parrochia carentibus: ut nota. plene Thom. in. 4. d. 19. Et dictum eſt ſupra / & de ſe patet. Hanc eandem ptātem aſſero minime eſſe datam toti eccleſiæ / ut uniuerſitati ſiue mēbris eius cōiunctim / quod ſic probatur. Nulla ptās alicui uniuerſitati ſiue omnibus membris eius ſimul iunctis poteſt aliquatenus cōuenire / ad quam uniuerſitatis pars maior inabilis reperitur; ad hanc uero ptātem maior pars uniuerſitatis eccleſiæ eſt inabilis: patet quia cū ex duobus hominū generibus conſtet prophanorū & clericorum / illorū autē pars longe ſit maior q̄ horum. Illi etiā tam ſecundum leges quam canones .p. iuriſditionis eccleſiaſticæ ſint incapaces: ergo non poterit ptās hmōi eccleſię cōuenire. Patet hoc de mulieribus / quibꝰ licet de eccleſię uniuerſitate exiſtant hmōi clauis ptās penitus .q. interdicit. Mulier quippe nō eſt ſubiectum idoneum principatus / ſed ſubiectionis. Vnde dicit .r. apoſtolus ad Corint. ſcribens: Mulieres in eccleſia taceant: non. n. permittitur aliqua auctoritate loqui ſed ſubditas eſſe &c. In concilio etiā Carthagiñ. dicitur .s. mulier quamuis docta & ſancta uiros in conuentu docere non debet: Cui .t. Ambr. adſtipulatur: & Ariſt. in .3. poly. a. t: ꝙ corruptio urbanitatis eſt cū regimen ſiue dñium ad mulierem peruenit. Porro incōueniēs uidetur ꝙ poteſtas clauium ſit data eccleſię ut uniuerſitati ſiue omnibus membris eius; ꝗ̄ri aūt prophani & mulieres qui & chriſti mēbra & longe maior pars eccleſiaſticę uniuerſitatis exiſtunt a predictæ ptātis participatiōe penitus excludantur. In qualibet pterea uniuerſitate cui aliqd̄ ius cōcedit omnis ęqualiter iuſt illud participant: patet / quia canonici æqualiter ſe habent in actu cuiuſlibet ptātis quam habēt ut collegium; uerum cum oēs fideles: omneſq; clerici ſeu ſacerdotes qui in hac eccleſia includuntur quo ad ius ptātis diſſimiliter ſe habeant ut eſt exploratum. quia aliter nulla

.q. 96. d. bene. de reb. ec. nō al. c. cū laicis.
.q. de pen. & rem. Noua quedam.
.r. ad Corin. 14. c
.s. d̄ conſ. d. 4. mulier. 23. d. mulier.
.t. 33. q. 5. mulier.

fuiſſet inter apoſtolos/ nulla inter ſacerdotes maiores mi-
noreſue diſcretio poteſtatis. Neq; Petrus ipſe fuiſſet maior
quolibet alio/neq; ipſius caput eccleſię:qđ eſt falſū; Igitur
neceſſario infertur uniuerſitati eccleſię ut tali.i.oibus clauis
hmōi poteſtatem a xp̄o minime fuiſſe cōceſſam. Item ubi
cūq; uniuerſitati/ſimpliciter ptās aliqua tribuitur nō poteſt
in actum ptātis cōceſſę procedere niſi omnibus uocatis le-
.n. de elec.c.quia gitime/ & nullo.u.eo℞ cōtēpto/At ſi eccleſię uniuerſali in
pp.&.c. coram. cōi ut uniuerſitati fuiſſet data ptās clauis iuriſdītiōis/ſeque-
retur ꝙ nec papa / nec alii ꝑlati poſſent exire in actum ſeu
exercicium hmōi niſi fidelibus oibus cōuocatis cuiuſcūq;
ſtatus uel gradus prohanis uel clericis / uel ſaltem maiori
parte illo℞ quod eſt falſum / neq; ab eccleſia ſeruari uide-
mus neq; ad concilium fideles oēs uel ſacerdotes cūueniūt
Neq; papa aliiq; prelati ad execucitionē traditę ſibi ptātis
cuiuſq̄ requirunt cōſenſum/ Ergo falſum ꝙ eccleſię in cōi
aut toti collegio clericorum uel ſacerdotum clauiū ptās di
catur quomodolibet attributa. Preterea ſi uniuerſali ecclæ
in cōi / uel collegio omnium clericorum uel ſacerdotum
data foret poteſtas hmōi/ ſequeretur ꝙ ad maiorem partē
uniuerſitatis q̄ eſt prohanorum/uel ad minores clericos uel
ſacerdotes/ qui ſunt maior pars collegii tandem poſſet de
uolui poteſtas & regimē totius eccleſiæ/ & ſic ad minores
.x.21.d.inferior. & iuriſditio cōtra maiores tranſiret/qđ eſt abſurdum & ſacris
.c.deniq;. Canon.x.percontrariū. ¶ Videtur itaq; ex premiſſis infer
¶ Concluſio. ri ꝙ plenitudo poteſtatis clauium non eſt data uniuerſali
eccleſię ut uniuerſitati ſeu in omnibus mēbris eius cōiun-
ctim/ quia ſi non eſt data poteſtas clauium quod eſt minus
Igitur nec poteſtatis plenitudo ipſarum clauium: quod eſt
.y.ff.de ſer.expor. .y. maius. ¶ Argumentum.36.
.l.cui. ¶ Regimen preterea eccleſię a Chriſto inſtitutū eſt mo
narchichum:ut ſupra latius eſt probatū. In regimine uero
.z. 7.q.1.in apib'. monarchico poteſtatis plenitudo eſt penes unū .z. princi-
pem/non penes cōitatem prout in polytico/ut probat Phs

Digitized by Google

viii.ethic. & .iii. Poly. Ergo talis poteſtas eſt penes pont.
non penes eccleſiaʒ.ſi .n. foret penes eccleſiã uniuerſalem
cum illam ex omniũ fidelium collectione cõſtare ſit explo
ratum: Polyticum eſſet regimẽ/ non monarchicum/ꝯñs eſt
falſũ ergo & antecedens ¶ Argu. 37.

¶ Confirmatur hoc inſuper auctoritate .a. Leonis papę .a. 24.q.1.Manet.
dñtis. Nil eſſe ligatum uel ſolutum niſi quod Petrus liga-
uerit uel ſoluerit. Glo. ibi dicit petrus .i. auctoritas Petri.
Et ſic patet claues non eſſe penes eccleſiam ſed petrum: qa
poſſet & ipſa ligare ſi penes eam foret auctoritas. Idem etiã
.b. Leo alibi dixit. Immunẽ diuini miniſterii qui a petri ſo- .b. 19.d. ita dñs.
liditate recederet de clauibus loquẽs: ergo claues penes Pe
trum/ non penes eccleſiam: quia ſi eſſent penes eccleſiã de
buiſſet dicere ꝙ qui ab eccleſię & non petri ſoliditate rece-
deret diuini miniſterii immunis eſſe deberet. Item .c. Sym .c. 9.q.3.Alioꝝ.
machus ait uni dictum/ tibi dabo claues/ ergo uni non uni-
tati datę/ ut quidam uolunt. Corroboratur hoc & inſuper
ex dictis Gregorii ad Mauriciũ Imp. ſcribentis/ Cunctis
ait euangeliũ ſcientibus liquet/ ꝙ uoce dñica ſancto & apo
ſtoloꝝ principi Petro apl̃o totius eccleſię cura cõmiſſa eſt/
ipſi quippe dicitur. Petre amas me? Paſce oues meas/ Vide
tur itaq; Petro non eccleſię hmõi ptãs cõceſſa. Videtur etiã
illi data plenitudo qui totius gregis dominici inſtitutus
eſt paſtor/ Is autem eſt petrus/ ut in ſuperioribus eſt proba-
tum/ & dicetur infra late .43. argu. Illi ergo potius ptãs hęc
conceſſa uidetur q̃ eccleſię quę eſt grex paſcendus a Petro.
Impoſibile eſt quoq; in qualibet uniuerſitate ſubditos &
prelatos in eãdem poteſtatis plenitudinẽ cõuenire: qa ꝙ
faceret p̃latus ſubditus poſſet deſtruere .d. Pontifex auteʒ .d. 9.q.3.cũcta &
fideliũ oĩuʒ eſt p̃latus ut ſupius dictũ ergo &c. ¶ Ar.38. .c. p principalem.

¶ Corroboratur etiaʒ p̃miſſa: quia aut plenitudo ptãtis
quę ponitur eſſe in eccleſia/ aut eſt una & eadem numero:
quę eſt in papa aut alia. Non põt aũt dici ꝙ ſit alia/ quia ſic
eſſent duæ ſupremę plenitudines ptãtis quod eſſe nõ põt.

Tum quia quod ſuperabundat in unoquoq; genere unum
tm̄ eſt: tum quia pluralitas principantiū non eſt.c. bona ſm
.c. 7.q.1.in apib⁹ Pħum in fi.ſuę Methaphi. Tum quia duas ſupremas ptātes
eccleſiæ unitas non patitur: Vna etiam ꝙ ſit eadem nume-
ro poteſtatis plenitudo nullatenus dicendū uidetur: quia ſi
ſic, tunc nec Papa eſſet ſuperior & prelatus eccleſię neq; ec-
cleſia poſſet dici ſuperior Ro.Pont. quod aduerſarii fatenť.
Patet hoc, quia cū ſit penes utrūq; ptās eadem conſtat ma-
.f. de elec.inotu- niſeſte parem in parem de iure imperiū nō .f. habere. Et lʒ
it.ff. ad Trebel.l. quidam dicant poteſtatem prædictam excellentiori modo
ille a quo.§. tēpe- eſſe in eccleſia q̄ in Papa inuariabiliter & inobliquabiliter
ſtiuum. (ut aiunt) Ideo eccleſia habet iuriſditionem ſupra Papam.
Hmōi tamen ratio nihil ualet, tum quia falſum præſuppo-
nit: quia talis poteſtas, neq; quo ad ſubiectum, neq; quo ad
formam poteſt eſſe in uniuerſali eccleſia, ſed ſolum in Ro.
pontifice, ut in ſuperioribus eſt oſtenſum. Tum quia dato
ꝙ eſſet una & eadem numero poteſtas eccleſiæ in utroq; ſi-
cut in uno ſubiecto eſt impoſſibile itelligere ꝙ eccleſia ha
beat iuriſditionem ſuper Ro. Pont. non econtra. Nec pōt
circa eandem ptātem numero in uno & eodem ſubiecto fie
ri ut diuerſimode & excellentiori modo in uno q̄ in alio ca
piatur: quia eſſet perplexitatem adducere dicendo poteſta-
tis plenitudinem in utroq; & ꝙ unū ab altero ſm hmōi po
teſtatis plenitudinem ſuperetur. ꝙ ſi dicatur excellentiam
hanc & inuariabilitatem dici de eccleſia: quia illa nō mori
tur ſicut Papa, Hoc nihil ualet, quia penes ſedem apoſtoli-
.g. de.reſcrip.li. cam, quę nunq̄ .g. moritur ſaltem quo ad habitum reſidet.
6. ſi groſe & qđ Preterea dato ꝙ ſit excellentiori mō inuariabiliter (ut aiūt)
no. Bal.in .l.ſi.ff. Cum talis differentia non augeat nec minuat ptātem ipſaʒ
qđ cui⁹q; uni no. non pōt ex hoc argui: ꝙ unus habeat iuriſditionem ſuper
inno.& doc.in.c. alium: alias qui ſanctior eſſet aut diuturniorem ptātem ha
cū ſup de cā piſ. beret in eccleſia diceretur iuriſditionem maiorem habere,
& pro. quod inter errores Ioannis hus eſt reprobatum. In tota ēt
ſcriptura non reperitur poteſtatem hanc eccleſię fuiſſe tradi

tam/ſed contrarium apparet Petro.ſ. fuiſſe datã.Igitur hoc minime aſſerendum uidetur; quia quod non eſt ſanctoruꝫ patrum decreto ſancitum/ſuperſtitioſis non eſt inuentioni bus pſumẽdũ:ut.h. Inn.3.& Steph.5.papa affirmãt. Ar.39.

Præterea ut colligitur ex uerbis apoſtoli in epiſtola pria ad Cor nth.c.12.& ad Eph.6.Poteſtas clauiũ ponitur inter gr̃as gratis datas a xp̃o corpori eccl. diſtributas.uñ ait dedit quoſdam paſtores.Gratię aũt gratis datę nõ ſunt ita date corpori eccl.ꝙ oĩbus eccl.mẽbris ſint diſtributę/ſed quibuſdam tm̃ aliquę/aliis alię;quia idẽ Apl̃s ad Corin .c.12. Diuiſiones gratiaꝝ ſunt.Idẽ aũt ſpũs/ubi glo. Hic gr̃as inquit appellat diuerſos gradus & ordines/ q ſunt in officiis eccl.Et ĩfra ait.i. Apl̃s.Poſuit quidẽ deus in eccl.prĩo apl̃os ſo ꝓphetas/tertio doctores/dein uirtutes/exinde gr̃as curationũ/opitulationes gubernatiões/gñа linguaꝝ. Nũquid oẽs apl̃i ? nũquid oẽs ꝓphetę ? nũquid oẽs doctores? nũqd oẽs uirtutes? nũquid oẽs hñt gr̃as curationũ? nunquid oẽs interp̃tant? Hęc Apl̃s q̃ſi diceret nõ.Et ad Ro .12. Poſtq̃ dixit.Multi in unũ corpus ſumus in xp̃o/ſinguli aũt alter alterius mẽbra:Sequit hñtes donationes ſm gr̃am / q̃ data eſt nobis differentes/ſiue ꝓphetiã/ſm rõem fidei/ ſiue miniſterium.Glo.Eccl̃aſticũ hñtes in miniſtrãdo glo. aſſidue ſiue q docet in doctrina. ¶ Ex q̃bus uerbis apl̃i manifeſte infertur unũ/ꝙ hm̃õi gr̃æ nõ infundunt oĩbus nec ſingulis mẽbris corpis eccl.cõicãt. ¶ Alterũ/ꝙ gr̃æ tales ſingularibus mẽbris corpis pticulatim / nõ aũt uniuerſitati aut cõitati mẽbroꝝ infundunt:qppe cũ taliũ gr̃aꝝ ſubiectũ capax nequeat eſſe cõitas. ¶ Ex ſupradictis quoq; infert cõclu.ꝙ ſi eccl.uſis eſt incapax clauiũ eſt incapax iuriſditiõis & ordis p claues ſignificatoꝝ. ¶ Et ex hoc ſeqt Correlariũ ĩpoſſibile eẽ illã hr̃e iuriſditionẽ ſup̃ papã/q ip̃e careat. Ar.40.

¶ Conualidat inſuper hęc opinio tali rõe/Eccl̃a uniuerſalis ſm .k. Apl̃m ẽ corpus xp̃i/ſed papa ẽ caput totius corporis eccl.ut.J. Sym.& Marcel. põt.inquiũt/ergo erit cap̃

.h. .c. ĩter d̃ trãſl. p̃l.2.q.5.cõſuluiſti

.i. de;heret .c. cũ ex iniuncto.

¶ Concluſio.

¶ Concluſio.

¶ Concluſio.

¶ Correlariũ.

.k. ad. eph.1.c.23. q.5.ſi uos &.c. de ligurib⁹& ea cã.q .3.pro mẽbris .24 q.1.c. aduocauit.c ſciſma in fi.c.loqt .c.ubi. 3.q. 4. Engeldrudã d̃ Sacra unc.c.uno.

.l. 9.q.3.alioꝝ.24 .q.1.Rogamus.

uniuerſalis eccleſię cōſequentia patet:ſi.n.eccl. uſis eſt unū corpus/ ut tam Apoſtolus q̄ Beatus Cyprianus affirmat & ipſe eſt caput totius corporis:igitur uniuerſalis eccleſię erit caput. Concilium uero uniuerſalem eccleſiam repreſentat/ lȝ ſicte non uere/ ergo multo magis erit caput concilii:Si caput/ ergo & Dn̄s cum caput mēbris cęteris .M.dn̄etur. .m. Iulius etiam ac Gelaſius aiūt totum corpus eccleſię in hac ſibi obſeruatione conueniat: q̄ inde auctoritatē habet ubi dominus totius eccl. poſuit principatū. Si ergo totum corpus eccleſiæ quæ dicitur corpus xp̄i debet ſeruare ſtatuta Ro. eccl'æ ut capitis. patet eccleſiam Ro. ſeu Pontificē ei preſidentem/uniuerſali eccleſia ſupioreȝ. ¶ Argu .41.

¶ Pontifex quoq; poteſt tollere coſtitutionē cōcilii cōtrarium ſtatuendo/ ut eſt uidere in cōſtitutione .n. Inn.iii. factam in cōcilio generali de non trahendo reū ultra duas (ut appellant)dietas quæ per .o. Bonif.viii. poſtmodū eſt ſublat.1. Iura quoq; cōplura antiqua in .p. conciliis uariis promulgata ætatem certam ſubdiaconatus ordini ſtatuentia/a .q. Clem .v. ſublata fuere.Plures etiam canones in cōciliis æditos legimus a pontificibus reuocatos. Legitur .r. Silueſtrū canones æditos ab apoſtolis ſubſtuliſſe/quod & .s. Pelagius & Martinus fecere.Aliiq; cōplures ſūmi pont. Conſtitutiones in cōciliis æditas .t.reuocarunt ut ex ſacris Canonibus appȝ perſpicue. Q̄d fieri nō poſſet ſi papa cōcilio eſſet inferior: quia (ut ſæpe dixi) inferior ſupioris legē neq; infrigere & diētū eſt aliqd ſupra argu. 25. Argu. 42.

¶ Preterea aut dicimus Petrū habuiſſe ꝑeminentiā iuris ditionis inter apl'os/ aut fuiſſe paris pt̄atis cū illis:ſi primo modo dicas habeo intentū/ſi alio modo afferas. Dico impoſſibile eſſe quod uniuarſalis eccl'a ꝑſit pontifici/ cum .n. eccleſia predicta ſm̄ aduerſarioꝝ ſniam Apl'os rep̄ſentet/ inq; eoꝝ ius totum ſuccedat utiq; maius ius uel amplius q̄ illi habere minime potuere:ſed illis nullum ius nullaq; iuriſditio poterat ſupra Petrū cōpetere parem ſibi in omnibus

.M. de ꝑſcrip. cū nō liceat .12.d. nō decet.
.m. xi.d.nolite d̄ cōſ.d.1. Baſilicas.
.n. d̄ raptis.c.nō nulli.
.o. d̄ reſcrip. ſtatutū.§.cū uero li.6.
.p.77.d.ſubdiaconus & ſe.&.c.eps. q.Clem.gn̄ale de eta.& qua.
.r. 82.d.c.fi.
.s. 34 .d. lector .c. fraternitatis &.c. cognoſcamus.
.t. glo .in.c.ubi i uerbo Cōcilio de elec.in.6.Arch.in .c.1.de cūſtit.eo.li glo.& Io.an.in.c. ex parte de cappel mon Cano.in.c. eam.te. de eta.& qual.

Digitized by Google

cum par in parem non habeat .t. imperium/ Igitur nec uniuerſalis eccleſia pōt in pontificē iuriſditione3 aliquam exercere/niſi dicas eidem maiorē q̄ apoſtolis ptātem conceſſam/quod tum tōe caret/tum nulla auctoritate roboratur/ fieriq3 hoc nō poſſe ſtultus quilibet fateretur. Preterea falſum eſt dicere ꝙ uniuerſalis eccl̄ia Apoſtolos repreſentet: quia Epi ſolum illos .u. referunt & non alii fideles: uerum hii non ſunt uniuerſalis eccleſia ſed quota illius pars etiam parua/ nec illis amplior poteſtas quam Apoſtolis poteſt cōpetere. Igitur. &c. ¶ Argumentum. 43.

.t. de elec. Innocuit

.u. 68.d.c.fi.pſal. .44.

¶ Firmamentum inſuper eccleſiæ & fidei fundamētum .x. Ambr. tam in li. Omeliarum q̄ ſuper Marcum ſcribens Petrum appellat/& de uniuerſali eccl̄ia loquitur. Et l3 Paulus apoſtolus in ſua prima Epiſtola ad .x. Corinth. dicat/ Fundamentu3 aliud nemo poteſt ponere p̄ter id quod poſitum eſt dn̄s Ieſus: tn̄ & Petrus a chriſto fundamētum appellatur dicente Tu es Petrus & ſuper hanc petram ædificabo eccleſiā meam: Licet alio modo xp̄s/ & alio petrus nūcupetur. Ille. n. quaſi naturale ſeu uniuerſale eſt fundamētum oia ſubſtentans/ Hic autem quaſi primus lapis illi adhærens/ & ſecundum Hiero. Thomæ. Criſoſtomi/ origeniſq3 ſn̄iam petrus cum xp̄o & poſt chriſtum eccleſiæ eſt fundamentum. Vnde Aug. in ſermone cathedre beati petri inquit. Petrum itaq3 fundamentū eccleſiæ dn̄s nominauit/ & ideo digne hoc fundamētum eccleſia colit ſupra quod eccleſiaſtici edificii altitudo cōſurgit. Hunc .y. Marcellus Papa totius eccleſię caput eſſe dixit. Hunc Ilerdeñ .z. Concilium/& Gregorius paſtorem uocat totius eccl̄ię. Dn̄s etiam illum cunctæ eccleſię p̄ferre diſpoſuit: ut idem .a. Grego. affirmat. In petro etiam ſecundū eundem uniuerſalem fundauit eccleſiam. cui Cyprianus martyr adſtipulare inquiens .b. Qui Cathedram petri ſupra quam fundata eſt eccleſia deſerit in eccleſia ſe eſſe non cōfidat / ꝙ de Romana non pōt intelligi cum illa ſit .B. cathedra petri/

.x. l.d.c. fidelior .24.q.1. loquitur. .X.3.c.

.y. 24.q.1. Rogamus.

.z. 1.d. hi qui altario. §. fi. & c. ſeq.

.a. 12.d.c.2. 24.q.1 qm̄ uetus.

b. 93.d.q cathedrā

.B 24.q.1. Rogamus de elec. c. fundamenta. §. ne aūt lib. 6.

ſuper quã eccleſiã dicit eſſe fundatã.Op3 ergo ut de uniuer
ſali intelligat/q̃ ſi eſt in Ro.eccleſia fundata multo magis
dicetur fundata in Petro Ro.eccleſię pręſidente/ cũ illa pp
petrũ/non petrus pp eam a xp̃o principatũ acceperit / ut in
.23.argu.latius eſt ſupradictũ. c. Syma.quoq3 totius corpo
ris eccl.caput uocat. d. Aug. etiam inquit quis neſciat il
lum apoſtolatus principatũ cuilibet epiſcopatui p̃ferendũ.
.e. Leo inſuper papa ſummę ſedis apoſtolicę pont. ipſum
appellat.Si ſummus ergo oibus preeſt.Et Leo ait.f.Cũ bea
tiſſimus petrus apoſtolus a dño acceperit principatũ. Ana
therus etiam .g. papa.Et Io.3.Et Inn.primus principẽ apo
ſtolo℞ petrũ appellant:Eccleſia ẽt cãtat. Tu es paſtor ouiũ
princeps apoſtolo℞.&c.Sũmus quoq3 apoſtolus a .h. Leo.
uocatur.Ro.p̃terea eccleſię primatus diuino munere in btĩ
petri pſonã eſt collatus/ut.i. Leo teſtat/a quo nec .k. Anac.
diſſentit.Iulius uero .l. papa/petrum ait fuiſſe primũ oium
apoſtolo℞/quod nullo mõ quo ad uocationis ordinẽ põt
intelligi:cũ primus fuerit uocatus Andreas/ut euangeliſtę
Io.1 c.tex.legenti poteſt dilucide apparere. Reſtat ergo ut
rõe dignitatis ac poteſtatis primus dicatur. Ro.etia3 pont.
in eccl.dei ſup̃mam obtinet ptãtem/ut .m.Inn.3.manifeſte
affirmat.Et l3 iuxta beati .n. Cypr.Anacletiq3 ſniam cęteri
apoſtoli pari conſortio honoris & ptãtis p̃diti fuerint:hoc
ſane intelligitur paritatẽ hanc.ſ. in ordine & dignitate cõ
ſecrationis conſiſtere/non in poteſtatis plenitudine/ut bea
tus .o. Clemens hoc aperte declarat inquiens. Quoniam
neq3 inter ipſos apoſtolos par fuit inſtitutio/ſed unus p̃fuit
oibus.Et pont.p. Anacle. declarat manifeſtius dicẽs: Inter
ipſos apoſtolos quędam fuit diſcretio poteſtatis. Et l3 oẽs
eſſent apoſtoli/petro tñ a dño conceſſum eſt:& ipſi inter ſe
uoluerunt id ipſum ut oibus pręeſſet apoſtolis & cephas.i.
caput & principiũ teneret apoſtolatus.Alex. ẽt.2.q. ſcribit
q licet omnibus diſcipulis parem dominus ligandi atq3
ſoluendi poteſtatem daret Petro tamẽ pre omnibus & pro

.c. 9.q.3. Aliorũ.
.d. 2.q.7.puto.
.e. 63.d.i ſinodo.
.f. .24.q.1. cum beatiſſimus.
.g. 7.q.1. Mutationes .8.q.1.c.1.xi.d.c.fi.2.q.7.§. his ita uerſ.Itẽ paulus
.h. 25.q.1.c.2.29.d ita dñs
.i. 17.q.4.nemini
.k. 22.d.c.2.
.l. 3.q.6.dudum
.m. de regular.c. licet.
.n. 24.q.1.loqtur .21.d.In nouo.
.o. 80.d.c.2.
.p. 22.d.c.2.
.q. 24.q.1. Audiuimus.21.d.c.1.

Digitized by Google

oibus claues regni celoꝝ ſe daturū ꝓmiſit. Leo ēt .r.huius
inquit muneris ſacramentū ad oium apoſtoloꝝ officium
pertinere uoluit/ut in beatiſſimo petro oium Apoſtolorū
ſūmo principaliter collocaret / ut ab ipſo quaſi a quodā ca
pite ſua dona in corpus omne diffunderet. Si ergo petrus
fuit princeps & caput apoſtoloꝝ/fuit utiq; princeps & caꝑ
totius multitudinis fidelium/qui tūc ab apoſtolis regeban
tur:quibuſq; illi tunc ꝑſidebant/ut eſt uidere in rege plures
in ſuo regno gubernatores conſtituente/cui tam guberna
tores/ꝙ omnes qui ab iis reguntur regis imperio ſubditos
eſſe quis dubitet? Igitur epiſcopi qui apoſtoloꝝ ſucceſſo
res ſunt/illorumq; iuriſditioni ſubditi fideles omnes pon
tifici diui petri ſucceſſori ſubdūtur. Porro cum uniuerſalis
eccleſia nihil ſit aliud in proprio ſignificatu accepta ꝙ oiū
fidelium collectio/patet manifeſte pontificē uniuerſali ec
cleſię pręeſſe. Præterea ſi (ut prędixi) petrus uel papa illius
ſucceſſor eſt fundamentum & caput & paſtor totius eccle
ſiæ/ergo & uniuerſalis eccleſiæ quæ idē eſt qđ tota eccleſia
Totū enim & uniuerſum effectu non differunt. Cōſtitutio
etiam in Concilio Lugdunē .s. a Greg.x. edita Papā Ieſu
xp̄i uicarium petri ſucceſſorem uniuerſalis eccleſię rectorē
dominici gregis paſtorē appellat:qua auctoritate quid po
teſt eſſe manifeſtius ad ueritatis hmōi probationem. Vni
uerſalis quoq; eccleſia ſi in petro dicitur eſſe fundata/ut iu
ra super adducta probant:ergo cum habeat robur a petro
impoſſibile eſt illā petro uel ſucceſſori ꝑeſſe:& per ꝯns mul
to minus Conciliū eccleſiā repſentans. Velle aūt exponere
uniuerſalis eccleſię ꝓ uniuerſaꝝ eccleſiaꝝ & totius eccl.ꝓ
oiū eccl.ut quidā conanť ſingularē numeꝝ i pluralē reſol
uentes deliramētū qđdā uī/& cōtra oēs rhetoricæ regulas
cōtraq; oēm recte ſcribēdi normā atq; doctrinā.leges uero
Canoneſq; oēs ſalua ſemp ratione recti ſermōis debent .t.
interpretari/ atq; ea facienda eſt interꝑtatio ꝙ a .V. peritis
merito repħēdi nō poſſit/& ſm cōem hoiū intelligentiā.

.r. 19.d. Ita dñs .xi.d.c.i.de elec.c. fūdamenta .li.6.

.s. c.ubi §. Cęterum de elec.in.6.

.t. ff.de.Auro.& arg.leg.l.plautius .V. ff.đ leg.ꝑſtā. l.ſaluius & đ ſup pelle.leg.l. labeo & đ leg.3.l libero rū.§.q tñ caſſius.

Digitized by Google

Preterea neq; illos etiã reſponſio hec ullo modo põt defen dere quia cũ (ut ꝓdixi) una ſit eccl'ia in multa mẽbra diuiſa utiq; eccleſiæ particulares omnes eccleſię uniuerſalis unitatem conſtituunt/ſicut plura membra unum corpus efficiũt ut egregie & ſubtiliter id .u. Cypri.declarat latius p exẽpla

.n. 24.q.1. loquit' .17.q.1.Nouatian'. .x. 11.d.quãuis. cõplura/cui & .x. Gela.aſſentitur uniuerſas orbis eccleſias unum xp̃i thalamũ eſſe affirmans. Item ſi papa eſt rector & dñs oium eccleſiaꝝ particulariũ/collectio illaꝝ unũ in locum in nullo ipſius habet auctoritatem minuere/ ut uidere licet in rege/qui lʒ particularibus regni urbibus oibus dñetur totius regni dñs nihilominus appellatur. Paſtor etiam gregis ſingulariũ ouiuʒ ſimul/& totius gregis ſimul paſtor uocabitur. Vnde lʒ eccleſię omnes totius orbis in unũ congregentur/ſi papa ſingulibus oibus dñatur hmõi adunatio illius ꝑtãtem alterare non debet. Intelligo aũt dum de adunatiõe eccl'iaꝝ loqmur nõ de ipſis eccl.corporibus: qđ fatuum eſſet dicere ſed de eccl'iaꝝ rectoribus ac ꝑlatis. Ar.44

.y. 8.q.1.i ſcripturis & de elect.c.ſignificaſti. ¶ Prętcrea Chriſoſt.ſuper illud .y. Io.ult.Paſce oues meas eximius ait Apl'oꝝ erat Petrus & os diſcipuloꝝ& uertex collegii/uñ & negatione deleta cõmittit ei prelationem fratrũ. Caput autem auctoritatẽ non habet a mẽbris/ſed ab eo qui format totum corpus. probatur hoc inſuper ex tex. math.18.c.Vbi diſcipuli dñm interrogantes dixerũt: Quis putas maior eſt in regno celoꝝ:Quod ideo querũt ut Glo. inqt Hiero.quia diſcipuli uidentes in tributi redditionem q; petrus fuerit dño cõparatus ex equalitate pretii arbitrati ſunt ex oibus apoſtolis petrum eſſe prelatum. Chriſoſt. ẽt ut deducit Thom. in Glo.cõtinua ſuper Math.ſic ait/ Vbi paſſi ſunt aliquid humanis: Quod euangeliſta deſignat dicens Acceſſerunt diſcipuli ad Ieſum dicentes: Quis putas maior eſt in regno celoꝝ: uerecundati ſiquidẽ paſſionem quam paſſuri ſunt non dicunt manifeſte/ Tu petrum ꝑhonoraſti nobis/ſed in determinate interrogant/Quis maior eſt: Quando autem tres ꝑhonoratos uiderũt petrũ/Ioannẽ

& Iacobum in tranſfiguratione nihil talē paſſi ſunt: ſed q̃a in unum contulit honorē tunc doluerunt. Ex quibus apparet primatū Petro ſuper cęteros apoſtolos fuiſſe collatū: & ſic ſup totā eccl'am quā apſi tunc referebant: Multo igr̃ magis ſupra Conciliū illā rep̄ſentans. Argu.45.

.z. ¶ Victor p̄terea ſummus pont. Ro. eccl'am uniuerſalis apoſtolicę eccleſię ſedē appellat. Et .a. Sixtus aſſentitur inquiens. Si quis putauerit ſe a ꝓprio metropolitano grauari apud primates dioceſeos/aut penes uniuerſalis apoſtolicæ eccleſiæ papā iudicetur .b. Nicol. etiam papa inquit. Decernimus atq; ſtatuimus ut obeunte huius Ro. eccleſiæ uniuerſalis pont. .c. Inno. etiam .3. ait. Nos qui ſumus ad regimen uniuerſalis eccleſiæ ſuperna diſpoſitiōe uocati .d. Bonif. etiam .8. de pont. renuntiatione loquens. Maxime inquit cū ſe inſufficientem agnoſcit ad regendam uniuerſalem eccleſiā. Patet ergo uniuerſali eccleſiæ ex p̄miſſis auctoritatibus euidenter papam p̄eſſe. Argu.46.

.z. 2.q.6. ſi qs putauerit.
.a. 2.q.6. ſi quis putauerit.
.b. 23.d. in nomine domini.
.c. đ iudi. c. nouit
.d. c.1. de renū. li.6

¶ Confirmatur etiā hæc opinio ex conſtitutione .e. Clementis .5. Ait enim. Nos igitur in ſancta dei eccl. cui diſponente dn̄o p̄ſidemus/quæ quidē [illegible] eſt. Ecce manif. ſte apparet papā uniuerſali eccleſiæ p̄[illegible]. Cū (ut ex ſuperioribus apparet) illa dicatur .f. unica [illegible]a ſine ruga & macula &c. Nec pōt hic accipi pro uniuerſis eccleſiis/cū unica tm̄ eſſe dicatur: ergo neceſſe eſt hoc de uniuerſali eccl. intelligere/illi igitur ſubeſſe non poteſt. Argu.47.

.e. Clem. i. §. nos igitur, de ſenten. excō.
.f. 24.q.1. loqtur.

¶ Cauſatum quoq; ſm̄ Pħum/a quo nec .g. leges diſcrepant/non debet eſſe maius uel potentius ſua cā: ſed a Petro oēs dignitates eccleſiaſticę cuiuſcunq; gradus cauſam atq; originem habuere/ut ſacri Cano. atteſtantur: ut ſupra latius probatū in .xi. & .xxx. arg. pro hac parte adducto. Fieri ergo non poteſt ut his ſeu eas tenentibus poſſit ſupra Petrum uel eius ſucceſſores uice ipſius Petri fungentes iuriſditio uel poteſtas ulla cōpetere: q; ſi illis contra papam nō datur iuriſditio: multomagis denegabitur prophanis oībus/

.g. ff. đ iure codicil. .l. qđ p manus & de acqui. re. do. .l. per hereditariū.

cum illis oi̅s in clericos exercendi poteſtas a iure tu̅ ciuili
tu̅ canonico interdicatur:uerū uniuerſalis eccleſia nihil eſt
al.đ (ut ſępe dixi) q̄ xp̄ianoꝝ collectio:Xp̄ianoꝝ uero oi̅-
um ſm̄ diuū Hiero .H. Duo ſunt gn̄a/clericoꝝ unū/laicoꝝ
alteū:impoſſibile eſt igitur uniuerſali eccl. ſupra papā iu-
riſditionē cōpetere tā clericoꝝ q̄ laicoꝝ reſpectu. A.48.

H. 12.q.1. duo.

¶ Damaſcenus etiam ſuper illud Lucæ .7. c. Faciamus
hic tria tabernacula. Non te dn̄s inquit tabernaculoꝝ / ſed
uniuerſalis eccl. conſtructorem conſtituit:ſi eccl. conſtruc-
tor/quo mō ei poteſt ſubeſſe? Preterea Chriſo. ſuper illud
Lucæ .22. Ego pro te rogaui &c. Omiſſis inquit alijs uenit
ad Petrū ceteris p̄latum. Item Aug. tractans illud uerbum
dn̄i Petrus ambulat ſuper aquas, Dicit primo Ap̄lo.i. Petro
in ordine apoſtoloꝝ firmo & p̄cipuo/ in quo figurat̄ eccl.
Sctūs Cyrillus ēt ſup illo. Tu aliq̄n cōuerſus. &c. Cū te prin-
cipem apoſtoloꝝ deputauerim. Rabanus quoq; ſuper il-
lud. Tibi dabo claues &c. ait. Qui enim maiori deuotione
Regem cęloꝝ confeſſus eſt pr̄ę ceteris/donatis clauibus re
gni cęleſtis honoratus eſt. Argq.49.

h. ff. đ acq re do. l. trad tio & đ tri-ticar. l. in hac §. ſic itaq; inſti. đ actio .i. ff. cōmod .l. ſi ut certo. §. ſi duo-b⁹ & .ff. uti. poſſid .l. ſi duo & .ff. de p̄ca .l. duo & de agr. poſ l. 3. §. excō tratio ubi p doct.

¶ Xps quoq; Petro dixit. Tibi dabo claues. &c. Hoc uerbū
dare de iure dn̄ii tranſlationē .h. importat. Si ergo dn̄ium
clauiū Petro eſt datū/claues aūt nō fabri factas/ ſed pleniſſi
mam ligandi & ſoluendi ptātem p illas ſignificata; docto
res ſacri intelligunt:impoſſibile eſt clauiū hmōi dn̄ium &
ptātem eſſe penes eccl. quia aut dices illud eſſe penes petrū
& eccl. inſolidum:Et hoc fieri non poteſt/ quia continet re
pugnantiam/q̄ eiuſdem rei duo ſint dn̄i.i. inſolidū. Si aūt
dominiū eſſe diuiſim in perſona utriuſq; affirmes / & hoc
minus ſtare poteſt/tum quia fidei unitati repugnat. Vnam
unim ſanctā eccl. ſymbolus canit/ tum quia nec Petro ſup
eccl. nec eccleſię ſupra petrū poſſet tunc iuriſditio ulla cōpe
tere/contra mentem aduerſarioꝝ/ut dixi in .37. argu. Par. n.
in parē non habet imperiū. Pręterea nō legitur q̄ xp̄s cuiq̄
claues dederit/uel alteri q̄ Petro ſe daturū p̄miſerit. Dicere

Digitized by Google

aũt Petro claues fuiſſe promiſſas & non datas/ ut nonnulli
aſſerunt /quibus Abb.ſiculus in ſuo tractatu de ptãte papæ
adherere uidetur impiũ eſt atq; hereticũ: Xp̃m enĩ; menda.
cem faciunt ſi ſuam promiſſionẽ nõ impleuiſſet:ut dixi in
xi. arg.in fi.Pręterea eſt contra Cano.& maxime ꝯ .k.Aug.
ſniam dicentis.Petrus qñ claues accepit eccl. ſctãm ſignifi.
care uĩ.P; ergo Petro claues datas fuiſſe. Ar. 50.

Pont.pterea ſolus põt ſtatuta gñalis Cõcilii interpta.
ri dicente .l. Greg.Quotiens aliqua de uniuerſali ſynodo
aliquibus dubitatio naſcit̃ ad recipiendã de eo/qđ nõ intel
ligunt rationẽ/aut ſponte ii qui ſalutem animę ſuę deſide
rant ad apoſtolicã ſedem p recipienda ratione cõueniant.
Ergo papa Concilio eſt ſuperior: alias geſtoꝝ in concilio
interpretatio ad cõciliũ nõ ad papã ſpectaret. Inferior qp.
pe ſupioris legẽ interpretari nõ .m.põt:ita ut eius interpta
tioni ſtetur:quia ille habet auctoritatẽ .n.interptandi legẽ
uel canonẽ/ qui habet auctoritatẽ cõdendi. Argu.51.

Nauis quoq; Petri ſm Ambr. ſup Marcũ uniuerſalem
eccſia; .o. prefigurat/ſicut igit̃ Petrus naui pręeſt eccleſiam
repſentanti/ ita & eccl.p illam repſentate/ Figurãtis .n. &
figurati ſeu repſentantis ac.p.repſentati diſpar cõditio eſſe
non debet. ſicut in ſimili dicitur de arca Noe / extra quam
mortalium ſaluatus eſt nullus: quę & ipſa eccleſię eſt .Q.
typus ita extra catholicã eccl.nullus.q.ſaluabit̃. Ar.52.

Item pro hac parte adducitur illud qđ in paſſione xp̃i
habetur Io. 18. Petrus educens gladiũ pcuſſit ſeruũ pont.
auriculãq; ei dextrã abſcidit ubi Gre. ait.tollit ergo Petrus
aurem: quia ipſe eſt qui accepit claues regni celoꝝ / ille.n.
cõdemnnat qui abſoluit. Io.etiam ult.c. dicit̃.Paſce oues
meas: exponit Criſoſto. loco mei prępoſitus eſto & caput
fratrum tuoꝝ Argu.53.

Legitur ẽt in actibus apſoꝝ.c.xi.ois generis animan.
tia fuiſſe Petro oſtẽſa tam imũda ꝙ mũda/ dictumq; ſtupen
ti illoꝝq; cõmeſtionem phorrenti/Petre occide& mãduca

.k. 24.q.1. quod cũq;.11.d.c.1.

.L. 17.d.nec licuit 20.d.de libellis đ cõceſ.pb.dilectus

.m. L.1.§.ſiqs.ff. đ appella.no.glo. & Bar.in.l.ab exe cutorĩ i prin.eo.ti.

.n. C.de leg.l.fi. .xi.q.1.§.his ita.

.o. 24.q.1. Non turbatur.

.p. ff. đ off. eius cui mãd.ẽ iuriſd.l & ſi ptor.

.Q. 24.q.1. qm̃ uetus.

.q. de ſũma tri.c. 1.§.una.

Digitized by Google

q̄d ſm Albertũ magnũ alioſq; doct. ſacros cõplures oĩmodam petri in toto orbe ptãtis plenitudinẽ ſignificare uidet: & nihil in orbe terrarum/quod in os eius non eſſet intraturum/ cuiuſq; curam ipſe nõ eſſet habiturus. Si ergo ſoli Petro tã inſignis figura eſt p̄monſtrata/ipſi tñ & non aliis plenaria iuriſditio conceſſa ut: Ipſe igitur ſuper oẽs alios eſt/ & ſic ſupra Concilium. Preterea .r. Inno.4.dicit papã habere in ſua ptãte eccleſiã militantẽ:quomodo ergo pót dici eccl.ia illo ſuperiorem ſi in eius ptãte conſiſtit: repugnare hæc in uicem manifeſte uidentur. Argumentum.54:

.r. c.inq̄ſitionis ĩ ſi.de ſenten.exco.

¶ Chriſtus etiã dicendo Petro/paſce oues meas:omnes oues: ut .s. Inn .3. affirmat illius curę cõmiſſe uidetur/ ergo & apoſtolorum ac epõrum in eorum locũ ſuccedentiũ/ cum & ipſi Chriſti oues forent/nec nõ chriſticolarum oĩum cura petro pariter cõmiſſa dicetur. Quare conſtat tã hos q̄ illos petro fuiſſe ſubiectos. Poſſent plura adduci q̄ curioſioribus relinquo perueſtiganda/ſat eſſe debet principaliora & urgẽtiora in medium adduxiſſe.

.s. d̄ maio.& ob. ſuiite.

¶REPLICATIONES CONTRA ADVERSARIORVM RESPONSIONES AD HANC PARTEM.

SEd quia opinioni prædictę pleriq; perperam aduerſantur: ut Abb Siculus & Lud. Ro.Io.Ger ſon & nõnulli ueritatis inimici conanſq; ad ſupius allegata/nõ ſine magna tñ Canonũ uiolatione reſpondere. Viſum eſt mihi non incongruũ illorum reſponſiones ſubiicere: illaſq; ut uanas friuolaſq; refellere / & ad ſupra allegata primo ad auctoritatẽ Simachi dũ dicitur cauſis Pont. a nullo hoĩum iudicandas. Dicit Abb p̄dictus in ſuo tractatu de ſingularibus hoĩbus intelligendũ/ nõ de Concilio/quod hoĩum appellatione nequaq̄ cõp̄henditur. Et eodẽ mõ reſpondet ad auctoritatẽ Boni.ac loco ſupra

adductā du; dicit / mortaliū nullus huius culpas ꝑſumat re d arguere. Tu uero dic reſponſionem hanc nō ualere / quia licet Concilium ſit perſona ficta/in eo tñ hoïes interueniūt ut collegiū & quicquid fit p illud dicitur fieri p homines in uniuerſo non particulatim. Probatur hoc manifeſte auctoritate. A. Symachi/ubi epi in ſynodo cōgregati dixere q̄tum ad hoïes reſpicit/ſit Symachus immunis & liber; cuius cām totā dei iudicio reſeruamus: Ecce ibi app; ſniam ferri a Cōcilio & Syma. a iudicio hoïu; abſolui/ergo falſū ē Cōciliū hoïu; appellatiōe neq̄q̄ cōphēdi. Vñ uniuerſitas pōt delinq̄re & errare/ & pōt. ſ. puniri de iure: qa hoïes de uniuerſitate ſunt ii qui delinquūt: quare hoïes ut ſint op; qui ſunt in Concilio/ & qui papā ſunt iudicaturi / licet non particulariter ſed uniuerſaliter. Hoc aūt non facit quin dicatur tunc ab hoïbus iudicari: quod manifeſte Canones prohibent/ & .b. regula iuris eſt/dicens cū quid una uia prohibetur uni/ad id alia nō debet admitti. Præterea hæc rñſio tollitur per uerba .c. Gelaſii dicētis. Totius eccl. appellationes ad hmōi ſanctæ ſedis examen uoluerunt deferri/ab ipſa uero nuſq̄ prorſus appellare ſanxerunt: ac per hoc illam de tota eccleſia iudicare ipſam ad nullius cōmeare iudicium. &c. Si ipſa de tota eſt eccleſia iudicatura & nullius iudiciū ſubitura: ergo nec uniuerſalis eccleſiæ ſubibit iudiciū/quia hoc uerbū nullius aptum eſt omnia cōprehendere/ tam homines q̄ collegia uel uniuerſitates quaſcūq;: Vniuerſalis igitur eccleſia excluderetur a iudicando pont. fieriq; non poteſt ut ipſa illum iudicet/a quo eſt iudicanda: quia inferior ſuperiorem iudicare nō poteſt. Premiſſa etiā reſponſio Abb. & alioꝝ tollitur per ꝑallegatā auctoritatē Symachi du; inquit/Alioꝝ hoïum cauſas deus uoluit per hoïes terminari ſed ſedis huius preſidem ſuo ſine queſtione reſeruauit arbitrio/Voluit beati petri apoſtoli ſucceſſores cęlo tm̄ debere innocentiam/ & ſubtiliſſimi diſcuſſoris indagini inuiolatam habere conſcientiā. Si ergo papa dei arbitrio iudican-

.A. 17.d.§ hic ēt.

.a. de exceſ. ꝑl. dilecta no. B ır. in. l. aliud .§. referf .ff. d reg. iu. & i .l. aut fcā. § nōnūq̄ .ff. d pen. .c. Romana .§ uniuerſitatē &.c. ſi ſnia d ſētē. exco i. 6. no. Bal. & ang in .l. Metū .§. animaduertendū .ff. qd met. cā. ab i. c. dilect'ı. de Simo. .b. d reg. iu. cum qd una uia. li. 6. .c. 9. q. 3. ipſi ſunt canones.

dus relinquitur ab hominū iudicio eripitur ſiue illud in uniuerſo uel particulatim preſtet. Vnius n. incluſio alterius eſt .d. excluſio: Igit & a iudicio cōcilii quod ex hoibus cōſtat (ut modo dixi) papa eripietur. Itē ad pmiſſam Bonif. auctoritatē dicunt/ q loqtur quādo Papa eſſet deſes & negligens in omittendo: quia ſuam propter ignauiam eccleſia peſſundaretur/ſecus ſi propter ſua ſcelera & facinora eccleſia ſcandalum pateretur: quo caſu dicta auctoritas locum nō habet: quia grauius eſt delictū in cōmittendo q̄ in negligendo cōmiſſum. Verū ultra dicta ibi dic qd̄ hec rñſio per uerba ipſius Bonifatii aperte cōfunditur dū dicit. Huius culpas preſumat redarguere mortaliū nullus. Hoc uerbum culpa oēm modū peccādi cōprehēdit ſiue in faciendo ſiue in omittendo cōſiſtat. Ait. n. f. Ioan. papa culpā facientis habet: qui pōt corrigere / negligit emendare / Negligens ergo dicit facere & negligētia .g. punitur ſicut delictum. Et .h. Aug. qui deſinit obuiare cum pōt cōſentit/&.i. Eleuterius negligere / cū poſſis perturbare peruerſos / nihil aliud eſt q̄ fouere: nec caret ſcrupulo ſocietatis occulte qui manifeſto facinori deſinit obuiare. Paſtor ēt ſm .k. Gregorium Qui delinquentes nō arguit/tacendo occidit. Et .l. Ambr. de officiis: Qui non repellit iniuriam a ſocio cū poteſt/tā eſt in culpa/q̄ ille qui facit: Negligentia igitur punitur ſicut delictū patratum. Nec refert quomodocūq; papa ſiue negligendo ſiue facinora perpetrando eccleſiā ſcandalizet cum par ſit delictum. Et .M. Io. 8. ait. Qui crimina quæ poterit emendare non corrigit/ipſe cōmittit. Nihil pterea de .m. iure refert quid ex equipollentibus fiat: Hoc ſatis eſſe debz ad demonſtrandū q propter hmōi ſcandalum papa minime poteſt deponi .N. ciuiles: pterea leges dicunt q non faciens ad quod quis tenetur contra illud dicitur facere.

Præterea hæc reſponſio Abba. non tenet dicente Anthero papa .n. facta ſubditorum a nobis/noſtra uero a dño iudicātur/ergo etiam in iis quæ in faciendo cōſiſtunt papa a ſolo

.d. de pſump. nō ne. ff. de iudi. l. cū pretor.

.f. 86. d. culpam.

.g. 16. q. 6. conſuetudo in fine.

.h. 23. q. 3. c. fi.

.i. 2. q. 7. Negligeē

.k. 43. d. epheſiis.

.l. 23. q. 3. Non inferenda.

M. 23. q 8. c. pterea

.m. ff. ſi cer pe. l. certū & de lib. & poſtu. l. 2 & 3. & d cond. & demonſt. l. noīatim.

.N. ff. de reg. iu. l. qui nō facit & q̄ in frau. red. l. in fraudem. no. Bal. in l. de qbus in. 23. col. de legi.

.n. 9. q. 3. Facta

dño iudicatur. Item ſi in leuiorioribus relinquitur dño iudicandus tanquã exactius de illius uita perſcrutaturo / quia ut ait .o. Symachus non habet reus apud illum de allegationis nitore ſubſidium / quanto magis in grauioribus dei iudicio relinqui debet ab eodem grauius puniendus. Nec obſtat ꝙ nonnulli dicunt papam poſſe pro notorio crimine cõdemnari / quia dico propter hanc notorii qualitatem minime tribui iuriſditionem illam alias non .p. habenti / Neq hoc iure cautum reperiri: ut patet in clerico notorie delinquente / contra quem iudex laicus nullaʒ propterea iuriſditionem .q. ſortietur. Et licet papa male agat ſoluʒ deũ iudicem habet. Nec obſtat auctoritas .r. Clementis / quod propter obſtinationẽ uideatur potius membrũ diaboli q̃ xpi: & potius infidelis q̃ fidelis: quia idem eſt in quolibet criminaliter peccante / qui ꝑ pctũm efficitur mẽbrũ diaboli & illius ſubditus .s. poteſtati / & totiens deũ quis negat ſm .T. Hier. quotiens peruerſa agit & quilibet peccator dr eſſe extra .t. eccleſiã. Item ſequeretur ex hoc ꝙ papa ꝓ quolibet peccato mortali poſſet deponi / quod falſum eſt / quia requiritur hereſis uel infidelitas ſtricte .u. ſumpta ad depoſitionem. alias ſequeretur ꝙ pro crimine ſimoniæ poſſet dãnari / cum & illa large .x. hereſis appelletur: quod a ſacris doctoribus non .X. tenetur: Excõicatus ẽt hereticus appellatur tam a .y. Nico. papa / q̃ ab Iuſtin. Imp. Dr ergo membruʒ diaboli & infidelis large cũ habeat fidẽ informẽ / non ſtricte ſicut hereticꝰ uerus q caret fide. Ad auctoritatẽ Ana. in .27. arg. adductã dicẽtis. Electionẽ pont. deũ ſuo iudicio reſeruaſſe: dicunt nõ loqui / qñ cauſa electionis ſubeſt ut hereſis / ſcandali / uel delicti notorii. Veruʒ hæc rñſio nihil ualet quia papa nõ peccãte / uel illius delicto non apparente / fruſtra de illius electione tractaretur. Occulta enim pctã latent: & niſi a deo iudicari .z. non poſſunt / cui nota ſunt omnia. Cauſa ergo ut ſit oportet / alias canon ille foret indubitabilis: quod iuri .a. repugnat. Inno. etiam auctoritati

.o. 9. q. 3. Aliorꝝ. .p. C. de iuriſd. o. iu. l. magiſtrie. & ibi no. Bal. & Sal. & Bal. in. l. crimis .C. qui accuſa. .q. ut plene no. ꝑ Inn. D. Ant. D. ab. & alios cano. i .c. uerũ de foro cõp. & in. c. at ſi clerici i prin de iud. & in .c. 1. de mut. pet. & ubiq ꝑ Io. an. & d Ant. & Abb. .r. 38. d. c. ſi. .s. 24 q. 1. miramur .T. xi. q. 3. eſtimãt .1. q. 1. ut euidẽter. .t. 24. q. 3. de illis & c. ſequenti. .u. glo. 79. d. ſi qs pecuniam. .x. 1. q. 1. c. fertur. & c. eos de ſimo. .c. qm̃. .X. de elec. c. licet gl. 79. d. ſiqs pecu. .y. 4. q. 1. c. 2. i aut. de priu. l. dot. poſt prin. col. 8. .z. de ſimon. tua i ſi. 32. q. 5. c. ſi. .a. ff. ad carbon. .l. quod labeo.

in .19 .argu.adductę:Ibi neq; a clero neq; a popu'o iudicabi
tur.&c Rñdent ꝙ non loquitur de clero aut populo faci-
ente Concilium.Nã ſi totus clerus uel popu'us eſſet in uno
loco congregatus nõ diceretur pp hoc Conciliũ niſi eſſet
Concilii faciendi cauſa congregatũ/ſicut de alicuius ciuita
tis populo dicitur qui ſi totus ad facinus aliqđ patrandum
cõcurreret/nõ diceret ciuitas maleficiũ cõmiſiſſe/niſi prius
fuiſſent ciues legitime cõgregati/& in uniuerſitate delibe-
raſſent illud cõicato conſilio perpetrare : ut eſt doctoꝝ .b.
ſnia uera & probata.Et ſi tex.de Concilio uoluiſſet intelli-
gere clare utiq; hoc .c. dixiſſet.Verũ hæc rñſio nihil ualet/
quia cũ ibi tractetur an papa poſſit ab aliquo iudicari/ intel
ligi debet de iudicio/alias legitime & rite faciendo/qa uer
ba legis fruſtratoria eſſe non debẽt/atq; ita interpͥtanda ut
cia .d. rite fiant & ualide. Vnde cũ ponitur queſtio de cle-
ro & populo poſſint ne Põt. iudicare/intelligi debet de cle
ro & populo ad hunc actũ iñmodo iudicandi Pont cõgre
gato an id poſſet facere/& deciditur ibi ꝙ non ex defectu
poteſtatis ipſoꝝ. Ad decretalem uero .e. Alex.iii.ſuper põ
tificia electione editam/dicentẽ aliquid pcipuũ in Pont.ele
ctione conſtitutũ/quia deeſt ſuperior ad quẽ recurratur: di-
cunt illam loqui/qñ Conciliũ nõ eſt tunc actu cõgregatũ /
quia uere eo tẽpore deeſt ſuperior/ſecus ubi foret congre-
gatum:quia tunc adeſſet ſuperior ad quẽ poſſet recurri per
q̃ faciliter. Porro rñſio hæc per uerba eiuſdem decretalis
confunditur. Ait enim ponendo cauſam differentiæ inter
Ro.& alioꝝ Pont.electionem quare aliud in uno q̃ in alio
ſtatuatur/quia in electione papę non poterit ad ſuperiorem
haberi recurſus. &c. Verbum hoc poterit cũ futuri ſit tpis
cõphendit non ſolum quãdo cõcilium foret electiõis tpe
cõgregatum:ſed etiã poſtea quandocũq; adunaretur/quia
ſi cõcilium foret ſuperius/ falſa foret illa rõ per pontificem
aſſignata:ꝙ ad ſuperiorẽ non potuit haberi recurſus/ pote-
rit naq; ad ſuperiorem recurri ſaltẽ quãdo cõcilium cõgre

.b. Bar.in.l. Aut facta .§. Nonunq̃ coſ.ſi.ff.đ pen.d. Ab.pᵘ aſ in.c di lectᵘ de Simo.no. đ pen.in.6. felicis p Can.oẽs.

.c. L.ſi ſeruũ .§. nõ dixit.ff.đ acqr her .L .una .§. ſin aũt ad deficiẽtes .C.de Cad .tol.

.d. L .4.§. cõdẽ natũ.ff.đ re.iudi. .L .nõ putauit.§. nõ q̃uis .ff.cõtra. tabul.

.e. đ elec.c.lᵹ.

gabitur.Verū cū Conciliū ſit inferius/ papa āt ſupior/ ideo
ad ſupiorē recurri nō poterit/non ſolū tunc ſed ēt poſtmo
dū qñcunq; cōtigerit Conciliū celebrari.Præterea ſi uoluiſ
ſet pont. aſr intelligere p uerba pñtis tpis locutus fuiſſet di
cēdo/Tunc cū electio celebraſ ad ſuperiorē recurſus hři nō
pt:Et ita pcedere poſſet Abb.mſio ad decretalē pallegatā/
Illā tñ puerſe intelligentis. Sed ambitio hoies ſane doctiſſi
mū ꝯ ueritatē & ꝯ prius a ſe ſcripta loqui ipulit/ qđ uitium
(ut ait Saluſtius) mortales cōplures falſos fieri coegit.Ob
unū qppe uelduos canōes pperā iterptatos aduerſarii cano
nū pene īfinitatē conaſ euertere manifeſte hāc ueritatē.pbā
tiū . Adducūt hi ēt nū ad ſuę intētiōis fundamentū pcipuū .f. 21.d.Quāuis.
.f. Gela. papę auctem ſic dicentis.Quāuis uniuerſæ p orbē
eccl.catholicę inſtiturę unus thalamus xpi ſint tñ ſctā Ro.
eccl.catholica/nullis ſynodicis cōſtitutis cæteris eſt plata:
ſed euāgelica uoce.&c. Intelligiſ plata cæteris eccl.pticula
riter cōſideratis ab eadē Ro.eccl.diſtinctis.Et ita intelligiſ
dictū .g. Greg.ſupra adductū dicentis de Petro/ ꝙ dñs cun .g. L.d. Cōſide
ctæ eccl.illū pfecit/ut debeat exponi.i. cūctis eccl.pticulari randum .
bus/nō aūt eccl.uſi:ut pbat illud uerbū /cęteris Pelagii pxi
me allegatū/ut uerba in ſenſu cōgruo recipianſ & magis .h. c. Abbate de
.h. ualido/& iura iuribus.i.cōcordenſ.Ita ēt intelligūt con Verb.ſig.li.6.
ſtitutionē Cōcilii .k. Hilerdeñ aſſerentis petrū totius eccl. .i. de elect.cū ex
paſtorē a dño cōſtitutū/ut totius eccl.i. oium eccl. exponi pediat li.6 C. de
debeatEodēз mō Greg.uerba exponūt dū dixit Petrus ptā Inoff.dot.l.1.
tem regni accepat/ut quo ad eccl. particulares nō aūt quo .k. L.d.Hi.q.§.r.
ad uniuerſales eccl.intelliganſ/cuius caput & rex eſt xps. ꝙ
āt nō accepit ptātē uniuerſalis eccl.pз cū ex ſupradicta Gel.
auctoritate/tū ēt ex .l. Greg.uerbis Alexādrino patriarchæ .l. 99.d Ecce.
directis uetāris uniuerſales ſe noīari.Similiter Ambr.uerba
interptanſ appellātis Petrū petrā/ qđ nō ideo ibi dr Petrus .M. đ cōſec.d 2.
petra/ad denotandū ꝙ eccl.fuerit ſup eū fundata iuxta illđ Re.uea 1.ad cori
.M. apſi/de ra āt erat xps/ſed fuit dictus petra ad denotan th.x.c.
dū ꝙ in articulis fidei fundamenta p ſuā pdicationē poſue

Digitized by Google

fit ut ibidē dr̄/ſed hęc rn̄ſio nō ualet;qa ſi poſuit fūdamen
ta fidei ergo eſt caput fideliū ab eo i fide fundatorꝶ.At uſis
eccl.ex fidelibus cōſtat ergo uſis eccleſię petrus eſt caput ſi
caput dn̄s ē ut ſit opꝫ cū caput mēbris cęteris dn̄ēr. Eſt.n.
petrus primū caput poſt xp̄m/illiuſqꝫ uicē gerens:ut dixi i
rn̄ſionibus ad argu. partis ꝯnę.Itē dū dr̄ ſup hanc petram
fundabo eccl.meā exponūt.i.ſup hunc articulum fidei quē
nunc cōfeſſus fuiſti dicēdo.Tu es Petrus.&c.Fundabo ecc.

.m. 19.d.c.ita dominus.

meá/quá expoſitioné Io.m. glo.ponit.Quæ tn̄ tex.illum
uiolare ur̄ dū dixit.Sup hanc petrā & nō ſup articulo a te
cōfeſſo .Preterea abſurdū ur̄ eccl.ſup unū articulū tm̄ fun-

.n. d̄ ſuma.tri.c.1.

datam cū.xii.articuli .n. exiſtant quos catholica eccl.tenet
q oēs ita inuicē ſunt cōnexi/ut ſi unus corruat totius ſacrę

.N. 9.d.ſi ad ſcripturas.

ſcripturę ſm̄ .N. Aug. auctoritas euaneſcat/Dicta uero per
Amb.ad regimen particulariū referunt/ nō āt ad regimen

.o. 24.c.1.loqr̄ & .c.oibus & c.A recta apl̄s ad eph.5.c

.p. 2.q.7. Beati petrus.

uſis eccl.q̄ ē corpus myſticū/qđ paſtorali officio petri nūq̄
indiguit/nec indigebit cū ſit (ut aiunt) ipeccabile/ nō hn̄s
maculā neqꝫ .o.rugā/ſed xp̄m caput ſuū & ſponſuꝫ fuit fun
damentū fidei in nationibus.Eodē mō rn̄dēt ad uerba .p.
Amb.dn̄tis/qꝫ Roma principatū& caput obtinuit nationū
ut illud caput & principatus referat̄ ad pticulares eccl p or
bem diffuſas/ nō ad uniuerſalē eccl.q̄ eſt corpus myſticū/
ſup qđ eccl.Ro.nūq̄ ptātem accepit/ ſimili mō ad oia iura
reſpōdent: quę Petruꝫ aliqn̄ totius eccl.paſtorē appellant/
aliqn̄ caput & principē oiuꝫ fideliū/ Alibi rectorē uſis eccl.
& gregis dn̄ici directoreꝫ uocant. Ro. quoqꝫ eccl. uniuer-
ſorum xp̄i fideliū matrē ſępe nūcupant/ & alia id genus in
ſupioribus deducta epitheta illi tribuūt.Vt pmiſſa oia attri
buta:quo ad particulares eccl.p orbē diffuſas ſint itelligē-
da nō quo ad uniuerſalē eccl.cui nunq̄ Petrus legit̄ fuiſſe
ppoſitus.Verū ut ſupra dixi arg.15.hęc opi. cōfundit̄ p Bo-
nif.8.in phem.6.li.Dū ait Ro.eccl.uniuerſalis eccl.plaram
& totius orbis pcipuū obtinere mgr̄atū.ergo & uniuerſalis
eccl.cū ſit illa i orbe/ obtinebit principatū ſumēdo argu.

de maiori ad minus/qđ eſt ualidum:quia ſi dñ itur conti-nenti.ſ.orbi certe & contento (eccleſię inq̃ uniuerſali) opȝ ut dñetur.Item (ut ſupra dixi in arg.43.) Petrus dr̃ firma-mentum eccclefię uniuerſalis;ergo eſt ſuper illã.Itẽ nomen ſuũ Petrę cõicauit eidẽ ut .q. Nico. papa inquit & ſupra dixi/ut ętemi templi ædificatio/mirabili munere gratię dei i petri ſoliditate conſiſteret.Ex quibus pȝ eccſam ſuper petrũ fuiſſe fundatã .r. Cypria.etiam aſſerit ſuper unũ petrũ fuiſſe eccleſiam ędificatam.Prętetea dum negatur eccleſiã fuiſſe fundatam ſuper petrũ eſt contra .s. Hier. auctoritatẽ dicentis' ſuper hanc petram fundatam eccleſiam/ſcio de petro loquens & .t. Gregorius ait chriſtus ſuper apoſtolicampetrã uniuerſalem fundaſſe eccleſiam ut p̃dixi qđ de xp̃o non p̃t intelligi qui non fuit apl̃us ſed apoſtolorũ dñs & magiſter ut in.21.arg.latius hoc probatur.Prętetea dñs Card. de po. papæ li.2.hæc dicta acriter ipugnat.Ex qbus plura reſultant inconueuientia & abſurda. ¶ Vnũ in primis/quia dũ fatentur petrum eſſe caput nõ aſſignando ei unum corpus cuius ſit caput ſed plura/ſingulos uȝ fideles ſingulaſq; eccleſias ut ſingula ipſius corpora/uidentur monſtroſam reȝ facere. Alterum quia dicendo petruȝ fuiſſe caput oium particula-rium eccleſiarũ/nõ aũt uniuerſalis eccleſię contradictioneȝ implicare uidentᷣ / cũ illa ex particularibus eccleſiis conſtet ut .x. Gelaſii auctoritas ſupra adducta probat dicentis / ꝙ uniuerſæ orbis eccleſiæ unus thalamus xp̃i ſunt/& .y. Cy-prianus unam ait eſſe eccleſiam per totum munduȝ in multa mẽbra diuiſaȝ. ¶ Tertiũ ꝙ cũ eccleſia ſit unũ corpus/ut ait.z.Apl̃s:corpus ãt debeat habere unũ caput homogeneũ .i. eiuſdem naturę: ut.ſ.uiſibile ſit & conuerſetᷣ cũ corpore cuius eſt caput/negãdo petrũ poſt xp̃i abſentiã ab eccl.cap̃ uniuerſalis eccleſiæ non fuiſſe: fateri neceſſe eſt illam eſſe acephalam.i.ſine capite uiſibili & conuerſante cum ea; qđ eſt .A. abſurſurdum & damnatũ per Ioannem .xxii. extra-uagantem incipienteȝ.Licet iuxta doctrinã apoſtoli/in qua

.q. 19 d. Ita dñs de elec.fundamẽta in princ.li.6.
r. 24.q.1.loq'ur.
s. 24.q.1.quoniã
.t. 12.d.c.2.
.x. dcõ.c. quamuis .21.d.
.y. dcõ.c.loqᷣ & c.oibus.7.q.1.Nouatianus.
.z. de ſac.unc.c. uno.d.c.loqtur.
A. 21.d.c.ſũmittiᷣ

Digitized by Google

Matt.patauini opinionē dānauit dicentis/xp̄m nullū caput
dimiſiſſe eccleſiæ.In Cōcilio quoq; Conſtañ dānata eſt per
Martinū.5.opinio Io.Hus dicentis/nō eſſe oportere in ſpūa
libus unū caput regēs eccl. cū q̄ ſemp cōuerſet. ¶ Quartū
incōueniens eſt quia unitas eccl.accipienda eſt ſtante euan
gelica ordinatiōe/nō ſolū habito ordie ad xp̄m/ſed ēt hñ
do ordinē ad unū xp̄i uicariū:ut ſupra latius dixi.Et ſic ad
ſūmū pont. cui totū eccl.corpus uniat. Vñ glo.Mat.16.c.
Ideo inquit ptātem ſpeciaľr ligādi ſoluendiq; Petro xp̄s cō
ceſſit/ut ad unitatē nos .a. inuitaret. Ideo eū principē apſoꝝ
.a. dcō.c.loquitur in princ. inſtituit ut eccl. unū haberet principalē uicariū/ad quē di
uerſa eccl.mēbra recurrerēt ſi inter ſe diſſentirēt/ꝙ ſi diuer
ſa capita eſſent in eccl.unitatis uincula rūperent. ¶ Quintū
abſurdū reſultare uř/qa opinio p̄dicta xp̄i auctoritati mani
.b. Io.2.c.22.d.c.2 feſte ꝯriat dñis: Tu uocaberis.b.cephas/qđ grece caput ſo
nat.Vñ Beda in glo.ita ait.Intuitus āt Petrū xp̄s uidit cor
dis ſimplicitatē animi ſublimitatē/cui⁹ merito auctoritate
eſſet ꝑf.rēdus eccl.&c. Cōfirmat hoc p illud qđ dixit xp̄s
Petro ut cātat eccl.ſup plebē meā principē te cōſtituimō di
.B. pſal.23.13.q.2.c.ubicunq;. xit plebes / qa .B. dñi eſt terra & plenitudo eius. Vñ illius
plebs eſt uſis eccl./cuius paſtor uſis a dño eſt cōſtitutus di
cente.Paſce oues meas.Si paſtor ergo & caput/ ut ſupra la
tius deduxi.Nec obſtat ꝙ xp̄s nō dixit. paſce eccl. meā/qa
cū eccl.uſis nil aliud ſit q̄ grex .c. dñicus/ q ex ouiū multi
.c. c.1.đ hom.li.6 tudine cōſtat:ſicut Petrus eſt paſtor gregis dñici ita & uſis
eccleſiæ.In oŕoe inſup quā eccl. p totū orbē ꝓnuntiat dř /
Deus oīum fideliū paſtor & rector/famulū tuū Iuliū quem
poſtorē eccl.p̄eſſe uoluiſti.&c. Suffragant & huic ſniæ .d.
.d. L.d.conſiderandum. Greg.uerba in Omelia dñicæ reſurrectiōis ſupra adducta
dū Petrū paſtorē appellat. Vñ ſynodus Cōſtañ. cōdēnauit
Io.Hus/negantē Petrū fuiſſe caput ſctē eccl.catho. qđ latie
cōe ſeu uſe ſignificat.Neq; ualet rñſio quoꝝdā uerbū illud
uſe diſtributiue nō collectiue accipiētiū dū dř Pōt.cap̄ uſis
ecc.ut p ſingulis ipſi⁹ ec.mēbris diſtribuat:nō āt collectiue

Digitized by Google

ꝑ uniuerſali eccl.teneaꝛ:quia lꝫ ſignū uniuerſale cū cadit ſupra nomen cōe nō collectiuū poſſit diſtributiue accipi; ut hęc poſitio.Sortes eſt fortior oībus hoībus ꝑt diſtributiue eſſe uera/collectiue uero falſa:qñ tñ uniuerſale ſignū cadit ſupra nomen collectiuū:ut ppſs/grex/cōciliū/collegiū/ſynodus/& hmōi/ꝑ naturā nois eſt/ut diſtributiue nō collectiue capiaꝛ.Abſurdū prætetea uiꝛ papā dici caput ſingulorꝝ mēbrorꝝ corpis eccl.nō aūt ipſius eccl.ex mēbrorꝝ multitudine cōſtituręſicut qđ eṗs ſit caꝑ fideliū dioceſis nō ipſius dioceſis.Rex incolarꝝ regni caput & nō regni.Pręterea dū aduerſarii negāt Papā caput uniuerſalis eccl.collectiue ſumptę:ut quę aīa careat:nec ſacramētis indigeat lꝫ eius mēbra egeāt/tria ex ꝑmiſſa opinione/ſm Card.ꝑdictū reſultare uidentur nō parū erronea.Vnū ꝙ ecclaꝫ hmōi/cuius caꝑ aſſerunt xp̄m nō papā aīa carere affirmāt:Alterū ꝙ ſacramētis nō egeat/lꝫ eius mēbra indigeant:Tertiū ꝙ hęc ſit aliud q̄ eius mēbra ſacramētis indiga. ¶ Cōtra primū eſt qa corpus xp̄i miſticū:qđ eſt ipſa eccl.uniuerſalis/qđ nō pōt eſſe niſi unū qūo ſenſum ſpiritalē/& motū pōt accipere a Xp̄o capite ſua dona in illud diffundente? aut q fieri pōt/ut xp̄i munerū ſit capax ſi aīa careat:q̄ ſola diuini influxus ē particeps? qūo ſi ſacramentorꝝ eſt incapax ut aiūt aduerſarii ꝑt illa aliis miniſtrare/aut alios ligare uel ſoluere? Iſta quidē hoībus cōcedi oportuit/qui illa cęteris ꝑberent.Quę quideꝫ ptās ſi apl̄is data fuit ut aiunt/& ꝑ eos ī poſteros eſt diffuſa: hoībus certe datā appꝫ/nō corpori fantaſtico uel chimerę. Itē .c. Gelaſ.papa ait/qđ uñis eccl.ꝓbauit aſſenſus:ergo pꝫ illā ex hoībus eſſe/ex quo pōt cōſentire:Itē pōt delinquere .c. 25 q.1.c.1. & puniri ut ſupra dixi/qđ nō eſſet ſi ex hoībus nō cōſtaret: quia illi ſunt qui delinquūt & puniunꝛ.Pręterea qūo creditur ſancta/nō hñs aīaꝫ? qūo ſponſa xp̄i/ſi nō hꝫ aīaꝫ? qūo uñis eccl.pōt xp̄i mr̄imonio copulari/ſi inanimata exiſtit/nō hñs ēt fidē & charitatē quibus ſponſo iungaꝛ? Impoſſibile eſt claues hr̄e & ptātem directiuā oīum: ut aduerſarii

.f. 24.q.1 aduocauit &.c.ſciſma i fi. .g. Actū.20.c.

inquiunt ſi ſit exanimis.Abſurdū eſt dicere corpus xp̄i eſſe eccl. & xp̄m pro eccl f. mortuū aīa carēte pariter & ſenſu : quā ēt acqſiuit ſanguine ſuo/ut i act.apl'oꝝ .g. legiť.Quō eccl.hęc uniuerſalis in terris nūc militās cōiūgenda eſt in cęleſti gloria/cū illa triūphante ? Aut qūo militās dici pōt uel triūphans q̄ ſit inaiata:& p ꝯn̄s incapax glorię?Eſt nāq; ip̄a fideliū multitudo ut ſępe ē dictū/ul'is eccl.Ip̄e uero fidelīū aīę:eccl.ipſius aīæ nuncupanť Eccl.ēt in ſuis oronibus ait.Deus qui eccl.tuā nouo ſemp foetu multiplicas.&c.Recipit ergo argumētū:Iſtud aūt nō eſt niſi hoīu3 cōuerſoꝝ: eſt igiť idē eccl. qđ fideles ipſi/Orat p̄terea ecclia ad deu3 quotidie ut eſt illa.Eccleſię tuę q̄s dn̄e p̄ces placatus admitte/& multę ſimiles orōes ab eccleſia fiūt quotidie & in actibus apl'oꝝ dř :5.c. Oratio āt fiebat ab eccl. ad deū p eo qđ nō expediret ſi eēt corpus fātaſticū ut aduerſarii allucināť.

.h. ff.de off. eius cui mād.eſt Iur.l. & ſi pretor.

Pręterea repn̄tās aliqd ſimilitudinis uel .h. p̄portionē hře d3 cū repn̄tato/ſed,cōciliū cōſtat ex hoībus/& dř rep̄ſētare uniuerſalē eccl .Neceſſe eſt igiť uniuerſalē eccl.conſtare ex hoībus qđ nō foret ſi eēt illud corpus fantaſticū & illa chimera:quā plerięq; ſomniāt . Vt qđ p̄terea p eccl. orať/ſi ē corp9/ut dicūt impeccabile nec hn̄s maculā/ q̄ poſſit dimittı:inſup ſicut dř xp̄s eccleſiā ſuo ſanguie redemiſſe.i.ſingulas aīas eccleſię fidelium.ita Papa dř hře ptātem nedum ſupra ſingulas aīas eccleſię quæ ut ſingulares nō ſunt uniuer

.i. đ teſti.c.inſup & .l.in tātū.§.uniuerſitatis.ff.de Rerum di.

ſitas ſ3 ēt quę collectiue capiēdo uniuerſitatē faciunt unūq; eccl.ſctē corpus cōſtituunt .Nec dř ppea uniuerſali carere ptāte/quia in ſingulos ſacramēta ſunt imptienda: Nā ēt in prophanis multa ſunt ad uniuerſitatē ſpectantia/quoꝝ ſin-

.k. i.c. Romana §.in uniuerſitatē d. ſent.ex li.6.no cano.in.c.p illoꝝ de preben.

gulos quoſq; tāgit.i. emolumentu3:& illa dn̄r uniuerſitati conceſſa.Simile eſt i cēſura/ſi enim aliqđ ſub cenſuris uniuerſitati mandať qđ p ſinguloꝝ miniſteriu3 eſt adiplendū cenſuræ hmōi uniuerſitatis pticulares inobediētes ligabūt ut ſacroꝝ Cano. .k. interp̄tes uolunt. Et p̄bať manifeſte

.l. .d.§.uniuerſi.

ex Boniſ.8.conſtitutiōe .l. p̄hibentes uniuerſitatē excōica

ri ne contingat innoxios ꝓ noxiis qñq; puniri: ergo p₃ ex
hmôi cenſuris ſingulos uniuerſitatis ligari. Supuacua nẽpe
foret talis cõſtitutio ꝓhibitoria niſi ſingulos hmôi cẽſurę
cõphenderẽt ꝓbatur hoc etiã ex alia eiildẽ .m. Bonif. cõſti
tutiõe quę uoluit ut interdicto populo ſingulares ſint inter
dicti illius populi: ergo p₃ ꝙ nõ eſſet infructuoſa hæc ptãs
papæ ſup eccleſiã uniuerſalẽ cõceſſa ut aduerſarii ſomniãt.
Opatur ẽt hæc ptãs ſup illam etiã in uniuerſo nouã legẽ
cõdẽdo quæ fidẽ reſpiciat & animaꝝ ſalutẽ quã uniuerſa
lis eccl̃a tenebit ſuſcipe, & ꝓfiteri: ut p₃ ex pluribus ſũmoꝝ
pont .n. conſtitutionibus. Et ubi effectus nõ erat ꝓportio
nabilis ad uniuerſos ſingulos eccl. ipſius uñs .o. cõphẽdet.

¶ Scd̃s error ex uerbis .p. apl̃i cõfutat̃ dũ ait. Xp̃s dilexit
eccl. & tradidit ſemetip̃m ꝓ ea ut illã ſctificaret, mundans
eã lauacro aq̃ in uerbo uitæ. Glo. ibi dicit .i. quo dat̃ uita,
q̃ accedẽte ad elementũ fit ſacramẽtũ, ſequit̃ ut exhiberet
ipſe ſibi: Glo. i. in futuro gl̃oſam eccl. non hñtem maculã
neq; rugã aut aliquid hmôi: Q.d̃ uerbũ Aug. in li. tetracta
tionum de moribus eccl. exponens inquit. Sic accipiendũ
eſt qd̃ ait apoſtolus. Xp̃s dilexit eccl. ſuã: hoc eſt. n lauacrũ
aq̃ in uerbo quo mundat̃ eccl. ſed cũ tota dicat q̃ diu hic ẽ,
dimitte nobis debita nr̃a: Nõ utiq; hic eſt ſine macula uel
ruga, uel aliquid hmôi. Itẽ ſi eccl. eſt corpus ipeccabile (ut
dicunt) nõ hñs maculã: ut qd ꝓ illa xp̃s eſt paſſus & mortu
us. Xp̃s nẽpe (ut ait Petrus in ſuis epl̃is) ſemel ꝓ pctis mor
tuus eſt, iuſtus ꝓ iniuſto. Aut ergo fruſtra fuiſſe xp̃i paſſio
nem dicamus aut pro peccatoribus mortuum fateamur.

¶ Cõtra tertiũ errorẽ facit illud Gloſę dictũ ſup Pſal. 127.
Vox tua ſicut uitis habũdãs: ubi Glo. Vxor xp̃i ẽ inq̃t eccl.
exponẽs q; uerſiculũ ſequentẽ fillii tui &c. d. cit, idẽ ſũt filii
xp̃i q uxor, & eccl. ipſa. n. cõiunx xp̃i, ip̃a filia. Idẽ no. Lu. c.
.x. dũ ait. Fidelis ſeru⁹ & prudẽs, quẽ dñs cõſtituit ſup fami
liã ſuã. i. eccl̃iã, ut det illi tritici menſurã. Ecce ꝙ idẽ dicit
eccl̃am eſſe, & illos, qbus miniſtrandũ erat & triticũ. Itẽ Ber

.m. d̃ ſente. exc. c. ſi ſententia li. 6.

.n. c. 1. & 2. d̃ fide cath. & co. ti. i. 6. & clem. d̃ here. c. cum xp̃s. 12. d. c. 1. & 2.

.o. c. ſi ſententia §. 1. ſupra allega.

.p. Ad eph. 5. c.

Digitized by Google

nardus in ſermõe de nuptiis: ubi aqua ĩ uinũ eſt mutata: ut in .2.c.euangel. Io habet. Spõſa inqt xp̃i nos ipſi ſumus & oẽs ſimul una ſpõſa/& aię ſingulorũ quaſi ſingulę ſpõſę: eſt itaqʒ corpus eccl. xp̃i fideles ipſa mẽbra &c. Ex qbus p3 eccleſiã ipſã uniuerſalẽ non eſſe rẽ inanimatã/ minimeqʒ xp̃i ſacramẽtorũ indigã/ quã ueluti chimerã quãdã aduerſarii cõfingũt. Sed eccl.iã eandẽ nihil aliud eſſe/ q̃ ipſos xp̃i fideles/exploratiſſimũ eſt. Ex ſup̃ deductis ſtat cõcluſio/papã eſſe ſupra uniuerſalẽ eccleſiã/& a deo tantũ iudicandũ here ſis cauſa tñ excepta; Et hãc opiniõe3 ſummi Theologi cõprobant/Albertus magnus beatus Thom. in .4. ſniarũ.d.19.24 & .38.q.1.ar.penult.&.2.2e.q.88.ar.ul Et ĩ li.5 errores grecorũ.c.32. Alex.de ales in .3. ſniarũ.Petrus de tarãtaſio & Bonauẽt.in .4 Ricardus de alta uilla.Petrus de palu.Aug.de ancho.in tractatu de ptãte papę.Henricus herueus.Alex.de alpidio.Car.ſcti Six. in ſuis tractatibus quos de ptãte eccl. cõpoſuere. Aluarus de planca/eccleſię pte prima. Anto. Archiep.flo.i.4.parte ſuæ ſũmæ ti.23. Hãc eandẽ opiniõem eximii canoniſtarũ tenuerũt. u3.q.Inn.4 .r. Hugoli .s. Io. An.Hoſtieñ: Ant.de but.& Io. de Imo. & .t. Abb.ſicu. q fuit ſibi cõtrarius ĩ ſuis lecturis.Ep̃s Brixieñ.Ant.de Roſellis in ſuo tractatu de Po.papæ & impat. Cõdiſaluus Auditor rotę Ep̃s oueteñ.in ſuo tractatu de po papę.u. Car.Alexandrinus .x. Io.theutonicus in ſuis glo.. Et .y. Bern. gloſator. Et Andr.ſiculus .z. Barbãtia nuncupatus. Et hæc uĩ eſſe cõis .a. glo.& ſanctorũ uirorũ ſnia: & licet ɔ̃riam pauci tenuerint/non recte quidem de fide ſentientes & a ueritate ipſa penitus deuiantes: A cõi tñ opinione .b. ciuiles leges ſuadent nõ eſſe aliquatenus recedendũ. Quã equidẽ ut ueram indubitãter aſtirmo: Saluo ſemp in oibus aplicæ & ſacroſanctæ Ro.eccl. illiqʒ p̃ſidentis Ro.Pont.iudicio/ cuius determinationi oĩa ſupra & infra ſcripta ſubiicio.

Et ex ſup̃radictis infraſcriptæ Conclu.eliciuntur.

Concluſio.
.q. i.c.inqſitioni in fi. de ſent. exc.
.r. xi.d.c.ſi.
.s. In.c.ꝓpoſuit ð conceſ.pbẽ. & i .c.inquiſitioni de ſent.exoc & in.c. ſignificaſti ð elec.
.t. in.c. ſignificaſti de elec.
.x. 15.d.in princ.
.x. 2.q.5.Mandaſtis .79.d. Si quis pecunia.15.d.ſicut
.y.ð Capel.Monaex parte.
.z. in cle.ne Romani de elec.
.a. Glo.in cle.ad nr̃a3 de hereti.§. tertio& i.c.ubi piculu3 in princ.de elec.li.6.
.b. L. Atletas in princ. & ibi no. Aar.ff.de Infam. & no. bal.in.l.1.i fi.ff. de Senato.

CONCLVSIO PRIMA PRINCIPALIS.

Papa eſt ſupra uniuerſalem eccleſiam & fortius ſupra Concilium.

.2. Poteſtas papę immediate eſt a Deo.

.3. Papa eſt uerum & unicum caput in terris totius Rei publicæ Chriſtianæ.

.4. Regimen eccleſiæ eſt Monarchicum / non Ariſtocraticum aut politicum.

.5. Solus Petrus fuit a xp̄o immediate ep̄us cōſtitutus

.6. Ptās clauis ordinis nullo mō pōt dici data eccl. uniuerſali ſic ut ſingulis eius mēbris dicat̃ cōpetere.

.7. Talis poteſtas ſolis ſacerdotibus competit.

.8. Poteſtas hmōi non eſt data uniuerſali eccleſiæ ſeu omnibus eius mēbris cōiunctim.

Cōrel. Exquo infert̃ ꝙ alicui ſacerdoti demādare nō pōt

.9. Ptās predicta / nec quo ad ſubiectū uel formā / neq; quoad radicem uel fundamentū eſſe poteſt in eccleſia uniuerſali ut in quodam communi ſubiecto.

.10. Talis poteſtas in uniuerſitate clericoꝝ ut in quodā cōmuni ſubiecto eſſe non poteſt.

.11. Sacra ſcriptura de claue ordinis loquens de uniuerſali eccleſia intelligi non poteſt capiendo eccleſiam ꝓ oibus ſuis mēbris coniunctim uel diuiſim.

.12. Poteſtas clauis iuriſditionis uniuerſali eccleſiæ nullo modo eſt data / ita ꝙ ſingulis eius membris dicatur competere ut ſingulis.

.13. Poteſtas hmōi non eſt data uniuerſali eccleſiæ ut uniuerſitati ſiue oibus mēbris eius coniunctim.

.14. Si eccleſia uniuerſalis eſt incapax clauiū / eſt incapax ordinis & iuriſditionis per claues ſignificatoꝝ.

Cōrel. Ex quo infertur impoſſibile eſſe illam habere iuriſditionem ſupra papam.

.15. Poteſtas clauis iuriſditionalis eſt data tantū Petro

&ſucceſſoribus p eos poſtmodū i alios deriuāda
.16. Poteſtatis plenitudo utriuſq; clauis reſpectu i eccle ſiā uniuerſali eſſe ullo modo non poteſt.
.17. Poteſtatis hmōi plenitudo in ſolo papa reſidet.
.18. Cardinales & alii prelati oēs nil pape tribuunt uel minuunt quo ad poteſtatem prædictam.
.19. Negans plenitudinem hanc totam reſidere in papa eſt hereticus.
.20. Poteſtas hmōi clauium eſt data inter gratias gratis a Chriſto corpori eccleſiæ.
.21. Gratiæ hæ nō infunduntur nec cōicantur ſingulis membris corporis eccleſiæ.
.22. Tales gratiæ ſingularibus membris corporis particulatim, non aūt membroꝝ cōitati infundunt.
.23. A ſententia papæ non poteſt ad Concilium appellari.
.24. A ſententia Concilii appellari debet ad papam.
.25. A ſententia papæ & Concilii cui papa pręeſt ad papam appellari non poteſt.
.26. A ſententia papę non poteſt ad xp̄m appellari.
.27. Statuta ſolius Concilii cum clauſula decreti irritantis papam non ligant.
.28. Talia ſtatuta in p̄iudicium Ro. pont. ſunt nulla.
.29. Concilium non poteſt ſtatuta ſine auctoritate papę cōdere, p̄ſertim in nō cōcernentibus fidē directe.
Cōrel. Ex quo iferī decretū Cōſtañ cōcilii papā nō ligare
Cōrel. Infertur & aliud papam ex tali decreto non poſſe in mora conſtitui.
.30. Papa poteſt Conciliorꝫ ſtatutis auctōritate pontificum celebratis derogare contra illa diſpēſando.
.31. Papa ſtatuta hmōi p̄t tollere contrariū ſtatuendo.
.32. Non tenetur papa Concilium congregare niſi ubi cauſa hereſis proprie eſſet tractanda uel fidei graue periculum immineret.
.33. Dubia fidei ſpectat ad Ro. pontificem terminare.

.34. Snia pipę ꝑualet ſnie Concilii niſi hereſim ſapet.

.35. Papa poteſt diſſoluere uel alio tranſferre Conciliũ legitime congregatum niſi manifeſtum eccleſię ſcondalum immineret.

.36. In cauſa hereſis proprie debet papa prius rogari ut Concilium conuocet anteq̃ contra illum poſſit procedi ſm cõmunem opinionem doctoꝝ.

Cõrel. Ex quo infertur geſta contra eum forma præmiſſa non ſeruata nullius fore roboris uel momenti,

.37. Papa pro crimine notorio & manifeſto etiam grauiſſimo & eccl. ſcandalizante deponi non põt.

.38. Paqa q̃tumuis incorrigibilis damnari non poteſt.

.39. Pro ſola hereſi tm̃ uel apoſtaſia papa deponi poteſt

.40. Si anteq̃ de hereſi conuincatur papa hereſim abiuret deponi non poteſt ſm cõem opi. doctoꝝ.

.41. Papa diuino non humano iure ligatur.

.42. Nulla iuris diuini auctoritate expreſſe cautum reperitur papam poſſe pro hereſi deponi.

.43. Qđ papa pro hereſi poſſit deponi ex tacita iuris diuini mẽte ꝓcedit a ſanctis pr̃ibus interꝑtata cui interpretationi eſt ſtandum oĩo.

.44. Papa incidens inhereſim dãnatã non incurrit ipſo facto pena a iure cõtra hereticos ꝓmulgatas.

.45. Hereſis eſt deciſa a pontifice maxime dubia fidei cõcertentia improbare.

.46. Pape ante q̃ de hereſi conuincatur non eſt obediẽtia ſubtrahenda.

Cõrel. Ex quo inferť illius ptãtem interi debere illeſam ꝑſiſtere. Vñ Car, & ep̃os creare atq; alias eccleſiaſticas dignitates officiaq; ut prius ualebit cõferre.

.47. Non eſt parendum Pape uolenti uniuerſalis eccl. ſtatum peruertere.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google